

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

طرح طبقه‌بندی مشاغل رسته بهداشتی درمانی

گردآوری:

دکترمحمدحسین سالاریان زاده

و همکاران

تحت نظر:

دکترسیدعلی صدرالسادات

سرشناسه: سالاریان زاده، محمدحسین، ۱۳۴۷
عنوان ونام پدید آورنده:طرح طبقه بندی مشاغل رسته بهداشتی درمانی/ تهیه و تدوین محمدحسین سالاریان زاده ...و[دیگران] [برای] معاونت توسعه مدیریت و منابع مرکز توسعه مدیریت و تحول اداری.
مشخصات نشر: تهران: وزارت بهداشت،درمان و آموزش پزشکی،معاونت توسعه مدیریت و منابع؛ ۱۳۹۶
مشخصات ظاهری: ۳۳۶ صفحه، مصور(رنگی)
شابک: ۶-۴۳-۶۵۷۰-۹۶۴-۹۷۸
وضعیت فهرست نویسی: فیپا
یادداشت: واژه نامه.
یاداداشت کتاب نامه.
موضوع: ایران. وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
موضوع: مشاغل-- ایران - رده بندی
موضوع: Occupations-- Iran -- Classification
موضوع: پزشکی -- کارکنان -- راهنمایی شغلی
موضوع: Medical personnel -- Vocational guidance
موضوع: پزشکی -- ایران -- کارکنان
موضوع: Medical personnel -- Iran
یادداشت: تهیه و تدوین: محمدحسین سالاریان زاده، علی اکبر عابدی، بهرام محقق، علیه سراج، زهرا بهادری
یادداشت: همکاران ستادی: احمد محمدزاده فیاض، فاطمه فرید، داود نادری، پروین واسعی، سید مسعود موسوی
یادداشت: همکاران کمیته کشوری تقی بینایی، زهره جبارمقدم، محمدحسن جاویدنیا، محمدرضاحیدری، غلام رضا قائدی امام زاده، ناصر سارانی
رده بندی کنگره: ۱۳۹۶ ۴ ط۳آ/۴/ ۲۷۲۶ HB
رده بندی دیویی: ۳۳۱/۷۰۰۱۲
شماره کتابشناسی ملی: ۴۸۹۶۵۵۷

نام کتاب:	طرح طبقه بندی مشاغل رسته بهداشتی درمانی
گردآوری:	محمدحسین سالاریان زاده، علی اکبر عابدی، بهرام محقق، علیه سراج، زهرا بهادری {با نظارت سیدعلی صدرالسادات}
ناشر:	وزارت بهداشت،درمان و آموزش پزشکی
چاپ دوم:	تابستان ۱۳۹۷
تیراژ:	۲۰۰۰ جلد
ناظر چاپ:	آرش درمیانی

پیشگفتار ۸
دیباچه ۱۰

فصل اول: کلیات طبقه بندی و ارزشیابی مشاغل

تاریخچه ۱۴
جایگاه و اهداف ۲۳
تعاریف و مفاهیم ۳۵

فصل دوم: طبقه بندی مشاغل در وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی

مقدمه ۴۰
کمیته اجرایی طرح طبقه بندی مشاغل ۴۱
کمیته فرعی طرح طبقه بندی مشاغل ۴۲
مقررات و ضوابط اجرایی مشاغل اختصاصی رسته بهداشتی درمانی ۴۳

فصل سوم: مشاغل رسته بهداشتی درمانی

بخش اول:رشته شغلی پزشک ۴۷
پزشک عمومی ۴۷
پزشک متخصص ۵۱
بخش دوم:رشته شغلی پرستار ۵۵
پرستار ۵۵
بهیار ۶۱
کمک پرستار ۶۴
کارشناس اتاق عمل ۶۷
کاردان اتاق عمل ۷۱
کارشناس هوشبری ۷۴
کاردان هوشبری ۷۷
کارشناس گردش خون برون پیکری ۸۰
بخش سوم: رشته شغلی فوریت های پزشکی ۸۴
کارشناس بالینی فوریت های پزشکی ۸۴
کاردان بالینی فوریت های پزشکی ۸۷
تکنسین بالینی فوریت های پزشکی ۹۰
کارآزمای سلامت در حوادث و بلایا ۹۳

کارآزمای اورژانس پزشکی و هدایت عملیات بحران ۹۶
کارآزمای هماهنگی اورژانس ۱۱۵ ..... ۹۹
کارشناس ارتباطات و عملیات ۱۰۲
پزشک اورژانس۱۱۵ ..... ۱۰۶
کارشناس تریاژ تلفنی ۱۰۹
بخش چهارم:رشته‌های شغلی بهداشت فردی و عمومی ۱۱۱
ماما ۱۱۱
کارشناس بهداشت خانواده ۱۱۵
کاردان بهداشت خانواده ۱۱۹
مربی بهداشت مدارس ۱۲۲
بهورز ۱۲۶
مربی خدمات بهداشتی ۱۳۰
بخش پنجم: رشته‌های شغلی سلامت دهان و دندان ۱۳۳
دندانپزشک ۱۳۳
کارشناس پروتز دندانی ۱۳۶
کاردان پروتز دندانی ۱۳۸
کاردان بهداشت دهان ۱۴۰
بخش ششم:رشته‌های شغلی سلامت محیط و حرفه‌ای ۱۴۲
کارشناس بهداشت محیط..... ۱۴۲
کاردان بهداشت محیط ۱۴۸
کارشناس بهداشت حرفه ای ۱۵۱
کاردان بهداشت حرفه ای ۱۵۵
بخش هفتم:رشته‌های شغلی سلامت اجتماعی و روانی ۱۵۷
کارشناس سلامت روان ۱۵۷
کارشناس پیشگیری، درمان و کاهش آسیب اعتیاد ۱۶۱
کارشناس سلامت اجتماعی ۱۶۵
مددکار بهداشتی درمانی ۱۶۸
بخش هشتم: رشته‌های شغلی مدیریت و کنترل بیماری‌ها ۱۷۱
کارشناس پیشگیری و مبارزه با بیماری‌ها ۱۷۱
کاردان پیشگیری و مبارزه با بیماری‌ها ۱۷۶

کارشناس حشره شناسی و مبارزه با ناقلین ۱۷۹
بخش نهم: رشته‌های شغلی آزمایشگاه سلامت ۱۸۲
کارشناس آزمایشگاه تشخیص طبی ۱۸۲
کاردان آزمایشگاه تشخیص طبی ۱۸۶
کارشناس آزمایشگاه ، غذا و دارو و بهداشتی ۱۸۹
کاردان آزمایشگاه ، غذا و دارو و بهداشتی ۱۹۳
کارشناس آزمایشگاه واکسن و سرم ۱۹۵
کاردان آزمایشگاه واکسن و سرم ۱۹۹
کارآزمای آزمایشگاه تحقیقات سلامت ۲۰۲
بخش دهم: رشته‌های شغلی دارو ،غذا و تغذیه ۲۰۵
داروساز ۲۰۵
دارویار ۲۱۰
کارشناس تغذیه ۲۱۲
کارشناس فراورده های آرایشی و بهداشتی ۲۱۶
کارشناس مواد خوراکی و آشامیدنی ۲۲۰
بخش یازدهم: رشته‌های شغلی تجهیزات پزشکی ۲۲۴
کارشناس تجهیزات پزشکی ۲۲۴
بخش دوازدهم: رشته‌های شغلی توان‌بخشی و طب فیزیکی ۲۲۶
کارشناس بینایی سنجی ۲۲۶
کارشناس شنوایی سنجی ۲۲۹
کارشناس اعضای مصنوعی ۲۳۲
کارشناس توانبخشی فیزیکی ۲۳۴
کارآزمای سلامت سالمندی ۲۳۷
بخش سیزدهم: رشته‌های شغلی پرتودرمانی و پزشکی هسته‌ای ۲۴۰
کارشناس پرتوشناسی (رادیولوژی) ۲۴۰
کاردان پرتوشناسی ۲۴۴
کارشناس پرتودرمانی ۲۴۷
کاردان پرتودرمانی ۲۵۰
کارشناس پزشکی هسته ای ۲۵۲
کاردان پزشکی هسته ای ۲۵۵

بخش چهاردهم: رشته‌های شغلی اجرایی سلامت ۲۵۸
کارشناس امور اجرایی سلامت ۲۵۸
کارآزمای مدیریت سلامت ۲۶۳
بازرس سلامت ۲۶۸
کارآزمای امور بین المللی سلامت ۲۷۱
کارشناس تعالی سازمانی سلامت ۲۷۵
بخش پانزدهم: رشته‌های شغلی دامپزشکی ۲۷۹
دامپزشک ۲۷۹
کاردان دامپزشکی ۲۸۳
کارشناس بهداشت دام وفرآورده های دامی ۲۸۶
کارشناس پیشگیری و مبارزه با بیماری های دامی ۲۸۹
بخش شانزدهم: رشته‌های شغلی انتقال خون ۲۹۲
کاردان انتقال خون ۲۹۲
کارشناس انتقال خون ۲۹۵
بخش هفدهم: رشته‌های شغلی پزشکی قانونی ۲۹۸
کارآزما کالبدشناسی ۲۹۸
کارشناس آزمایشگاه پزشکی قانونی ۳۰۱
کاردان پزشکی قانونی ۳۰۶
تکنسین پزشکی قانونی ۳۰۸
مامور سالن تشریح ۳۱۰
بخش هجدهم: رشته‌های شغلی پژوهش در سلامت ۳۱۲
پژوهشگر سلامت ۳۱۲
کارآزمای سلامت و رسانه ۳۱۶
کارآزمای اقتصاد سلامت ۳۱۹
کارآزمای کارآفرینی سلامت ۳۲۲
بخش نوزدهم:رشته‌های شغلی ارزشیابی اسناد و مدارک پزشکی ۳۲۶
کارشناس فناوری اطلاعات سلامت ۳۲۶
کاردان فناوری اطلاعات سلامت ۳۳۰

همکاران ستادی:

علی اکبر عابدی
معاون محترم توسعه راهبردی و عملکرد مرکز توسعه مدیریت و تحول اداری
دکتر بهرام محقق
معاون محترم مرکز توسعه مدیریت و تحول اداری
علیه سراج
رئیس گروه طبقه بندی مشاغل وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی
زهرا بهادری
کارشناس گروه طبقه بندی مشاغل وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی
احمد محمد زاده فیاض:
رئیس گروه سیستم ها و فرآیندهای سازمانی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی
فاطمه فرید :
رئیس گروه آموزش و توسعه مدیران وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی
داود نادری
کارشناس مسئول گروه طبقه بندی مشاغل وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی
پروین واسعی
کارشناس گروه فناوری اطلاعات وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی
سید مسعود موسوی
کارشناس گروه تحول اداری وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی

همکاران کمیته کشوری :

غلامرضا قائدی:
مدیر توسعه سازمان و تحول اداری دانشگاه علوم پزشکی بوشهر
تقی بینایی:
مدیر توسعه سازمان و تحول اداری دانشگاه علوم پزشکی سمنان
زهره جباری مقدم :
رئیس گروه مهندس مشاغل دانشگاه علوم پزشکی تهران
محمد رضا حیدری:
مدیر توسعه سازمان و تحول اداری دانشگاه علوم پزشکی زنجان
محمد حسن جاویدنیا:
مدیر توسعه سازمان و تحول اداری دانشگاه علوم پزشکی مازندران
ناصر سارانی:
کارشناس دانشگاه علوم پزشکی زاهدان

پیشگفتار:

سازمان‌دهی، یکی از وظایف مدیریت می‌باشد که با اجرای دقیق و صحیح آن، تکالیف و مسئولیت‌های قانونی سازمان به‌گونه‌ای میان واحدها و کارکنان سازمان تقسیم و توزیع می‌شود که دستیابی به اهداف تعریف‌شده را تضمین می‌نماید. در اجرای این وظیفه مهم، حفظ و حراست از حقوق کارکنان، رعایت عدالت، کاربرد صحیح مهارت‌ها، جبران عادلانه خدمات و ارائه آموزش‌های مهارتی و تخصصی باید مدنظر قرار گیرد؛ که بدون توجه به این مؤلفه‌ها و به عبارتی ابعاد و ویژگی‌های شغلی، اجرای مطلوب، مسئولانهٔ و موفق این وظیفه امکان‌پذیر نمی‌باشد. به همین جهت امروزه در حوزهٔ سازمان‌دهی، مفهومی به نام مهندسی شغل و طبقه‌بندی و ارزشیابی مشاغل رواج پیداکرده و ایجاد و به‌روزرسانی آن در سازمان، یک ضرورت اجتناب‌ناپذیر برای هر نظام مدیریتی معرفی‌شده است، تا موفقیت در اجرای این وظیفه را تضمین نماید.

از سوی دیگر با رشد و توسعه روزافزون علم و فناوری، معرفی نیازهای جدید در جامعه و بروز تحولات فنی و مدیریتی در سازمان، بسیاری از مشاغل موجود، ماهیت و کارکردهای خود را در جامعه ازدست‌داده و نهادها، سازمان‌ها و شرکت‌ها به دلیل ورود فناوری‌های جدید و تغییر روش‌ها و رویه‌های انجام کار و انتظار مردم به پاسخگویی سریع، به مشاغل جدیدی نیاز پیداکرده‌اند که برای تصدی آن‌ها به نیروهای انسانی چند پیشه و چندبعدی با شایستگی‌ها و مهارت‌های بین‌رشته‌ای متنوع نیاز پیداشده است. بدیهی است توجه به اصول و روش‌های علمی و به‌کارگیری فناوری‌های نوین در عرصه مهندسی مشاغل، می‌تواند مدیران را قادر به شناسایی به‌موقع نیازهای شغلی سازمان و تجهیز و اداره نیروهای انسانی و بهره‌برداری صحیح از توان جسمانی، روانی، اجتماعی و فکری آنان نماید.

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، به‌عنوان یکی از بزرگ‌ترین نهادهای اجتماعی کشور، که با حرف و مشاغل بسیار زیادی در جامعه ارتباط کاری دارد و رشد تحولات علم و فناوری و آثار و عوارض آن‌ها در این حوزه به‌مراتب بیش از سایر حوزه‌های

تخصصی دیگر می‌باشد، نیز از این قاعده مستثنی نبوده و باگذشت چند سال از آخـرین ویرایش طرح‌های طبقه‌بندی مشاغل دسـتگاه‌هـای اجرایـی کشـور، بـه لـزوم بـازنگری رسته‌ها و رشته‌های شغلی به‌ویژه رسته بهداشتی و درمانی بیش از پیش‌نیـاز پیـداکرده است.

تهیه این مجموعه ارزنده به تلاش و پیگیری بسیاری نیازمنـد بـود کـه در ایـن فرصـت می‌بایست از همه کارشناسان و مـدیران مرکـز توسـعه مـدیریت و تحـول اداری وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و همکـاران عزیـز در دانشـگاه‌هـای علـوم پزشـکی و خدمات بهداشتی و درمانی سراسر کشور تقدیر و تشکر نمایم.

دکتر سید علی صدرالسادات

معاون توسعه مدیریت و منابع

دیباچه

موضوع طبقه‌بندی مشاغل با توجه به تنوع تخصص‌ها و مهارت‌های موردنیاز سازمان و همچنین گسترش حجم و ابعاد فعالیت‌های هر شغل، اهمیت خاصی در سازمان‌ها پیداکرده است. بدون اغراق می‌توان گفت یکی از اساسی ترین گام‌های رسیدن به موفقیت یک نظام متعادل مدیریت، استفاده مطلوب، منطقی، صحیح و مناسب از فنون و فناوری‌های مهندسی مشاغل می‌باشد. تقسیم علمی و صحیح و نظام بخشیدن منطقی به مشاغل یک سازمان در گروه‌ها و طبقات مختلف شغلی می‌تواند کمک شایانی در فعالیت‌هایی نظیر ارزیابی عملکرد شغل و شاغل، اعتباربخشی به روش‌ها و آزمون‌های انتخاب کارمند، ارزشیابی مشاغل، طراحی مسیرهای شغلی و مشاوره دادن به افرادی که در پی راهنمای حرفه‌ای هستند، ایفا کند.

در همین راستا مرکز توسعه مدیریت و تحول اداری وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، "طرح بازنگری و اصلاح رسته بهداشتی و درمانی" را در برنامه عملیاتی خود قرارداد و پس از تشکیل کمیته‌های فنی و برگزاری جلسات کارشناسی مشترک با نمایندگان منتخب دانشگاه/دانشکده‌های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی کشور و مشاورین و نمایندگان سازمان اداری و استخدامی کشور، بازنگری طرح طبقه‌بندی مشاغل رسته بهداشتی و درمانی را آغاز و ضمن بازنگری شرح وظایف، سطح مسئولیت و اختیارات، شرایط احراز، نیازهای آموزشی و کد شناسه مشاغل فعلی و در صورت نیاز، حذف یا ادغام برخی رشته‌های شغلی، مشاغل جدیدی با همان ویژگی‌ها و مشخصات فنی شناسایی، معرفی و تدوین نمود.

در ادامه به‌منظور هماهنگی بیشتر با صاحبان فرآیند و مسئولین اجرایی در واحدهای عملیاتی، نظرات کارشناسان و مدیران دانشگاه‌ها، انجمن‌ها و اعضای هیئت‌های بورد تخصصی، از طریق درج نتایج در بانک اطلاعات مهندسی مشاغل و برگزاری جلسات با نمایندگان معاونت‌های تخصصی ستاد وزارتخانه دریافت و عناوین شغلی و مستندات

مربوط به هریک از آن‌ها نهایی گردید. و سرانجام در بهمن‌ماه سال ۱۳۹۵ مجموعه جدید به اتمام رسید و جهت اجرا، آماده ابلاغ به دانشگاه‌ها گردید. لازم به ذکر است که در این جلسات رشته-مقطع‌های تحصیلی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، مرتبط با رسته بهداشتی و درمانی نیز به‌دقت موردبررسی و تحلیل قرار گرفت و واحدهای درسی و کوریکولوم آموزشی و همچنین رسالت ایجاد هر یک از آن‌ها با وظایف مورد انتظار هر شغل انطباق داده شد و سرانجام شناسنامه آن‌ها تهیه و نتایج نهایی آماده طرح در هیئت های امنای دانشگاه/دانشکده‌های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی گردید.

مجموعه حاضر دربرگیرنده ماهیت مشاغل و ویژگی‌های افراد داوطلب شغل و توصیفات و توضیحات مشاغل تخصصی حوزه سلامت می‌باشد. این مجموعه شامل هشتادوشش رشته شغلی در رستهٔ بهداشتی و درمانی که در شرایط احراز هر یک از آن‌ها به تحصیلات، مهارت‌ها، نیازهای آموزشی و تجربیات، تأکید ویژه‌ای صورت گرفته و در بازبینی آن‌ها به رشته‌های جدید تحصیلی و شایستگی‌های فردی، فنی، ادراکی و انسانی موردنیاز توجه شده است. تعیین مهارت‌های لازم برای هر شغل نیازمند انجام فرایندی پیچیده و زمان‌بر و کاملاً تخصصی است که باهمت و تلاش خستگی‌ناپذیر کارشناسان دانشگاه/دانشکده‌ها و مرکز توسعه مدیریت و تحول اداری محقق شده است.

شایان‌ذکر است که با توجه به گسترش تحصیلات دانشگاهی و افزایش روزافزون دانش‌آموختگان رشته‌های تحصیلی مختلف با گرایش‌های متفاوت و جدید، لازم است مهندسی مشاغل این رسته تخصصی، مبتنی بر نیازهای بخش سلامت و بر اساس قوانین و مقررات جاری کشور و حفظ چهارچوب‌ها، ضوابط و ویژگی‌های طرح‌های طبقه‌بندی مشاغل صورت گیرد تا بانک مشاغل و مسیر ارتقاء شغلی در بخش سلامت از پویایی لازم برخوردار باشد و در هر زمان با ایجاد رشته‌های جدیدی تحصیلی و مطرح‌شدن مشاغل تخصصی جدید در عرصه سلامت، بتوان به جذب نیروهای کارآمد، مجرب و خلاق کمک نمود.

بر خود واجب می‌دانم تا از نگاه موشکافانه، کارشناسانه و حمایت‌های بی‌دریغ جناب آقای دکتر صدرالسادات، معاون محترم توسعه مدیریت و منابع و جناب آقای دکتر یغماییان مشاور محترم معاون توسعه مدیریت و منابع وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در تأیید برنامه و اقدامات انجام‌شده سپاسگزاری نمایم. این مجموعه حاصل تلاش تیمی کارشناسان ستادی و دانشگاهی به سرپرستی سرکار خانم علیه سراج، رئیس گروه مهندسی مشاغل مرکز و همکاری آقایان دکتر بهرام محقق و علی‌اکبر عابدی معاونین مرکز و نیز خانم‌ها زهرا بهادری، زهره جباری مقدم، پروین واسعی و آقایان احمد محمد زاده فیاض، داود نادری، تقی بینایی، ناصر سارانی، غلامرضا قائدی، محمدرضا حیدری، محمدحسن جاوید نیا ، زین العابدین شیخ بگلو و سید مسعود موسوی است که شایان تقدیر بسیار می‌باشد.

در پایان از تمام صاحب‌نظران و اساتید گران قدر خواهشمند است با ارسال دیدگاه‌ها و نظرات خود ما را در ارتقا و بازنگری آتی مجموعه حاضر یاری رسانند.

دکتر محمدحسین سالاریان زاده

رئیس مرکز توسعه مدیریت و تحول اداری

کلیات طبقه‌بندی و ارزشیابی مشاغـــل

فصل اول

بخش اول) تاریخچه

طبقه‌بندی مشاغل در جهان

طبقه‌بندی مشاغل یکی از پدیده‌های انقلاب صنعتی است و برای رفع مشکلات مربوط به حقوق و دستمزد و استفاده از آن تعمیم و گسترش پیدا کرده است. گسترش صنایع و حرف مختلف، اختراع و تکامل ماشین‌های صنعتی، و پیدایش تخصص‌های متعدد باعث شد تا ضوابطی برای پرداخت حقوق و دستمزد منصفانه‌تر ابداع و تعادل و تناسبی بین حقوق و دستمزد مشاغل گوناگون ایجاد گردد.

در بخش‌های مختلف خصوصی کشورهای صنعتی، طبقه‌بندی مشاغل به‌تدریج با انتخاب و به‌کارگیری نظام‌های ساده‌تر مثل نظام رتبه‌بندی که مشاغل همسان و در یک موقعیت‌سازمانی یکسان را با یکدیگر به مقایسه می‌گذارد، آغاز شد و به نظام‌های پیچیده‌تری مثل نظام مقایسه عوامل و نظام امتیازی تبدیل شد.

در سال ۱۸۸۳ مجلس سنای امریکا در اثر پافشاری عده‌ای از کارکنان دولت که خواهان «پرداخت مزد مساوی برای کار مساوی» بودند، وزارتخانه‌ها را موظف ساخت تا برحسب نوع و مشخصات وظایف محوله و دقت و مسئولیتی که کارکنان در کاردارند و همچنین شرایط و ویژگی‌های لازم برای عملکرد وظایف و تعیین ارزش نسبی و اجتماعی کار، مشاغل کارکنان را طبقه‌بندی کنند. قبل از آن به علت حاکمیت نظریه «مدیریت تاراج[1]» در امریکا و حتی در انگلستان، مشاغل، به‌ویژه مشاغل مهم، تحت نفوذ حزب حاکم سیاسی، میان اعضای حزب تقسیم می‌شد و تخصیص پست‌های سازمانی و مشاغل مبتنی بر شایستگی و لیاقت افراد نبود.

[1]- Spoils

قانون طبقه‌بندی مشاغل امریکا در سال ۱۹۲۳ در کنگره، با اهداف و اصول زیر به تصویب رسید:

۱. توسعه و گسترش وظایف و مسئولیت‌های دولت
۲. لزوم استفاده از تخصص‌های مختلف و عدم‌کارآیی نظام «مدیریت تاراج»
۳. پرداخت حقوق مساوی برای کار مساوی برای جلوگیری از بی‌عدالتی و نارضایتی
۴. لزوم افزایش کارآئی در سازمان‌های دولتی

در انگلستان نیز به دنبال اصلاحات، در سیستم استخدام، مشاغل دولتی به چهار طبقه تقسیم و برای ورود به هر دسته شرایط سنی و تحصیلاتی در نظر گرفته شد. برای ورود به طبقه کمک‌منشیان، تحصیلات ابتدائی کفایت می‌کرد و کسانی می‌توانستند به این طبقه داخل شوند که از ۱۵ سال کمتر سن داشته باشند. برای دخول به طبقه منشیان تحصیلاتی در حدود سیکل (اول متوسطه) ضرورت داشت و شرایط سنی ۱۶ تا ۱۸ سال بود. کسانی به طبقه مجریان می‌توانستند داخل گردند که حداقل دیپلم را داشته و سن آن‌ها از ۱۷,۵ سال کمتر و از ۱۹ سال بیشتر نباشد و سرانجام برای ورود به طبقه مدیران شرط دانش‌آموختگی از دانشگاه‌ها در رشته‌هایی خاص ضرورت داشت و ازلحاظ سن، این داوطلبان نباید از ۲۰,۵ سال کمتر و از ۲۴ سال بیشتر باشد. لیکن به علت عدم پاسخگویی این طبقه‌بندی در حرف و مشاغل علمی و صنعتی بالأخص در بخش خصوصی، از طبقه‌بندی و ارزشیابی علمی مشاغل استفاده می‌شود که می‌توان آن را چهارمین طبقه در انگلیس به شمار آورد.

طبقه‌بندی مشاغل در ایران

پروژه طبقه‌بندی مشاغل اولین بار در ایران در شرکت نفت به اجرا درآمد و به علت اینکه سازمان و امور پرسنلی صنعت نفت کشور توسط متخصصین انگلیسی اداره می‌شد، این شرکت قبل از بقیه نهادها و سازمان‌های دیگر در ایران از فنون علمی و معتبر زمان خود در امر سازمان‌دهی مشاغل سازمانی استفاده کرد.

سازمان برنامه‌وبودجه، اولین مؤسسه دولتی بود که بعد از شرکت ملی نفت ایران، طبقه‌بندی مشاغل را به‌صورت خیلی ابتدایی به اجرا درآورد. اصولی که این سازمان و به دنبال آن سازمان‌های دیگر در تدوین مقررات استخدامی خود از آن پیروی می‌کردند، برقراری حقوق و مزایای خاص برای تصدی هر یک از مشاغل بود. بدین ترتیب سعی می‌شد متصدیان مشاغل تخصصی که می‌بایست معلومات و تجربه بیشتری داشته باشند از حقوق و مزایای بیشتری برخوردار شوند. به دنبال این سازمان و کلیه واحدهای تابعه آن، همچنین سازمان‌های اقتصادی دیگر، طرح مقررات استخدامی سازمان برنامه‌وبودجه را عیناً پذیرفتند و یا اینکه با تغییرات اندک در سازمان خود به مورداجرا گذاشتند که این اقدامات منتهی به افزایش حقوق و دستمزد در قسمت‌هایی از بخش دولتی برای متخصصان عالی‌رتبه و تکنسین‌ها گردید.

در قانون ۱۳۰۱ که می‌توان آن را اولین قانون در این زمینه دانست برای تعیین حقوق و مرتبه مستخدم رسمی کشور از نظام رتبه‌بندی که روشی است نسبتاً ساده می‌باشد، پیروی گردید. در این نظام، ارزش حقوق بیشتر برای مقامات بالاتر در سلسله‌مراتب اداری استفاده گردیده و مستخدمان نیز صرفاً پس از گذشت مدت خدمت معین ازیک‌طرف و تصدی شغل بالاتر از طرف دیگر، می‌توانستند از حقوق بیشتری بهره‌مند شوند و بدون طی مرتبه‌های مادون نمی‌توانستند به مرتبه‌های مافوق ارتقاء یابند.

قانون استخدام کشوری سال ۱۳۰۱ شامل یک طبقه‌بندی ابتدایی از مشاغل به شرح زیر بود:

ثباتی- منشیگری سوم- منشیگری دوم- منشیگری اول- مدیریت شعبه- مدیریت دایره- معاونت اداره- ریاست اداره - مدیریت کل

از همان سال اول تصویب قانون در ۱۳۰۱ تغییر و تحولاتی در این قانون به وجود آمد. تحول قانون استخدام کشوری در دو مرحله صورت گرفت: یکی از سال ۱۳۰۱ تا ۱۳۲۰

و دیگری از سال ۱۳۲۰ تا ۱۳۴۰ که در هر دو دوره تغییرات اساسی روی میزان حقوق و مقرری‌ها و حقوق بازنشستگی انجام گرفت و باعث افزایش آن شد.

نخستین گام در سروسامان دادن به مشاغل سازمان‌های دولتی و ایجاد شکل منطقی به تشکیلات این نوع از دستگاه‌ها در سال ۱۳۳۳ با تأسیس سازمان طبقه‌بندی مشاغل برداشته شد و برای اولین بار مسائلی از قبیل شناخت تعداد و انواع مشاغل دولتی، شرح طبقات و تجزیه شغل در قاموس اداری ایران مطرح شد.

در سال ۱۳۳۴ شمسی (برابر با ۱۹۵۵میلادی) پس از تصویب قرارداد فروش نفت و گاز، مسئولان شرکت ملی نفت ایران با توجه به‌ضرورت پیشرفت اساسی در صنعت نفت، خط‌مشی نوینی که مبتنی بر سیاست‌ها و برنامه‌های هر شرکت و لازمهٔ پیشرفت امور آن می‌باشد، اتخاذ کردند. اصل اساسی در انجام این اقدام، تنها رعایت عدالت بود. ازاین‌رو مقرر شد تا برای هر شغل و هر شاغل در سازمان ارزشی قابل‌تبدیل به پول تعیین گردد و سعی شود تا در عمل افراد حائز شرایط در مشاغل طراحی‌شده بکار گرفته شوند. به همین جهت در آن مقطع برای ارزشیابی مشاغل و پرداخت حقوق و دستمزد از سیستم امتیازی استفاده شد.

طبقه‌بندی مشاغل در قانون

به علت احتیاج زیاد دولت‌به‌کارمند، انواع استخدام‌ها مانند رسمی، روزمزدی، حکمی، موقت و پیمانی به وجود آمد. تحولات استخدامی که به علت احتیاجات مبرم سازمان‌ها به وجود آمده بود، دو جریان جذب و استخدام ناهماهنگ در دستگاه‌های دولتی را به راه انداخته بود. اول اینکه در داخل هر دستگاه یک دسته، رقم ناچیز به‌عنوان حقوق و ارقام متعددی به‌عنوان مزایا و فوق‌العاده دریافت می‌کردند و دسته دیگر که کارمند غیررسمی بودند، فقط به‌حکم غیررسمی بودن و بدون ضابطه، مبالغی نامتناسب با نوع و شیوه و مکان انجام کار، به نام حقوق و دستمزد یا اجرت و غیره به آن‌ها پرداخت می‌شد. و گروه سومی هم وجود داشت که از همه این مراتب و موهبت‌ها محروم

می‌ماندند و فقط همان رقم ناچیز حقوق به دستشان می‌رسید. دوم اینکه در بخش دولتی به‌طورکلی، علی‌رغم حاکمیت و مدیریت واحد در دولت، هر دستگاهی حقوق و مزایا و حتی ترتیبات استخدامی خاص خود را داشت و برای افراد جدیدالاستخدام اختلاف حقوق و مزایای بسیاری دیده می‌شد.

گسترش و توسعه بجا و بیجای سازمان‌ها و مؤسسات دولتی و نیمه‌دولتی، افزایش حجم کارمندان و مستخدمان دولت را به همراه آورد و تعداد افراد متخصص و دارای تحصیلات عالیه چندین برابر گردید و از همین‌جا دوگانگی و اختلاف سطح، میان کارمندان دولت بروز کرد. استخدام کارمندان جدید با تحصیلات عالی‌رتبه در مقابل کارمندان قدیم با حداکثر مدرک دیپلم و متوسطه، تغییر اساسی در قانون استخدامی را ایجاب می‌کرد. زیرا سبب بروز ناهماهنگی‌هایی در حقوق و دستمزد کارکنان دولتی شده و دو کارمند با یک شغل و وظیفه و با یک تخصص، اما با مدارج مختلف تحصیلی در سازمان‌های دولتی حقوق و مزایای نامساوی می‌گرفتند. و همین امر شعار اداره امور استخدامی کشور را به برقراری حقوق مساوی برای کار مساوی تغییر داد و تحقق این امر تنها در طراحی و اجرای صحیح نظام طبقه‌بندی مشاغل دولتی دیده می‌شد و چون در آن زمان امور استخدامی در وزارت دارایی متمرکز بود، لذا در سال ۱۳۳۴، این وزارتخانه مبادرت به تشکیل واحد طبقه‌بندی مشاغل دولتی نمود، که بعدها بانام سازمان خدمات کشوری وابسته به نخست‌وزیری، مستقل شد و سپس به شورای عالی اداری کشور تغییر نام داد و در قانون استخدام کشوری سازمان امور اداری و استخدامی کشور با وظایف قانونی جدید جایگزین آن گردید.

در همین مدت به دنبال طرح شماره ۱۱۰ نخست‌وزیری و باهدف بهبود امور اداری و ایجاد ادارات متعدد در وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی، سازمان طبقه‌بندی مشاغل با تغییراتی عمده در وظایف و اختیارات و مسئولیت‌ها به «سازمان خدمات کشوری» و بعدها در سال ۱۳۴۰ در شورای عالی ادغام شد و از خرداد ۱۳۴۵ به «سازمان امور اداری و استخدامی کشور» تغییر نام یافت.

تا قبل از تیر ۱۳۴۵ که قانون استخدام کشوری به تصویب رسید انواع مختلفی از قوانین و مقررات وجود داشت که بر اساس آن‌ها چندین نوع مستخدم رسمی در وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی به خدمت مشغول بودند. علاوه بر آن انواع متعددی از مقررات برای استخدام افراد به‌طور غیررسمی جاری بود که صرف‌نظر از ایجاد تبعیض و ناهماهنگی استخدامی، مسائل لاینحلی را در دستگاه‌های استخدام‌کننده به وجود آورده بود. ازجمله آن اشکالات یکی آن بود که برخلاف اصل تساوی (پرداخت حقوق مساوی برای کار مساوی) به کسانی که در شرایط مساوی کارهای مشابه یکدیگر انجام می‌دادند، چون طبق مقررات مختلف بکار گمارده شده بودند حقوق مساوی پرداخت نمی‌گردید.

گذشته از نارضایتی روزافزون، هر مستخدم سعی داشت حتی‌المقدور خود را از قید مقرراتی که موجب این بی‌عدالتی شده بود، رهایی بخشد و با استفاده از مقررات دیگر بتواند میزان دریافتی خود را افزایش دهد. این کوشش‌ها نه‌تنها موجب استمرار تبعیض و عدم ثبات روانی کارمند می‌شد بلکه مایه اصلی رکود کارها و عدم پیشرفت امور در دستگاه اداری دولت می‌گردید و آن علاقه و دلسوزی و دقتی را که لازمه سرعت و صحت جریان کار است از بین می‌برد. پرداخت فوق‌العاده‌ها و مزایا نیز تابع همین قانون بود و مقررات مختلف متفاوتی به وجود آمده بود که آن نیز نتیجه‌ای برابر با نامتعادل بودن حقوق‌ها نداشت.

از طرف دیگر باآنکه برای هر یک از واحدهای دستگاه‌های دولتی، وظایف مشخص و معینی پیش‌بینی شد، ولی این وظایف به نحو قاطع و روشن و همچنین متناسب با توانائی و اطلاعات افراد شاغل تقسیم نگردیده بود. همچنین در قالب استخدام‌ها ارزش افراد یا وظایفی که به عهده ایشان نهاده می‌شد، تناسب نداشت و حاصل این امر ایجاد نارضایتی و به‌تبع آن عدم نظم و نسق دستگاه اداری بود. این بی‌ثباتی و بی‌نظمی که به علت عدم تشابه و ناهماهنگی مقررات استخدام و تقسیم و ارجاع نامتعادل وظایف و بی‌تناسبی کار با توانائی کارمندان ایجادشده بود، ایجاد نظام جدیدی را در دستگاه‌های دولتی ایجاب می‌کرد. در حقیقت تدوین طرح قانون استخدام کشوری و تصویب آن در

خرداد ۱۳۴۵ در تعقیب رفع این نیاز و به خاطر پی‌ریزی آئین جدیدی بود که ضرورت آن روزبه‌روز محرزتر می‌گردید.

لازم به توضیح است که امر طبقه‌بندی مشاغل در بخش دولتی شامل بررسی مشاغل و تهیه اوراق شرح شغل و مقایسه مشاغل با یکدیگر و تعیین رسته‌ها و تشخیص رشته‌های شغلی هر رشته و تخصیص گروه شغلی به هر یک از مشاغل موجود در وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی مشمول قانون می‌گردید.

اداره کل طبقه‌بندی و ارزشیابی مشاغل که پس از تصویب قانون استخدام کشوری در سازمان امور استخدامی کشور تشکیل شد، اجرای آن قسمت از قانون مزبور را که هدف آن تعیین ارزش مشاغل و طبقه‌بندی و رده‌بندی آن‌ها و درنتیجه یکنواخت کردن سطح حقوق و مزایا در وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی ایران بود بر عهده گرفت.

با توجه به اینکه قانون استخدام کشوری، اجرای اصول عدالت استخدامی و ارزیابی مزایا، شایستگی، تجربه، تخصص و مسئولیت مستخدمین دولت و تعیین گروه شغلی مستخدمین مشمول قانون را در دو مرحله متمایز پیش‌بینی کرده بود، لذا اداره کل طبقه‌بندی و ارزشیابی مشاغل برنامه کار خود را در دو مرحله زیر به مورداجرا گذارد:

مرحله اول:

أ. تطبیق وضع استخدامی مستخدمین رسمی با مفاد قانون و مقررات مربوط و تعیین گروه موقت و پایه هر یک از آن‌ها به‌تناسب سنوات خدمت رسمی و مدارک تحصیلی.

ب. تبدیل وضعیت مستخدمین غیررسمی با توجه به سه عامل سنوات خدمت دولتی، مدارک تحصیلی و میزان حقوق و مزایایی که در اسفند ۱۳۴۶ استحقاق دریافت آن را داشته‌اند.

مرحله دوم:

طبقه‌بندی مشاغل و تخصیص گروه قطعی به مستخدمین متناسب با وظایفی که ضمن انتصاب به پست‌های خدمات سازمانی عهده‌دار آن می‌گردند.

علی‌رغم اجرای طرح طبقه‌بندی پیش‌بینی‌شده در قانون ۱۳۴۵ عملاً سیاست پرداخت حقوق مساوی به شاغلین مشاغل مشابه، در شرایط مشابه تحقق پیدا نکرد و تنوع نوع پرداخت‌ها در دستگاه‌های دولتی و بروز نارضایتی‌های ناشی از آن سبب گردید تا سازمان مزبور درصدد کاهش ناهماهنگی‌های پرداخت حقوق و مزایا برآید و بالاخره در سال ۱۳۷۰ با تصویب و اجرای بند «و» تبصره ۴۳ قانون بودجه سال ۱۳۶۴ کل کشور، طرحی تحت عنوان «نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت» تهیه و به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید. براساس این قانون تمام نهادها، دستگاه‌های اجرایی، سازمان‌ها و شرکت‌های دولتی موظف به پرداخت حقوق و مزایا بر اساس ضوابط به تصویب رسیده و آیین‌نامه‌های مربوطه گردیدند.

ضرورت‌هایی که زمینه‌ساز تصویب چنین قانونی شد به شرح زیر بود:

أ. در خلال سالیان بعد از پیروزی انقلاب اسلامی ضریب جدول حقوق موضوع ماده ۳۲ هیچ‌گاه تغییر نکرد. به‌عبارت‌دیگر هیچ‌گونه افزایشی در میزان حقوق کارمندان حاصل نشد و به لحاظ وجود تورم و افزایش هزینه‌های زندگی، دولت مجبور شد حداقل حقوق کارمندان را افزایش دهد. این افزایش‌ها مالاً چهار الی پنج گروه اولیه جدول حقوق و به‌تبع آن طرح طبقه‌بندی مشاغل را از حیز انتفاع خارج نمود.

ب. جدول حقوق موضوع ماده ۳۲ قانون استخدام کشوری، دارای ۱۲ گروه بود که با توجه به کثرت مشاغل در بخش مشمول قانون استخدام کشوری، پیچیدگی

وظایف و مسئولیت‌های آن‌ها خود عامل بازدارنده‌ای جهت تهیه و طراحی طرحی منطبق با واقعیات جامعه محسوب می‌شد.

ج. دستگاه‌های دولتی ازنظر قوانین و مقررات استخدامی حاکم بر آن‌ها به سه دسته تقسیم می‌شدند. اکثریت آن‌ها مشمول قانون استخدام کشوری و مقررات استخدامی شرکت‌های دولتی بوده و پاره‌ای از دستگاه‌ها نیز دارای مقررات استخدامی خاص خویش بودند. ازآنجایی‌که دستگاه‌های اخیرالذکر ازنظر پرداخت حقوق و مزایا به کارکنان خویش از آزادی عمل بیشتری برخوردار بودند، لذا دستگاه‌ها و شرکت‌های دولتی مشمول قانون استخدام کشوری، همواره تمام سعی خویش را مصروف می‌داشتند تا از شمول این مقررات رهایی یافته و دارای مقررات خاص باشند و به همین نحو بود وضعیت مستخدمین آن‌ها. زیرا که آنان سعی داشتند به دستگاه‌های دارای مقررات خاص انتقال یابند.

با توجه به کلیه ضرورت‌های برشمرده شده، سازمان امور اداری و استخدامی کشور و دولت بر آن شد تا با تصویب قانون نظام هماهنگ پرداخت و شمول آن به کلیه وزارتخانه‌ها، مؤسسات و شرکت‌های دولتی، و بانک‌ها، شهرداری‌ها، نهادهای انقلابی و کلیه دستگاه‌های عمومی را تابع مقررات واحدی نموده و به‌این‌ترتیب به این قبیل درخواست‌ها خاتمه دهند.

در دهه ۸۰ باهدف توسعه عدالت و افزایش کارایی خدمات دولتی و بر اساس مبانی اسلامی و به‌منظور استقرار و اصلاح نظام اداری و تحقق عدالت اجتماعی لایحه «مدیریت خدمات کشوری» توسط دولت تدوین و تقدیم مجلس شورای اسلامی گردید و در تاریخ بهمن ۱۳۸۵ تصویب و مقرر شد به‌طور آزمایشی به مدت ۵ سال جهت اجرا به دستگاه‌های اجرایی، موضوع ماده ۵ این قانون ابلاغ گردد. در قانون مذکور رعایت حقوق و جلب رضایت مردم، توسعه نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی، استقرار نظام کنترل نتیجه و محصول، طراحی و تنظیم الگوها و ضوابط و شاخص‌های سازماندهی، توسعه فناوری‌های اداری باهدف تسریع در انجام امور ارباب رجوع، جذب و نگهداشت نیروی انسانی به‌منظور افزایش کارآمدی، استقرار نظام شایستگی و مدیریت عملکرد باهدف افزایش بهره‌وری دستگاه‌های اجرایی مورد تأکید قرار گرفت.

بخش دوم) جایگاه و اهداف

طبقه‌بندی مشاغل

طبقه‌بندی مشاغل، فعالیتی ذهنی و امری انتزاعی است. بدین معنی که ذهن انسان به‌طور طبیعی بین اشیای پیرامون خویش شباهت‌ها و تفاوت‌هایی را می‌بیند و آن‌ها را به نحوی براساس تشابهات و تفاوت‌هایی که دارند، باهم مرتبط یا از هم متمایز می‌سازد. آن‌هایی که از بعضی جهات باهم مرتبط هستند و صفات مشترک دارند در یک دسته‌بندی قرار می‌دهد و به یک اسم و در قالب یکسری از صفات و مشترکات معین می‌نامد. به‌عبارت‌دیگر آن‌ها را به‌نوعی طبقه‌بندی می‌کند و به‌این‌ترتیب در جهان پیرامون خود نظم و ترتیب برقرار می‌سازد.

در مکاتب مختلف مدیریت تعاریف دیگری نیز برای طبقه‌بندی مشاغل ارائه‌شده است:

۱. دسته‌بندی اصولی مشاغل در طبقات معین و مشخص برحسب نقش، وظایف و مسئولیت‌ها و شرایطی که برای احراز هر شغل لازم است.
۲. تنظیم و دسته‌بندی مشاغل به گروه‌ها یا طبقات مختلف شغلی بر اساس نقش، وظایف و مسئولیت‌ها و شرایط احراز.
۳. تکنیکی که به‌وسیله آن ارزش مشاغل مختلف یک سازمان با مشاغل دیگر مقایسه و سنجیده می‌شود.
۴. تنظیم و دسته‌بندی مشاغل به گروه‌های مختلف بر اساس تشابهات و تفاوت‌های نقش، وظایف و مسئولیت‌ها به‌طوری‌که رابطه معقولی بین عوامل سه‌گانه زیر برقرار باشد: وظایف و اختیارات و مسئولیت‌ها، شرایط احراز، و حقوق و مزایای قابل پرداخت هر طبقه و گروه شغلی.

ارزشیابی مشاغل

ارزشیابی مشاغل، عبارت است از برقراری ارتباط بین کیفیت وظایف و مسئولیت‌ها و ارزش پولی مشاغل در یک سازمان. درواقع ارزشیابی مشاغل عبارت است از سنجش درجهٔ اهمیت یک طبقه شغلی در مقام مقایسه با طبقات شغلی دیگر به‌منظور تعیین موقعیت نسبی طبقات شغلی در طرح طبقه‌بندی و همچنین تخصیص آن‌ها به رتبه‌ها با گروه‌های حقوقی.

برای روشن شدن مطلب به این مثال ساده توجه کنید. میوه‌فروشی می‌خواهد مقداری میوه برای فروش عرضه کند. ابتدا میوه‌ها را برحسب نوع (پرتقال، سیب، انگور، انار و غیره) تفکیک می‌کند. سپس هر نوع را بر اساس ریزودرشت بودن و ویژگی خاص میوه طبقه‌بندی می‌نماید و در قفسه‌های خاص قرار می‌دهد. در مرحله بعد بر اساس ضوابط خاص (معمولاً ارزش بازار)، برای هر طبقه قیمت تعیین می‌کند. با این عمل، مراحل طبقه‌بندی و ارزشیابی میوه‌ها انجام‌شده است. در طبقه‌بندی مشاغل هم ابتدا مشاغل برحسب نوع، سپس بر اساس ویژگی‌های خاص و در مرحله آخر ارزشیابی می‌گردند.

رابطه طبقه‌بندی و ارزشیابی مشاغل

طبقه و ارزشیابی مشاغل حائز محاسن و مزایای بی‌شماری برای کارکنان، مدیران و کارفرمایان است که اهم آن‌ها عبارتند از:

۱- پرداخت حقوق و دستمزد منصفانه برحسب دشواری‌ها و مسئولیت‌های کار
۲- تقویم لیاقت کارکنان و ارزیابی کمیت و کیفیت کار آن‌ها در مقام مقایسه با استانداردهای شغلی
۳- تقویت روحیه کارکنان و تقلیل نارضایتی‌ها
۴- تعیین ارزش مشاغل برمبنای واقعیات
۵- تعیین مسیر ترفیع و انتقالات شغلی کارکنان

۶- تهیه اطلاعات دقیق از وظایف و مسئولیت‌های مشاغل
۷- تهیه آمار و اطلاعات لازم جهت تنظیم برنامه‌های کارآموزی
۸- کمک به ایجاد تخصص‌ها در سازمان
۹- کمک در کارمند یابی، آزمایش، ترفیع و انتقال
۱۰-ایجاد عناوین یکسان و گویا برای سلسله مشاغل در خطوط فرماندهی.

با توجه به تعاریف طبقه‌بندی و ارزشیابی مشاغل می‌توان گفت که طبقه‌بندی و ارزشیابی دو مرحله از یک تکنیک واحد به شمار می‌روند. ابتدا مشاغل را طبقه‌بندی و سپس آن‌ها را ارزشیابی می‌نماییم. به‌منظور اجرای طرح‌های طبقه‌بندی و ارزشیابی مشاغل در سازمان‌های اداری، تولیدی و خدماتی با هر کمیت و اندازه، توجه به برخی عوامل توصیه می‌گردد.

عوامل طبقه‌بندی مشاغل درواقع وسایل و ابزاری هستند که با استفاده از آن‌ها شناخت ماهیت و اهمیت کار ساده‌تر می‌شود و با به‌کارگیری آن‌ها می‌توان نظام منطقی و معقول در ایجاد سلسله‌مراتب پست‌ها را برقرار ساخت. گاهی برای شناخت ماهیت پست‌ها و مقایسه اهمیت آن‌ها لازم است عناصر مرکب شغل تجزیه شود و به‌وسیله عوامل طبقه‌بندی موردسنجش قرار گیرد. عوامل طبقه‌بندی محدود بوده و در طرح‌ها و سیستم‌های مختلف، تعداد آن‌ها متغیر می‌باشد. نمونه‌هایی از عوامل مهم طبقه‌بندی به شرح زیر می‌باشد:

أ. ماهیت و تنوع کار (تخصیص یا حرفه)
ب. نوع و حدود نظارتی که از طرف مقام مافوق یعنی سرپرست اعمال می‌شود
ج. نوع و حدود نظارت و سرپرستی بر کارهای دیگران
د. قوه ابداع و ابتکار موردنیاز برای انجام کار
ه. میزان ضرورت اعمال قضاوت مستقل و اتخاذ تصمیم
و. اهمیت و موضوع تماس شغل با مشاغل دیگر
ز. مسئولیت‌های مختلف (مالی، دارائی‌ها، وسائل، رویداد برای دیگران و مشاغل)

ح. شرایط محیط کار
ط. صعوبت انجام کار
ی. شرایط احراز شغل ازنظر تحصیل، تجربه، سابقه و مهارت‌های لازم برای انجام کار

پس از ارجاع کار به واحد یا مشاور طبقه‌بندی مشاغل، از طرف مقام مسئول سازمان، تهیه و تنظیم یک طرح مقدماتی کار مانند تمامی کارهای تحقیقاتی ضروری است. بعد از شناخت موضوع و قلمروی تحقیق (بازرسی از محل کار، مصاحبه مقدماتی با سرپرستان قسمت‌ها، تشکیل کمیته طبقه‌بندی و برخی از شاغلین)، کارشناس طرح مقدماتی را که حاوی نکات و مطالب مشروحه زیر می‌باشد و هدف آن تعیین دقیق‌تر موضوع تحقیق، قلمروی آن، پیش‌بینی کارهایی که باید انجام شود، تعیین سایر هزینه‌ها، مدت و منابع انسانی موردنیاز و همچنین پشتیبانی که باید از طرف مدیریت در اجرای طرح انجام شود، تهیه می‌کند و به اطلاع و تأیید مدیریت مسئول سازمان می‌رساند.

کارشناس، مشاور یا طراح طبقه‌بندی مشاغل کسی است که دارای آموزش عالی در رشته مدیریت با گرایش در اداره امور پرسنلی است و با فنون کمّی و کیفی طبقه‌بندی و ارزشیابی مشاغل، حقوق و دستمزد آشنایی و تسلط کامل دارد. لیکن این تحصیلات و تجارب نمی‌تواند وی را فردی ورزیده در شناخت تمامی مشاغل در سازمان‌های مختلفی سازد که طرح را در آن اجرا می‌کند و از کم و کیف کارها به نحو دقیق در تجزیه شغل و ارزشیابی مقدار ریالی آن آگاه و مطلع باشد، ولو اینکه مدت‌زمانی طولانی به کاربینی، مشاهده و مصاحبه اختصاص دهد. زیرا که نه‌تنها مشاغل متنوع‌اند و امروزه بیش از ده هزار نوع شغل مختلف در صنایع تولیدی وجود دارد، بلکه شغل‌های همنام در سازمان‌های مختلف به علت اختلاف در ماهیت وظایف آن‌ها و شرایط کار با یکدیگر متفاوت می‌باشند. اگر چنین نبود دیگر لزومی به تهیه طرح‌های جداگانه طبقه‌بندی و ارزشیابی مشاغل در سازمان‌های مختلف نبود و گروه‌های متخصص می‌نشستند و

مشاغل را در سطوح مختلف طبقه‌بندی و ارزشیابی می‌کردند و ماحصل یافته‌ها را در نشریه‌هایی منتشر می‌نمودند تا افراد و گروه‌های ذینفع دیگر از آن‌ها استفاده نمایند.

طراح طبقه‌بندی مشاغل، همچون یک مهندس و تحلیل‌گر سیستم، با استفاده از تدابیر و روش‌هایی که در اختیار دارد باید شغل را به عناصر متشکله در هر سازمان، تحت شرایط متفاوت انجام کار، بشکافد، طبقه‌بندی کند و ارزش آن را با توجه به شرایط حاکم بر محیط شغل، بازار کار و حداقل دستمزد تعیین نماید. یکی از تدابیر مؤثر و مفیدی که در اختیار طراح قرار دارد، «کمیته طبقه‌بندی و ارزشیابی مشاغل» می‌باشد که مکمل تمامی روش‌های تحقیق در شناخت شغل و محیط حاکم بر آن می‌باشد و از دیرباز در سازمان‌های توسعه‌یافته از آن استفاده می‌شود. فلسفه وجودی کمیته طبقه‌بندی در اجرا و پیاده کردن طرح را می‌توان به شرح زیر خلاصه کرد:

أ. حضور در جلسات مصاحبه کاربینی و تدوین شرح طبقات و شرح مشاغل- برای تکمیل اطلاعات تدوینی از طرف کارشناس و طراح، شاغلین شغل و سرپرستان آنان ممکن است آگاهانه یا ناآگاهانه تمامی اطلاعات درباره تمامی مشاغل را هنگام طبقه‌بندی در اختیار طراح قرار ندهند. در این صورت نقش کمیته طبقه‌بندی که معمولاً از واحدهای مختلف سرا سری انتخاب‌شده‌اند و احاطه نسبی درباره مشاغل سازمان دارند، تکمیل اطلاعاتی است که احیاناً از طریق مصاحبه، کاربینی، پرسشنامه و غیره گردآوری نشد است.

ب. حضور در جلسات ارزشیابی برای راهنمایی کارشناس و طراح در ارزشیابی عوامل متشکله شغل بر اساس نظام تدوین‌شده.

ج. اظهارنظر در مورد شرایط احراز- شرایط احراز تصدی پست‌های سازمانی شامل مؤلفه‌هایی همچون تحصیلات، سوابق، تجربیات، مهارت‌ها و پایبندی به ارزش‌ها و سایر موارد، با نظرخواهی از شاغل، سرپرست، و نمایندگان مدیریت و آگاهی کارشناس یا طراح از صلاحیت‌های لازم برای انجام وظایف تعیین می‌شود. لذا با توجه به اینکه شاغلین و سرپرستان آنان به علت تعصب شغلی گرایش زیادی به

مهم جلوه دادن شغل خویش دارند، غالباً سعی می‌کنند در تعیین شرایط احراز و شدت و حدت آن غلو نمایند. بهترین عامل کنترل‌کننده پس از آگاهی طراح در زمینه میزان شرایط احراز، استفاده ازنظرات کمیته طبقه‌بندی و بازنگهداشتن بحث و گفتگو در این زمینه است.

د. مهم‌ترین علت وجودی این کمیته در طبقه‌بندی و ارزشیابی مشاغل، نقش متعادل‌کننده روانی آن در مسئله تخصیص پست سازمانی به کارکنان است، تا به‌این‌ترتیب کارکنان تفهیم و متقاعد شوند که اقداماتی که به عمل می‌آید در چهارچوب نظام معینی است که قانون تعیین کرده و اینکه نمایندگان آن‌ها در کمیته بر تمامی مراحل نظارت داشته و هر جا لازم می‌بوده نظرات خود را برای تصمیم‌گیری قانونی، صحیح و منصفانه هر شغل، اعمال داشته‌اند.

کارشناس یا طراحی که بتواند به نحو مؤثر از ظرفیت کمیته استفاده کند، می‌تواند با کمترین مشکل و نارضایتی در پایان کار روبرو گردد. لذا لازم است اعضای کمیته ویژگی‌هایی داشته باشند:

- اعضای کمیته باید از اعضای فعال و باتجربه‌ای باشند که در واحدهای مختلف خدمت کرده و اطلاعات نسبتاً جامعی درباره وظایف شاغلین مختلف واحدها دارد.
- نماینده واقعی کارکنان باشند و توان نظارت بر حسن جریان تهیه طرح را داشته باشند.
- از کارکنان واحدهای مختلف (تولید، خدمات، اداری، فنی) باشند تا کمبودی در زمینه اظهارنظر جمعی در شناخت و ارزشیابی مشاغل پیش نیاید. به‌عنوان مثال تمامی افراد از واحد عملیات یا ستاد و یا واحد اداری نباشند تا اظهارنظر در سایر زمینه‌ها با مشکل روبرو شود. هرچند طراح در این‌گونه موارد می‌تواند با نظر یا بدون نظر کمیته از متخصصین داخلی یا خارجی در ارزشیابی شغل کسب نظر نماید.

- آموزش لازم را در زمینه نظام ارزشیابی دیده باشند. این وظیفه طراح است که می‌باید قبل از شروع کار یا هر مرحله از کار اعضای کمیته را توجیه نماید.
- از افراد منصف و بی‌نظر باشند که هدفشان اجرا و پیاده‌سازی طرح در چهارچوب نظام تعیین‌شده باشد، نه اینکه سعی نمایند منافع صنف یا همکاران خاصی را تحمیل کنند و رودرروی طراح قرار گیرند.

جایگاه طبقه‌بندی مشاغل در مدیریت

اصولاً سازمان‌دهی صحیح که از پایه‌های اصلی مدیریت است به طبقه‌بندی مشاغل متکی است. ساخت عقلایی سازمان، منطقی بودن سلسله‌مراتب اختیارات، تعیین و تفویض اختیارات و مسئولیت‌ها، امکان اعمال کنترل مالی و سازمانی که لازمه‌اش در دست داشتن ضابطه و استانداردهای معین است، همه و همه لزوم طبقه‌بندی مشاغل را ضروری می‌سازد. به‌طور خلاصه می‌توان گفت طبقه‌بندی مشاغل یکی از عوامل اصلی همبستگی نظام مدیریت منابع انسانی است.

شاید بتوان برای تبیین بهتر جایگاه طبقه‌بندی مشاغل در نظام مدیریت تفکیکی این‌چنین قائل شد: آن بخش از سازمان‌دهی که به تجزیه‌وتحلیل مأموریت و اهداف کلی سازمان می‌پردازد درواقع بیانگر طراحی (معماری) سازمان می‌باشد و بخش دومی که مشتمل بر تعیین واحدها و وظایف آن‌ها می‌گردد، مربوط به تهیه و تنظیم تشکیلات است و درنهایت آن بخش از سازمان‌دهی که به تعریف پست‌های سازمانی و وظایف آن برمی‌گردد، به مهندسی مشاغل و طبقه‌بندی آن‌ها معروف است.

طبقه‌بندی مشاغل و شرح شغل آن‌ها نه‌تنها وسیله لازم برای اجرای اصل حقوق مساوی برای کار مساوی و تأمین عدالت در پرداخت‌هاست، بلکه منبع مهم اطلاعات است که از آن برای موارد ذیل استفاده می‌شود:

- ✓ تقسیم‌کار و سازمان‌دهی منطقی دستگاه اداری

- ✓ شرح مشخصات مشاغل
- ✓ تعیین شرایط احراز مشاغل
- ✓ تثبیت سازمان و تنظیم روابط کارمندان به‌وسیله مدیران
- ✓ ترسیم نمودارهای سازمانی و تهیه راهنمای سازمانی

نظام طبقه‌بندی مشاغل برای سازمان مشخص می‌کند که برای پست‌های سازمانی چه کسانی را با چه نوع شرایطی و با چه درجه‌ای از اطلاعات و تجربه و مدارک تحصیلی استخدام کند و برای هر طبقه از طبقات شغلی با گروه‌بندی در جداول حقوقی چه ضابطه‌ای را در پرداخت حقوق و مزایا رعایت کند.

قانون استخدام کشوری بر اساس نظام طبقه‌بندی مشاغل طراحی و پایه‌ریزی شده و عبارت است از طبقه‌بندی مشاغل موجود در یک سازمان، براساس تشابه وظایف و مسئولیت‌ها و شرایط احراز آن‌ها و سپس قرار دادن مشاغل مزبور در درجات و طبقات. هدف از آن برقراری رابطه صحیح و منطقی بین مسئولیت‌های هر شغل با شرایط احراز آن‌ها و حقوق و مزایای پرداختی به این مشاغل، از بین بردن بی‌عدالتی در پرداخت‌ها و ایجاد نظم در سازمان و مدیریت است.

طبقه‌بندی مشاغل و نقش آن در تحولات سازمانی

در عصر پرشتاب تحولات اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، قانونی و تغییرات سریع فناوری‌های اداری، مدیریتی، اطلاعاتی و ارتباطات و دگرگون شدن مأموریت‌ها و وظایف سازمان‌ها و به‌تبع آن فعالیت‌ها، روش‌ها و رویه‌ها و مشاغل مرتبط امری اجتناب‌ناپذیر است. تغییر در مشاغل، یعنی تغییر در وظایف و مسئولیت‌ها و سایر عوامل شغلی که کارکنان، متصدی انجام آن هستند. کارکنان زمانی امور محوله را به نحو صحیح، کامل و مؤثر انجام می‌دهند که خدمات آنان به‌صورت متناسب و عادلانه جبران گردد.

با توجه به گستردگی و پیچیدگی وظایف سازمان‌ها در کشورها، که دو ملت به‌عنوان کارفرمای اصلی عمل می‌نمایند، نظارت و کنترل فردی کارکنان و پرداخت حقوق و دستمزد، توسعه و آموزش و تأمین اجتماعی آن‌ها، با توجه به فعالیت فرد فرد کارکنان امکان‌پذیر نیست. لذا در این رابطه وجود نظامی قانونمند و مستدل به‌منظور توزیع عادلانه و منطقی حقوق و مزایا و تأمین اجتماعی به نام «نظام طبقه‌بندی مشاغل» است که از طریق آن کارفرمای بخش دولتی یا غیردولتی، خدمات کارکنان را جبران می‌نماید.

از سوی دیگر مدیران باید بدانند چه پست‌هایی در سازمان وجود دارد تا هنگام نقل‌وانتقال، جذب، استخدام، انتصاب و عزل بتوانند درست عمل کنند. لذا برای درک بهتر مدیران و حل مشکلات ناشی از وسعت، پیچیدگی و پراکندگی پست‌های سازمانی لازم است که آن‌ها را بر اساس نظام طبقه‌بندی مشاغل، دسته‌بندی نمود. در این نظام عناوین و گروه‌های شغلی، طبقه‌های شغلی نامیده می‌شود. هدف اصلی نظام طبقه‌بندی مشاغل، رعایت عدالت استخدامی و اتخاذ رفتار عادلانه با کارکنانی است که شغل معین و تعریف‌شده‌ای را انجام می‌دهند.

با به‌کارگیری نظام طبقه‌بندی مشاغل در هر سازمان موارد زیر مشخص می‌گردد:

۱. وظایف و مسئولیت‌های شغل
۲. سطح پاسخگویی شغل
۳. شرایط احراز شغل
۴. گردش و جابجایی شغل
۵. میزان حقوق و مزایای شغل
۶. مسیر ارتقای شغل

علاوه بر کارکنان، مدیران هم از فواید این نظام بهره‌مند می‌شوند. درست است که طبقه‌بندی مشاغل از منظر کارکنان، ابزاری جهت ایجاد عدالت استخدامی است، اما ازلحاظ نظارت، پایش و ارزشیابی عملکرد و حتی اداره امور برای مدیران نیز مفید خواهد بود.

اهداف کاربردی طبقه‌بندی مشاغل

در طرح طبقه‌بندی و ارزشیابی مشاغل، کلیه مشاغل موجود در وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی مورد بررسی قرار گرفته و سپس با شناختن وظایف و مسئولیت‌های هر شغل، شرایط احراز آن‌ها را ارزیابی و به طبقه‌های ۱۶گانه در جدول حقوق تخصیص دهد و به اقتضای طبیعت کار هر یک، برای آن‌ها حق شغل معین نماید. به‌این‌ترتیب می‌توان مهم‌ترین هدف این طرح را برقراری یک رابطه صحیح و منطقی بین سه عامل زیر دانست:

۱. وظایف و مسئولیت‌های هر شغل
۲. شرایط احراز آن‌ها
۳. تنظیم حقوق و مزایای هر شغل.

این رابطه باید آن‌چنان باشد که برای مشاغل مهم‌تر که دارای وظایف و مسئولیت‌های سنگین‌ترند و به شرایط احراز بالاتری نیاز دارند، حقوق و مزایای بیشتری در نظر گرفته شود و برای مشاغل ساده‌تر که شرایط احراز آسان‌تری لازم دارند، حقوق و مزایای کمتر. همچنین برای مشاغل مشابه که به شرایط احراز یکسانی نیاز دارند، حقوق و مزایای مساوی برقرار گردد تا به‌این‌ترتیب مفهوم عدالت استخدامی و تعادل سطح پرداخت‌ها به‌طور منطقی تحقق پذیرد. اهم نقش‌های طرح طبقه‌بندی مشاغل را می‌توان به شرح زیر خلاصه کرد:

۱. تعیین شرایط احراز مشاغل به‌منظور استفاده صحیح از تخصص‌ها و مهارت‌ها و برنامه‌ریزی صحیح در این زمینه
۲. رفع تبعیض در پرداخت حقوق و مزایای مستخدمین به‌منظور نیل به عدالت استخدامی
۳. شناخت نیازمندی‌های آموزشی دستگاه‌های دولتی ازنظر تخصص و تجربه
۴. تشخیص و اعمال مناسب‌ترین روش‌های انجام کار و حذف تشریفات و عملیات غیرضروری در انجام وظایف هر شغل از طریق تجزیه‌وتحلیل وظایف و ارائه اطلاعات لازم به متخصصان سیستم‌ها و روش‌ها

با اجرای طرح طبقه‌بندی و ارزشیابی مشاغل در هر سازمان، موارد زیر مشخص می‌گردد:

۱- وظایف، مسئولیت‌ها و حدود اختیارات هر شغل و جلوگیری از تداخل وظایف
۲- سطح مسئولیت‌ها، تماس‌ها و سطوح پاسخگویی شاغلین
۳- میزان تحصیلات، تجربیات و مهارت‌های لازم برای هر شغل
۴- میزان ارزش مشاغل مختلف سازمان در قیاس با یکدیگر و همچنین با مشاغل مشابه در منطقه یا بازار کار و به‌تبع آن میزان حقوق و مزایای هر شغل
۵- تعیین مسیر تغییر نوع کار و مشاغل (گردش شغل) با توجه به مشخص بودن شرایط احراز مشاغل مختلف و نحوه ارتباط مشاغل با یکدیگر

۶- تعیین مسیر ارتقای شغلی با تعیین رشته‌های شغلی و درجات هر یک از آن‌ها
۷- امکان تنظیم بودجه پرسنلی و دفاع از آن برای ارائه مدارک مستند و علمی
۸- سازمان دادن و تعیین روابط صحیح تشکیلاتی و حذف تشریفات زائد با اجرای طرح طبقه‌بندی مشاغل و روشن شدن وظایف و مسئولیت‌های هر شغل
۹- تسهیل، تسریع و قانون‌مند شدن ارزشیابی کار کارکنان بر اساس نحوه انجام دادن این وظایف و تقبل مسئولیت‌ها و قدرت پاسخگویی

بخش سوم) تعاریف و مفاهیم

مهندسی مشاغل: به تجزیه، تحلیل و گروه‌بندی مشاغل بر اساس نوع وظایف، سطح مسئولیت‌ها، شرایط احراز شغل و نیز انتخاب عنوان مناسب برای آن‌ها اطلاق می‌شود.

رسته شغلی: به مجموعه‌ای از رشته‌های شغلی گفته می‌شود که ازلحاظ رشته تحصیلی و نوع کار و تجربه، وابستگی نزدیکی به هم داشته باشند. رسته‌های اصلی موجود در نظام اداری کشور عبارت‌اند از:

- بهداشتی و درمانی
- آموزشی و فرهنگی
- اداری و مالی
- فناوری اطلاعات
- امور اجتماعی
- فنی و مهندسی
- خدمات
- کشاورزی و محیط‌زیست

رشته شغلی (شغل) : مجموعه‌ای از یک یا چند پست سازمانی که به لحاظ نوع کار مشابه، ولی ازنظر اهمیت و دشواری وظایف و مسئولیت‌ها دارای درجات مختلفی است.

مشاغل اختصاصی: به کلیه مشاغلی که با توجه به مأموریت اصلی دستگاه تعریف می‌گردد. در وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، رسته بهداشتی و درمانی، شامل مشاغل اختصاصی است.

شرح شغل: بیانی که کلیات وظایف و مسئولیت‌های سطوح شغلی هم نوع را تبیین می‌کند و حاوی عنوان، تعریف، نمونهٔ نقش‌ها، مسئولیت‌ها، حداقل شرایط احراز شخصی، تحصیلی، تجربی، مهارتی می‌باشد.

طرح طبقه‌بندی مشاغل: اصطلاحی است که برای یک نظام متحدالشکل در زمینه طبقه‌بندی پست‌های سازمانی در یک سازمان بکار می‌رود و شامل شرح رشته شغلی، نمونه وظایف و مسئولیت‌ها و شرایط احراز و ضوابط اجرایی می‌باشد.

ارزیابی مشاغل: به سنجش درجه اهمیت و ارزش یک شغل در مقام مقایسه با سایر مشاغل، با توجه به نوع و پیچیدگی وظایف و سطح مسئولیت‌ها، حساسیت شغل و شرایط محیط کار، به‌منظور پرداخت حقوق مساوی، برای کار مساوی، در شرایط یکسان اطلاق می‌شود.

تخصیص: قرار دادن پست مستخدم در طبقه و رتبه شغلی مربوط گفته می‌شود.

شغل جدید: عبارت است از شغلی که به فهرست مشاغل مصوب افزوده می‌شود که به جهت وجود پست‌های سازمانی جدید که وظایف و مسئولیت‌های متمایزی دارند ، ایجاد می‌گردند.

ارتقاء طبقه: افزایش طبقه شغلی که بر اساس کسب تجربه، اخذ مدرک تحصیلی جدید مطابق با شرایط احراز و رعایت ضوابط مربوطه به‌صورت استحقاقی یا تشویقی به کارکنان اعطاء می‌گردد

تنزل طبقه: قرار دادن مستخدم در طبقه شغلی پایین‌تر از طبقه شغلی فعلی که به دلیل تغییر عنوان به مشاغل غیر مرتبط و یا آراء هیئت تخلفات اداری انجام می‌گیرد.

انتصاب: گماردن کارکنان جدید یا شاغلین قبلی به یکی از پست‌های سازمانی بلا تصدی با در نظر گرفتن شرایط احراز می‌باشد تا بر اساس شرح وظایف و اختیارات، مسئولیت‌های آن پست را بر عهده گیرند.

شرایط احراز: عبارت است از حداقل خصوصیات و توانایی‌های لازم اعم از تحصیلات، مهارت‌ها، تجربه و دوره‌های آموزشی موردنیاز که برای انجام وظایف و قبول مسئولیت‌های یک شغل لازم است.

مهارت: احاطه و تسلط کافی برای انجام دادن وظایف و مسئولیت‌ها به نحو دقیق می‌باشد. تشخیص مهارت بر اساس معیارهایی صورت می‌گیرد که در این آئین‌نامه نوع، وزن و ارزش آن‌ها تعیین می‌شود.

طبقه بندی مشاغل در
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

فصل دوم

مقدمه

همان‌گونه که ساختار دارای اجزاء مختلف با سلسله‌مراتب و طبقات متفاوت است، مشاغل موجود در سازمان نیز دارای طبقات شغلی بوده و به دلیل وجود طبقات متفاوت شغلی در هر سازمان نیاز است که مشاغل بر اساس نوع وظایف، سطح مسئولیت‌ها و شرایط احراز (تحصیلات، مهارت، تجربه) طبقه‌بندی شوند. درواقع طبقه‌بندی مشاغل ابزاری جهت ایجاد عدالت استخدامی، کنترل، نظارت و همچنین وسیله‌ای جهت اداره امور توسط مدیران است.

در وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی کار طبقه‌بندی مشاغل کارکنان ستاد مرکزی وزارتخانه بر عهده گروه مهندسی مشاغل مرکز توسعه مدیریت و تحول اداری است و این گروه با اداره کل منابع انسانی وزارتخانه ارتباط تنگاتنگی دارد. این گروه تصمیم‌ساز در خصوص امور مرتبط با انتصابات، ارتقاء رتبه و طبقه شغلی، اعمال مدرک تحصیلی، احتساب سوابق بخش دولتی و غیردولتی و ارزشیابی کارکنان و قوانین و مقررات در خصوص کلیه کارکنان دانشگاه و واحدهای تابعه می‌باشد و همچنین وظیفه ایجاد وحدت رویه در جاری ساختن قوانین و مقررات مرتبط با ساختار مشاغل در بخش‌های مختلف دانشگاه را به عهده دارد.

دانشگاه/دانشکده‌های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی کشور به تبعیت از بند «ب» مادۀ ۲۰ قانون برنامه پنجم توسعه و مادۀ یک قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور از کلیۀ قوانین و مقررات عمومی حاکم بر دستگاه‌های اجرایی دولتی به‌ویژه قانون محاسبات عمومی کشور، قانون مدیریت خدمات کشوری، قانون برگزاری مناقصات و اصلاحات و الحاقات آن‌ها مستثنی می‌باشند و فقط در چهارچوب مصوبات و آیین‌نامه‌های مالی، معاملاتی، اداری، استخدامی و تشکیلاتی مصوب هیئت‌امنا عمل می‌کنند. لذا می‌توانند مقررات طبقه‌بندی مشاغل اختصاص به خود را داشته باشند. بااین‌وجود این مؤسسات بر اساس آیین‌نامه اداری-استخدامی اعضای غیر هیئت علمی

دارای کمیتهٔ اجرایی طرح طبقه‌بندی مشاغل هستند که شبیه به ستاد وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی است.

کمیته اجرایی طرح مهندسی مشاغل

به‌منظور اجرای مفاد قوانین و مقررات و ضوابط و آیین‌نامه‌های طبقه‌بندی مشاغل در ستاد وزارت و دانشگاه/دانشکده‌های وابسته، کمیته ای تحت عنوان **کمیته اجرایی مهندسی مشاغل با اعضای ذیل** تشکیل می‌گردد:

۱. معاون توسعه مدیریت و منابع (رئیس کارگروه)
۲. مدیر/رئیس توسعه سازمان و تحول اداری (دبیر کارگروه)
۳. مدیر/رئیس منابع انسانی(عضو کارگروه)
۴. بالاترین مسئول طبقه‌بندی مشاغل واحد(عضو کارگروه)

وظایف کمیته اجرایی مهندسی مشاغل عبارت است از:

۱. بررسی و اتخاذ تصمیم در مورد کلیه پیشنهادهای دریافت شده از واحدهای تابعه در خصوص اجرای طرح مهندسی مشاغل بر اساس قوانین و مقررات.
۲. نظارت و کنترل مدارک ارائه‌شده به کارگروه و تشخیص تجربه، مدرک تحصیلی، شناسنامه آموزشی، سوابق تجربی و غیره بر اساس مستندات و مقررات مندرج در طرح مهندسی مشاغل.
۳. ارائه پیشنهادهای لازم در زمینهٔ اصلاح طرح مهندسی مشاغل به مرکز توسعه مدیریت و تحول اداری وزارت به‌منظور جاری نگهداشتن طرح‌ها و انطباق آن با نیازهای استخدامی دانشگاه/دانشکده/مؤسسه.
۴. نظارت بر تعیین شرایط تصدی و احراز مشاغل کارکنان رسمی، پیمانی و قراردادی.
۵. نظارت و کنترل مجوزهای استخدامی و انطباق آن با شرایط و ضوابط مربوط.

۶. نظارت بر امر انتصابات و ارتقاء و تنزل رتبه کارکنان با توجه به قوانین و ضوابط موجود در طرح مهندسی مشاغل.
۷. بررسی و تأیید یا رد کلیه پیشنهادهای مرتبط با ارتقاء طبقه و رتبه کارکنان دانشگاه/دانشکده/مؤسسه بر اساس ضوابط و مقررات جاری.
۸. نظارت بر صحت صدور کلیه احکام استخدامی دانشگاه/دانشکده/مؤسسه.
۹. نظارت بر حسن اجرای قوانین و مقررات مربوط به مهندسی مشاغل.
۱۰. تشخیص و تأیید تجربه مربوط و مشابه و تجارب بخش غیردولتی.
۱۱. انجام کلیه اموری که حسب قوانین و مقررات مختلف و در چهارچوب آن به کمیته محول می‌شود.

کمیته فرعی مهندسی مشاغل

به‌منظور جلوگیری از تمرکز امور و تسریع در انجام کارها، با تشخیص کمیته اجرایی مهندسی مشاغل دانشگاه/دانشکده/موسسه، کمیته ای تحت عنوان کمیته فرعی مهندسی مشاغل در واحدهای تابعه دانشگاه/دانشکده/موسسه با ترکیب زیر تشکیل می‌گردد:

۱. بالاترین مقام اجرایی واحد سازمانی (رئیس کمیته)
۲. مسئول امور اداری واحد (دبیر کمیته)
۳. نماینده کارگروه طبقه‌بندی مشاغل دانشگاه/دانشکده(عضو کمیته)
۴. مسئول کارگزینی واحد(عضو کمیته)

مقررات و ضوابط اجرایی مشاغل اختصاصی رسته بهداشتی و درمانی

جهت انتصاب به مشاغل اختصاصی، رعایت کلیه شرایط احراز پیش‌بینی‌شده (تحصیلات، مهارت، آموزش و تجربه) الزامی است. و از تاریخ ابلاغ مصوبه طبقه‌بندی مشاغل در استخدام، انتصاب، ارتقای طبقه و رتبه مشاغل اختصاصی، رعایت موارد ذیل و سایر مقررات مربوط الزامی است:

۱. تطبیق کلیه مشاغل فعلی کارکنان با طرح طبقه‌بندی مشاغل ابلاغی الزامی است.
۲. از تاریخ ابلاغ این مصوبه، ادامه خدمت متصدیان مشاغلی که مشاغل آنان حذف‌شده است و بر اساس مدرک تحصیلی، امکان تخصیص در مشاغل جدید را دارا نمی‌باشند تا زمان تصدی پست‌های تخصیص‌یافته در مشاغل محذوف بلامانع است. ارتقاء رتبه متصدیان مشاغل محذوف مطابق آیین‌نامه اجرایی طرح طبقه‌بندی مشاغل می‌باشد.
۳. روند ارتقای طبقه کارمندان مشمول این رسته ازلحاظ سنوات تجربی در کلیه مشاغل با رعایت مقررات مربوط به ضوابط نحوه ارتقای کارمندان صورت می‌پذیرد.
۴. ادامه خدمت، ارتقای طبقه و رتبه کارمندانی که تا تاریخ ابلاغ این مصوبه طبق ضوابط قبلی در مشاغل ذی‌ربط اشتغال داشته‌اند و به‌موجب این اصلاحیه غیر واجد شرایط محسوب می‌شوند، بلامانع است.
۵. کار آزما به متصدیان مشاغلی اطلاق می‌شود که در شرایط احراز مشاغل آنان، حداقل مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد و بالاتر پیش‌بینی‌شده باشد و سطح مشاغل آنان کارشناسی است و در برخی از عناوین این‌گونه مشاغل کار آزما قید نشده است.
۶. گذراندن حداقل ۳دوره آموزشی از دوره‌های قیدشده در طرح حضوری و یا غیرحضوری با رعایت دستورالعمل نظام آموزش کارکنان و سقف تعیین شده در

طول اولین ارتقا رتبه الزامی است. در صورت عدم ارائه گواهی شرکت در دوره آموزشی، ارتقاء رتبه کارمند تا ارائه گواهی لازم به تأخیر می‌افتد.

۷. مشاغل جدید: کارشناس گردش خون برون پیکری، کارشناس سلامت اجتماعی، کارآزمای کارآفرینی سلامت، دارویار، کارشناس آزمایشگاه تحقیقات سلامت ، کارشناس تریاژ تلفنی. کارشناس فرآورده‌های آرایشی و بهداشتی، کارشناس مواد خوراکی و آشامیدنی

۸. تغییر عنوان مشاغل: روانشناس به کارشناس سلامت روان، کارشناس بهداشت روانی و اعتیاد به کارشناس پیشگیری، درمان و کاهش آسیب اعتیاد، کارشناس و کاردان پذیرش و مدارک پزشکی به مشاغل کارشناس و کاردان فناوری اطلاعات سلامت ، کارآزمای پیشگیری از آسیب‌ها و ارتقا ایمنی حوزه سلامت به کارآزمای سلامت در حوادث و بلایا. کارشناس امور اجرایی بیمارستان به کارشناس امور اجرایی سلامت، بهدار به کمک پرستار، کارشناس فوریت های پزشکی به کارشناس بالینی فوریت های پزشکی، کاردان فوریت های پزشکی به کاردان بالینی فوریت های پزشکی، تکنسین فوریت های پزشکی به تکنسین بالینی فوریت های پزشکی، کارشناس کارآفرینی سلامت به کارآزمای کارآفرینی سلامت

۹. مشاغل حذف شده: اپراتور ۱۱۵

مشاغل رسته بهداشتی و درمانی

فصل سوم

صرفاً به منظور درک بهتر و آسان‌تر رشته‌های شغلی رسته بهداشتی و درمانی، رشته‌ها در قالب بخش‌های زیر دسته‌بندی و معرفی می‌گردد. این دسته‌بندی هیچ‌گونه تعارض، تداخل یا تناقضی با شرایط احراز هر یک از رشته‌های شغلی تعیین‌شده ندارد و ملاک تصمیم گیری جهت تشخیص تجربه مشابه نمی باشد.

- بخش اول) رشته‌های شغلی پزشک
- بخش دوم) رشته‌های شغلی پرستار
- بخش سوم) رشته‌های شغلی فوریت‌های پزشکی
- بخش چهارم) رشته‌های شغلی بهداشت فردی و عمومی
- بخش پنجم) رشته‌های شغلی سلامت دهان و دندان
- بخش ششم) رشته‌های شغلی سلامت محیط و حرفه‌ای
- بخش هفتم) رشته‌های شغلی سلامت اجتماعی و روانی
- بخش هشتم) رشته‌های شغلی مدیریت و کنترل بیماری‌ها
- بخش نهم) رشته‌های شغلی آزمایشگاه سلامت
- بخش دهم) رشته‌های شغلی دارو، غذا و تغذیه
- بخش یازدهم) رشته‌های شغلی تجهیزات پزشکی
- بخش دوازدهم) رشته‌های شغلی توان‌بخشی و طب فیزیکی
- بخش سیزدهم) رشته‌های شغلی پرتودرمانی و پزشکی هسته‌ای
- بخش چهاردهم) رشته‌های شغلی اجرایی سلامت
- بخش پانزدهم) رشته‌های شغلی دامپزشکی
- بخش شانزدهم) رشته‌های شغلی انتقال خون
- بخش هفدهم) رشته‌های شغلی پزشکی قانونی
- بخش هجدهم) رشته‌های شغلی پژوهش در سلامت
- بخش نوزدهم) رشته‌های شغلی ارزشیابی اسناد و مدارک پزشکی

بخش اول) رشته‌های شغلی پزشک

عنوان رشته شغلی: پزشک عمومی

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، در سطح پزشکی عمومی، با استفاده از روش‌های علمی و به‌کارگیری ابزارهای تشخیصی به انجام اقدامات پیشگیری و تشخیص بیماری، درمان و باز توانی بیماران به‌صورت سرپایی و بستری در اورژانس یا بخشه‌ای بیمارستانی و مراکز بهداشتی درمانی می‌پردازند. مشارکت در اقدامات اپیدمیولوژیک مقابله با همه‌گیری‌ها و شرکت در طرح‌های تحقیقاتی موردنیاز و ارائه آموزش‌های لازم جهت حفظ تندرستی افراد و جامعه یا سرپرستی، طرح‌ریزی و هماهنگی امور مرتبط با درمان بیماران از مصادیق این رشته شغلی می‌باشد.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- ویزیت سرپایی بیماران اورژانسی و غیر اورژانسی بستری در بخش در تمام ساعات برحسب نیاز (در صورت عدم وجود دستیار).
- ویزیت بیماران سرپایی مراجعه‌کننده و ارجاع به بخش‌ها و متخصصان مربوطه.
- انجام کشیک‌های موظفی به‌صورت مقیم.
- تکمیل برگه‌های مربوطه به معاینه بیماران و مشاوره پزشکی (مانند برگه‌های شرح حال، خلاصه پرونده، رضایت‌نامه و...)
- عضویت فعال در تیم احیای قلبی و تنفسی (CPR) بیمارستان.
- معاینه، تشخیص و درمان بیماران در سطح پزشکی عمومی.
- درخواست آزمایش و سایر اقدامات تشخیصی در صورت لزوم.

- پیگیری، ارجاع و مراقبت بیماران و بررسی‌های اپیدمیولوژیکی بیمار و اطرفیان آن در خصوص بیماری‌های قابل‌کنترل و مراقبت.
- انجام اقدامات فوری برای ارجاع و اعزام بیماران به مراکز مجهزتر.
- مشاوره با پزشکان دیگر در صورت لزوم.
- مراقبت در اجرای دستورات دارویی و بهداشتی داده‌شده و راهنمایی بیماران.
- انجام معاینات دوره‌ای دانش‌آموزان، زنان، مادران باردار، کودکان، سالمندان و متصدیان اماکن و مراکز تهیه و توزیع مواد غذایی.
- اقدامات پیشگیرانه در برابر بیماری‌ها از طریق واکسیناسیون.
- پیشگیری از گسترش بیماری‌ها از طریق بررسی‌های اپیدمیولوژیکی.
- مشارکت در مدیریت بحران و شناسایی و کنترل اپیدمی‌ها و طغیان بیماری‌ها.
- برآورد و پیگیری برای تأمین به‌موقع نیازهای واحدهای اورژانس مستقل و وابسته جهت پاسخگویی مناسب به نیازهای جمعیت تحت پوشش.
- رعایت احتیاط و اصول استاندارد به‌منظور پیشگیری از ابتلا به بیماری‌های منتقله از راه خون، ترشحات، تنفس و تماس و نظارت بر رعایت آن در محل ارائه خدمات
- بررسی بیماری‌های بومی و اپیدمی‌های منطقه و پیشگیری از گسترش بیماری‌های شایع منطقه.
- بازدید از اماکن عمومی و فضای محیطی منطقه، خانه‌های بهداشت، مدارس و سایر امورات مرتبط در حیطه اختیارات تعیین‌شده.
- اطمینان از کنترل و مراقبت وضعیت دارو، تجهیزات و لوازم فنی واداری واحد.
- راهنمایی بهداشتی و تغذیه‌ای مربوط به زنان باردار و مادران و کودکان.
- همکاری برای مجزا کردن مبتلایان به امراض همه‌گیر در بیمارستان‌ها به‌منظور جلوگیری از شیوع بیماری‌های مسری.
- نظارت بر عملکرد و آموزش‌های لازم در مورد کارکنان فنی، بهداشتی یا درمانی.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی و مهارتی و برنامه‌های آموزشی و مطالعاتی، جهت ارتقاء دانش و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری آن‌ها در انجام وظایف.

- تهیه و تنظیم برنامه‌های تحقیقاتی و شرکت در بررسی‌ها و پژوهش‌های بهداشتی و درمانی و همکاری با مؤسسات بهداشتی باهدف بالا بردن سطح بهداشت عمومی.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه سلامت در شغل مربوطه.
- تهیه مقالات علمی و انتشار آن‌ها در مجلات مختلف پزشکی و علمی و یا معرفی آن‌ها در سمینارها و کنفرانس‌های مربوط.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی دکتری حرفه‌ای در رشته پزشکی عمومی.

۲- مهارت:

- مهارت انجام معاینه فیزیکی شامل مشاهده، گوش دادن و لمس کردن
- مهارت توجه به علائم و نشانه‌های بیماری‌ها و انجام تست‌های فیزیکی
- مهارت نسخه‌نویسی
- مهارت انتخاب بهترین رویکرد تشخیصی درمانی و اجرای آن
- مهارت انجام تزریق، واکسیناسیون و سایر مراقبت‌های اختصاصی
- مهارت تجویز مناسب‌ترین آزمایش‌ها با توجه به شرایط و وضعیت بیمار
- مهارت تفسیر و تحلیل داده‌های آزمایش‌های تشخیصی
- مهارت جمع‌آوری، ثبت و نگهداری اطلاعات (شامل سابقه پزشکی، گزارش‌ها، نتایج آزمایش‌ها)
- مهارت برقراری ارتباط با بیمار و انجام معاینه و پایش وضعیت وی
- مهارت اعمال هماهنگی بین ارائه‌کنندگان خدمات پزشکی
- مهارت استفاده و نگهداری از لوازم، دستگاه‌ها و تجهیزات پزشکی (شامل ماسک اکسیژن، افتالموسکوپ، اتوسکوپ، ماسک احیا و ...) واداری

- مهارت برنامه‌ریزی برای تشکیل تیم سلامت و اجرای برنامه‌های سلامت.

۳- دوره‌های آموزشی:

- طب و قانون
- اصول و روش تحقیق
- احیای قلبی و تنفسی پیشرفته
- اخلاق پزشکی
- رعایت اصول استاندارد و ایمنی مبتنی بر روش انتقال (قطره‌ای، تماسی و هوابرد) به‌منظور پیشگیری از آلودگی کارکنان، بیماران، مراجعین و محیط
- آموزش بیمار
- حقوق بیماران
- مفاهیم ایمنی بیمار
- مدیریت خطر (واکنشی و پیشگیرانه).

عنوان رشته شغلی: پزشک متخصص

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، در سطح تخصصی یا فوق تخصصی پزشکی در حیطه‌های پیشگیری، تشخیصی، درمانی، باز توانی، آموزشی، پژوهشی و اجتماعی در بیمارستان‌ها و درمانگاه‌ها به درمان بیماران می‌پردازند یا سرپرستی، طرح‌ریزی و هماهنگی امور مرتبط با درمان تخصصی بیماری‌ها را بر عهده‌دارند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- معاینه، تشخیص، درمان، مراقبت و توان‌بخشی بیماران مربوط به رشته تخصصی.
- حضور به‌موقع بر بالین بیمار و ویزیت وی در ساعات اداری، کشیک یا آنکالی و پیگیری دستورات تشخیصی، درمانی و پیشگیرانه و اطمینان از انجام صحیح آن‌ها.
- ارائه خدمات پزشکی تخصصی در سطح دوم یا سوم و فوق تخصصی در سطح سوم نظام ارجاع در مؤسسات دولتی، عمومی، خیریه یا خصوصی.
- حضور فعال در بیمارستان‌ها و نظارت بر حسن انجام دستورات پزشکی صادرشده و هدایت تیم درمان.
- تعیین نوع و دستور انجام تست‌ها و آزمایش‌های تشخیصی در صورت نیاز.
- تعیین روش‌های درمانی مناسب برحسب وضعیت بیمار و تجویز نوع و میزان داروهای موردنیاز.
- پیگیری مداوم تشخیص و درمان بیماران و مراقبت از انجام دستورات داده‌شده در بخش‌ها توسط پرستاران و پزشکان عمومی.
- مراقبت در اجرای دستورات دارویی و بهداشتی داده‌شده و راهنمایی بیماران و همراهان آن‌ها.

- ویزیت بیماران سرپایی مراجعه‌کننده به درمانگاه و اورژانس بیمارستان و ارجاع به بخش‌های تخصصی مربوطه.
- انجام کشیک‌های موظفی به‌صورت مقیم بر اساس ضوابط و دستورالعمل‌ها.
- تکمیل برگه‌های مربوطه به پرونده پزشکی بیماران و مشاوره پزشکی (مانند برگه‌های شرح حال، خلاصه پرونده، رضایت‌نامه و...).
- عضویت در کمیته‌ها و گروه‌های تخصصی بیمارستان و مراکز درمانی.
- اعزام و راهنمایی بیماران اورژانسی به مراکز تخصصی و فوق تخصصی.
- مشاوره با پزشکان دیگر برای تشخیص، درمان، مراقبت و باز توانی بیماران در صورت لزوم.
- آموزش، هدایت و راهبری علمی مراحل مختلف تشخیص، درمان، مراقبت و باز توانی بیماران در همه سطوح.
- مشارکت در تدوین راهنماهای تشخیصی، درمانی، مراقبتی و باز توانی در حوزه تخصصی ذی‌ربط.
- مشارکت در مدیریت بحران و فوریت‌های پزشکی در حیطه تخصصی و پیشگیری و کاهش آسیب‌های آن.
- شناسایی اپیدمی‌های واگیر و غیر واگیر در حیطه تخصصی و مشارکت در کنترل آن‌ها و برنامه‌ریزی جهت از بین بردن آن‌ها.
- بررسی بیماری‌های بومی و اپیدمی‌های منطقه و پیشگیری از گسترش بیماری‌های شایع منطقه.
- رعایت احتیاط و اصول استاندارد به‌منظور پیشگیری از ابتلا به بیماری‌های منتقله از راه خون، ترشحات، تنفس و تماس و نظارت بر رعایت آن در محل ارائه خدمات.
- نظارت، کنترل و مراقبت از وضعیت بخش ازنظر رعایت استانداردهای الزامی و پیگیری اقدامات لازم.
- شرکت در امر تحقیقات بهداشتی و درمانی و همکاری با سایر مؤسسات بهداشتی.
- نظارت و آموزش‌های لازم در مورد کارکنان فنی، بهداشتی یا درمانی.

- شرکت در برنامه‌های آموزشی و مطالعاتی و گردآوری و ارائه آخرین تحقیقات پزشکی در حیطه تخصصی مربوطه.
- مستندسازی اقدامات انجام‌شده در قالب فایل، فیلم، عکس و گزارش‌های علمی به‌صورت چند تخصصی و گزارش آن‌ها در مجلات علمی.
- شرکت در برنامه‌های آموزشی در رشته تخصصی مربوطه، برحسب شرح وظایف و یا در صورت نیاز
- راهنمایی و آموزش بیمار و خانواده ایشان و ارائه اطلاعات لازم در خصوص سیر بیماری و راه‌های پیشگیری و درمان آن.
- شرکت فعال در دوره‌های آموزشی کارآموزی و مهارتی در جهت ارتقاء دانش و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری آن‌ها در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن دانشنامه تخصصی دریکی از رشته‌های تحصیلی تخصص بالینی پزشکی.

۲- مهارت:

- مهارت معاینه سیستمی بیمار و ارجاع آن
- مهارت کاربرد و تفسیر داده‌های حاصل از آزمایش‌ها و تصویربرداری
- مهارت انجام اقدامات پیشگیری‌کننده از پیشرفت بیماری و عوارض آن
- مهارت تفسیر مفاهیم پزشکی برای بیماران
- مهارت انجام مشاوره و انتقال درخواست و بیان دقیق اقدامات لازم.

۳- دوره‌های آموزشی:

- طب و قانون (قوانین پزشکی، نظام پزشکی، پزشکی قانونی
- تخلفات پزشکی و تعهدات پزشکان در قبال بیمار)
- اصول و روش تحقیق، احیای قلبی و تنفسی پیشرفته.

بخش دوم) رشته‌های شغلی پرستار

عنوان رشته شغلی: پرستار

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، طرح و برنامه‌ریزی مراقبت از بیماران را بر اساس فرآیندهای مراقبت‌های پرستاری در واحدها و بخش‌های مختلف بهداشتی و درمانی، برقراری ارتباط با بیماران و همراهان آن‌ها به منظور درک نیازهایشان و کمک به رفع مشکلات بهداشتی و درمانی آن‌ها با همکاری سایر اعضای گروه پزشکی، رساندن و بکار بردن دارو، لوازم، ابزار، مواد و فرآورده‌های تشخیصی و درمانی بر اساس راهنماها و دستورالعمل‌ها و توجه به واکنش‌های حاصله از کاربرد آن‌ها، سرپرستی و ارزیابی فعالیت‌های انجام‌شده توسط گروه پرستاری و شناسایی و بررسی مشکلات خدمات پرستاری و کمک در حل آن‌ها در سطوح مختلف سازمانی، و سرپرستی، طرح‌ریزی و هماهنگی امور مرتبط با پرستاری را عهده‌دار می‌باشند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- برقراری ارتباط صمیمی و خوشامدگویی به بیمار
- شناسایی و پذیرش مددجو و بیمار
- معرفی خود و درمواقع لزوم همکاران به مددجو/ بیمار
- بررسی وضعیت سلامت بیمار/ مددجو (شرح‌حال و معاینه فیزیکی) و ثبت در پرونده کاغذی/ الکترونیکی.
- تعیین و ثبت مشکلات و نیازهای بیمار/ مددجو مبتنی بر تشخیص‌های پرستاری.
- آشنایی بیمار با محیط و انتظارات وی و آموزش وی در جهت ارتقا سطح سلامت (خود مراقبتی).

- انجام اقدام‌های اولیه مراقبتی (تهیه نوار قلبی، کنترل علائم حیاتی، رگ گیری، آزمایش‌های و...).
- اجرای دقیق دستورات دارویی تجویزشده و ثبت دقیق و صحیح آن.
- تعیین واکنش بیمار به دارو (تداخلات دارویی و تداخل دارو با غذا)
- ثبت صحیح گزارش‌های پرستاری (ذکر اولویت‌ها، پیگیری‌ها، ذکر ساعت برچسب نوع هدف و اجرا، مشاوره‌ها، سونوگرافی و...).
- بررسی وضعیت بیمار کاندیدای عمل جراحی (رضایت آگاهانه، آموزش قبل و بعد از عمل) به‌منظور پیشگیری از عوارض.
- ثبت دقیق و صحیح وقایع اتفاقیِ در مورد بیمار (سقوط از تخت، زدوخورد و...) و گزارش آن و اقدامات انجام‌یافته به مافوق.
- احترام و رعایت حقوق بیماران.
- کنترل دستگاه الکتروشوک، وسایل و تجهیزات احیای قلبی- ریوی و شوک قلبی و آشنایی کامل با تجهیزات بخش قلب.
- تحویل گرفتن بیماران (کلیه بیماران بستری در بخش) و تجهیزات بخش در تمامی شیفت‌ها.
- رعایت اصول احتیاطات همه‌جانبه استاندارد به‌منظور پیشگیری از ابتلاء به بیماری‌های منتقله از راه خون، ترشحات، تنفس و تماسی.
- هماهنگی با تیم درمان در انجام فرآیندهای تشخیصی، درمانی و توان‌بخشی.
- پیش‌بینی نیازهای واحد مربوطه ازنظر امکانات، تجهیزات موجود و لوازم مصرفی و پیگیری جهت تأمین آن.
- ایجاد هماهنگی و ارتباطات لازم با سایر بخش‌های بیمارستان جهت انجام وظایف.
- تشکیل پرونده بهداشتی و تنظیم برنامه معاینات دوره‌ای و واکسیناسیون برای کارکنان بیمارستان و ارائه گزارش از موارد مثبت.
- ارزیابی وسایل و تجهیزات لازم برای عفونت‌های خطرناک و ارائه راهکاری مناسب با همکاری پزشک متخصص عفونی به کمیته کنترل عفونت بیمارستان.

- انجام مراقبت برای جلوگیری از بروز زخم بستر و پانسمان زخم‌ها (بازدید زخم، شستشو، بررسی درد، گزارش نیاز به واکسیناسیون و جراحی در صورت لزوم).
- بررسی و ارزیابی عروق وریدی محیطی برای دسترسی به آن در شرایط نسبتاً ثابت، با کمترین تحرک و کمترین خطر عفونت و مراقبت مؤثر از آن برای پیشگیری از عوارض مرتبط با محل رگ گیری و انجام آموزش‌های ضروری به بیمار و همراهان ایشان و تعویض به‌موقع آن.
- برنامه‌ریزی برای استقرار تیم پرستاری رگ گیری.
- آرام‌سازی محیط فیزیکی، کنترل دما و نور، سروصدای محیط و سایر عوامل محیطی و تأمین شرایط استراحت به آرامش بیمار.
- مراقبت و کنترل کاتترهای شریانی، وریدهای مرکزی و شنت ها و گزارش هرگونه اختلال در کارکرد و عوارض ناشی از آن‌ها.
- ارائه مراقبت‌های لازم از بیمار پس از انجام اقدامات تشخیصی و درمانی تهاجمی شامل کنترل وضعیت همودینامیک، سطح هوشیاری و سایر مراقبت‌های مرتبط با اقدامات انجام‌شده.
- انجام کار با تجهیزات مراقبت‌های ویژه در مراحل مختلف درمان بیمار بستری در بخش مراقبت‌های ویژه.
- کنترل وضعیت تغذیه بیمار و انجام اقدامات پرستاری لازم در موارد تغذیه از طریق لوله‌های گوارشی و تغذیه کامل وریدی.
- آموزش بیمار در نحوه استفاده از وسایل مصنوعی، پروتزها و کمکی.
- آموزش ضمن ترخیص (اولین ویزیت، پی گیری دستورات پزشک و روند درمان).
- مدیریت خطر بیماران با ارائه مراقبت‌های لازم بر اساس نیاز بیمار و شناسایی بیماران در معرض خطر به‌منظور پیشگیری از وقایع ناخواسته (سقوط بیمار، ترومبوز و ترومبوآمبولی وریدی یا ریوی، و زخم فشاری.
- همکاری با کمیته مرگ‌ومیر و بیمارستانی و انجام تحلیل علل ریشه‌ای.
- بررسی بهداشت محیط و برنامه‌ریزی رعایت آن.
- تشکیل پرونده ارتقا فردی جهت کارکنان و تعیین دوره‌های آموزشی موردنیاز.

- شرکت در ویزیت بیماران و انجام امور مربوطه در صورت نیاز.
- مراقبت و نظارت در توزیع غذای بیماران.
- همراهی در آموزش دانشجویان پرستاری با مربی مربوطه.
- ارزیابی دانشجویان پرستاری و بخش‌های بالینی، ارائه نتیجه به حوزه‌های مرتبط و مشارکت و همکاری در برنامه‌ریزی آموزش نظری، عملی و بالینی دانشجویان.
- آموزش دستورالعمل‌ها و مطالب علمی در خصوص راه‌های کنترل عفونت در بیمارستان به گروه پرستاری.
- برنامه‌ریزی در جهت اجرای استانداردهای مراقبتی.
- برنامه‌ریزی جهت ارتقاء کیفیت خدمات ارائه‌شده توسط کادر تحت سرپرستی.
- شرکت در کمیته‌های مربوطه جهت تدوین استانداردهای مورد عمل در حوزه خدمات پرستاری و تنظیم ضوابط و دستورالعمل‌های پرستاری.
- سرپرستی و هماهنگی در تقسیم فعالیت‌های پرستاری با توجه به تجربیات و معلومات هریک از اعضا گروه پرستاری، آموزش، مشاوره و راهنمایی.
- تأمین و ایجاد شرایط مناسب و اقدام در زمان بروز فوریت‌های تأمین نیروی انسانی، تجهیزات، امکانات و ....
- بازدید مستمر از واحدهای مرتبط به‌منظور حصول اطمینان از حسن ارائه خدمات، ثبت و ارائه گزارش به مافوق.
- همکاری با تیم کنترل عفونت بیمارستانی برای تشخیص، تحقیق، کنترل و ارزیابی عفونت‌های بیمارستانی.
- تهیه و تنظیم گزارش‌های کمی و کیفی از وضعیت موجود گیرندگان خدمت، ارائه‌کنندگان خدمت و عملکرد واحدهای ذی‌ربط.
- مشارکت در توزیع پرستاران بر اساس توانایی‌ها، نیازها و شیفت‌های واحدها.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی پرستاری

ب: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد در گرایش‌های رشته تحصیلی پرستاری **مشروط** به دارا بودن کارشناسی رشته تحصیلی پرستاری

ج: دارا بودن مدرک تحصیلی دکتری تخصصی (Phd) در گرایش‌های رشته تحصیلی پرستاری **مشروط** به دارا بودن کارشناسی پرستاری و کارشناسی ارشد دریکی از رشته‌های تحصیلی ذکرشده دربند ب.

۲- مهارت:

- مهارت ارتباطی و رفتاری با بیمار
- مهارت معاینات فیزیکی
- مهارت پایش همودینامیک
- مهارت انجام محاسبات دارویی
- مهارت تحلیل نتایج آزمایش گازهای خونی و سایر آزمایش‌های خونی معمول
- مهارت تحلیل مسائل روز پرستاری
- مهارت تصمیم‌گیری در شرایط بحرانی
- مهارت‌های مراقبتی و توان‌بخشی
- مهارت برنامه‌ریزی مراقبت از بیماران
- مهارت آموزش نکات بهداشتی و مراقبتی به بیماران و خانواده‌های آن‌ها
- مهارت انجام پژوهش
- مهارت مشاوره دادن

- مهارت برنامه‌ریزی برای کارکنان پرستاری
- مهارت تحلیل اطلاعات،
- مهارت برآورد هزینه‌ها
- مهارت اعمال نظارت و ارزیابی فعالیت‌ها

۳- دوره‌های آموزشی:

- آگاهی از قوانین و مقررات پرستاری،
- احیای قلبی و ریوی پیشرفته،
- مدیریت فرآیند مراقبت از بیمار،
- آشنایی با اهداف و برنامه‌های استراتژیک بیمارستان.

عنوان رشته شغلی: بهیار

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، به ارائه مراقبت‌های ابتدایی به بیماران تحت هدایت پرستاران، ارائه مراقبت‌های شخصی مانند استحمام، آراستن و پوشاندن لباس به سالمندان، معلولان یا افرادی که دوران نقاهت خود را پشت سر می‌گذارند، می‌پردازند و اجرای وظایفی مانند حرکت دادن بیماران یا تعویض ملحفه و... را نیز بر عهده‌دارند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- هماهنگی با تیم درمان در انجام فرایندهای تشخیصی، درمانی و توان‌بخشی.
- کنترل علائم حیاتی، میزان جذب و دفع مایعات، گرفتن نمونه‌های آزمایشگاهی نظیر مدفوع، ادرار، خلط و ثبت در پرونده.
- پذیرش، انتقال و ترخیص بیماران و حمایت روانی ـ جسمانی آنان.
- انجام روندهای عملی بالینی (پروسیجر) مانند تعویض زخم‌بندی، گرفتن نوار قلبی و تزریقات (عضلانی، زیرپوستی، داخل پوستی و....).
- اجرای واکسیناسیون بر اساس برنامه‌ریزی و ضوابط مربوطه.
- تأمین نیازهای بهداشتی اولیه بیمار شامل تأمین بهداشت پوست، مو و دهان و دندان.
- کمک در تأمین نیازهای تغذیه‌ای شامل کمک به غذا خوردن به بیماران.
- تأمین نیازهای دفعی بیمار شامل استفاده از لوله، لگن، انما، تعویض، کیسه کلستومی و....
- آماده نمودن تخت (با بیمار و بدون بیمار) و برانکارد.
- کمک به خروج بیمار از تخت و راه رفتن وی.
- انجام آمادگی‌های قبل و پس از عمل و در موارد لزوم انجام معاینات پزشکی.

- آماده کردن وسایل جهت استریلیزاسیون.
- رعایت اصول احتیاطات همه‌جانبه استاندارد به‌منظور پیشگیری از ابتلا به بیماری‌های منتقله از راه خون، ترشحات، تنفس و تماسی.
- مراقبت از اجساد طبق موازین شرع و استانداردها.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کاردانی دریکی از رشته‌های فوریت‌های پزشکی، پرستاری، مامائی.

ب: دارا بودن مدرک تحصیلی دیپلم بهیاری.

۲- مهارت:

- مهارت تحلیل کردن مسائل مبتنی بر اطلاعات‌پایه و به‌روز پرستاری،
- مهارت تصمیم‌گیری در شرایط بحرانی،
- مهارت استفاده از گرماسنج‌های پزشکی،
- مهارت استحمام و نظافت بیمار،
- مهارت استفاده از کمپرس‌های سرد و گرم درمانی،
- مهارت کنترل علائم حیاتی،
- مهارت گرفتن نمونه‌های آزمایشگاهی.

۳- دوره‌های آموزشی:

- کنترل علائم حیاتی و مراقبت‌های پرستاری،
- تزریقات ایمن و مراقبت‌های پرستاری از محل تزریق،
- کنترل عفونت، و رعایت اصول احتیاطات همه‌جانبه و ایمنی بیمار،
- اصول برقراری ارتباط و آموزش بیمار،
- موازین ایزولاسیون،
- مدیریت خطر،
- ایمنی دارویی و خون و فرآورده‌های خونی،
- اصول گندزدایی، ضدعفونی، چرخه استریلیزاسیون و کنترل کیفی آن.

عنوان رشته شغلی: کمک پرستار

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، فعالیت‌هایی شامل اجرای دستورات بهداشتی و درمانی پرستاران، ماماها و بهیاران نظیر انجام خدمات تغذیه‌ای، نظافت و استحمام، رفع احتیاجات ضروری، کمک به بیماران و معلولین در نشست‌وبرخاست و راه رفتن و نیز تعلیم و آموزش‌های اولیه جهت معلولین (ایزوله، تربیت‌پذیر و آموزش پذیر) بر اساس دستورات پزشکان معالج را بر عهده‌دارند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- تأمین نیازهای بهداشتی اولیه بیماران و معلولین برحسب صلاحدید سرپرست مربوطه شامل: حمام دادن یا کمک در حمام کردن، دهان شویه، امور نظافتی مانند شستن دست و صورت، کوتاه کردن ناخن‌ها، تعویض البسه، مرتب کردن بیمار، ماساژ، تغییر وضعیت، اصلاح.
- آماده کردن وسایل لازم جهت انجام امور مراقبتی توسط پرستار (وسایل پانسمان و...)، جمع‌آوری آن‌ها پس از اتمام کار، شست و شوی وسایل و انتقال به مرکز سترون سازی (استریلیزاسیون).
- مراقبت و رسیدگی به وضع جسمانی و حالات روحی و گزارش رفتار معلولین و گزارش بیماری آنان به مسئولین مربوط در صورت مشاهده علائم بیماری.
- کمک در خوردن غذا به بیمار.
- دادن لگن ولوله به بیماران بنا به نیاز و شست‌وشو و ضدعفونی آن‌ها با رعایت اصول بهداشتی.
- کمک به بیمار درحرکت و نقل‌وانتقال (راه رفتن، انتقال به برانکارد و صندلی چرخ‌دار و...).
- آماده کردن تخت‌ها (با بیمار یا بدون بیمار) و برانکارد.

- آماده کردن بیمار برای معاینه پزشک.
- مراقبت در حفظ نظم و نظافت بخش و پاکیزگی و شست و شوی کلیه لوازم بخش.
- تخلیه ترشحات، کلیه کیسه‌ها و ظرف‌های نیاز به تخلیه و همچنین نظافت و ضدعفونی آن‌ها مانند کیسه‌های ادراری ـ شیشه‌های مکش (ساکشن) و....
- کمک در امر توان‌بخشی بیمار یا معلول (کمک در بکار بردن چوب زیر بغل و...).
- جمع‌آوری و کنترل نمونه‌های آزمایشگاهی تحت نظارت پرستار مربوطه.
- نظارت و مراقبت در خوابانیدن و بیدار کردن معلولین.
- آموزش نحوه پوشش و تعویض لباس به معلولین تربیت‌پذیر و آموزش پذیر و شناساندن انواع مختلف لباس و موارد استفاده هر یک از آن‌ها.
- تعویض ملحفه، روبالشی و روتختی بیماران و معلولین و تحویل آن‌ها به رختشوی‌خانه.
- ارائه آموزش‌های لازم به معلولین در زمینه جویدن و بلعیدن غذا.
- مراقبت از اجساد طبق موازین شرع و استانداردها.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی دیپلم بهیاری

ب: دارا بودن مدرک تحصیلی دیپلم به همراه گواهینامه کمک بهیاری (مورد تأیید معاونت پرستاری).

۲- مهارت:

- مهارت ارتباطی و رفتاری با بیمار،
- مهارت تصمیم‌گیری در شرایط بحرانی،
- مهارت‌های دستی،
- مهارت استفاده از انواع فشارسنج (عقربه‌ای یا جیوه‌ای)،
- مهارت استحمام بیمار،
- مهارت کار باااندام‌های مصنوعی،
- مهارت آموزش دادن به بیماران،
- مهارت گزارش دهی بیماری.

۳- دوره‌های آموزشی:

- کمک‌های اولیه،
- استریلیزاسیون وسایل و تجهیزات بیمارستانی،
- تغذیه بیماران،
- رعایت اصول احتیاطات همه‌جانبه و ایمنی بیمار،
- آموزش بیمار،
- مدیریت خطر،
- موازین پیشگیری و کنترل عفونت
- کنترل کیفیت.

عنوان رشته شغلی: کارشناس اتاق عمل

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، فعالیت‌هایی شامل ارائه کمک‌های لازم فنی در اتاق عمل به جراحان، آماده نمودن وسایل جراحی و استریل جهت استفاده و اداره اتاق‌های عمل یا سرپرستی، طرح‌ریزی و هماهنگی امور مرتبط با اتاق عمل را بر عهده‌دارند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- کنترل پرونده بیمار قبل از جراحی برای اطمینان از کامل بودن مدارک پزشکی موردنیاز مانند اجازه عمل، آمادگی عمل، داروهای قبل از عمل، عدم داشتن وسایل مصنوعی و زیورآلات و...).
- اطمینان از سالم بودن و کارایی دستگاه‌ها و تجهیزات موردنیاز جهت عمل جراحی قبل از شروع (شامل ساکشن، دستگاه الکتروکوتر، چراغ و...) و گزارش هرگونه نقص، خطا و خرابی به مسئولین ذی‌ربط.
- کنترل اتاق عمل ازنظر نور کافی، سیستم برق‌رسانی، درجه حرارت، رطوبت، پاکیزگی، ایمنی و.....
- اطلاع از وجود لوازم و امکانات موردنیاز جراحی و آماده نمودن اتاق عمل با لوازم و وسایل جراحی.
- کنترل و اطمینان از استریل بودن لوازم و بسته‌های وسایل.
- کنترل بیمار ازنظر آمادگی جسمی و روانی جهت عمل جراحی و ارائه آموزش‌های لازم.
- هدایت بیمار به تخت عمل، قرار دادن بیمار بر روی تخت و تنظیم تخت جراحی و چراغ‌ها برحسب نوع و ناحیه عمل.

- قرار دادن کلیه دستگاه‌ها و تجهیزات در اطراف تخت جراحی بر طبق قابلیت دسترسی و نیاز.
- حضور در تمام طول عمل و اشراف بر محیط و اتفاقات و وضعیت بیمار، کمک به جراحان و پرستار اسکراب در پوشیدن گان و دستکش و....
- بازنمودن پوشش‌های اولیه بسته‌های استریل و نخ‌ها و سایر وسایل و در اختیار گذاردن آن‌ها.
- شمارش و ثبت نخ، گاز، لانگ گاز، درن و... قبل از اتمام به همراه تیم جراحی و جمع‌آوری آن‌ها پس از استفاده.
- تکمیل کلیه گزارش‌های و موارد ثبتی از ابتدا تا اتمام عمل جراحی.
- کمک در جابجایی و انتقال بیمار به ریکاوری و ارائه گزارش شفاهی و کتبی در مورد وضعیت ناحیه جراحی.
- پوشاندن میزها با پوشش استریل و قرار دادن وسایل و لوازم به شکل استریل بر روی آن‌ها (شامل وسایل جراحی، نخ، درن، گاز،...).
- کمک در شستن نهایی پوست بیمار (پرپ) و پوشاندن بیمار با پوشش‌های استریل (درپ).
- گزارش کلیه اقدامات انجام‌شده و وسایل متصله به بیمار به مسئول ریکاوری.
- جمع‌آوری و شست و شوی وسایل و انتقال آن‌ها به مرکز استریلیزاسیون.
- مطالعه و تحقیق در مورد پیشرفت‌های علمی و تکنولوژیک در زمینه اتاق عمل و کسب دانش روزانه.
- شرکت در انجام عملیات احیاء در اتاق عمل.
- نظارت و کنترل بر فعالیت کاردان‌های اتاق عمل.
- حصول اطمینان از کارکرد صحیح و دقیق ابزار و تجهیزات اتاق عمل.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی تکنولوژی اتاق عمل

ب: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد تکنولوژی اتاق عمل ، تکنولوژی گردش خون، پرستاری مراقبت‌های ویژه، پرستاری مراقبت‌های ویژه نوزادان **مشروط** به دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی تکنولوژی اتاق عمل.

۲- مهارت:

- مهارت برقراری ارتباط با بیمار،
- مهارت ارزیابی بیمار،
- مهارت بررسی و کنترل تجهیزات اتاق عمل (قبل از انجام عمل)،
- مهارت انجام احیای قلبی/ ریوی،
- مهارت در رعایت اصول ایمنی بیمار و کنترل عفونت (بهداشت دست، استریلیزاسیون و شستشوی تجهیزات و...)،
- مهارت آماده‌سازی اتاق عمل با فنون استریلیزاسیون و غیرعفونی‌سازی،
- مهارت در اولویت‌بندی مسائل در شرایط اورژانس و استرس‌زا،
- مهارت در مدیریت بحران،
- مهارت کاستن سطح اضطراب بیمار قبل از جراحی،
- مهارت پیشگیری از عوارض ناشی از دریافت بیهوشی،
- مهارت استفاده از اصول صحیح وضعیت دادن به بیمار،
- مهارت استفاده از فنون مناسب در هموستاز.

۳- دوره‌های آموزشی:

- کنترل عفونت،
- استریلیزاسیون وسایل و تجهیزات اتاق عمل،
- احیای قلبی و ریوی پیشرفته.

عنوان رشته شغلی: کاردان اتاق عمل

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، فعالیت‌هایی شامل ارائه کمک‌های لازم فنی در اتاق عمل به جراحان، آماده نمودن وسایل جراحی و استریل جهت استفاده در اتاق عمل را بر عهده‌دارند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- کنترل پرونده بیمار قبل از جراحی برای اطمینان از کامل بودن مدارک پزشکی موردنیاز (مانند اجازه عمل و آمادگی‌های عمل، داروهای قبل از عمل، عدم داشتن وسایل مصنوعی و زیورآلات و...).
- اطمینان از سلامت و کارایی دستگاه‌ها و تجهیزات موردنیاز عمل جراحی قبل از شروع (شامل ساکشن، دستگاه الکتروکوتر، چراغ و...) و گزارش هر نوع نقص، خطا و خرابی به مسئولین ذی‌ربط.
- کنترل اتاق عمل ازنظر نور کافی، سیستم برق‌رسانی، درجه حرارت، رطوبت، پاکیزگی، ایمنی و.....
- اطلاع از وجود لوازم و امکانات موردنیاز جراحی و آماده نمودن اتاق عمل با لوازم و وسایل جراحی.
- کنترل و اطمینان از استریل بودن لوازم و بسته‌های وسایل.
- کنترل بیمار ازنظر آمادگی جسمی و روانی جهت عمل جراحی و ارائه آموزش‌های لازم.
- هدایت بیمار به تخت عمل، قرار دادن بیمار بر روی تخت و تنظیم تخت جراحی و چراغ‌ها برحسب نوع و ناحیه عمل.
- قرار دادن کلیه دستگاه‌ها و تجهیزات در اطراف تخت جراحی بر طبق قابلیت دسترسی و نیاز.

- حضور در تمام طول عمل و اشراف بر محیط و اتفاقات و وضعیت بیمار،کمک به جراحان و پرستار اسکراب در پوشیدن گان و دستکش و....
- بازنمودن پوشش‌های اولیه بسته‌های استریل و نخ‌ها و سایر وسایل و در اختیار گذاردن آن‌ها.
- شمارش و ثبت نخ، گاز، لانگ گاز، درن و... قبل از اتمام به همراه تیم جراحی و جمع‌آوری آن‌ها پس از استفاده.
- تکمیل کلیه گزارش‌های و موارد ثبتی از ابتدا تا اتمام عمل جراحی.
- کمک در جابجایی و انتقال بیمار به ریکاوری و ارائه گزارش شفاهی و کتبی در مورد وضعیت ناحیه جراحی.
- پوشاندن میزها با پوشش استریل و قرار دادن وسایل و لوازم به شکل استریل بر روی آن‌ها (شامل وسایل جراحی، نخ، درن،گاز،...).
- کمک در شستن پوست بیمار (پرپ) و پوشاندن بیمار با پوشش استریل (درپ).
- گزارش کلیه اقدامات انجام‌شده و وسایل متصله به بیمار به مسئول ریکاوری.
- جمع‌آوری و شست و شوی وسایل و انتقال آن‌ها به مراکز استریلیزاسیون.
- شرکت در انجام عملیات احیاء در اتاق عمل.
- مراقبت از اجساد طبق موازین شرع و استانداردها.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کاردانی اتاق عمل.

۲- مهارت:

- مهارت برقراری ارتباط با بیمار،
- مهارت ارزیابی بیمار،
- مهارت بررسی و کنترل تجهیزات اتاق عمل (قبل از انجام عمل)،
- مهارت انجام احیای قلبی/ریوی،
- مهارت در رعایت اصول ایمنی بیمار،
- مهارت در رعایت اصول کنترل عفونت (بهداشت دست، استریلیزاسیون و شستشوی تجهیزات و...)،
- مهارت آماده‌سازی اتاق عمل با فنون استریلیزاسیون و غیرعفونی‌سازی،
- مهارت در اولویت‌بندی مسائل در شرایط اورژانس و پراسترس،
- مهارت استفاده از اصول صحیح وضعیت دادن به بیمار، مهارت استفاده از تکنیک‌های مناسب در هموستاز.

۳- دوره‌های آموزشی:

- کنترل عفونت،
- استریلیزاسیون وسایل و تجهیزات اتاق عمل،
- احیای قلبی و ریوی پیشرفته.

عنوان رشته شغلی: کارشناس هوشبری

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، با شناخت کامل دستگاه و فرآیندهای تخصصی بیهوشی به دادن بیهوشی به بیماران تا ریسک سه، زیر نظر متخصص بیهوشی و سرپرستی، طرح‌ریزی و هماهنگی امور مرتبط با هوشبری می‌پردازند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- بررسی، اصلاح و ارتقاء فرآیندهای انجام کار مربوط به بیهوشی.
- همکاری در تعیین وضعیت بیمار در حین عمل و کنترل علائم حیاتی و سطح هوشیاری.
- ارزیابی وضعیت بالینی و آزمایش‌های بیمار قبل از عمل.
- همکاری‌های لازم با گروه آموزشی بیهوشی در زمینه‌های آموزشی و تحقیقاتی.
- انجام مشاوره و تصمیم‌گیری (با هماهنگی متخصص) و با لحاظ رضایت بیمار در مورد نوع بیهوشی (عمومی یا ناحیه‌ای) با توجه به وضعیت بالینی بیمار و نتایج آزمایش‌های پاراکلینیکی.
- تزریق داروهای قبل از بیهوشی بر اساس تجویز پزشک متخصص ازنظر نوع و مقدار دارو و روش استفاده از آن.
- دادن بیهوشی به بیماران تا ریسک ۳ و شرکت در مراحل مختلف آن ازجمله القای بیهوشی و نگهداری و اتمام آن زیر نظر متخصص بیهوشی.
- تحت نظر داشتن بیمار در طول عمل و انتقال بیمار به ریکاوری تا هوشیاری کامل و ترخیص.
- بررسی بیمار ازنظر نیاز به دستگاه تنفس مصنوعی با بررسی گازهای خون شریانی.

- رگ گیری شریانی، کارگذاری لوله تراشه و احیای قلبی ریوی در بخش‌های ویـژه ـ اورژانس و....
- اجرای روندهای عملی بالینی (پروسیجر) متداول بیـدردی (ماننـد بیـدردی بعـد از عمل - حین زایمان و...).
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومـات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی در رشته هوشبری.

ب: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد پرسـتاری مراقبـت‌هـای ویـژه، پرستاری مراقبت‌های ویژه نوزادان، تکنولوژی گردش خـون **مشـروط** بـه دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی هوشبری.

۲- مهارت:

- مهارت ارزیابی بیمار،
- مهارت تصمیم‌گیری و برنامه‌ریزی در شرایط بحرانی،
- مهارت در احیای قلبی- ریوی (CPR)،
- مهارت در رعایت اصول کنترل عفونت و ایمنی بیمار،
- مهارت در کنترل گردش خون و هموستاز،
- مهارت استفاده از اصول صحیح وضعیت بیمار در هنگام عمل،
- مهارت آموزش به بیمار و خانواده وی،

- مهارت مراقبت و پایش مداوم علائم حیاتی بیمار در مراحل مختلف بیهوشی.
- مهارت مانیتورینگ تجهیزات کنترلی،
- مهارت ارزیابی هوشیاری و پایش علائم حیاتی بیمار،
- مهارت استفاده از ریاضی (جهت تعیین دوز دارویی)،
- مهارت به‌کارگیری تجهیزات، وسایل و داروهای بیهوشی در جراحی‌ها،

۳- دوره‌های آموزشی:

- آشنایی با قوانین و مقررات اتاق عمل،
- ایمنی بیمار،
- کنترل عفونت،
- احیای قلبی و ریوی پیشرفته.

عنوان رشته شغلی: کاردان هوشبری

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، با شناخت کامل دستگاه‌های بیهوشی و مونیتورهای مختلف مورداستفاده در اتاق عمل و واحد مراقبت‌های ویژه و دستگاه‌های تنفس مصنوعی، تنظیم و به‌کارگیری دستگاه‌های اندازه‌گیری گازهای خون و سایر وسایل آزمایشگاهی مربوط به رشته بیهوشی، به بی‌هوش ساختن بیمار تحت نظر متخصص بیهوشی و ارائه مراقبت‌های قلبی ـ تنفسی از بیمار بی‌هوش می‌پردازند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- همکاری در انجام اقدامات اولیه احیاء تا رسیدن تیم احیاء.
- حصول اطمینان از سالم بودن و کارایی دستگاه‌ها و تجهیزات بیهوشی موردنیاز قبل از شروع هر شیفت کاری (شامل دستگاه‌های بیهوشی، ساکشن، مانیتور، پالس اکسی متر و...) و گزارش هرگونه نقض یا خرابی به مسئولین ذی‌ربط.
- اطلاع از وجود داروهای موردنیاز و امکانات بیهوشی موجود و گزارش موارد ناکافی و یا کمبودها.
- آشنایی با روش‌های استریلیزاسیون و ضدعفونی، کاربرد و رعایت آن در تمام مراحل عمل.
- آماده نمودن کلیه دستگاه‌ها و لوازم موردنیاز بیهوشی طبق لیست عمل جراحی.
- کنترل پرونده بیمار قبل از جراحی برای اطمینان از کامل بودن مدارک پزشکی موردنیاز (مانند اجازه عمل، آزمایش‌های ضروری، نوار قلب، مشاوره پزشکی، آماده بودن خون و...).
- انجام اقدامات و تدابیر بعد از بیهوشی بیمار.
- انتقال بیمار به ریکاوری و گزارش مکتوب آخرین وضعیت بیمار.

- شستشو و ضدعفونی و آماده نمودن کلیه وسایل مربوط به بیهوشی.
- کمک به متخصص بیهوشی در تمام مراحل قبل، حین و بعد از عمل.
- دقت و توجه در بروز علائم خطر و آمادگی جهت اقدام ضروری و آگاه نمودن متخصص بیهوشی در صورت مشاهده اشکال در بیمار و دستگاه‌ها.
- آماده نمودن بیمار بر روی تخت اتاق عمل و مراقبت در حین عمل جراحی و پس‌ازآن تا بهوش آمدن بیمار و تحویل به بخش.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقا معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: مدرک تحصیلی کاردانی در رشته هوشبری.

۲- مهارت:

- مهارت ارزیابی بیمار،
- مهارت برنامه‌ریزی،
- مهارت تصمیم‌گیری در شرایط بحرانی،
- مراقبت از هوشیاری و پایش علائم حیاتی بیمار در مراحل مختلف بیهوشی،
- مهارت در احیای قلبی/ ریوی (CPR)،
- مهارت آموزش به بیمار و خانواده وی،
- مهارت مانیتورینگ تجهیزات کنترلی،
- مهارت استفاده از ریاضی (جهت تعیین دوز دارویی)،
- مهارت به‌کارگیری تجهیزات و وسایل و داروهای بیهوشی در جراحی‌ها،

- مهارت مراقبت از بیماران در مراحل مختلف بیهوشی.

۳- دوره‌های آموزشی:

- آشنایی با قوانین و مقررات اتاق عمل،
- ایمنی بیمار،
- کنترل عفونت،
- احیای قلبی و ریوی پایه.

عنوان رشته شغلی: کارشناس گردش خون برون پیکری

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها براساس علم تکنولوژی گردش خون به حمایت از بیماران قلبی (مادرزادی، دریچه‌ای، عروقی و پیوند) و غیر قلبی (سرطان، بیماری‌های ریوی، تروما، حوادث، سوختگی و مسمومیت‌ها) در تمام گروه‌های سنی، با استفاده از تجهیزات فوق پیشرفته حفظ حیات مانند CPB، IABP، VADS LVAD IMPLANTED، RVAD، ECMO، SAVER CELL و CRRT می‌پردازند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- بررسی کامل پرونده بیمار و تعامل با جراح و بیهوشی در مورد نوع و شیوه عمل.
- اقدام به ثبت گزارش پرفیوژن، وقایع و حوادث.
- انجام محاسبات موردنیاز نظیر میزان سطح بدن، ایندکس قلبی، میزان جریان خون، هماتوکریت و GFR بر اساس پروتکل.
- تعیین نوع کانون، اکسیژناتور و فیلترها برای محاسبات.
- اطمینان یافتن از عملکرد درست تمامی قسمت‌های دستگاه CPB، هیتر کولر و VAVD.
- آماده‌سازی، پرایم و هواگیری اکسیژناتور، فیلترها و ست لوله‌ها متناسب با نوع عمل و وضعیت بیمار و طبق پروتکل.
- فعال‌سازی سیستم‌های ایمنی دستگاه پمپ شامل: بابل دیتکتور، پروپ‌های درجه حرارت، لول دیتکتور، اوکلودر
- اتصال و کنترل لاین و سنسور فشارها
- استفاده از سیستم فوق پیشرفته پایش آنلاین و اکسیمتری مغزی در جهت حفظ ایمنی بیشتر بیمار، طبق پروتکل.

- شروع CPB پس از هوشیاری و آمادگی کامل بیمار و با هماهنگی تیم درمان.
- مدیریت دمای بدن بیمار بر اساس نوع عمل جراحی (نورموترمی، هیپوترمی خفیف، متوسط و عمیق).
- آماده‌سازی دستگاه CEEL SAVER در صورت نیاز، طبق پروتکل.
- پایش و اصلاح همودینامیک و پارامترهای حیاتی پرفیوژن مانند: مسیرهای فشار (شریانی، وریدی، کاردیوپلژی و اکسیژناتور)، میزان جریان گاز، فلوی خون و درجه حرارت (بیمار، مسیر وریدی ـ شریانی و مسیرهای ورودی و خروجی آب) بیمار در مراحل مختلف عمل.
- استفاده از هموفیلتر با روش‌های خاص (Z-BUF، PBUF، MUF، DUF) با توجه به هماتوکریت، دیورز، مشکلات کلیوی بیمار، الکترولیت‌ها و لاکتات، جهت کنترل سیستم التهابی.
- مبادرت به اصلاح وضعیت بیمار بر اساس نتایج تست‌های آزمایشگاهی در حین بای پس (گازهای خونی، الکترولیت ها و...)، با هماهنگی تیم درمان.
- گرم کردن بیمار، طبق پروتکل، جهت محافظت از میوکارد با هماهنگی جراح.
- مشارکت با تیم پیوند اعضا در جهت حمایت از میوکارد به هنگام جداسازی قلب اهدایی.
- استفاده از تجهیزات مدرن و با فناوری بالا در بیماران ویژه غیرقلبی مانند: شیمی درمانی، احیا عضو قطع‌شده، غرق‌شدگی، سرمازدگی و CRRT
- حضور بر بالین بیمار به‌صورت STAND BY جهت اعمال جراحی مرتبط مانند: OFF PUMP، جراحی عروق بزرگ، پریکارد افیوژن.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد تکنولوژی گردش خون **مشروط** به دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی پرستاری، اتاق عمل، هوشبری.

ب: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی پرستاری، اتاق عمل، هوشبری با طی دوره دوساله آموزش علمی و عملی در مراکز درمانی معتبر و اخذ گواهینامه پرفیوژن مورد تأیید انجمن تکنولوژی گردش خون برون پیکری ایران (IRANSECT) و انجمن جراحان قلب ایران

۲- تجربه:

- برای احراز پست تکنولوژی گردش خون در بیماران اطفال، دو سال تجربه به‌عنوان پرفیوژنیست لازم می‌باشد.
- برای احراز پست تکنولوژی گردش خون در اکسیژناسیون غشایی برون پیکری (ECMO)، سه سال تجربه به‌عنوان پرفیوژنیست لازم می‌باشد.
- برای احراز پست تکنولوژی گردش خون در درمان بیماران سرطانی و خاص سه سال تجربه به‌عنوان پرفیوژنیست لازم می‌باشد.
- برای احراز پست تکنولوژی گردش خون در تصفیه خون (CRRT) دو سال تجربه به‌عنوان پرفیوژنیست لازم می‌باشد.

۳- مهارت:

- مهارت ارتباطی و رفتاری با تیم درمان،
- مهارت انتخاب، آماده‌سازی و به‌کارگیری تجهیزات پیشرفته مرتبط،
- مهارت پایش همودینامیک،
- مهارت انجام محاسبات دارویی و دیگر پارامترهای موردنیاز،
- مهارت تحلیل نتایج آزمایش گازهای خونی و سایر آزمایش‌های خونی مرتبط،
- مهارت تحلیل مسائل مبتنی بر اطلاعات به‌روز تکنولوژی گردش خون،
- مهارت تصمیم‌گیری در شرایط بحرانی (حوادث) و اورژانس
- مهارت شناسایی و کنترل عوامل ایجادکننده حوادث در حین CPB (ایمنی)،
- مهارت انجام پژوهش و تحلیل اطلاعات،
- مهارت نظارت فنی بر دستگاه‌ها و حفظ و نگهداری آن‌ها،
- مهارت تفسیر ECG و آریتمی‌ها.

۴- دوره‌های آموزشی:

- کنترل عفونت،
- احیای قلبی و ریوی پیشرفته،
- آموزش دستگاه‌ها و تجهیزات به‌روز شده و پیشرفته،
- آموزش روش‌های خاص درمانی جدید،
- آموزش و بازآموزی دوره‌های اطفال،IABP، ECMO، VADS، CELL SAVER، CRRT
- پایش همودینامیک، آب و الکترولیت، هموویژولانس،تفسیر ECG وABG.

بخش سوم) رشته‌های شغلی فوریت‌های پزشکی

عنوان رشته شغلی: کارشناس بالینی فوریت‌های پزشکی

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، به انجام وظایف امداد سریع، ارائه خدمات درمانی اولیه پزشکی پیش بیمارستانی و کمک‌رسانی به مصدومین، بیماران و مجروحین اورژانسی و انتقال آنان به مراکز درمانی باهدف کاهش مرگ‌ومیر، نقص عضو و آسیب در کمترین زمان ممکن و همچنین سرپرستی، طرح‌ریزی و هماهنگی امور مرتبط با فوریت‌های پزشکی می‌پردازند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- معاینه بیماران و مصدومین در صورت امکان و بنا به دستور پزشک مربوطه.
- انجام کمک‌های اولیه پزشکی در مورد بیماران و مجروحان و گزارش وضع اولیه به پزشک مربوطه.
- کنترل علائم حیاتی بیمار از قبیل فشارخون، نبض، تنفس و غیره و گزارش به پزشک مربوطه.
- پوشاندن و بانداژ زخم‌ها.
- آتل‌بندی اندام‌های آسیب‌دیده.
- گرفتن IVLINE (رگ باز) و تزریق داخل وریدی.
- گرفتن EKG (نوار قلب) و مخابره آن از طریق امکانات مخابراتی.
- انجام مانیتورینگ قلبی و اقدامات ABCD (اقدامات ضروری اولیه درمان شامل دارو، جریان خون، مجاری تنفسی، راه هوایی)
- انجام عملیات CPR (احیاء قلبی، تنفسی) درخصوص بیماران اورژانس.
- کنترل کامل جامبک دارویی و CPR یا کیت احیاء طبق چک‌لیست.

- انجام انتوباسیون (لوله تراشه) با کسب مجوز از پزشک مربوطه.
- تزریق و یا تجویز داروهای موجود در ترالی اورژانس پس از کسب مجوز از پزشک.
- برقرار ساختن ارتباط با مراکز اصلی اورژانس و پزشک مربوطه به‌وسیله دستگاه بی‌سیم و پرهیز از هرگونه درمان بدون هماهنگی با پزشک مرکز.
- اجرای کامل دستورات دارویی و غیر دارویی صادره از پزشک مرکز (در کدهای فاقد پزشک)
- حضور مداوم و مؤثر بر بالین بیماران در کابین عقب آمبولانس (درزمان حمل بیمار)
- تحویل دقیق بیمار به مرکز درمانی و اخذ امضاء و مهر ارجاع از بیمارستان
- تکمیل فرم مأموریت با دقت کامل و ثبت اطلاعات موردنیاز
- رعایت تمامی اصول آموزش‌دیده مربوط به چگونگی حمل بیمار و مدیریت بیماران تا رسیدن به مرکز درمانی

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی دریکی از رشته‌های فوریت‌های پزشکی، پرستاری، هوشبری و همچنین داشتن گواهینامه رانندگی.

ب: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد دریکی از رشته‌های فوریت‌های پزشکی، پرستاری، هوشبری **مشروط** به دارا بودن مدرک کارشناسی دریکی از رشته‌های تحصیلی ذکرشده دربند الف و همچنین داشتن گواهینامه رانندگی.

۲- مهارت:

- مهارت ارزیابی سریع وضعیت بیمار
- مهارت برنامه‌ریزی
- مهارت به‌کارگیری صحیح تجهیزات موجود در آمبولانس
- مهارت احیای قلبی، ریوی پیشرفته.

۳-دوره‌های آموزشی:

- آموزش بدو خدمت اورژانس پیش بیمارستانی امدادگر
- مراقبت‌های اولیه پیش بیمارستانی در بیماران ترومایی
- اخلاق حرفه‌ای در فوریت‌های پزشکی.

عنوان رشته شغلی: کاردان بالینی فوریت‌های پزشکی

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، به انجام وظایف امداد سریع، ارائه خدمات درمانی اولیه پیش بیمارستانی و کمک‌رسانی به مصدومین، بیماران و مجروحین اورژانسی و انتقال آنان به مراکز درمانی باهدف کاهش مرگ‌ومیر، نقص عضو و آسیب در کمترین زمان ممکن می‌پردازند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- معاینه بیماران و مصدومین در صورت امکان و بنا به دستور پزشک مربوطه.
- انجام کمک‌های اولیه پزشکی در مورد بیماران و مجروحان و گزارش وضع اولیه به پزشک مربوطه.
- کنترل علائم حیاتی بیمار از قبیل فشارخون، نبض، تنفس و غیره و گزارش به پزشک مربوطه.
- پوشاندن و بانداژ زخم‌ها.
- آتل‌بندی اندام‌های آسیب‌دیده.
- گرفتن IVLINE (رگ باز) و تزریق داخل وریدی.
- گرفتن EKG (نوار قلب) و مخابره آن از طریق امکانات مخابراتی.
- انجام مانیتورینگ قلبی و اقدامات ABCD (اقدامات ضروری اولیه درمان شامل دارو، جریان خون، مجاری تنفسی، راه هوایی).
- انجام عملیات CPR (احیاء قلبی، تنفسی) درخصوص بیماران اورژانس.
- کنترل کامل جامبک دارویی و CPR یا کیت احیاء طبق چک‌لیست.
- انجام انتوباسیون (لوله تراشه) با کسب مجوز از پزشک مربوطه.
- تزریق و یا تجویز داروهای موجود در ترالی اورژانس پس از کسب مجوز از پزشک.

- انجام انتوباسیون (لوله تراشه) با کسب مجوز از پزشک مربوطه.
- تزریق و یا تجویز داروهای موجود در ترالی اورژانس پس از کسب مجوز از پزشک.
- برقرار ساختن ارتباط با مراکز اصلی اورژانس و پزشک مربوطه به‌وسیله دستگاه بی‌سیم و پرهیز از هرگونه درمان بدون هماهنگی با پزشک مرکز.
- اجرای کامل دستورات دارویی و غیر دارویی صادره از پزشک مرکز (در کدهای فاقد پزشک)
- حضور مداوم و مؤثر بر بالین بیماران در کابین عقب آمبولانس (درزمان حمل بیمار)
- تحویل دقیق بیمار به مرکز درمانی و اخذ امضاء و مهر ارجاع از بیمارستان
- تکمیل فرم مأموریت با دقت کامل و ثبت اطلاعات موردنیاز
- رعایت تمامی اصول آموزش‌دیده مربوط به چگونگی حمل بیمار و مدیریت بیماران تا رسیدن به مرکز درمانی

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی دریکی از رشته‌های فوریت‌های پزشکی، پرستاری، هوشبری و همچنین داشتن گواهینامه رانندگی.

ب: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد دریکی از رشته‌های فوریت‌های پزشکی، پرستاری، هوشبری **مشروط** به دارا بودن مدرک کارشناسی دریکی از رشته‌های تحصیلی ذکرشده دربند الف و همچنین داشتن گواهینامه رانندگی.

۳- دوره‌های آموزشی:

- آموزش بدو خدمت اورژانس پیش بیمارستانی امدادگر
- مراقبت‌های اولیه پیش بیمارستانی در بیماران ترومایی
- اخلاق حرفه‌ای در فوریت‌های پزشکی.

عنوان رشته شغلی: تکنسین بالینی فوریت‌های پزشکی

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، به انجام وظایف امداد سریع، ارائه خدمات درمانی اولیه پیش بیمارستانی و کمک‌رسانی به مصدومین، بیماران و مجروحین اورژانسی و انتقال آنان به مراکز درمانی باهدف کاهش مرگ‌ومیر، نقص عضو و آسیب در کمترین زمان ممکن می‌پردازند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- معاینه بیماران و مصدومین در صورت امکان و بنا به دستور پزشک مربوطه.
- انجام کمک‌های اولیه پزشکی در مورد بیماران و مجروحان و گزارش وضع اولیه به پزشک مربوطه.
- کنترل علائم حیاتی بیمار از قبیل فشارخون، نبض، تنفس و غیره و گزارش به پزشک مربوطه.
- پوشاندن و بانداژ زخم‌ها.
- آتل‌بندی اندام‌های آسیب‌دیده.
- گرفتن IVLINE (رگ باز) و تزریق داخل وریدی.
- گرفتن EKG (نوار قلب) و مخابره آن از طریق امکانات مخابراتی.
- انجام مانیتورینگ قلبی و اقدامات ABCD (اقدامات ضروری اولیه درمان شامل دارو، جریان خون، مجاری تنفسی، راه هوایی).
- انجام عملیات CPR (احیاء قلبی، تنفسی) درخصوص بیماران اورژانس.
- کنترل کامل جامبک دارویی و CPR یا کیت احیاء طبق چک‌لیست.
- انجام انتوباسیون (لوله تراشه) با کسب مجوز از پزشک مربوطه.
- تزریق و یا تجویز داروهای موجود در ترالی اورژانس پس از کسب مجوز از پزشک.

- برقرار ساختن ارتباط با مراکز اصلی اورژانس و پزشک مربوطه به‌وسیله دستگاه بی‌سیم و پرهیز از هرگونه درمان بدون هماهنگی با پزشک مرکز.
- اجرای کامل دستورات دارویی و غیر دارویی صادره از پزشک مرکز (در کدهای فاقد پزشک).
- حضور مداوم و مؤثر بر بالین بیماران در کابین عقب آمبولانس (درزمان حمل بیمار).
- تحویل دقیق بیمار به مرکز درمانی و اخذ امضاء و مهر ارجاع از بیمارستان.
- تکمیل فرم مأموریت با دقت کامل و ثبت اطلاعات موردنیاز.
- رعایت تمامی اصول آموزش‌دیده مربوط به چگونگی حمل بیمار و مدیریت بیماران تا رسیدن به مرکز درمانی.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کاردانی دریکی از رشته‌های فوریت‌های پزشکی، پرستاری، هوشبری و همچنین داشتن گواهینامه رانندگی.

۲- مهارت:

- مهارت ارزیابی سریع وضعیت بیمار
- مهارت برنامه‌ریزی
- مهارت به‌کارگیری صحیح تجهیزات موجود درآمبولانس
- مهارت احیای قلبی، ریوی پیشرفته.

۳-دوره‌های آموزشی:

- آموزش بدو خدمت اورژانس پیش بیمارستانی امدادگر
- مراقبت‌های اولیه پیش بیمارستانی در بیماران ترومایی
- اخلاق حرفه‌ای در فوریت‌های پزشکی.

عنوان رشته شغلی: کارآزمای سلامت در حوادث و بلایا

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، برنامه‌ریزی جهت افزایش آگاهی و ارتقای آمادگی و کاهش آسیب‌پذیری عمومی در حوادث و بلایای طبیعی و انسان‌ساخت، جلب توجه و افزایش آگاهی مدیران و تصمیم گیران و افزایش تاب‌آوری در حوزه‌هایی که به‌طور مستقیم یا غیرمستقیم با حوزه سلامت ارتباط دارند و سرپرستی، طرح‌ریزی و هماهنگی درون‌بخشی و برون‌بخشی را بر عهده‌دارند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- ارزیابی آسیب‌پذیری و آمادگی تسهیلات و منابع نظام شبکه قبل از وقوع بلایا
- اجرای اقدامات کاهش آسیب‌پذیری و ارتقای آمادگی تسهیلات و منابع نظام شبکه قبل از وقوع بلایا
- جلب مشارکت عمومی برای اجرای برنامه‌های سلامت محور کاهش خطر بلایا قبل از وقوع بلایا
- آگاه‌سازی عمومی درباره راهکارهای ارزیابی و کاهش خطر بلایا قبل از وقوع بلایا
- تدوین برنامه پاسخ هماهنگ و مؤثر با مشارکت سایر بخش‌ها قبل از وقوع بلایا
- ذخیره‌سازی لوازم و ملزومات ارایه خدمت در فاز پاسخ قبل از وقوع بلایا
- اجرای برنامه‌های آموزش تخصصی برای مدیران و کارکنان نظام شبکه قبل از وقوع بلایا
- اجرای تمرین‌های آمادگی بلایا در تسهیلات نظام شبکه و جامعه قبل از وقوع بلایا
- ارزیابی سریع آسیب‌ها و نیازهای تسهیلات نظام شبکه و جامعه در زمان وقوع بلایا
- ارزیابی مستمر نیازهای سلامتی جمعیت آسیب‌دیده در زمان وقوع بلایا
- ارائه مراقبت‌های سلامتی هماهنگ، به موقع و مؤثر در زمان وقوع بلایا
- پایش و ارزشیابی اثربخشی ارایه مراقبت‌های سلامتی در زمان وقوع بلایا

- تدوین برنامه بازیابی تسهیلات نظام شبکه با رویکرد توسعه پایدار پس از وقوع بلایا
- بازیابی تسهیلات و برنامه‌های آسیب‌دیده نظام شبکه پس از وقوع بلایا
- مشارکت در تدوین و اجرای بازیابی روانی-اجتماعی جامعه پس از وقوع بلایا
- پایش و ارزشیابی اقدامات فاز بازیابی بلایا پس از وقوع بلایا

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد یا دکتری تخصصی (Phd)در رشته‌های سلامت در حوادث و بلایا و پدافند غیرعامل

ب: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد یا دکتری تخصصی (Phd) در رشته‌های اپیدمیولوژی، پرستاری، آموزش بهداشت، بهداشت محیط، بهداشت حرفه‌ای، مدیریت سلامت ایمنی و محیط‌زیست (HSE)، مدیریت بحران، مدیریت سوانح طبیعی، مخاطرات محیطی (گرایش طبیعی و انسان‌ساخت)، مدیریت خدمات بهداشتی درمانی، روانشناسی بالینی، روانشناسی سلامت **مشروط** به طی دوره‌های MPH مدیریت خطر بلایا و یا DHMR(دوره مدیریت و کاهش خطر بلایا) و یا دوره‌های کوتاه مدت صلاحیت حرفه‌ای سلامت حداکثر تا ۳ سال پس از احراز

ج: دارا بودن مدرک دکترای حرفه‌ای پزشکی عمومی **مشروط** به طی دوره‌های MPH مدیریت خطر بلایا و یا DHMR (دوره مدیریت و کاهش خطر بلایا) و یا دوره‌های کوتاه مدت صلاحیت حرفه‌ای سلامت حداکثر تا ۳ سال پس از احراز

۲- تجربه:

- حداقل ۳ سال تجربه مرتبط با شغل

۳- مهارت:

- مهارت طراحی، اجرا و مدیریت برنامه‌های سلامت در بلایا و فوریت‌ها و کاهش آسیب
- مهارت برنامه‌ریزی، حل مشکلات و رهبری در مدیریت و کاهش خطر بلایا
- مهارت آموزش در زمینه مدیریت و کاهش خطر بلایا
- مهارت تحقیق و پژوهش
- مهارت پاسخ‌دهی و بازیابی در بلایا و فوریت‌ها.

۴- دوره‌های آموزشی:

- مدیریت حوادث و بلایا (بررسی، گزارش دهی، تجزیه‌وتحلیل)
- مهندسی ایمنی و هزینه‌یابی حوادث
- کاربرد آمار و اطلاعات در تحلیل تصمیم‌گیری‌ها.

عنوان رشته شغلی: کارآزمای اورژانس پزشکی و هدایت عملیات بحران

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، به برنامه‌ریزی جهت پاسخ‌دهی سریع در حوادث و سوانح مرتبط با مراکز فوریت‌های پزشکی، عملیاتی نمودن برنامه هشدار سریع و تدوین آئین‌نامه‌های مرتبط با آن، تعامل و هماهنگی با سایر مراکز امدادرسانی کشور، نظارت، ارزیابی و پایش توانمندی‌های اتاق کنترل عملیات، گزارش‌گیری و گزارش دهی عملیات بحران و ایجاد آمادگی برای حوادث می‌پردازند یا سرپرستی، طرح‌ریزی و هماهنگی امور مرتبط با حوادث و هدایت عملیات بحران را بر عهده‌دارند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی، هماهنگی و ارزیابی خدمات فوریت‌های پزشکی در حوادث غیر مترقبه.
- برنامه‌ریزی جهت عملیاتی نمودن پاسخ سریع به حوادث و سوانح.
- تهیه برنامه عملیاتی هشدار سریع و تدوین آئین‌نامه‌های مرتبط با آن.
- نظارت، پایش و تعامل با سایر مراکز امدادرسانی کشور به منظور اجرای برنامه‌های مشترک.
- فراهم نمودن زمینه‌های ارتباطات مؤثر برون‌سازمانی در سطح ملی برای ایجاد هماهنگی‌های عملیاتی در مواجهه با بحران‌ها
- ایجاد هماهنگی جهت اجرایی شدن بسته‌های خدمتی دریافت شده از کارگروه بهداشت و درمان حوادث غیر مترقبه.
- نظارت، ارزیابی و پایش توانمندی‌های مراکز EOC در دانشگاه‌های علوم پزشکی در مواجهه با حوادث غیر مترقبه.

- برنامه‌ریزی عملیاتی برگزاری مانورها و عملیات مشترک درون‌سازمانی و برون‌سازمانی.
- نیازسنجی، طراحی و نظارت بر استقرار EOC در مراکز مدیریت حوادث و فوریت‌های پزشکی.
- جمع‌آوری آمار به صورت شبانه‌روزی و تحلیل و پایش عملکرد EOC مراکز مدیریت حوادث و سایر سازمان‌های امدادی در خصوص حوادث و فوریت‌های پزشکی.
- پیگیری دریافت گزارش‌های حوادث ویژه شامل حوادث ترافیکی سنگین، انفجار، سیل، زلزله و... ازEOC مراکز مدیریت حوادث فوریت‌های پزشکی و سایر مراجع ذی‌ربط به صورت روزانه و آنی.
- اطلاع‌رسانی به مراکز فوریت‌های پزشکی و سایر مراکز امدادی و درخواست آماده‌باش در زمان وقوع حوادث و بلایا.
- تهیه گزارش‌های تخصصی جهت ارایه به مراجع ذیصلاح.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز:

۱-تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد پرستاری اورژانس.

ب: دارا بودن مدرک تحصیلی دکترای حرفه‌ای پزشکی عمومی

ج: دارا بودن مدرک تحصیلی دکتری تخصصی طب اورژانس

د: دارا بودن مدرک تحصیلی دکتری تخصصی (Phd) دریکی از رشته‌های تحصیلی پرستاری، سلامت در بلایا و فوریت‌ها.

۲- تجربه:

- حداقل ۵ سال تجربه مرتبط با شغل.

۳- مهارت:

- مهارت آموزش دادن در زمینه مدیریت و کاهش خطر بلایا
- مهارت برنامه‌ریزی، مهارت حل مشکلات و رهبری در مدیریت و کاهش خطر بلایا، مهارت تحقیق و پژوهش
- مهارت طراحی و مدیریت برنامه‌های سلامت در بلایا و فوریت‌ها
- مهارت مدیریت کاهش آسیب
- مهارت پاسخ‌دهی و بازسازی در بلایا و فوریت‌ها.

۴- دوره‌های آموزشی:

- اصول برنامه‌ریزی
- مدیریت بحران و خطر
- کاربرد آمار و اطلاعات در تحلیل تصمیم‌گیری‌ها، مدیریت حوادث (بررسی، گزارش دهی، تجزیه‌وتحلیل)
- اصول و مبانی کنترل و نظارت
- اصول گزارش‌نویسی.

عنوان رشته شغلی: کارآزمای هماهنگی اورژانس ۱۱۵

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، فعالیت‌های هماهنگی، نظارت و ارزیابی وضعیت و بهینه‌سازی شاخص‌های عملکرد و فرآیندهای اورژانس پیش بیمارستانی در تعامل با اورژانس بیمارستانی یا سرپرستی، طرح‌ریزی و هماهنگی امور مرتبط با اورژانس ۱۱۵ را بر عهده‌دارند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- تدوین سیاست‌ها، ضوابط، شاخص‌ها و استانداردهای ملی نیروی انسانی، منابع فیزیکی، داروها و برنامه‌های عملیات اورژانس پیش بیمارستانی.
- برنامه‌ریزی و نظارت بر نحوه انجام خدمات فوریت‌های پزشکی تا رفع مخاطرات فوری بیماران و مصدومین در حوزه پیش بیمارستانی و بیمارستانی.
- نظارت بر عملکرد و نحوه تعامل اورژانس پیش بیمارستانی با بیمارستانی.
- همکاری در تدوین طرح‌های پوشش فراگیر نظام خدمات فوریت‌های پزشکی.
- بررسی و برنامه‌ریزی در جهت افزایش پوشش امدادی نقاط حادثه‌خیز و تلاش برای کاهش تعداد این نقاط با همکاری سایر سازمان‌های ذی‌ربط.
- جمع‌آوری اطلاعات به‌صورت مستمر جهت بهینه نمودن فعالیت اورژانس‌های پیش بیمارستانی با بیمارستانی.
- بررسی موقعیت استقرار پایگاه‌ها در سراسر کشور و تطبیق آن با پوشش فراگیر.
- جمع‌آوری اطلاعات در خصوص وسایل نقلیه هوایی، دریایی و زمینی و تجهیزات تخصصی به منظور تهیه و تنظیم شناسنامه اورژانس‌های پیش بیمارستانی
- تهیه طرح‌های مشترک امدادهای ویژه و ایجاد هماهنگی‌های لازم با سایر سازمان‌های ذی‌ربط.
- تدوین خط‌مشی امداد و نجات و انتقال مصدومین تا قبل از پذیرش در بیمارستان.

- تعیین اولویت‌های پشتیبانی و تجهیزات پزشکی و نظارت بر توزیع آن در اورژانس پیش بیمارستانی.
- مشارکت در ارائه الگوهای مناسب در خصوص تأمین، توزیع آمبولانس، تجهیزات و سایر اقلام موردنیاز واحد فوریت‌های پزشکی و نظارت بر چگونگی خدمات پس از فروش آن‌ها با همکاری واحدهای ذی‌ربط.
- تحلیل و پردازش داده‌ها و ارائه راهکارهای علمی و اجرایی جهت بهینه نمودن امور مربوط به مدیریت اورژانس‌های پیش بیمارستانی.
- بررسی آماری در سطح منطقه‌ای ملی و مقایسه آن با وضعیت بین‌المللی.
- بررسی مستمر سطح رضایتمندی ذینفعان ارایه خدمات اورژانس.
- تدوین و اجرای ارزیابی عملکرد کارکنان و مدیران مراکز مدیریت حوادث و فوریت‌های پزشکی و اورژانس‌های پیش بیمارستانی.
- مشارکت در تهیه و تدوین برنامه‌ها و مطالب آموزشی و کمک‌آموزشی پرسنل عملیاتی و غیر عملیاتی واحدهای فوریت‌های پزشکی به منظور افزایش سطح علمی شاغلین و ارتقاء کمی و کیفی ارائه خدمات.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف : دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد دریکی از رشته‌های پرستاری اورژانس، پرستاری مراقبت‌های ویژه.

ب: دارا بودن مدرک تحصیلی دکترای حرفه‌ای پزشک عمومی یا دکتری تخصصی (Phd) دریکی از گرایش‌های رشته پرستاری.

۲- تجربه:

- حداقل ۲ سال تجربه مرتبط با شغل.

۳- مهارت:

- مهارت کار با نرم‌افزارهای تحلیل داده
- مهارت گردآوری و تحلیل داده‌ها
- مهارت برنامه‌ریزی
- مهارت هدایت فعالیت‌ها جهت انجام تغییرات
- مهارت تحلیل مالی و برآورد هزینه‌ها.

۴- دوره‌های آموزشی:

- کاربرد آمار و اطلاعات در تحلیل، تصمیم‌گیری و تصمیم‌سازی راهبردی
- اصول و مبانی نظارت و کنترل
- اصول و مبانی سازماندهی.

عنوان رشته شغلی: کارشناس ارتباطات و عملیات

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، در مراکز ارتباطات و فرماندهی عملیات، اموری نظیر دریافت تماس‌های مردمی، اعزام انواع وسایل نقلیه امدادی به محل حادثه یا بیمار و هدایت عملیات فوریت‌های پزشکی در شرایط متعارف و غیرمتعارف یا سرپرستی، طرح‌ریزی و هماهنگی امور مرتبط با ارتباطات و عملیات فوریت‌های پزشکی را بر عهده‌دارند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- تهیه گزارش جامع سالیانه از وضعیت عمومی پایگاه‌ها (وضعیت بنا و ساختمانی، وضعیت وسایل رفاهی پایگاه‌ها و...).
- برآورد نیروی انسانی موردنیاز.
- تنظیم برنامه شیفت کارکنان مرکز ارتباطات و فرماندهی عملیات.
- نظارت و ارزیابی عملکرد کارکنان اداره ارتباطات و فرماندهی عملیات.
- آموزش نیروهای جدید با تجهیزات، شرح وظایف و مسئولیت‌های اداره ارتباطات و فرماندهی عملیات.
- نظارت بر نحوه پاسخگویی پزشکان مشاور و راهنما، اپراتورهای ۱۱۵ و بیسیم.
- پیگیری و رسیدگی به کلیه موارد گزارش‌های و شکایات مردمی از کارکنان.
- نظارت بر استخراج آمارهای مورد لزوم.
- پیگیری و رفع مشکلات موجود در زمینه رفاهی و عملیاتی اداره ارتباطات نظارت بر عملکرد مسئولین پایگاه‌ها و پایش آن‌ها.
- تعیین مسئولین پایگاه‌ها براساس ارزیابی عملکرد.
- نظارت بر آموزش و آشنا کردن نیروهای جدید با منطقه ماموریت، تجهیزات، شرح وظایف و مسئولیت‌های اورژانس و کارکنان.

- نظارت بر تشکیل جلسات کوتاه علمی در منطقه.
- نظارت دقیق بر نحوه تکمیل دفاتر پایگاه‌ها.
- پیگیری و رسیدگی به گزارش‌های و شکایات مرکز از کارکنان پایگاه‌ها و بالعکس.
- نظارت بر فرآیند تکمیل دفتر ثبت گزارش‌های روزانه پایگاه‌ها.
- آنالیز دقیق اطلاعات مورد لزوم حتی بازگشت کدهای منطقه از ماموریت و کنترل برگ ماموریت های مناطق.
- نظارت بر نحوه تکمیل فرمهای ماموریت مناطق.
- کنترل و نظارت آمارهای اعلام‌شده از سوی پایگاه‌ها به تفکیک موارد وقوع (لغو ماموریت کد ۱۹-۱۰، انتقال قبل از رسیدن کد ۳۲-۱۰، درمان سرپایی و عدم نیاز به انتقال بیمار به مرکز درمانی کد ۲۹-۱۰).
- اعلام آمارهای اعزام به‌تصادف و ثبت نتیجه آن به تفکیک کد و تکنسین و شیفت.
- آنالیز موارد احیای قلبی ـ ریوی (CPR) موفق به تفکیک کد و تکنسین و شیفت.
- کنترل و نظارت بر داروها و تجهیزات مصرفی پایگاها و ثبت موارد جایگزین.
- نظارت بر تعداد ماموریت‌های انجام‌شده توسط آمبولانس‌های منطقه در خارج از محدوده منطقه عملیاتی با ذکر علت.
- ثبت و انجام اقدامات لازم جهت تعمیر خرابی آمبولانس‌ها کد (۷-۱۰) به همراه علت و نتیجه به تفکیک تکنسین، شیفت و پایگاه.
- کنترل کیلومترهای طی شده و تناسب آن باماموریت های انجام‌شده مناطق.
- نظارت بر وضعیت فنی آمبولانسها اعم از آلارم، چراغ گردان، راهنما، چراغ‌های جلو و داخل کابین، آمپر بنزین و هماهنگی با اداره مربوطه جهت رفع نقایص.
- اعلام موارد تصادف آمبولانس‌ها به مرکز.
- دریافت اقلام دارویی و غیر دارویی از اداره مربوطه و توزیع آن در پایگاه‌ها.
- پیگیری فرآیند تعمیر و فعالیت مجدد آمبولانس‌ها.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی دریکی از رشته‌های پرستاری، فوریت‌های پزشکی.

ب: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد دریکی از رشته‌های پرستاری اورژانس، پرستاری مراقبت‌های ویژه

ج: دارا بودن مدرک تحصیلی دکترای حرفه‌ای پزشک عمومی یا دکتری تخصصی (Phd) دریکی از گرایش‌های رشته پرستاری.

۲- تجربه:

- حداقل ۵ سال تجربه مرتبط با شغل.

۳- مهارت:

- مهارت ارایه کمک‌های اولیه پزشکی
- مهارت ارزیابی اولیه و سریع بیماری
- مهارت به‌کارگیری صحیح تجهیزات موجود در آمبولانس
- مهارت انجام اقدامات پایه (گرفتن مسیر وریدی مناسب، تجویز اکسیژن، مهارت باز نگه‌داشتن راه هوایی، مهارت انجام پایش قلبی و مهارت تجویز داروهای موجود در آمبولانس).

۴-دوره‌های آموزشی:

- مبانی ارتباطات اورژانس
- اصول و مبانی کنترل و نظارت
- اصول گزارش‌نویسی،
- کاربرد آمار و اطلاعات در تحلیل تصمیم‌گیری‌ها.

عنوان رشته شغلی: پزشک اورژانس ۱۱۵

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، فعالیت‌هایی شامل ارائه مشاوره به اپراتور تلفن ۱۱۵ فوریت‌های پزشکی و اپراتور بی‌سیم، اخذ شرح حال بیماران و مصدومین، انجام خدمات درمانی و تشخیصی اولیه، انجام عملیات احیا قلبی و ریوی و ارائه دستورات پزشکی به تکنسین فوریت‌های پزشکی یا سرپرستی، طرح‌ریزی و هماهنگی امور مرتبط با درمان بیماران اورژانسی را بر عهده‌دارند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- اخذ شرح حال بیماران و مصدومین و ارائه طریق به تکنسین‌ها.
- راهنمایی تکنسین‌ها جهت انجام معاینات بیماران و مصدومین.
- صدور دستورات داروئی و غیر داروئی برای بیماران و مصدومین.
- ارائه دستورات پزشکی جهت انتقال صحیح بیماران و مصدومین از محل حادثه تا مرکزدرمانی.
- ارائه مشاوره به اپراتور ۱۱۵و یا بیماران و تماس‌گیرندگان با اورژانس.
- ایجاد اطمینان خاطر در بیماران و مصدومین انجام معاینات پزشکی و اخذ شرح حال بیماران و مصدومین.
- انجام دستورات داروئی و غیر داروئی برای بیماران و مصدومین.
- گرفتن نوار قلب (EKG) و تفسیر آن.
- انجام مانیتورینگ قلبی و اقدامات اقدامات ضروری اولیه درمان شامل دارو، جریان خون، مجاری تنفسی، راه هوایی (ABCD).
- انجام عملیات احیاء قلبی، تنفسی (CPR) درخصوص بیماران اورژانس.
- انجام انتوباسیون (لوله تراشه).
- ثبت دقیق فرم ماموریت.

- نظارت بر حمل صحیح بیماران و مصدومین از محل حادثه تا مرکز درمانی و مدیریت بیماران و مصدومین تا رسیدن به مرکز درمانی.
- حضور دائم بر بالین بیمار در کابین عقب آمبولانس در مدت انتقال به مرکز درمانی.
- انجام ماموریت‌های محوله از مرکز فرماندهی/ مرکز پیام و همکاری با آن.
- هماهنگی کامل با پذیرش جهت اعزام بیماران و مصدومین به مرکز درمانی.
- اعزام بیماران و مصدومین به مرکز درمانی در صورت نیاز.
- نظارت بر تحویل دقیق بیمار و مصدومین به مرکز درمانی.
- شرکت فعال در دوره‌های آموزشی کارآموزی و مهارتی در جهت ارتقاء دانش و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز:

۱-تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی دکترای حرفه‌ای پزشکی عمومی.

ب: دارا بودن مدرک تحصیلی دکترای تخصصی (طب اورژانس، قلب، داخلی، بیهوشی)

۲- تجربه:

- حداقل ۲ سال تجربه مرتبط با شغل.

۳- مهارت:

- مهارت انجام اقدامات تشخیصی درمانی اورژانس (ساکشن معده، کنترل راه هوایی، کنترل دمای بدن)
- مهارت گزارش دهی به پزشک متخصص
- مهارت آرامش دهی به بیمار
- مهارت به‌کارگیری وسایل انفوزیون وریدی پمپ‌های وریدی
- مهارت به‌کارگیری لارنگوسکوپ‌های خمیده و مسطح، سیستم‌های اسپلینت ارتوپدی، وسایل بورد ستون مهره‌ها
- مهارت به‌کارگیری وسایل انفوزیون وریدی تحت‌فشار.

۴-دوره‌های آموزشی:

- آموزش بدو خدمت اورژانس پیش بیمارستانی پزشکان
- اخلاق حرفه‌ای در فوریت‌های پزشکی
- احیای قلبی و تنفسی پیشرفته

عنوان رشته شغلی: کارشناس تریاژ تلفنی

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، فعالیت‌هایی نظیر پاسخگویی بدون وقفه به تلفن ۱۱۵ و بی‌سیم، اخذ شرح حال بیماران و مصدومین و ارائه مشاوره اولیه، اقدام جهت اعلام فوریت و پیگیری اعزام آمبولانس از نزدیک‌ترین پایگاه به محل مصدوم یا بیمار و تصمیم‌گیری صحیح و ایجاد هماهنگی در استفاده از خدمات درمانی موجود را بر عهده‌دارند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- پاسخگویی بدون وقفه به تلفن ۱۱۵ و بیسیم و ثبت ساعت دریافت پیام در فرم.
- اخذ شرح حال بیماران و مصدومین.
- اخذ نشانی بیماران و مصدومین و محل حادثه.
- تماس با نزدیک‌ترین پایگاه و ابلاغ سریع به همکاران.
- هماهنگی اعزام آمبولانس.
- اعلام و ثبت کلیه زمانهای مربوط به عزیمت آمبولانس به محل حادثه و بیمار و بازگشت آن‌ها به پایگاه‌ها.
- ارائه مشاوره به بیماران و تماس‌گیرندگان با اورژانس.
- مشاوره با پزشک مرکز.
- ارجاع به پزشک مرکز در موارد ضروری.
- ایجاد اطمینان خاطر در بیماران و مصدومین.
- رعایت حسن خلق و همکاری لازم توام بااحترام به بیمار و خانواده او.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز

۱- تحصیلات و معلومات

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی دریکی از رشته‌های پرستاری، فوریت‌های پزشکی .

ب: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد پرستاری اورژانس، پرستاری مراقبت‌های ویژه.

ج: دارا بودن مدرک تحصیلی دکترای حرفه‌ای پزشک عمومی یا دکتری تخصصی (Phd) دریکی از گرایش‌های رشته پرستاری.

۲- مهارت:

- مهارت انجام ارزیابی اولیه و سریع بیمار
- مهارت ارائه گزارش پزشکی
- مهارت مدیریت بحران
- مهارت درک مطالب و انتقال مفاهیم
- مهارت انجام مشاوره، مدیریت استرس.

۳- دوره‌های آموزشی:

- مبانی ارتباطات اورژانس
- شناخت GPS و کارکرد آن در اورژانس ۱۱۵
- علائم حیاتی و گرفتن شرح حال سیستمی بیمار.

بخش چهارم) رشته‌های شغلی بهداشت فردی و عمومی

عنوان رشته شغلی: ماما

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، فعالیت‌هایی شامل آموزش بهداشت و ارائه خدمات بهداشتی و مامایی به زنان در سنین باروری با درک نیازهای فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و بهداشتی خانواده، مشاوره و راهنمایی خانواده در مورد بهداشت ازدواج و بهداشت نسل، انجام زایمان، انجام مشاوره و مراقبت‌های دوران بارداری، زایمان و بعد از زایمان و مراقبت نوزاد، تشخیص زودرس بیماری‌های دوران بارداری و بیماری‌های زنان و پی بردن به موارد غیرطبیعی در مادر و جنین و نوزاد و شیرخوار با کمک تیم پزشکی و بهداشتی و سرپرستی، طرح‌ریزی و هماهنگی امور مرتبط با مامایی از مصادیق این رشته شغلی می‌باشد.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- تدوین برنامه‌های بهبود کیفیت خدمات مامایی در بخش زایمان و سایر بخش‌ها.
- مطالعه و شناسایی جمعیت و برنامه‌ریزی برای مادران و کودکان تحت پوشش.
- سرشماری و استخراج گروه‌های سنی و دفترنویسی (مادر و کودک و واکسن) و ثبت زیج حیاتی و تجزیه‌وتحلیل شاخص‌های امور مامایی.
- نظارت بر حسن اجرای ضوابط و مقررات تعیین‌شده توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در رابطه با امور مامایی طبق دستورالعمل‌های مربوطه.
- مشارکت در فرآیند آموزش بالینی دانشجویان مامایی (کاردانی و کارشناسی و کارشناسی ارشد) در بخش‌های مامایی، زنان، اطاق زایمان، نوزادان، جراحی زنان و سایر بخش‌ها طبق کتابچه راهنمای بالینی.
- بررسی آمار و علل مرگ‌ومیر مادر و نوزاد در بخش‌های بهداشتی.

- انجام کلیه مراقبت‌های دوره‌ای مادر باردار.
- پذیرش زائو در اتاق درد و زایمان.
- معاینه فیزیکی و مامایی و در صورت لزوم معاینات واژینال و تشخیص موارد غیرطبیعی و ارجاع به پزشک.
- درخواست امور پاراکلینیکی سونوگرافی، رادیوگرافی، تست بدون استرس (NST) در ختم حاملگی در صورت عدم وجود پزشک متخصص.
- کنترل علائم حیاتی مادر و صدای قلب جنین و ثبت آن در فرم‌های مربوطه.
- انجام القای زایمانی (ایندکشن) و تقویت و تشدید دردهای زایمانی با نظر پزشک متخصص زنان و زایمان در صورت لزوم.
- انجام مراحل مختلف زایمان با نمایش سر (سه مرحله زایمانی)، دادن بی حسی موضعی و انجام اپی زیوتومی و ترمیم پارگی درجه یک و دو و ترمیم اپی زیوتومی در صورت لزوم.
- سنجش آپگار و بررسی سلامت ظاهری نوزاد.
- کمک به مادر در تغذیه نوزاد با شیر مادر، مراقبت از بند ناف و....
- نظارت بر وضعیت درمان‌های ساده علامتی در خانه‌های بهداشت و آموزش آن به بهورزان و مربیان و....
- آموزش مادران و گروه‌های سنی مختلف در زمینه‌های بهداشت فردی و محیط و تغذیه و راه‌های پیشگیری از بیماری‌ها.
- تهیه پرونده جهت مادر و صدور خلاصه پرونده به بیمارستان و زایشگاه.
- همکاری با پزشک در معاینه و تجویز دارو به بیماران در مراکز بهداشتی درمانی برای مادران وزنان باردار.
- نظارت بر نظافت بخش مامائی و بهداشتی و انجام دستورات بهداشتی و فنی مربوط به مادر و نوزاد و مراقبت دراجرای این دستورات در مراحل پیش و پس از زایمان.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی در رشته مامایی.

ب: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد مامایی ، مشاوره در مامایی، آناتومی، فیزیولوژی، آموزش پزشکی، ژنتیک انسانی **مشروط** به دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی مامایی.

ج: دارا بودن مدرک تحصیلی دکتری تخصصی (Phd) دریکی از رشته‌های آموزش پزشکی، اخلاق پزشکی، ژنتیک پزشکی، بهداشت باروری، بیولوژی تولید مثل **مشروط** به دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی مامایی و کارشناسی ارشد رشته‌های تحصیلی ذکرشده دربند ب .

۲- مهارت:

- مهارت ارتباطی و رفتاری با بیمار،
- مهارت تحلیل مسائل مبتنی بر اطلاعات به‌روز مامایی،
- مهارت استفاده از دستگاه‌های تشخیص درمانی مورداستفاده در پزشکی،
- مهارت تصمیم‌گیری در شرایط بحرانی،
- مهارت پایش و کنترل عملکرد تجهیزات،
- آموزش بهداشت و ارائه خدمات بهداشتی و مامایی،
- مشاوره و راهنمایی خانواده،
- مهارت اعمال مراقبت‌های دوران بارداری،
- مهارت انجام زایمان و اعمال مراقبت‌های بعد از زایمان،
- مهارت تشخیص به موقع بیماری‌های دوران بارداری.

۳- دوره‌های آموزشی:

- آشنایی با قوانین و مقررات مامایی،
- اورژانس‌های مامایی و زایمان،
- احیای نوزاد و مراقبت از نوزادان نارس و پرخطر.

عنوان رشته شغلی: کارشناس بهداشت خانواده

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، به ارائه خدمات سلامت به جامعه، خانواده، مادران، نوزادان، کودکان، میانسالان و سالمندان می‌پردازند و سرپرستی، طرح‌ریزی و هماهنگی امور مرتبط با خدمات مربوطه را بر عهده‌دارند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- اجرای برنامه‌های آموزشی بهداشت عمومی در سطوح مختلف.
- بررسی و برنامه‌ریزی و تعیین اهداف و خط‌مشی‌های اجرایی در زمینه بهداشت خانواده در قالب سیاست‌های وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی.
- پایش و نظارت بر کمیت و کیفیت خدمات و مقایسه آن‌ها با ضوابط و معیارها.
- ارائه نظرات مشورتی و تخصصی در زمینه‌های مختلف بهداشت خانواده.
- تحلیل آمارهای مربوطه با بررسی‌های انجام‌شده و ثبت نتایج به‌صورت مکتوب.
- شناسایی مشکلات منطقه تحت پوشش و اولویت‌بندی آن‌ها.
- تشکیل، ابلاغ و پیگیری مصوبات کمیته‌های مرگ‌ومیر مادران باردار و کودکان زیر ۵ سال.
- ارائه خدمات و مشاوره تنظیم خانواده براساس سیاستهای کلان کشور و آموزش و مراقبت از مادران باردار.
- مراقبت از کودکان همراه با آموزش مادران بر اساس برنامه‌های تنظیم‌شده.
- مراقبت از زنان در سنین باروری و ارائه آموزش‌های لازم به ایشان در زمینه‌های مربوط به بهداشت خانواده.
- نظارت بر آموزشگاه‌ها به منظور معاینه دانش‌آموزان و شناسایی دانش‌آموز بیمار و معرفی به مراکز درمانی و بهداشتی و راهنمایی آن‌ها در رعایت اصول بهداشتی.

- همراهی با پزشک و سایر کارشناسان عضو تیم در بازدیدهایی که از مراکز بهداشتی به عمل‌آمده و ارائه کمک‌های لازم به ایشان در انجام وظایف محوله.
- ثبت مشخصات و شرح حال مراجعین به مراکز بهداشتی از جمله اندازه‌گیری درجه حرارت، فشار خون و وزن بیماران پیش از معاینات پزشکی.
- مشارکت و انجام واکسیناسیون زمانی و عمومی در صورت نبود عوامل واکسینیاتور.
- آموزش و حساس‌سازی مردم و بهورزان در مورد مسائل بهداشتی.
- مراقبت و حمایت از مادران باردار آسیب‌پذیر.
- اخذ پذیرش حضوری یا تلفنی مادران باردار در موارد اورژانسی.
- تهیه و تأمین اقلام دارویی، تجهیزات و واکسن‌های خانه‌های بهداشت و نیز نظارت بر حفظ زنجیره سرما حین نگهداری، انتقال و تزریق.
- برآورد سالانه داروهای بهداشتی مورد نیاز برنامه مادران، کودکان و تنظیم خانواده.
- نظارت بر تأمین و نگهداری و توزیع داروهای برنامه مادر، کودک و تنظیم خانواده.
- هماهنگی در جهت تهیه و توزیع آگهی‌های آموزشی، فرم‌ها و دفاتر بهداشت خانواده در واحدهای بهداشتی
- پوشش سالانه کادر بهداشت خانواده.
- بررسی و تکمیل پرسشنامه مرگ کودکان زیر ۵ سال.
- همکاری با مراکز بهداشتی و درمانی در اجرای طرح‌ها و برنامه‌های نظارت بر کمیت و کیفیت خدمات و برنامه‌ها و مقایسه آن با ضوابط و معیارهای تعیین شده.
- تهیه دستورالعمل‌های لازم در زمینه مراقبت از رشد جسمانی، روانی، عاطفی و اجتماعی کودکان و تشخیص به موقع بیماری‌های انگلی، عفونی و جلوگیری از انتشار و همه‌گیر شدن آن‌ها.
- انجام پایش کارشناسی از واحدهای ارائه‌دهنده خدمت توسط کارشناسان.
- تهیه و ارسال نتایج پایش‌های بعمل آمده به مراکز بهداشتی درمانی و خانه‌های بهداشت.
- همکاری و ارتباط منطقی و مناسب با سایر واحدهای مراکز بهداشت با بهره مندی از توان و تجربه سایر واحدها.

- تهیه و ارائه برنامه‌های آموزشی بهداشت مامایی و تنظیم خانواده در سطوح مختلف علوم پزشکی و بهداشتی.
- ارائه الگوها، روش‌ها و فنون آموزشی متناسب با رشته‌های مختلف علوم پزشکی.
- ارائه و پیاده‌سازی الگوها، روش‌ها و فنون ارزشیابی برنامه‌های آموزشی.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء دانش و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی بهداشت عمومی و مامایی.

ب: دارا بودن کارشناسی ارشد در یکی از رشته‌های مامایی ، آموزش پزشکی، آموزش بهداشت، سلامت سالمندی، اکولوژی انسانی، مشاوره در مامایی **مشروط** به دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی در یکی از رشته های تحصیلی ذکر شده در بند الف.

ج: دارا بودن مدرک تحصیلی دکتری تخصصی (Phd) در رشته تحصیلی سالمندشناسی، آموزش بهداشت و ارتقا سلامت، آموزش پزشکی، آمار و جمعیت، علوم اجتماعی (جمعیت شناسی)، بهداشت باروری **مشروط** به دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی و کارشناسی ارشد در یکی از رشته های تحصیلی ذکر شده در بند الف و ب.

د: دارا بودن مدرک تحصیلی دکترای حرفه‌ای پزشکی عمومی.

و : دارا بودن دانشنامه تخصصی در رشته پزشک خانواده.

ی: دارا بودن دانشنامه تخصصی پزشکی در رشته‌های مربوط با تایید کمیته اجرایی مهندسی مشاغل

۲- مهارت:

- مهارت اندازه‌گیری فشار خون، درجه حرارت ، وزن،
- مهارت آموزش افراد تحت پوشش
- مهارت طراحی وتحقیق روش‌های مداخله بهداشتی
- مهارت‌های پایه و کاربردی در زمینه سلامت و مراقبت‌های جامع سالمندان
- مهارت برقراری ارتباط کلامی با سالمندان
- مهارت اجرای تمرینات ورزشی با سالمندان
- مهارت ارائه و انجام طرح‌های تحقیقاتی در زمینه‌های آموزش بهداشت
- مهارت ارزشیابی برنامه‌های آموزش بهداشت
- مهارت مشاوره و راهنمایی خانواده‌ها
- مهارت آموزش مراقبت‌های دوران بارداری.

۳- دوره‌های آموزشی:

- مراقبت‌های ادغام یافته سلامت مادر و کودک
- بهبود شیوه زندگی سالم
- کنترل عوامل خطر
- پیشگیری از بیماری‌های شایع و ترویج خود مراقبتی.

عنوان رشته شغلی: کاردان بهداشت خانواده

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، طی همکاری با پزشک و کارشناسان بهداشت خانواده، درک مفاهیم بهداشت عمومی را برای گروه‌های خاص و نیز عموم مردم تسهیل نموده و شناسایی و به‌کارگیری امکانات بهداشتی را برای آنان امکان‌پذیر می‌سازند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- مشارکت در شناسایی و کنترل طغیان بیماری‌ها و اپیدمی‌ها.
- آموزش به مردم و حساس سازی مردم و بهورزان درخصوص مسائل بهداشتی جهت بالا بردن آگاهی مردم.
- ارائه خدمات و مشاوره برنامه‌ریزی خانواده در جهت سیاست‌های کلان کشور، آموزش مراقبت از مادران باردار.
- آموزش بهورزان درخصوص کلیه طرح‌های اجرائی بر طبق دستورالعمل‌ها.
- همکاری و اقدام در زمینه اجرای برنامه‌های آموزش بهداشت در سطوح مختلف.
- همکاری با کارشناسان در زمینه جمع‌آوری اطلاعات و تحلیل و ارزشیابی اطلاعات مربوط به عملکرد برنامه‌ها.
- همکاری در تهیه گزارش از نحوه عملکرد پیشبرد برنامه‌ها و ارسال آن‌ها به مسئولین مربوطه.
- معاینه و آموزش مادران باردار براساس روش‌ها و دستورالعمل‌ها در مراکز بهداشتی و درمانی مربوط.
- مراقبت از کودکان همراه با آموزش مادران بر اساس برنامه‌های تنظیم‌شده.
- مراقبت از کلیه زنان در سنین باروری و ارائه آموزش‌های لازم به ایشان در زمینه‌های مربوط به بهداشت خانواده.

- مراجعه به آموزشگاه‌ها و مدارس به منظور معاینه دانش‌آموزان و شناسایی و معرفی احتمالی دانش‌آموز بیمار به مراکز درمانی و بهداشتی و راهنمایی آن‌ها در رعایت اصول بهداشت و برگزاری جلسات آموزشی
- ثبت مشخصات و شرح حال مراجعین به مراکز بهداشتی از جمله اندازه‌گیری درجه حرارت، فشارخون و وزن بیماران پیش از معاینات پزشکی.
- مشارکت در واکسیناسیون‌های عمومی.
- تشکیل پرونده برای مراجعین بهداشتی و ارائه خدمات بهداشتی موردنیاز.
- مراقبت از کودکان زیر ۸ سال و آموزش به مادران آن‌ها.
- غربالگری ازنظر سرطان گردن رحم (سرویکس) و پستان، ارجاع پاپ اسمیر و معاینه پستان و آموزش خودآزمایی پستان
- اجرای برنامه رابطین بهداشتی و آموزشی به آن‌ها.
- انجام واکسیناسیون زمانی در صورت نبود عوامل واکسینیاتور.
- نمونه‌برداری میکروبی از منابع تأمین آب آشامیدنی و نیز نمونه‌برداری‌های شیمیایی و پیگیری نتیجه آزمایش‌های و انجام اقدامات لازم.
- تهیه و تأمین اقلام دارویی، تجهیزات و واکسن های خانه‌های بهداشت و نیز نظارت بر حفظ زنجیره سرما حین نگهداری، انتقال و تزریق.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز:

۱-تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کاردانی در رشته بهداشت عمومی (بهداشت خانواده)، مامایی، مربی بهداشت مدارس.

۲- مهارت:

- مهارت اندازه‌گیری فشارخون
- درجه حرارت، وزن
- مهارت آموزش افراد تحت پوشش
- مهارت انجام مصاحبه‌های پژوهشی
- مهارت گردآوری داده‌ها
- مهارت شناسایی افراد در معرض خطر و پرخطر
- مهارت‌های پایه و کاربردی در زمینه سلامت و مراقبت‌های جامع سالمندان
- مهارت مشاوره و راهنمایی خانواده‌ها
- مهارت آموزش مراقبت‌های دوران بارداری.

۳-دوره‌های آموزشی:

- مراقبت‌های ادغام یافته سلامت مادر و کودک
- بهبود شیوه زندگی سالم
- کنترل عوامل خطر
- پیشگیری از بیماری‌های شایع و ترویج خود مراقبتی

عنوان رشته شغلی: مربی بهداشت مدارس

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، به انجام معاینات اولیه و آزمایش‌های ساده، مراقبت و پایش سلامت و بهداشت دانش‌آموزان، تشکیل اتاق بهداشت طبق استانداردهای لازم در مدارس، آموزش بهداشت، بهسازی محیط و خدمات بهداشتی درمانی در واحدهای آموزشی، شناسایی و جداسازی دانش‌آموزان بیمار و معرفی آنان به مراکز بهداشتی و درمانی می‌پردازند یا سرپرستی، طرح‌ریزی و هماهنگی امور مرتبط با بهداشت مدارس را بر عهده‌دارند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- انجام برنامه‌های مدون و تحلیل پایش عملکرد مراقبان سلامت مدارس.
- برنامه‌ریزی براساس نیازهای نیروی انسانی مدارس در خصوص مراقبان سلامت مدارس.
- تهیه و تنظیم آمارهای بهداشتی واحد آموزشی و استخراج نتایج آن جهت برنامه‌ریزی بهینه پیشرفت روند فعالیت‌های مربوطه.
- نظارت بر نحوه تغذیه دانش‌آموزان در داخل آموزشگاه.
- تنظیم برنامه شرکت دادن دانش‌آموزان در مسایل بهداشتی با همکاری مدیریت آموزشگاه (تشکل‌های دانش‌آموزی بهداشتیاران ـ پیشگامان و.....).
- اجرای دقیق آیین‌نامه‌ها، دستورالعمل‌ها و بخشنامه‌های مربوط به امور بهداشتی آموزشگاه و دانش‌آموزان (ستادی و استانی).
- مشارکت در شناخت مشکلات بهداشتی دانش‌آموزان و معرفی آنان به مراکز بهداشتی و درمانی با هماهنگی مدیریت آموزشگاه.
- مشارکت در آموزش‌های مقدماتی و لازم بهداشتی به دانش‌آموزان به منظور استفاده بهینه در مواقع اضطراری.

- مشارکت در تهیه و تأمین لوازم اولیه بهداشتی موردنیاز آموزشگاه و فعال نمودن این واحد با هماهنگی مدیریت یا معاونین آموزشگاه (تجهیز اتاق بهداشت).
- تهیه و تنظیم گزارش‌های و ارائه آن به مقامات ذی‌ربط به منظور تأمین بهداشت مدرسه.
- رعایت کلیه ضوابط و مقررات آموزشی، تربیتی و بهداشتی و اصول و موازین اسلامی در انجام وظایف محوله.
- کنترل و نظارت بر بهداشت پایگاه تغذیه سالم (بوفه) مدارس و عوامل اجرایی آن.
- همکاری با مدیر یا معاونین و سایر کارکنان آموزشگاه در زمینه مربوط به شغل مورد تصدی.
- کنترل وضعیت بهداشتی دانش‌آموزان واحدهای آموزشی و آشنا نمودن آنان با امور بهداشتی.
- اقدام به انجام کمک‌های اولیه در موارد اورژانس در صورت لزوم.
- شناخت مشکلات بهداشتی دانش‌آموزان و اقدام برای بر طرف کردن آن‌ها با همکاری سایر مربیان و مدیریت آموزشگاه.
- شرکت در کلاسهای آموزش بهداشتی به منظور افزایش و ارتقاء سطح علمی مربوط.
- توجیه و تبیین مسائل بهداشتی و آموزش بهداشت فردی و محیطی به کلیه همکاران و اولیاء دانش‌آموزان.
- آموزش مسائل بهداشتی از طریق سخنرانی و استفاده از وسایل کمک‌آموزشی از قبیل فیلم و اسلاید و.....
- شرکت در جلسات مخصوص مربیان بهداشت که در سطح استان یا مناطق توسط مدیریت‌های آموزش‌وپرورش جهت هماهنگی.
- ایجاد ارتباط تنگاتنگ با مراکز بهداشتی درمانی و امور کنترل و پیشگیری بیماری‌های واگیر و غیر واگیر با هماهنگی مدیر آموزشگاه.
- کنترل و مراقبت بهداشت فردی دانش‌آموزان و جدا نمودن دانش‌آموزان بیمار.
- گزارش موارد بیماری‌های واگیر و معرفی بیماران به مراکز درمانی.

- اقدام به تشکیل پرونده بهداشتی برای دانش‌آموزان (شامل شناسنامه سلامت و...).
- اهتمام در نصب پوستر یا تراکت یا عکس‌های بهداشتی در مکان‌های مناسب مدرسه به منظور انتقال معلومات بهداشتی به دانش‌آموزان.
- اهتمام در تهیه و ارایه فیلم‌ها و اسلایدهای بهداشتی با هماهنگی و همکاری مدیریت آموزشگاه جهت آشنا نمودن دانش‌آموزان به مسائل بهداشتی.
- پاسخگویی به سوالات دانش‌آموزان و هدایت و راهنمایی آنان در زمینه مربوطه.
- تشکیل جلسات آموزشی در زمینه مسائل بهداشتی با شرکت اولیاء دانش‌آموزان باهدف آگاه‌سازی والدین از مسایل بهداشتی و آشنایی با تجربیات والدین.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی، کارشناسی ارشد یا دکترا دریکی از رشته‌های علوم تغذیه، بهداشت محیط، بهداشت عمومی، تغذیه، معلم فنی بهداشت، پزشکی، مامایی، پرستاری، بهداشت مدارس، بهداشت خانواده.

۲- مهارت:

- مهارت ارتباط مؤثر با دانش‌آموزان
- مهارت آموزش شیوه‌های مراقبت از خود
- مهارت آموزش پیشگیری و ارتقاء سلامت
- مهارت انجام کمک‌های اولیه
- مهارت ارائه آموزش‌های لازم در زمینه تغذیه و بهداشت.

۳-دوره‌های آموزشی:

- بیماری‌های شایع در مدارس
- اصول و اهداف مراقبت بهداشت در مدارس
- روش فعال آموزش بهداشت
- اصول ایمنی و کمک‌های اولیه

عنوان رشته شغلی: بهورز

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، وظیفه برقراری ارتباط نزدیک و مستمر با روستائیان و ارائه خدمات پیش‌گیری، درمانی (در موارد مشخص‌شده) و توان‌بخشی مشخص، کنترل و پایش عوامل تهدیدکننده سلامت و نیز مشارکت در کنترل عوامل اجتماعی مؤثر بر سلامت در روستا و حفظ و ارتقا سلامت روستاییان را بر عهده‌دارند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- آموزش، پایش اقدامات انجام‌شده ارائه گزارش به رده فوقانی و اخذ و اجرای دستورالعمل‌های صادره، دیده بانی از بیماری‌ها، انجام غربالگری‌ها، ارجاع بیماران در حیطه مراقبت از سلامت و کنترل بیماری‌ها.
- آموزش، ایمن‌سازی، بهسازی محیط، مراقبت از گروه‌های مختلف هدف در جامعه من‌جمله اطفال- مادران باردار- میان‌سالان و سالمندان و... در حیطه پیشگیری.
- انجام خدمات درمانی اولیه و استمرار اقدامات درمانی براساس دستورالعمل‌ها و آئین نامهٔ بهورزی و مراقبت از بیماران براساس پسخوراند پزشکان در حیطه درمانی.
- بهره‌گیری از فرصت‌ها و ارائه آموزش‌های مستقیم و غیر مستقیم، فردی، گروهی و با کمک افراد و نهادهای محلی به منظور تأمین، حفظ و ارتقاء سلامت افراد تحت پوشش در حیطه آموزشی عمومی.
- آموزش و مشارکت در اقدامات لازم در چهارچوب دستورالعمل‌ها و همکاری با سایر نهادهای توسعه اجتماعی فرهنگی روستا در حیطه مشارکت فعال در توسعه اجتماعی و فرهنگی.

- آموزش و جلب اعتماد مردم و ایجاد انگیزه‌های لازم نزد مخاطبان برای مشارکت و ارتقاء مشارکت در امور مربوط به خود و روستا در حیطه جلب مشارکت.
- کسب و جمع‌آوری اطلاعات مؤثر در سلامت و بیماری و تلاش در حل معضلات و گزارش امور انجام‌شده و اطلاعات جمع‌آوری‌شده به مربیان و رده‌های مافوق و نیز ارائه اطلاعات لازم به گیرندگان خدمات بهورزان در حیطه ارتباطی و اطلاع‌رسانی دو جانبه.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کاردانی در رشته بهورزی، بهداشت عمومی (بهداشت خانواده/ مبارزه با بیماری ها)، مامائی، بهداشت حرفه‌ای، بهداشت محیط و طی دوره آموزش تطبیقی مهارت‌های کاردانی بهورزی .

ب: دارا بودن دیپلم بهورزی.

ج:دارا بودن مدرک تحصیلی دیپلم کامل متوسطه و طی دوره آموزش بهورزی.

د: دارا بودن پایان دوره راهنمایی تحصیلی و طی دوره دوساله آموزش بهورزی برای مناطق محروم و دورافتاده در نقاط روستایی واقع در بخش‌های توسعه‌نیافته و کمتر توسعه‌یافته **مشروط** به عدم وجود بهورز دارای مدرک تحصیلی دیپلم کامل متوسطه.

ی: دارا بودن پایان دوره راهنمایی تحصیلی و طی دوره دوساله آموزش بهورزی برای مناطق محروم و دورافتاده در نقاط روستایی واقع در بخش‌های توسعه‌نیافته و کمتر توسعه‌یافته **مشروط** به عدم وجود بهورز دارای مدرک تحصیلی دیپلم کامل متوسطه.

۲- تجربه:

- آموزش‌های عملی و کارآموزی به میزان اعلام‌شده در آئین‌نامه بهورزی.

۳- مهارت:

- مهارت انجام کار گروهی،
- مهارت آموزش دستورالعمل‌ها،
- آموزش بهداشت به افراد و گروه‌ها،
- ایمن‌سازی،
- بهسازی محیط،
- پیشگیری و مراقبت بیماری‌ها،
- دیده‌بانی از بیماری‌ها،
- غربالگری،
- شناخت داروها،
- انجام اقدامات کمک‌های اولیه،
- انجام اقدامات امدادی در بلایا و سوانح و حوادث،
- به‌کارگیری نرم‌افزارهای نظام شبکه.

۴- دوره‌های آموزشی:

- آشنایی با آخرین آئین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های مراکز بهورز
- آشنایی با نحوه تکمیل و دستورالعمل فرم‌های معاینات دوره‌ای
- مهارت‌های ارتباطی و رفتاری.

عنوان رشته شغلی: مربی خدمات بهداشتی

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، به ارتقای نگهداری و بهبود سلامت فردی و عمومی با کمک به افراد و گروه‌ها برای کسب عادات رفتاری سالم از طریق آموزش دروس نظری و عملی در آموزشگاه‌های بهورزی می‌پردازند، در اجرای نظارت و سنجش برنامه‌های طرح‌ریزی‌شده نقش داشته یا سرپرستی، طرح‌ریزی و هماهنگی امور مرتبط با رشته شغلی را بر عهده‌دارند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- برنامه‌ریزی برای پذیرش بهورز بر اساس نیازهای نیروی انسانی شبکه‌های بهداشتی و درمان.
- انجام برنامه‌های مدون پایش عملکرد مربیان و تحلیل پایش عملکرد بهورزان توسط مربیان.
- مشارکت در اجرای نظام آموزش دوره‌های بهورزی و ارزشیابی عملکرد آموزش.
- همکاری در برآورد اعتبارات موردنیاز مراکز آموزش بهورزی و آموزش‌های ضمن خدمت مربیان و بهورزان.
- تهیه و تدوین برنامه‌های آموزش کارکنان ذی‌ربط (مربیان و بهورزان).
- مشارکت در پذیرش، مصاحبه و گزینش از پذیرفته‌شدگان دانش‌آموزان بهورزی.
- برگزاری کلاس‌های آموزشی و انجام آزمون‌های دانش‌آموزان و صدور گواهینامه پایان دوره بهورزی.
- بازآموزی دانش‌آموزان و مربیان و بهورزان براساس نیازسنجی آموزشی.
- ارزشیابی سالیانه مربیان و بهورزان در راستای توسعه منابع انسانی.
- همکاری در تهیه طرح درس آموزش تئوری ـ عملی و کارآموزی دروس بهورزی.

- برگزاری کلاس‌های آموزش تئوری و عملی بهورزان، مربیان، کاردانان و کارشناسان مربوطه.
- بازدید از خانه‌های بهداشت و ارائه آموزش‌های کارآموزی و کارورزی به بهورزان در صورت لزوم.
- همکاری در طراحی سوالات امتحان تئوری و عملی پایان دوره پایه‌های آموزش بهورزی.
- همکاری در طراحی سؤالات امتحانی نهایی و برگزاری امتحان نهایی دوره‌های آموزش بهورزی.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی در رشته بهداشت عمومی، بهداشت محیط، پرستاری، مامایی.

ب: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد آموزش پزشکی، برنامه‌ریزی یادگیری الکترونیکی در علوم پزشکی، تکنولوژی آموزشی در علوم پزشکی ، سلامت سالمندی، آموزش بهداشت، مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی، بهداشت محیط، پرستاری، مامایی، اپیدمیولوژی، آموزش جامعه نگر در نظام سلامت، روانشناسی بالینی، **مشروط** به دارا بودن مدرک کارشناسی دریکی از رشته‌های تحصیلی ذکرشده دربند الف.

۲- مهارت:

- مهارت آموزش بهداشت به افراد و گروه‌ها
- مهارت مشاوره و راهنمایی خانواده
- مهارت به‌کارگیری تکنولوژی آموزشی جدید

۳- دوره‌های آموزشی:

- روش‌ها و فنون تدریس
- تکنولوژی های آموزشی
- آزمون‌ها و روش‌های ارزشیابی پیشرفت تحصیلی بهورزان.

بخش پنجم) رشته‌های شغلی سلامت دهان و دندان

عنوان رشته شغلی: دندانپزشک

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، به ارائه خدمات سلامت دهان و دندان (پیشگیری، درمان و توان‌بخشی) نظیر دندانپزشکی بیماران سیستمی، داروشناسی و فوریت‌های دندانپزشکی و نیز سرپرستی، طرح‌ریزی و هماهنگی امور مرتبط در تیم سلامت دهان و دندان و آموزش و مشاوره سلامت می‌پردازند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- انجام آموزش‌های نظری و عملی به عنوان مربی آموزشی برای دانشجویان از قبیل نحوه معاینه، تشخیص و درمان بیماران مراجعه‌کننده.
- شرکت در برنامه‌های آموزشی و تحقیقات دندانپزشکی.
- ارائه آموزش‌های لازم در زمینه‌های بهداشت دهان و دندان به کارکنان فنی.
- جمع‌آوری داده‌های لازم در بارهٔ گروه‌های سنی و جنسی جمعیت، توزیع جغرافیای گروه‌های هدف، توزیع جغرافیای واحدهای ارائه خدمات بهداشت دهان و دندان.
- بررسی روش‌های زیستی و عادت‌های غذایی رایج در مناطق مختلف شهرستان و آثار احتمالی آن‌ها در وضعیت بهداشت دهان و دندان مردم منطقه.
- تدوین و پیشنهاد برنامه تفصیلی فعالیت بهداشت دهان و دندان در سطح شهرستان و تنظیم بودجه عملیاتی آن.
- تجزیه‌وتحلیل سالانه شاخص‌های سلامت دهان و دندان.
- اجرای برنامه و دستورالعمل‌های ارسالی از سوی مراجع ذی‌ربط.

- رسیدگی به گزارش‌های واصله در ارتباط با مشکلات درمانی و تجزیه‌وتحلیل کارشناسی مشکلات.
- صدور تأییدیه مربوط به خدمات و درخواست‌های پزشکان و مراکز پزشکی طبق ضوابط و آیین‌نامه‌های قانونی.
- ارتقاء سلامت دهان و دندان و کلیه گروه‌های سنی و گروه‌های هدف.
- فرهنگ‌سازی، آموزش و جلب مشارکت‌های مردمی جهت ترویج سلامت دهان و دندان آحاد جامعه.
- نظارت، پایش و ارزشیابی بر کمیت و کیفیت برنامه‌ها و فرایندهای بهداشت دهان و دندان و مدارس.
- بررسی اپیدمیولوژیک درزمینه میزان وضعیت آب آشامیدنی ازنظر فلوراید.
- بررسی وضعیت تغذیه و شناسایی مواد غذایی مضر برای دندان‌ها در افراد تحت پوشش.
- معاینه، تشخیص و درمان بیماران در سطح دندانپزشکی عمومی و یا تخصصی مرتبط.
- تعیین دستور نوع آزمایش‌های پاراکلینیکی در صورت لزوم.
- ارائه خدمات پیشگیری دندانپزشکی از قبیل فلورایدتراپی، فیشورسیلانت، جرم‌گیری، ترمیم سطحی دندان‌ها در صورت لزوم.
- ارائه خدمت مشاوره دندانپزشکی جهت بالا بردن اطلاعات دندانپزشکی مردم ازنظر نحوه گرفتن خدمات و درمان لازم.
- انجام فرآیندهای معاینه، کشیدن دندان، ترمیم‌های سطح بدون انجام عصب‌کشی، جرم‌گیری، فلورایدتراپی، فیشورسیلانت، انجام رادیوگرافی دندان.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء دانش و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی دکترای حرفه‌ای دندانپزشکی عمومی یا دانشنامه تخصصی در رشته دندانپزشکی.

۲- مهارت:

- مهارت ارزیابی و معاینه دهان و دندان
- مهارت تجویز منطقی دارو
- مهارت مدیریت تیم سلامت دهان
- مهارت انجام تحقیق و پژوهش
- مهارت آموزش و مشاوره سلامت
- مهارت انتخاب بهترین رویکرد تشخیصی و درمانی و اجرای آن
- ارجاع و پیگیری و پایش سلامت دهان و دندان بیماران
- برقراری ارتباط مؤثر با مراجعین

۳-دوره‌های آموزشی:

- کنترل عفونت در دندانپزشکی
- تروما و اورژانس‌های دندانپزشکی
- احیای قلبی-ریوی پیشرفته

عنوان رشته شغلی: کارشناس پروتز دندانی

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، به‌عنوان عضو تیم درمان دندانپزشکی، عهده‌دار ساخت و ترمیم انواع پروتز شامل پروتزهای متحرک کامل و ناکامل، پروتزهای ثابت و روکش‌ها، اجزاء کاشتنی (ایمپلنت‌ها)، پروتزهای فک و صورت و پلاک‌ها و پروتزهای مربوط به ارتودنسی می‌باشد که تحت نظر دندان‌پزشک فعالیت می‌نماید و یا سرپرستی، طرح‌ریزی و هماهنگی امور مرتبط با پروتزهای دندانی را عهده‌دار می‌شود.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- همکاری در آموزش عملی لابراتوار دندانپزشکی به دانشجویان دوره کارشناسی پروتزهای دندانی.
- نظارت بر تهیه قالب‌های مربوط به عملکرد موم‌گذاری بازسازی دندان.
- انجام امور مربوط به لابراتوار پروتزهای دندانی از قبیل پروتز کامل، پلاک ارتودنسی و ناکامل، روکش‌های چینی و غیره.
- آموزش بازسازی مجدد جفت شدن دندان‌ها یا برهم‌آیی دندان‌ها.
- پر کردن قالب‌های منفی گچ و مواد دیگر.
- تهیه موم آرتیکولاسیون و چیدن دندان‌ها.
- جانشین کردن انواع روکش و بریج روی قالب‌ها با مواد مختلف.
- ساختن پلاک ناکامل از فلزات و آلیاژهای مختلف.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء دانش و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی در رشته ساخت پروتزهای دندانی.

۲- مهارت:

- مهارت قالب‌گیری و انجام کارهای لابراتواری
- مهارت ساخت پروتزهای ثابت و متحرک
- مهارت به‌کارگیری ابزارآلات مکانیکی، انواع چرخ‌ها، وسایل تراش و پرداخت
- مهارت ترمیم انواع پروتزهای متحرک کامل و ناکامل، و ثابت و روکش‌ها

۳-دوره‌های آموزشی:

- آشنایی با آخرین روش‌های ساخت و طراحی پروتزهای دندانی
- آشنایی با مواد بکار رفته در ساخت پروتزهای دندانی
- آشنایی با ابزار آلات مکانیکی، چرخ‌ها، وسایل پرداخت جدید

عنوان رشته شغلی: کاردان پروتز دندانی

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، به‌عنوان عضو تیم درمان دندانپزشکی، عهده‌دار ساخت و ترمیم انواع پروتزهای متحرک کامل و ناکامل، پروتزهای ثابت و روکش‌ها، اجزاء کاشتنی (ایمپلنت ها)، پروتزهای فک و صورت و پلاک‌ها و پروتزهای مربوط به ارتودنسی می‌باشد که تحت نظر دندان‌پزشک در امر درمان کمک می‌کند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- پر کردن قالب‌های منفی گچ و مواد دیگر.
- تهیه موم آرتیکولاسیون و چیدن دندان‌ها.
- جانشین کردن انواع روکش (کورون) و بریج روی قالب‌ها با مواد مختلف.
- ساختن پلاک ناکامل (پارسیل) از فلزات و آلیاژهای مختلف.
- ساختن اسپلیت و پروتزهای استثنائی.
- انجام امور مربوط به لابراتوار پروتزهای دندانی از قبیل پروتز کامل، پلاک ارتودنسی و ناکامل (پارسیل)، روکش‌های چینی و غیره.
- آموزش بازسازی مجدد جفت شدن دندان‌ها یا برهم‌آیی دندان‌ها.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء دانش و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کاردانی در رشته تکنسین پروتزهای دندان.

۲- مهارت:

- مهارت انجام کارهای لابراتواری
- مهارت ساخت پروتزهای ثابت و متحرک
- مهارت به‌کارگیری ابزارآلات مکانیکی، انواع چرخ‌ها، وسایل تراش و پرداخت
- مهارت ترمیم انواع پروتزهای متحرک کامل و ناکامل، و ثابت و روکش‌ها

۳- دوره‌های آموزشی:

- آشنایی با آخرین روش‌های ساخت و طراحی پروتزهای دندانی
- آشنایی با مواد بکار رفته در ساخت پروتزهای دندانی
- آشنایی با ابزارآلات مکانیکی، چرخ‌ها، وسایل پرداخت جدید

عنوان رشته شغلی: کاردان بهداشت دهان

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، فعالیت‌هایی نظیر آموزش بهداشت دهان و روش صحیح مسواک کردن به بیمار، کمک در مراکز دندانپزشکی با هماهنگی دندان‌پزشک در زمینه برقراری کامل اصول گندزدایی و سترونی، شرکت در فعالیت‌های آموزش بهداشت و پیشگیری و انجام معاینات دهانی در مدارس، درمانگاه‌ها، کارخانجات، بیمارستان‌ها و سازمان‌ها را عهده‌دار می‌باشند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- شناسایی وضعیت آب آشامیدنی منطقه ازنظر فلوراید موجود و سایر مواد معدنی.
- آموزش امور مربوط به بهداشت دهان و دندان به‌صورت فردی و جمعی به جمعیت تحت پوشش و شرکت در تحقیقات مربوط به بهداشت دهان و دندان.
- همکاری و مشارکت در برنامه‌ها و طرح‌های سلامت بهداشت دهان و دندان.
- غربالگری و معاینات ادواری گروه‌های هدف و یا در معرض خطر.
- آموزش مداوم کادر بهورزی در زمینه بهداشت دهان و دندان.
- بررسی وضعیت تغذیه و شناسایی مواد غذایی مضر در سلامت دندان‌های جمعیت تحت پوشش.
- برگزاری کلاس‌های بهداشت دهان و دندان برای مدیران مدارس، مربیان، بهورزان، دانش‌آموزان و مربیان مهدکودک‌ها.
- معاینه بیماران مراجعه‌کننده به بخش دندانپزشکی و تشخیص و در صورت لزوم ارجاع به مراکز دیگر.
- ارائه خدمات پیشگیری از بیماری‌های دهان و دندان از قبیل فلورایدتراپی و کمک در انجام فیشورسیلنت تراپی.
- کمک به دندان‌پزشک در کنترل عفونت و حفظ بهداشت محیط و وسایل کار.

- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقا معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کاردانی در رشته تکنسین سلامت دهان.

۲- مهارت:

- مهارت جرم‌گیری و صاف کردن سطح ریشه
- مهارت آموزش روش صحیح مراقبت از دهان و دندان
- مهارت تهیه گزارش از وضعیت دهان و دندان
- مهارت به‌کارگیری روش‌های موضعی فلوراید
- مهارت انجام شیارپوشی دندان‌ها

۳- دوره‌های آموزشی:

- آشنایی با برنامه‌های طرح ادغام بهداشت دهان و دندان
- مراقبت‌های دهان و دندان در گروه‌های سنی
- کنترل عفونت در دندانپزشکی

بخش ششم) رشته‌های شغلی سلامت محیط و حرفه‌ای

عنوان رشته شغلی: کارشناس بهداشت محیط

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، فعالیت‌هایی شامل تدریس و تحقیق دریکی از زمینه‌های بهداشت محیط، مشارکت در ارائه طرح کانال‌های جمع‌آوری فاضلاب و سیلاب‌های شهری، مشارکت در ارائه طرح سیستم‌های جمع‌آوری، تصفیه و دفع زباله و فاضلاب و سیستم‌های تصفیه، انتقال و توزیع آب بهداشتی و آشامیدنی، کنترل آلودگی هوا، بهداشت پرتوها، بررسی جنبه‌های فنی و اقتصادی طرح‌ها و تصمیم‌گیری در مورد آن‌ها و یا سرپرستی، طرح‌ریزی و هماهنگی امور مرتبط با بهداشت محیط را بر عهده‌دارند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- نظارت بر اجرای سیاست‌های کشوری و منطقه‌ای بهداشت محیط.
- همکاری در تهیه و تدوین پروتکل‌های آموزشی.
- برآورد و پیشنهاد اعتبارات جاری و عمرانی مربوط به برنامه‌های بهداشت محیط.
- مشارکت در شناسایی و کنترل طغیان بیماری‌ها و همه‌گیر (اپیدمی).
- مشارکت در تهیه گزارش‌های ارزیابی اثرات زیست محیطی.
- مشارکت در طراحی سیستم‌های انتقال، تصفیه و توزیع آب آشامیدنی.
- مشارکت در طراحی سیستم‌های جمع‌آوری و تصفیه فاضلاب شهری و صنعتی.
- مشارکت در تدوین برنامه‌های جامع کاهش و کنترل آلودگی هوا.
- تفسیر و به‌کارگیری نتایج آزمایش‌های کیفیت آب.
- مشارکت در تهیه گزارش‌های پیوست سلامت.
- مشارکت در طراحی سیستم‌های جمع‌آوری و دفع مواد زائد جامد.

- بررسی و تهیه گزارش‌های تحلیلی از کیفیت منابع آب و تغییرات روند آن‌ها.
- نظارت بر فعالیت‌های اجرای بخش خصوصی فعال مرتبط
- مشارکت در طراحی و اجرای مطالعات بار محیطی بیماری‌ها.
- مشارکت در طراحی و اجرای مطالعات تماس با عوامل محیطی.
- مشارکت در طراحی سیستم‌های کنترل آلودگی هوا.
- مشارکت در انجام مطالعات اپیدمیولوژی محیط.
- مشارکت در انجام مطالعات سم‌شناسی محیط.
- انجام بازدید به منظور پایش، نظارت و ارزشیابی فعالیت‌های واحدهای تابعه.
- مطالعه و بررسی مشکلات منطقه در زمینه آلوده‌کننده‌های هوا در مناطق شهری و روستایی و تهیه گزارش‌های لازم.
- پیگیری تأمین تجهیزات و وسایل موردنیاز اجرای برنامه‌های بهداشت محیط.
- برنامه‌ریزی و تعیین اهداف مربوط به اجرای فرآیندهای بهداشت محیط در زمینه‌های کنترل بهداشتی آب و فاضلاب.
- ایجاد هماهنگی بین‌بخشی با نهادهای ذی‌ربط به‌ویژه شرکت‌های مهندسی آب و فاضلاب شهری و روستایی در جهت بهبود وضعیت بهداشتی، منابع آب و شبکه‌های آب‌رسانی و روستایی.
- اخذ آمار و اطلاعات مربوط به وضعیت آب آشامیدنی شهرها و روستاهای استان از شهرستان‌ها، تجزیه‌وتحلیل اطلاعات و ارسال بازخورد به آن‌ها.
- نظارت کمی و کیفی بر روی آزمایشگاه‌های آب و فاضلاب.
- نظارت و کنترل بهداشتی و حفاظتی مراکز پرتو پزشکی و تجزیه‌وتحلیل نتایج.
- تهیه بسته‌های آموزشی و آموزش مداوم برای گروه‌های هدف.
- پایش آلاینده های هوا، آب‌وخاک با استفاده از دستگاه‌های سنجش.
- انجام آزمایش‌های مربوط به آلودگی هوا، آب و فاضلاب، بهداشت پرتوها و سایر آزمایش‌های لازم در آزمایشگاه‌های اختصاصی بهداشت محیط.
- کنترل و نظارت بهداشتی بر کلیه مراکز و اماکن مشمول و غیر مشمول قانون مواد خوراکی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی.

- مشارکت در اجرای قانون مواد خوراکی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی.
- کنترل و نظارت بهداشتی بر کیفیت مواد خوراکی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی در سطح عرضه (بعد از تولید تا مصرف).
- نمونه‌برداری از مواد غذایی (غیر از مواد خام دامی) در سطح عرضه.
- بازدید و جمع‌آوری اطلاعات و آمار موردنیاز از مراکز تهیه و توزیع و فروش و نگهداری مواد خوراکی و آشامیدنی و بهداشتی، اماکن عمومی و مدارس، در زمینه‌های مختلف بهداشت محیط از قبیل بهداشت آب و فاضلاب، هوا، خاک و پرتوها، جمع‌آوری و دفع زباله، بهسازی محیط روستا، حشرات و جوندگان ناقل، سوانح و بلایا و...
- اقدام و پیگیری در مورد اجرای قوانین و مقررات و اعمال معیارها و ضوابط بهداشتی در رابطه با مسائل بهداشت محیط.
- نظارت و بازدید بهداشتی مستمر از واحدهای تابعه (خانه‌های بهداشت و هدایت و نظارت بر کار بهورزان در زمینه وظایف بهداشت محیط و...).
- همکاری در برنامه‌ریزی و اجرای کارآموزی دانشجویان رشته مهندسی بهداشت محیط.
- شناخت و دسته‌بندی مسایل بهداشت محیط بیمارستان و ارائه راهکارهای فنی و اجرایی جهت حل مشکلات موجود.
- هماهنگی با سوپروایزر آموزشی در اجرای برنامه‌های آموزشی برای پرسنل، بیماران و مراجعین و اختصاص بخشی از برنامه‌های آموزشی به موضوعات بهداشت محیط و کنترل عفونت.
- ایجاد هماهنگی و ارتباط با مرکز بهداشت شهرستان و مرکز بهداشت استان و جلب همکاری بین بخشی و درون بخشی جهت حل مشکلات بهداشتی بیمارستان.
- نظارت بر نحوه جمع‌آوری، تفکیک، حمل‌ونقل و دفع بهداشتی زباله‌های معمولی، عفونی و نوک تیز بیمارستان.
- نظارت بر جمع‌آوری، تصفیه و دفع بهداشتی فاضلاب، بهسازی و سالم‌سازی محیط بیمارستان.

- کنترل بهداشتی رختشوی‌خانه و استریلیزاسیون مرکزی و نظارت بر نحوه شست‌وشو، گندزدایی و جداسازی البسه و نحوه استریل کردن صحیح وسایل پزشکی.
- مشارکت در تهیه و ابلاغ دستورالعمل‌های اجرایی برنامه‌های بهداشت محیط.
- مشارکت در جمع‌آوری، طبقه‌بندی و تحلیل اطلاعات موردنیاز بهداشت محیط.
- مشارکت و همکاری در برنامه‌های پزشک خانواده در ارتباط با بهداشت محیط.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی مهندسی بهداشت محیط.

ب: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد دریکی از رشته‌های مهندسی بهداشت محیط، آموزش بهداشت، منابع طبیعی (محیط‌زیست)، مدیریت سلامت ایمنی و محیط‌زیست، سم شناسی، علوم وصنایع غذایی(گرایش زیست فناوری مواد غذایی)، مهندسی عمران (محیط‌زیست، آب و فاضلاب)، مدیریت پسماند، بازیافت منابع آب، آب‌شناسی (هیدرولوژی)، هیدروژئولوژی، هیدرو بیولوژی، برنامه‌ریزی آب، محیط‌زیست، طراحی شهری، بهسازی محیط، معماری و آمایش، جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری، برنامه‌ریزی شهری و منطقه‌ای، برنامه‌ریزی روستایی، بیوتکنولوژی محیطی، مدیریت محیط‌زیست، برنامه‌ریزی و مدیریت محیط‌زیست، آموزش محیط‌زیست، اکولوژی انسانی، اپیدمیولوژی، آلودگی محیط‌زیست، مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی، بهداشت و ایمنی مواد غذایی، بهداشت مواد غذایی، مهندسی محیط‌زیست، سم‌شناسی محیط، پدافند غیرعامل در نظام سلامت، بهداشت پرتوها و

مدیریت سلامت، ایمنی و محیط‌زیست، مهندسی شیمی- ایمنی،بهداشت و محیط زیست، آموزش پزشکی، **مشروط** به دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی مهندسی بهداشت محیط.

ج: دارا بودن مدرک تحصیلی دکتری تخصصی (Phd) در رشته بهداشت محیط ،سلامت در بلایا و فوریت‌ها، بهداشت و ایمنی مواد غذایی، مهندسی محیط‌زیست، سیاست‌گذاری سلامت، علوم و صنایع غذایی (گرایش زیست فناوری پزشکی)، اپیدمیولوژی،علوم و صنایع غذایی(گرایش زیست فناوری مواد غذایی)، علوم مهندسی آب، آموزش پزشکی **مشروط** به دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی مهندسی بهداشت محیط و کارشناسی ارشد دریکی از رشته‌های تحصیلی ذکرشده دربند ب.

۲- مهارت:

- مهارت آموزش دستورالعمل‌ها،
- مهارت انجام کارگروهی،
- مهارت تحلیل اطلاعات،
- مهارت به‌کارگیری ابزارهای آمار و اطلاعات و نرم‌افزارها،
- مهارت شناسایی و کنترل عوامل آلاینده محیط (در زمینه‌های تصفیه و سالم‌سازی آب، جمع‌آوری و تصفیه و دفع فاضلاب، جمع‌آوری و دفع مواد زائد جامد خانگی و مراکز بهداشتی درمانی و صنعتی، کنترل آلودگی هوا)،
- مهارت نظارت بر مراکز تهیه و توزیع مواد خوراکی، آشامیدنی و بهداشتی و سایر مسائل بهداشت محیط،
- مهارت کنترل و ارائه راه‌حل‌های مناسب،
- مهارت تحقیق و پژوهش.

۳- دوره‌های آموزشی:

- آشنایی با آخرین قوانین و مقررات و دستورالعمل‌های اجرایی برنامه‌های بهداشت محیط
- روش‌های گندزدایی و ضدعفونی آب،
- مدیریت پسماند.

عنوان رشته شغلی: کاردان بهداشت محیط

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، در تهیه و اجرای طرح‌های انتقال، تصفیه و توزیع آب در سطح روستا و شهرستان، شناسایی منابع آلوده‌کننده آب‌وهوا، ارائه راه‌حل‌های ساده جهت جمع‌آوری، تصفیه و دفع فاضلاب اجتماعات کوچک آموزش راه‌های بهداشتی جمع‌آوری، دفع و یا استفاده از فضولات حیوانی و انسانی و زباله، بهسازی چاه‌ها، قنوات، چشمه‌سارها و منابع آب، فعالیت در جهت بهداشت مسکن، بهسازی اماکن عمومی و بهداشت مواد غذایی و آموزش بهداشت و ارتباط با مردم فعالیت می‌نماید.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- پایش و ارزشیابی و نظارت بر فرآیندهای مربوط به کنترل عوامل محیطی به منظور مراقبت، پیشگیری و مبارزه با بیماری‌ها در سطح خانه‌های بهداشت.
- مشارکت در برنامه‌ریزی و اجرای برنامه‌ها و فعالیت‌های آموزشی در ارتباط با بهداشت محیط بیمارستان.
- آموزش به مردم و بهورزان در خصوص مسائل بهداشتی جهت ارتقاء آگاهی آنان.
- کنترل کیفی مواد غذایی در سطح عرضه و تهیه گزارش اقدامات به عمل‌آمده در مورد نمونه‌برداری از مواد غذایی مشکوک و ارسال نمونه‌ها به آزمایشگاه.
- مشارکت در شناسایی و کنترل طغیان بیماری‌ها و اپیدمی‌ها.
- بازدید از مدارس تحت پوشش و آموزش به کارکنان مدارس و بهورزان در خصوص رعایت استانداردهای بهداشت محیط مدارس.
- اولویت‌بندی مشکلات و برنامه‌ریزی در جهت حل مشکلات و ارتقاء شاخص‌های منطقه.

- جمع‌آوری، تجزیه‌وتحلیل و ارسال آمار و اطلاعات مربوط به کنترل عوامل محیطی مرتبط با بیماری‌ها.
- انجام کنترل کیفی آب آشامیدنی (کلر سنجی، نمونه‌برداری و نظارت بر آب‌رسانی).
- بازدید و جمع‌آوری اطلاعات و آمار موردنیاز در زمینه‌های مختلف بهداشت محیط (در مراکز تهیه و توزیع و فروش و نگهداری مواد خوراکی و آشامیدنی و بهداشتی، اماکن عمومی و مدارس) از قبیل بهداشت آب و فاضلاب، بهداشت هوا، بهداشت پرتوها، جمع‌آوری و دفع پسماند، بهسازی محیط روستا، حشرات و جوندگان ناقل، سوانح و بلایا و...،
- اقدام و پیگیری در مورد اجرای مقررات و قوانین و اعمال معیارها و ضوابط بهداشتی در رابطه با مسائل بهداشت محیط.
- جمع‌آوری، طبقه‌بندی و تجزیه‌وتحلیل اطلاعات موردنیاز در زمینه‌های مختلف بهداشت محیط واحدهای تحت پوشش و بیمارستان‌ها.
- همکاری و نظارت بر نحوه ضدعفونی و گندزدایی بخش‌های مختلف واحدها و مراکز و پیگیری در جهت انجام نمونه‌برداری میکروبی و آزمایش در موارد لزوم برای تأیید گندزدایی.
- نظارت و بازدید بهداشتی مستمر از واحدهای تابعه (خانه‌های بهداشت و هدایت و نظارت بر کار بهورزان در زمینه وظایف بهداشت محیط و...).
- همکاری با بهورزان در خصوص طرح‌های اجرائی بر طبق پروتکل‌ها.
- بازدید از وضعیت بهداشت محیط منطقه و آموزش به مردم در مورد فرآیندهای بهداشت محیط.
- بازدید از روستاهای اقماری خانه‌های بهداشت و کنترل و برنامه‌ریزی بازدید بهورزان از روستاهای اقماری.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کاردانی در رشته بهداشت محیط.

۲- مهارت:

- مهارت آموزش دستورالعمل‌ها
- مهارت انجام کارگروهی
- مهارت تحلیل اطلاعات
- مهارت به‌کارگیری ابزارهای آمار و اطلاعات و نرم‌افزارها
- مهارت شناسایی عوامل آلاینده محیطی
- مهارت پیشگیری از بیماری‌های ناشی از عوامل محیطی در روستا و شهر
- مهارت اعمال نظارت، پیشگیری و کنترل عوامل آلاینده محیطی
- مهارت گزارش مشکلات بهداشتی محیط به صورت علمی و عملی
- مهارت اعمال نظارت و کنترل مسائل و مشکلات بهداشت محیط بر اساس دستورالعمل‌ها.

۳-دوره‌های آموزشی:

- آشنایی با آخرین قوانین و مقررات و دستورالعمل‌های اجرایی برنامه‌های بهداشت محیط
- روش‌های گندزدایی و ضدعفونی آب
- مدیریت پسماند.

عنوان رشته شغلی: کارشناس بهداشت حرفه‌ای

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، به شناسایی و اندازه‌گیری عوامل فیزیکی و شیمیایی زیان‌آور محیط کار، ارزشیابی نتایج و رفع اشکالات اساسی می‌پردازند. تشخیص روش‌ها و مراحل تولیدی گوناگون و عللی که عوامل زیان‌آور محیط کار را به وجود می‌آورند، عوامل مهم بیولوژیکی محیط کار، عدم انطباق شرایط کار با قابلیت‌های جسمی و روانی افراد شاغل، مسائل ایمنی محیط کار و علل حوادث ناشی از کار و نیز شناسایی بیماری‌های مهم حرفه‌ای و معرفی افراد به پزشک جهت تشخیص قطعی از مصادیق این رشته شغلی است و اجرای بازرسی و حصول اطمینان از مطابقت فعالیت‌ها با قوانین و مقررات حاکم بر بهداشت و ایمنی افراد یا سرپرستی، طرح‌ریزی و هماهنگی امور مرتبط با بهداشت حرفه‌ای را نیز در برمی‌گیرد.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- برنامه‌ریزی جهت دستیابی به اهداف کلی بهداشت حرفه‌ای با توجه به سیاست‌ها، دستورالعمل‌ها و امکانات.
- نظارت و ارزشیابی و پایش برنامه‌های اجراشده در واحدهای سازمانی مرتبط و تعیین نقاط قوت و ضعف آنان.
- شناسایی، اندازه‌گیری و پایش عوامل زیان‌آور محیط کار و تعیین راهکارهای مناسب.
- شناسایی، ارزیابی و اعلام نواقص بهداشت حرفه‌ای کارگاه‌ها به کارفرمایان و مسئولین مافوق.
- اجرای برنامه‌های آموزشی بهداشت حرفه‌ای برای گروه‌های هدف.

- آشنایی با اصول خدمات بهداشتی اولیه و نظارت بر حسن اجرای این خدمات بر شاغلین حرف گوناگون.
- بازدید از کارگاه‌های تحت پوشش و بررسی و ارزیابی اجرای دستورالعمل‌ها، قوانین و مقررات بهداشتی مطابق چک‌لیست و فرم‌های بازدید.
- نظارت بر انجام فرآیندهای بهداشت حرفه‌ای در مراکز بهداشتی درمانی و خانه‌های بهداشت روستایی.
- بررسی، ارزیابی و تحلیل آمار و اطلاعات فعالیت‌های بهداشت حرفه‌ای کارگاه‌های تحت پوشش به منظور ارتقاء فعالیت‌ها.
- نمونه‌برداری، اندازه‌گیری، تحلیل و ارزشیابی عوامل زیان‌آور و مسائل ارگونومیک در محیط کار و ارائه راهکار به منظور پیشگیری و کنترل عوامل زیان‌آور در محیط کار باتوجه به استانداردهای موجود.
- نظارت و پیگیری در امر تأسیس، تجهیز و راه‌اندازی خانه‌های بهداشت کارگری و مراکز بهداشت‌کار.
- همکاری در تنظیم و پیگیری عملیات اجرائی در زمینه پیشگیری و بیماریابی و مبارزه با بیماری‌ها و مسمومیت‌های ناشی از کار.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی دریکی از رشته‌های بهداشت حرفه‌ای، مهندسی ایمنی و بازرسی فنی (ایمنی و حفاظت)، ایمنی و بهداشت در واحدهای صنفی، مهندسی تکنولوژی ایمنی در صنعت و محیط کار.

ب: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد دریکی از رشته‌های بهداشت حرفه‌ای، آموزش پزشکی، سم‌شناسی محیط، مهندسی محیط‌زیست (با گرایش آلودگی هوا)، ارگونومی، آموزش بهداشت ، پدافند غیرعامل در نظام سلامت، مدیریت سلامت، ایمنی و محیط‌زیست، مهندسی ایمنی و بازرسی فنی (ایمنی و حفاظت)، ایمنی و بهداشت در واحدهای صنفی، مهندسی تکنولوژی ایمنی در صنعت و محیط کار، مهندسی شیمی-ایمنی،بهداشت و محیط زیست، **مشروط** به دارا بودن مدرک کارشناسی دریکی از رشته‌های تحصیلی ذکرشده دربند الف .

ج: دارا بودن مدرک تحصیلی دکتری تخصصی (Phd) در رشته‌های سلامت در بلایا و فوریت‌ها، ارگونومی، سیاست‌گذاری سلامت، مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی، آموزش پزشکی، آموزش بهداشت و ارتقای سلامت **مشروط** به دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی و کارشناسی ارشد دریکی از رشته‌های تحصیلی ذکرشده دربند الف و ب .

د: دارا بودن دانشنامه تخصصی در رشته طب کار جهت شاغلین پست کارشناس طب کار.

۲- مهارت:

- مهارت برنامه‌ریزی
- مهارت پایش عملکرد
- مهارت گزارش‌گیری
- مهارت آمارگیری
- مهارت پایش و کنترل عملکرد تجهیزات
- مهارت شناسایی و اندازه‌گیری عوامل فیزیکی و شیمیائی زیان‌آور محیط کار
- مهارت تشخیص عدم انطباق شرایط کار با قابلیت‌های جسمی و روانی شاغلین
- مهارت تشخیص و ارائه راه‌حل مسائل ایمنی محیط کار و علل حوادث ناشی از کار
- مهارت آموزش بهداشت به افراد شاغل
- مهارت تشخیص آثار و علائم مسمومیت‌های عمده شغلی و یا بیماری‌های مهم حرفه‌ای.

۳- دوره‌های آموزشی:

- آشنایی با روش‌های نمونه‌برداری و ارزیابی عوامل زیان‌آور محیط کار
- استخراج شاخص‌های بهداشت حرفه‌ای
- نحوه اجرای طرح‌های بهداشت حرفه‌ای.

عنوان رشته شغلی: کاردان بهداشت حرفه‌ای

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، به شناسایی و اندازه‌گیری عوامل مهم فیزیکی، شیمیایی و بیولوژیکی زیان‌آور محیط کار، تشخیص عدم انطباق بعضی از شرایط کار با قابلیت شغلی افراد، تشخیص مسائل عمده ایمنی صنعتی، شرکت در برنامه‌های مربوط به پیشگیری از حوادث در محیط کار و آموزش بهداشت، شناخت علائم و آثار اولیه بیماری‌ها و مسمومیت‌های شغلی مربوطه و معرفی افراد برای تشخیص قطعی و گرفتن کمک‌های لازم به مراکز مربوطه می‌پردازند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- مشارکت در اندازه‌گیری عوامل زیان‌آور محیط کار براساس فرم‌ها و استانداردهای موجود.
- سرشماری کارگاه‌ها و واحدهای تولیدی و تهیه لیست و اطلاعات شناسنامه‌ای کارگاه‌ها.
- تنظیم برنامه و بازدید از کارگاه‌ها (برنامه زمان‌بندی) و واحدهای تولیدی و صنعتی.
- انجام معاینات و آزمایش‌های ادواری (همکاری در تکمیل فرم‌ها و پیگیری نتایج).
- مشارکت در ارائه آمار بازدیدها و معاینات (شش‌ماهه و یک ساله) به مراجع و مسئولین ذی‌ربط.
- همکاری در انجام برنامه‌های آموزشی برای متصدیان مشاغل و کارگاه ها.
- همکاری در تشخیص عدم انطباق بعضی از شرایط کار با قابلیت‌های افراد شاغل.
- طبقه‌بندی نتایج حاصل از بررسی‌های روزمره محیط و بهداشتی زیر نظر کارشناس بهداشت حرفه‌ای.
- همکاری در تشخیص مسائل عمده ایمنی صنعتی در کارگاه‌ها.

- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کاردانی در رشته‌های بهداشت حرفه‌ای، ایمنی و بهداشت در واحدهای صنفی.

۲- مهارت:

- مهارت گزارش‌گیری
- مهارت آمارگیری
- مهارت انجام کار گروهی
- مهارت پیش‌بینی، ارزیابی و کنترل عوامل مخاطره‌ای محیط کار
- مهارت پیشگیری از بیماری‌ها و حوادث ناشی از کار
- مهارت ایجاد تطابق شرایط انسان باکار و کار با انسان.

۳- دوره‌های آموزشی:

- آشنایی با روش‌های نمونه‌برداری و ارزیابی عوامل زیان‌آور محیط کار
- استخراج شاخص‌های بهداشت حرفه‌ای
- نحوه اجرای طرح‌های بهداشت حرفه‌ای.

بخش هفتم) رشته‌های شغلی سلامت اجتماعی و روانی

عنوان رشته شغلی: کارشناس سلامت روان

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، به فعالیت‌های پیشگیرانه در ابعاد آموزش، اطلاع‌رسانی، آگاه‌سازی، حمایت‌طلبی، توسعه و تقویت فعالیت‌های جایگزین و مشاوره جهت شناسایی، پیشگیری، درمان و مراقبت بیماری‌های روانی، پیشگیری از آسیب‌های روانی، ارتقای سلامت روان جامعه و انجام مداخلات روان‌شناختی جهت بیماران، مدیریت، برنامه‌ریزی و هماهنگی امور مرتبط با سلامت روان می‌پردازند.

نمونه شرح وظایف و مسئولیت‌ها:

- سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی در حوزه سلامت روان
- برنامه‌ریزی بر اساس سطوح سه‌گانه پیشگیری در زمینه‌های آموزش، مداخلات روان‌شناختی و باز توانی روانی.
- مطالعه و بررسی در زمینه بیماری‌های روان‌پزشکی و تعیین نوع، میزان شیوع بروز این بیماری‌ها در جمعیت تحت پوشش.
- مطالعه در زمینه تعیین استانداردهای لازم برای سلامت روان و تدوین و اجرای شاخص‌ها و الگوهای سلامت روان.
- بررسی نیازها و اولویت‌های مؤثر در امور سلامت روان (در حوزه پیشگیری، درمان و ارتقای استانداردهای مرتبط با سلامت روان
- پیشنهاد و تدوین برنامه‌های اجرایی مرتبط با سلامت روان
- برنامه‌ریزی و آموزش در جهت ارتقای سلامت روان محیط‌های آموزشی (مدرسه و دانشگاه)

- بررسی و تحقیق در خصوص بیماری‌های روانی و تعیین نوع و حجم بیماری‌های روانی.
- مشارکت و همکاری در تدوین و اجرای برنامه‌های توسعه روانشناسی جامعه نگر.
- هماهنگی و جلب مشارکت درون‌بخشی و برون‌بخشی در پیشبرد برنامه‌های بهداشت روان.
- ارائه روش‌های اجرایی و علمی مبتنی بر جامعه به منظور افزایش آگاهی عمومی مردم (به‌ویژه گروه‌های هدف) و ارتقای سلامت روان
- تدوین استاندارد و دستورالعمل‌های لازم برای غربالگری، ارجاع، درمان، باز توانی و پیگیری بیماران روانی، غربالگری، ارجاع، و پیگیری
- پایش و نظارت برنامه‌های مرتبط با سلامت روان
- تهیه و تدوین پروتکل‌های غربالگری، پیشگیری، مراقبت و درمان و باز توانی بیماری‌های روانی، پیشگیری از آسیب‌های روانی، با همکاری مراکز آموزش عالی، نهادها و انجمن‌های صنفی، علمی، ملی
- ارتقاء و توسعه سلامت روان، با تأکید بر موضوع سلامت خانواده، پیشگیری از بیماری‌های روانی، طراحی برنامه‌های آموزشی، پژوهشی و اجرایی به منظور ساماندهی مراکز ارائه‌دهنده خدمات روان‌شناختی و مشاوره
- برنامه‌ریزی و ارزیابی برنامه‌های مرتبط با سلامت روان
- مشارکت در شناسایی و غربالگری اختلالات روان‌پزشکی و مشکلات رفتاری در جمعیت تحت پوشش
- کمک به روان‌پزشک در زمینه ارزیابی روانی و تهیه پرونده سلامت روان افراد.
- همکاری در اجرای مداخلات روانی در بلایا برای سطوح مختلف.
- ارائه مشاوره و مداخلات روان‌شناختی جهت بیماران روانی و خانواده آنان
- ارائه آموزش‌های روان‌شناختی به افراد جامعه جهت پیشگیری از بروز اختلالات روانی و پیشگیری از بروز آسیب‌های روانی
- برنامه‌ریزی و مشارکت در ارتقای سطح سواد سلامت روان جامعه

- تهیه و تالیف بسته‌ها، کتب و محتواهای الکترونیکی آموزشی مرتبط با برنامه‌های سلامت روان
- مشارکت در برگزاری کارگاه، همایش و جلسات آموزشی مرتبط با برنامه‌های سلامت روان
- گزارش دهی و گزارش‌گیری، تحلیل داده‌ها و اطلاعات آماری و عملکرد مرتبط با برنامه‌های سلامت روان
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز:

۱-تحصیلات و معلومات:

الف:دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی در رشته روانشناسی (کلیه گرایش‌ها)

ب: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد روانشناسی (کلیه گرایش ها) ، بهداشت روان **مشروط** به دارا بودن کارشناسی روانشناسی در کلیه گرایش‌ها.

ج: دارا بودن مدرک تحصیلی دکترا تخصصی (Phd)در کلیه گرایش‌های روانشناسی **مشروط** به دارا بودن کارشناسی و کارشناسی ارشد دریکی از رشته‌های تحصیلی ذکرشده دربند الف و ب.

۲- مهارت:

- مهارت ارائه خدمات روان‌شناختی و مشاوره
- مهارت آموزش فردی، گروهی و خانواده
- مهارت برنامه‌ریزی و تدوین استاندارد
- مهارت تشخیص اختلالات روانی و مهارت مداخله در سطح گروه های سنی و افـراد دارای ناتوانی روانی ناشی از بیماری‌های مزمن جسمی
- مهارت تحلیل آسیب‌های مؤثر بر سلامت روان
- آشنایی با داروهای روان‌پزشکی
- مهارت مداخله در سطح گروه‌های آسیب‌پذیر (سالمندان، زنان، کودکان)

۳-دوره‌های آموزشی:

- آشنایی با آخرین طبقه‌بندی اختلالات روانی بر اساس DSM،
- دوره‌های آموزشی پیشگیری از رفتارهای خودکشی،
- دوره‌های آموزشی حمایت‌های روانی و اجتماعی در حوادث و بلایا،
- دوره‌های آموزشی مهارت‌های زندگی و فرزندپروری،
- دوره‌های آموزشی مدیریت مراکز تشخیص، درمـان و مراقبـت‌هـای روان‌پزشـکی و مراکز سلامت روان جامع‌نگر،
- کلیه دوره‌های آموزشی پیامدهای فردی، خانوادگی،
- مدیریت و برنامه‌ریزی،
- روش تحقیق

عنوان رشته شغلی: کارشناس پیشگیری، درمان و کاهش آسیب اعتیاد

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، به فعالیت‌های پیشگیرانه در ابعاد آموزش، اطلاع‌رسانی، آگاه‌سازی، توسعه و تقویت فعالیت‌های جایگزین و مشاوره جهت پیشگیری، درمان و کاهش آسیب اعتیاد به مواد مخدر و الکل، ارتقای سلامت جامعه با تمرکز بر خانواده، محیط‌های آموزشی و کاری و محلات شهری و انجام مداخلات روان‌شناختی جهت معتادان، مدیریت، برنامه‌ریزی و هماهنگی امور مرتبط با پیشگیری، درمان و کاهش آسیب اعتیاد و الکل می‌پردازند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- بررسی نیازها و اولویت‌های مؤثر در امور پیشگیری، درمان و کاهش آسیب اعتیاد و الکل
- سیاست‌گذاری و برنامه در حوزه پیشگیری، درمان و کاهش آسیب اعتیاد و الکل
- پیشنهاد و تدوین برنامه‌های اجرایی مرتبط با پیشگیری، درمان و کاهش آسیب اعتیاد و الکل
- ارائه روش‌های اجرایی و علمی مبتنی بر جامعه به منظور افزایش آگاهی عمومی مردم (به‌ویژه گروه‌های هدف) و ارتقای سطح پیشگیری،درمان و کاهش آسیب اعتیاد و الکل
- تدوین استاندارد و دستورالعمل‌های لازم برای غربالگری، ارجاع، درمان، باز توانی و پیگیری بیماران معتاد
- پایش و نظارت برنامه‌های مرتبط با پیشگیری، درمان و کاهش آسیب اعتیاد و الکل
- تهیه و تدوین پروتکل‌های غربالگری، پیشگیری، درمان و کاهش آسیب اعتیاد و الکل با همکاری مراکز آموزش عالی، نهادها و انجمن‌های صنفی، علمی، ملی

- ارتقاء و توسعه سلامت خانواده با تأکید بر موضوع پیشگیری از اعتیاد و الکل و طراحی برنامه‌های آموزشی، پژوهشی و اجرایی به منظور ساماندهی مراکز ارائه‌دهنده خدمات درمان و کاهش آسیب اعتیاد و الکل
- برنامه‌ریزی و ارزیابی برنامه‌های مرتبط با پیشگیری، درمان و کاهش آسیب اعتیاد و الکل
- مشارکت در شناسایی و غربالگری مشکلات مصرف مواد و الکل در جمعیت تحت پوشش.
- ارائه مشاوره و مداخلات روان‌شناختی جهت معتادان و خانواده آنان
- ارائه مشاوره به افراد جامعه جهت پیشگیری از مصرف مواد و الکل
- برنامه‌ریزی و مشارکت در جهت ارتقای سطح سواد سلامت روان جامعه
- تهیه و تالیف بسته‌های آموزشی، کتاب و بسته‌های الکترونیکی مرتبط با برنامه
- مشارکت در برگزاری کارگاه، همایش‌ها و جلسات آموزشی مرتبط با برنامه‌های پیشگیری، درمان و کاهش آسیب اعتیاد و الکل
- گزارش دهی و گزارش‌گیری، تحلیل داده ها و اطلاعات آماری و عملکرد مرتبط با برنامه‌های مرتبط
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه

شرایط احراز:

۱-تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی در رشته روانشناسی(کلیه گرایش‌ها) . آسیب‌شناسی اجتماعی(پیشگیری از اعتیاد)

ب: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد در کلیه گرایش‌های روانشناسی، آسیب‌شناسی اجتماعی، مطالعات اعتیاد، پژوهشگری اجتماعی، بهداشت روان **مشروط** به دارا بودن کارشناسی دریکی از رشته‌های تحصیلی ذکرشده دربند الف

ج: دارا بودن مدرک تحصیلی دکترا تخصصی (Phd) در کلیه گرایش‌های روانشناسی، آسیب‌شناسی اجتماعی، مطالعات اعتیاد، پژوهشگری اجتماعی **مشروط** به دارا بودن کارشناسی و کارشناسی ارشد دریکی از رشته‌های تحصیلی ذکرشده دربند الف و ب .

د: دارا بودن مدرک تحصیلی دکترای حرفه‌ای پزشکی عمومی با طی دوره MPH در رشته سلامت روان یا اعتیاد

۲- مهارت:

- آشنایی با آخرین طبقه‌بندی اختلالات روانی بر اساس DSM،
- مهارت ارائه خدمات روان‌شناختی و مشاوره،
- مهارت آموزش فردی، گروهی و خانواده،
- مهارت برنامه‌ریزی و تدوین استاندارد،
- مهارت تشخیص اختلالات روانی و اعتیاد،
- مهارت مداخله در سطح گروه‌های آسیب‌پذیر،

- مهارت تحلیل آسیب‌های اجتماعی مؤثر بر مصرف مواد مخدر و الکل،
- آشنایی با داروهای روان‌پزشکی، مواد مخدر، محرک و روان‌گردان

۳-دوره‌های آموزشی:

- دوره‌های آموزشی تخصصی تشخیص و درمان اختلالات روان‌پزشکی،
- دوره‌های آموزشی پیشگیری و درمان و کاهش آسیب اعتیاد و الکل،
- دوره‌های آموزشی پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی،
- دوره‌های آموزشی پیشگیری از رفتارهای خودکشی،
- دوره‌های آموزشی مهارت‌های زندگی و فرزند پروری،
- دوره‌های آموزشی مدیریت مراکز درمان اعتیاد و الکل،
- کلیه دوره‌های آموزشی پیامدهای فردی، خانوادگی و اجتماعی اعتیاد، مشاوره اعتیاد، آسیب‌شناسی، مواد مخدر و روان‌گردان، زمینه‌های گرایش به اعتیاد،
- مدیریت و برنامه‌ریزی،
- روش تحقیق

عنوان رشته شغلی: کارشناس سلامت اجتماعی

تعریف:

این مشاغل دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، به فعالیت‌های پیشگیرانه در ابعاد آموزش، اطلاع‌رسانی، آگاه‌سازی، توسعه و تقویت فعالیت‌های جایگزین و مشاوره جهت ارتقای سلامت اجتماعی، پیشگیری از آسیب‌های، اجتماعی، پیشگیری از خشونت در جامعه با تمرکز بر خانواده، محیط‌های آموزشی، محیط‌های کار و محله‌ها، انجام مداخلات اجتماعی، مدیریت برنامه‌ریزی و هماهنگی امور مرتبط با سلامت اجتماعی می‌پردازند

وظایف و مسئولیت‌ها:

- بررسی نیازها و اولویت‌های مؤثر در امور سلامت اجتماعی
- سیاست‌گذاری و برنامه در حوزه سلامت اجتماعی
- پیشنهاد و تدوین برنامه‌های اجرایی مرتبط با سلامت اجتماعی
- ارائه روش‌های اجرایی و علمی مبتنی بر جامعه به منظور افزایش آگاهی عمومی مردم (به‌ویژه گروه‌های هدف) و ارتقای سلامت اجتماعی
- تدوین استاندارد و دستورالعمل‌های لازم برای مداخلات اجتماعی، پیشگیری از خشونت، غربالگری، ارجاع، و پیگیری
- پایش و نظارت برنامه‌های مرتبط با سلامت اجتماعی
- تهیه و تدوین پروتکل‌های پیشگیری از خشونت، مراقبت، و مداخلات اجتماعی با همکاری مراکز آموزش عالی، نهادها و انجمن‌های صنفی، علمی، ملی
- ارتقا و توسعه سلامت خانواده و جامعه با تأکید بر پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی و طراحی برنامه‌های آموزشی، پژوهشی و اجرایی به منظور ساماندهی مراکز ارائه‌دهنده خدمات سلامت اجتماعی
- برنامه‌ریزی و ارزیابی برنامه‌های مرتبط با سلامت اجتماعی و پیشگیری از خشونت

- مشارکت در شناسایی و غربالگری مشکلات اجتماعی در جمعیت تحت پوشش
- ارائه مشاوره به افراد جامعه جهت پیشگیری از بروز آسیب‌های اجتماعی
- تهیه و تالیف بسته‌های آموزشی، کتاب و بسته‌های الکترونیکی مرتبط با برنامه‌های سلامت اجتماعی
- مشارکت در برگزاری کارگاه، همایش‌ها و جلسات آموزشی مرتبط با برنامه‌های سلامت اجتماعی
- گزارش دهی و گزارش‌گیری، تحلیل داده‌ها و اطلاعات آماری و عملکرد مرتبط با برنامه‌های مرتبط
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی در رشته روانشناسی(کلیه گرایش ها)

ب: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد یا دکتری تخصصی(Phd) در کلیه گرایشهای روانشناسی، آسیب‌شناسی اجتماعی، علوم اجتماعی (کلیه گرایش ها) ارتباطات اجتماعی، مددکاری اجتماعی. پژوهش اجتماعی، مطالعات زنان، سلامت و رفاه اجتماعی **مشروط** به دارا بودن مدرک کارشناسی روانشناسی(کلیه گرایش ها).

ج: دارا بودن دانشنامه تخصصی پزشکی اجتماعی .

۲- مهارت:

- مهارت ارائه خدمات مشاوره،
- مهارت آموزش فردی، گروهی و خانواده،
- مهارت برنامه‌ریزی و تدوین استاندارد،
- مهارت مداخله در سطح گروه‌های آسیب‌پذیر (سالمندان، زنان، کودکان)
- مهارت تحلیل آسیب‌های اجتماعی مؤثر بر سلامت

۳-دوره‌های آموزشی:

- دوره‌های آموزشی پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی،
- دوره‌های آموزشی پیشگیری از خشونت،
- دوره‌های آموزشی مهارت‌های زندگی و فزرندپروری،
- دوره‌های آموزشی مدیریت،
- کلیه دوره‌های آموزشی پیامدهای فردی، خانوادگی و اجتماعی،
- مدیریت و برنامه‌ریزی،
- روش تحقیق.

عنوان رشته شغلی: مددکار بهداشتی و درمانی

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، به‌عنوان خدمتی حرفه‌ای در محیط‌های بهداشتی و درمانی، با تکیه‌بر دانش و مهارت‌های خاص به افراد و گروه‌ها کمک می‌کند تا بتوانند استقلال شخصی و اجتماعی و نیز رضایت خاطر فردی و اجتماعی به دست آورند و در این راستا بررسی گسترده‌ای از مسائل و نیازمندی‌های عاطفی، روانی، اقتصادی و اجتماعی بیماران و مراجعین به بیمارستان‌ها و مراکز بهداشتی و درمانی یا سرپرستی، طرح‌ریزی و هماهنگی امور مرتبط با شغل را بر عهده‌دارند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- تجزیه‌وتحلیل موقعیت بیمار در اجتماع و خانواده ـ ارجاع به نهادهای حمایتگر با گزارش کامل از موقعیت مریض.
- جذب کمک‌های مردمی در جهت رفع مشکلات مالی بیماران نیازمند با هماهنگی مدیریت.
- تشخیص نیازهای بیماران نیازمند و معرفی آنان به نهادهای حمایتگر و خیریه.
- ارتباط مداوم با پذیرش واحدها و همفکری در نحوه پذیرش بیماران مراجعه‌کننده.
- پذیرش و بستری بیمارانی که فاقد بیمه و مدارک شناسایی و کارت ملی.
- مصاحبه و اخذ اطلاعات از خانواده‌های بیماران جهت کمک و مساعدت به بیماران.
- شناسایی افراد بی بضاعت و کسب اطلاعات از وضعیت خانوادگی در مورد وضعیت اقتصادی اجتماعی و مالی.

- رسیدگی به مسائل و مشکلات قضائی بیماران معرفی‌شده از طریق مراجع قضائی و انتظامی و ارائه راهنمایی‌های لازم.
- معرفی بیماران و خانواده‌های بی بضاعت به نهادها از جمله کمیته امداد، بهزیستی، موسسات خیریه.
- تحویل بیماران مانده در بخش‌ها به علل مختلف (از قبیل نداشتن خانواده ـ عدم هوشیاری ـ مجهول‌الهویه بودن ـ معتاد بودن و...) به دادگستری و گرفتن مجوز ازآنجا و تحویل به بهزیستی.
- تصمیم در اخذ مبلغ لازم از بیماران بامطالعه پرونده‌ها.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی مددکاری اجتماعی و خدمات اجتماعی، روانشناسی عمومی، روانشناسی بالینی.

ب: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد دریکی از رشته‌های روانشناسی عمومی، روانشناسی بالینی، مددکاری اجتماعی، رفاه اجتماعی، آسیب‌شناسی اجتماعی، مطالعات خانواده **مشروط** به دارا بودن مدرک کارشناسی دریکی از رشته‌های تحصیلی ذکرشده دربند الف.

ج: دارا بودن مدرک تحصیلی دکتری تخصصی (Phd) دریکی از رشته‌های روانشناسی عمومی، روانشناسی بالینی، مددکاری اجتماعی، برنامه‌ریزی رفاه

اجتماعی، آسیب‌شناسی اجتماعی، مطالعات زنان و خانواده **مشروط** به دارا بودن مدرک کارشناسی و کارشناسی ارشد دریکی از رشته‌های تحصیلی ذکرشده دربند الف و ب.

۲- مهارت:

- مهارت استفاده از پایگاه داده ها
- مهارت استفاده از نرم‌افزارهای پزشکی (نرم‌افزارهای مدارک پزشکی
- فناوری اطلاعات سلامت)
- مهارت انجام تحقیق در موضوعات خانوادگی، اجتماعی و آسیب‌های روانی/ اجتماعی
- مهارت مشاوره دادن به بیماران
- مهارت ارزیابی مشکل و تصمیم‌گیری
- مهارت طراحی برنامه‌های رفاهی.

۳- دوره‌های آموزشی:

- آشنایی مددکاران با مسائل حقوقی
- تعاملات انسانی در مددکاری اجتماعی با بیماران
- تکنیک‌های مصاحبه در مددکاری بیمارستان‌ها.

بخش هشتم) رشته‌های شغلی مدیریت و کنترل بیماری‌ها

عنوان رشته شغلی: کارشناس پیشگیری و مبارزه با بیماری‌ها

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، فعالیت‌هایی شامل جمع‌آوری، تحلیل آمار و اطلاعات، نظارت، پایش و ارزیابی مؤثر جهت مبارزه با بیماری‌های بومی، واگیر، غیر واگیر و عوامل خطر مرتبط، استخراج و تعیین شاخص‌های بهداشتی بیماری‌ها با توجه به اولویت‌های بین‌المللی، منطقه‌ای و ملی و انجام بررسی‌ها و مطالعات اپیدمیولوژیک در شرایط عادی، مواجهه با طغیان بیماری‌ها در شرایط بحرانی یا سرپرستی، طرح‌ریزی و هماهنگی امور مرتبط با مبارزه با بیماری‌ها را بر عهده‌دارند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- مشارکت در برنامه‌ریزی و تنظیم ضوابط، مقررات و دستورالعمل و برنامه‌های تفصیلی و اجرایی سالانه بیماری‌های نظام مراقبت با هماهنگی مسئولین ذی‌ربط در قالب سیاست‌های کشوری و منطقه‌ای.
- انجام مطالعات لازم در مورد بیماری‌های بومی منطقه و تعیین اولویت‌ها جهت پیش‌بینی برنامه‌های اجرایی.
- استخراج و تعیین شاخص‌های بهداشتی بیماری‌های واگیر و غیر واگیر و عوامل خطر مرتبط.
- بررسی، پایش و مراقبت‌های فعال و غیر فعال بیماری‌های قلبی و عروقی، غدد و متابولیک، سرطان‌ها، استخوانی عضلانی، بیماری‌های مزمن ریوی، بیماری‌های چشم، گوش، گوارشی و اعصاب.

- مطالعه و بررسی و تحقیق برای دستیابی به جدیدترین یافته‌های علمی در زمینه پیشگیری و کنترل بیماری‌های غیر واگیر در جهان، کشورهای منطقه، کشور و محل خدمت و انتقال آن به فراگیران مرتبط.
- اجرای دستورالعمل‌های کشوری و استانی در سطح واحدهای تابعه.
- تعیین درصد موفقیت برنامه‌ها با تعیین عوامل مربوطه.
- برنامه‌ریزی لازم برای جلب همکاری درون‌سازمانی و برون‌سازمانی به منظور کنترل بیماری‌ها و عوامل خطر مرتبط.
- تهیه مطالب آموزشی در مورد بیماری‌ها جهت توزیع در بین جمعیت هدف هر بیماری.
- نظارت، شناسایی، نمونه‌برداری و تشخیص و ارائه نظر کارشناسی در خصوص روش مبارزه با رخداد بیماری‌های مشترک بین انسان و حیوانات.
- بررسی و پایش و مراقبت فعال و غیر فعال بیماری‌های مشترک انسان و دام.
- مطالعه، بررسی و تحقیق برای دست‌یابی به آخرین یافته‌های علمی و اطلاع از وضعیت بیماری‌های مشترک بین انسان و حیوانات در جهان، منطقه و داخل کشور و آموزش و انتقال آن به فراگیران مرتبط.
- مطالعه، گردآوری، طبقه‌بندی، تجربه و تحلیل و مطالعات آماری و اپیدمیولوژی داده‌ها در حوزه فعالیت‌های مرتبط با شغل و تدوین ارائه گزارش‌های لازم.
- جمع‌آوری و تحلیل آمار و اطلاعات مرتبط با اپیدمیولوژی بیماری‌ها و طغیان بیماری‌ها در بلایای طبیعی و شرایط عادی.
- همکاری لازم جهت پیشگیری از گسترش بیماری‌های سل و جذام از طریق بررسی‌های اپیدمیولوژیکی.
- پیش‌بینی و اعلام نیاز داروئی، آزمایشگاهی و... و نظارت بر توزیع مناسب آن با همکاری واحد مربوطه.
- ارائه همکاری‌های مناسب براساس گزارش‌های دریافتی در مورد کانون‌های مکشوفه بیماری‌های عفونی (جدید ـ بومی) به منظور مهار طغیان بیماری‌ها.

- مشارکت در برنامه‌ریزی کنترل و مراقبت بیماری‌های نظام مراقبت با توجه به اهداف اجرایی مربوطه.
- نظارت، پایش و ارزیابی فعالیت‌های انجام‌گرفته براساس چک‌لیست‌های مرتبط.
- همراهی با تیم بازدید از مراکز بهداشتی درمانی به منظور بررسی فعالیت مراکز مذکور در زمینه مبارزه با بیماری‌ها.
- شرکت در برنامه‌ریزی و اجرای برنامه‌های آموزشی بهداشت.
- انجام بررسی‌ها و مطالعات اپیدمیولوژیک (جامعه نگر و پایگاه‌های دیده‌ور) و تعیین شاخص‌های اپیدمیولوژیک جهت بیماری‌های موردبررسی.
- گزارش تنگناها و نارسائی‌های موجود و پیشنهاد راه حل مناسب.
- کنترل مسافرین و وسایل نقلیه وارده به کشور ازنظر بیماری‌های قرنطینه‌ای با توجه به مبدأ مسافرین.
- نمونه‌گیری از موارد مشکوک به بیماری (التور ـ سل ـ آنفولانزا و...).
- انجام طرح دیده وری سالانه از رانندگان و مسافرین ترانزیت.
- بازدید و کنترل مستمر از اماکن تهیه و توزیع مواد غذایی.
- مراجعه به محل وقوع بیماری و بررسی علل بروز آن و تأیید یا رد گزارش‌های واصله.
- بررسی و تحلیل گزارش‌های واصله، تهیه بازخورد.
- همکاری در اجرای پروژه‌های آموزشی، تحقیقاتی مرتبط با شغل.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی بهداشت عمومی، بیولوژی و کنترل ناقلین بیماری‌ها.

ب: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد دریکی از رشته‌های ارزیابی فناوری سلامت، اقتصاد سلامت، آمار زیستی، اپیدمیولوژی، آموزش بهداشت، انگل‌شناسی پزشکی، حشره‌شناسی پزشکی و مبارزه با ناقلین، پدافند غیر عامل در نظام سلامت، آموزش پزشکی، **مشروط** به دارا بودن مدرک کارشناسی دریکی از رشته های تحصیلی ذکرشده دربند الف .

ج: دارا بودن مدرک تحصیلی دکترا تخصصی (Phd)دریکی از رشته‌های آموزش پزشکی، انگل‌شناسی پزشکی، حشره‌شناسی پزشکی و مبارزه با ناقلین، سیاست‌گذاری سلامت، اپیدمیولوژی، آمار زیستی **مشروط** به دارا بودن مدرک کارشناسی و کارشناسی ارشد دریکی از رشته های تحصیلی ذکرشده دربند الف و ب.

د: دارا بودن مدرک تحصیلی دکترای حرفه‌ای پزشکی عمومی.

و: دارا بودن مدرک تحصیلی دکتری تخصصی (Phd) ژنتیک پزشکی **مشروط** به دارا بودن مدرک دکترای حرفه‌ای پزشکی عمومی.

ن: دارا بودن دانشنامه تخصصی بالینی (عفونی، اطفال، پزشکی اجتماعی، داخلی و قلب).

۲- مهارت:

- مهارت انجام کار گروهی
- مهارت تصمیم‌گیری در مواقع بحرانی
- مهارت نظارت فنی، مهارت برنامه‌ریزی
- مهارت گزارش‌نویسی، مهارت ارزیابی و ارزشیابی عوامل خطر
- مهارت مداخله از طریق نیازسنجی‌ها
- مهارت آموزش بهداشت
- مهارت انجام مصاحبه‌های پژوهشی و گردآوری داده‌ها
- مهارت تحلیل نتایج.

۳- دوره‌های آموزشی:

- آشنایی با برنامه‌های کشوری مراقبت از بیماری‌های واگیر غیر واگیر، نوپدید و بازپدید
- کنترل و مراقبت بیماری‌های شایع در بلایا
- کنترل و مراقبت بیماری‌های مشترک بین انسان و حیوان.

عنوان رشته شغلی: کاردان پیشگیری و مبارزه با بیماری‌ها

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، به مبارزه با بیماری‌های بومی، واگیر و غیر واگیر در سطح ملی و استانی پرداخته و ضمن همکاری با کارشناسان در شرایط عادی و یا مواجهه با طغیان بیماری‌ها در شرایط بحرانی به کنترل شرایط بهداشتی می‌پردازند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- پایش و ارزشیابی و نظارت بر فرآیندهای مربوط به کنترل، مراقبت، پیشگیری و مبارزه با بیماری‌های واگیر و غیر واگیر.
- استخراج شاخص‌های بهداشت منطقه و مقایسه با استانداردهای استانی و کشوری.
- همکاری در اجرای برنامه‌های مربوط به برنامه‌های بهداشت روان.
- مشارکت در شناسایی و کنترل طغیان بیماری‌ها و اپیدمی ها.
- بررسی عملی و مقدماتی اپیدمیولوژیک و مشارکت در واکسیناسیون‌های همگانی و فردی و نظارت بر انجام آن.
- مراقبت و بیماریابی از بیماران واگیر و غیر واگیر مطابق استانداردهای مورد عمل.
- همکاری و آموزش بهورزان درخصوص کلیه طرح‌های اجرائی بر طبق برنامه‌ها و اهداف موردنظر.
- آموزش به مردم و حساس سازی مردم و بهورزان درخصوص مسائل بهداشتی جهت ارتقاء آگاهی.
- بازدید از وضعیت بهداشتی محیط منطقه و آموزش به مردم در مورد کلیه فرآیندهای بهداشتی.
- تهیه و تأمین واکسن‌های خانه‌های بهداشت و نیز نظارت بر حفظ زنجیره سرما حین نگهداری، انتقال و تزریق.

- تأمین اقلام دارو، مواد مصرفی موردنیاز فرآیندهای مبارزه با بیماری‌ها در سطح خانه‌های بهداشت.
- نظارت بر عملیات اجرائی و لاروکشی و مبارزه با ناقلین.
- جمع‌آوری حشرات، نظارت بر سمپاشی و مبارزه با لارو در چهارچوب خط‌مشی‌های تعیین‌شده.
- کنترل مسافرین و وسایل نقلیه وارده به کشور ازنظر بیماری‌های قرنطینه‌ای با توجه به مبدأ مسافرین.
- نمونه‌گیری از موارد مشکوک به بیماری (التور ـ سل ـ آنفلوانزا و...).
- انجام طرح دیده‌وری سالانه از رانندگان و مسافرین ترانزیت.
- بازدید و کنترل مستمر از اماکن تهیه و توزیع مواد غذایی.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کاردانی در رشته بهداشت عمومی (مبارزه با بیماری‌ها).

۲- مهارت:

- انتخاب و به‌کارگیری راهبردهای آموزش مناسب
- مهارت انجام کار گروهی، مهارت تصمیم‌گیری در مواقع بحرانی
- مهارت نظارت فنی، مهارت برنامه‌ریزی
- مهارت گزارش‌نویسی

- مهارت انجام مصاحبه‌های پژوهشی
- مهارت گردآوری داده‌ها، مهارت اندازه‌گیری علائم حیاتی (قـد، وزن، حـرارت، نبض، فشارخون) و آشنایی با اصول اقدامات حیاتی اولیه.

۳- دوره‌های آموزشی:

- آشنایی با برنامه‌های کشوری مراقبت از بیماری‌های واگیر، غیر واگیر، نوپدید و بازپدید
- کنترل و مراقبت بیماری‌های شایع در بلایا
- کنترل و مراقبت بیماری‌های مشترک بین انسان و حیوان.

عنوان رشته شغلی: کارشناس حشره‌شناسی و مبارزه با ناقلین

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، به فعالیت‌های مؤثر جهت مبارزه با بیماری‌های بین انسان و حیوان (زئونوزیس) منتقله از طریق حشرات و ناقلین بیماری‌های انسانی و دامی پرداخته، کمک به برنامه‌ریزی در موسسات و مراکز بهداشتی و درمانی و آزمایشگاه‌های تشخیص طبی در زمینه آزمایش‌های مرتبط با حشرات ناقل، تدریس و تحقیق در زمینه حشره‌شناسی پزشکی و بیماری‌های منتقله به‌وسیله بندپایان یا سرپرستی، طرح‌ریزی و هماهنگی امور مرتبط با حشره‌شناسی را بر عهده‌دارند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- مطالعه و بررسی بر روی فرآیندهای بیولوژیک و استفاده از آن‌ها در برنامه‌های کنترل حشرات ناقل.
- بررسی وضعیت اپیدمیولوژیک بیماری‌های منتقله از طریق حشرات در سطح محلی و ملی.
- تعیین چگونگی تغییرات ناقلین بیماری‌ها، تعیین نوع دامنه انتشار آن‌ها در منطقه.
- آموزش روش‌های جمع‌آوری به جمع آورندگان حشرات در منطقه.
- تعیین میزان اثربخشی حشره‌کش‌ها بر نابودی انواع مختلف حشرات و همچنین تعیین سطح حساسیت حشرات نسبت به حشره‌کش‌ها.
- جمع‌آوری و ثبت نتایج مطالعات و اقدامات انجام‌شده و گزارش به موقع آن‌ها.
- نظارت بر عملیات صحرایی، جمع‌آوری حشرات (بالغ و لارو).
- تشخیص و تعیین انواع حشرات ناقل در مناطق جغرافیایی مختلف.
- ارزشیابی عملیات سمپاشی ابقائی و لاروکشی ناقلین.

- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی بیولوژی و کنترل ناقلین بیماری‌ها.

ب: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد دریکی از رشته‌های حشره‌شناسی پزشکی و مبارزه با ناقلین، انگل‌شناسی پزشکی، سم‌شناسی، حشره‌شناسی کشاورزی، اپیدمیولوژی، جغرافیای پزشکی، **مشروط** به دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی بیولوژی و کنترل ناقلین بیماری‌ها.

ج: دارا بودن مدرک تحصیلی دکترا تخصصی (Phd)دریکی از رشته‌های حشره‌شناسی پزشکی و مبارزه با ناقلین، سم‌شناسی، حشره‌شناسی کشاورزی، اپیدمیولوژی، **مشروط** به دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی بیولوژی و کنترل ناقلین بیماری‌ها و کارشناسی ارشد دریکی از رشته های تحصیلی ذکرشده دربند ب.

۲- مهارت:

- مهارت برنامه‌ریزی
- مهارت گزارش‌نویسی
- مهارت تحلیل اطلاعات
- مهارت به‌کارگیری ابزارهای آمار و اطلاعات

- مهارت شناسایی بیماری‌های منتقله توسط حشرات و دیگر بندپایان.

۳- دوره‌های آموزشی:

- احتیاطات استاندارد
- پایگاه‌های دیده ور و مراقبت اپیدمیولوژیک
- مدیریت مبارزه با ناقلین
- کنترل حشرات و جوندگان و جانوران موذی.

بخش نهم) رشته‌های شغلی آزمایشگاه سلامت

عنوان رشته شغلی: کارشناس آزمایشگاه تشخیص طبی

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن در آزمایشگاه‌های تشخیص پزشکی (مستقل یا وابسته) و زیر نظر مستقیم مسئول فنی واجد شرایط به انجام و پیاده کردن تکنیک‌های آزمایش‌های اختصاصی، ملکولی، سلولی، بافت‌شناسی، بیوشیمی، باکتری‌شناسی، ویروس‌شناسی، انگل‌شناسی، قارچ‌شناسی، هورمون، سرم‌شناسی، نشانگرهای سلولی و انتقال خون برای تشخیص، درمان، و پیشگیری از بیماری‌ها و تشخیص و جداسازی عوامل بیماری‌زا و رفع اشکالات تکنیکی کاردآنهای آزمایشگاه در زمینه‌های مربوطه می‌پردازند یا سرپرستی، طرح‌ریزی و هماهنگی امور مرتبط با آزمایشات تشخیص طبی را بر عهده‌دارند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- نظارت مستمر بر فعالیت کلیه آزمایشگاه‌های تشخیص طبی تحت پوشش و ارائه گزارش‌های مربوطه به مراجع ذیصلاح.
- همکاری با کمیته استاندارد به منظور استاندارد کردن روش‌های مختلف آزمایشگاهی.
- انجام کنترل کیفی آزمایش‌های و تجهیزات در بخش‌های مختلف آزمایشگاهی.
- نظارت و کنترل کیفیت و چگونگی مصرف کیت ها و دقت در امور مربوط به آن (موجودی، تاریخ انقضاء و...) و اقدام لازم جهت درخواست به موقع مواد مصرفی بخش مربوطه.
- نظارت بر آزمایشگاه‌ها در رابطه با مسئولین فنی ـ فضا ـ تجهیزات و نیروی انسانی و تشکیل پرونده جهت طرح در کمیسیون های قانونی.

- مشارکت در تهیه بلوک‌های آسیب‌شناسی و برش آن‌ها.
- استخراج آمار روزانه و ماهانه و بررسی اطلاعات موجود در حد آمار توصیفی.
- انجام پلاسما فرز، لکو فرز، اریتروفرز، پلیتت فرز.
- همکاری در امر آموزش دروس عملی دانشجویان در آزمایشگاه مربوطه.
- انجام راهنمایی‌های لازم به کاردان‌های آزمایشگاه.
- انجام آزمایش‌های اختصاصی از جمله هورمون، میکروب‌شناسی، هماتولوژی، سرولوژی، بیوشیمی و تست مرفین.
- پذیرش و نگهداری مناسب نمونه قبل از انجام اقدامات لازم جهت بررسی آن.
- قالب‌گیری نمونه‌ها ـ برش با دستگاه برش میکروسکوپی (میکروتوم) و رنگ‌آمیزی به روش معمول و ایمنوهیستوشیمی.
- مونتاژ و پوشاندن لام های سلول‌شناسی (سیتولوژی) و آسیب‌شناسی.
- آماده‌سازی نمونه‌های دریافتی جهت آزمایش.
- بررسی دقیق نمونه‌ها ازنظر وجود مایکوباکتریوم ها و گزارش موارد مثبت به مراجع ذی‌ربط.
- به کار بردن ضوابط و روش‌های اهدا، نگهداری و انتقال خون و همچنین آزمایشات و فرآیندهای پالایش خون و فرآورده‌های آن.
- ارائه بسته‌های آموزش در مورد ارتقاء علمی نیروی انسانی آزمایشگاه‌های تحت پوشش.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی علوم آزمایشگاهی.

ب: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد دریکی از رشته‌های بیوشیمی بالینی، انگل‌شناسی پزشکی، ویروس‌شناسی پزشکی، ایمنی‌شناسی پزشکی، بافت‌شناسی، میکروب‌شناسی پزشکی، سم‌شناسی، قارچ‌شناسی پزشکی، خون‌شناسی آزمایشگاهی و بانک خون (هماتولوژی)، ژنتیک انسانی، زیست‌فناوری پزشکی، فیزیولوژی، زیست‌شناسی سلولی ملکوکی، **مشروط** به دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی علوم آزمایشگاهی.

ج: دارا بودن مدرک تحصیلی دکترا تخصصی (Phd)در رشته‌های تحصیلی آسیب‌شناسی، بیولوژی تولید مثل، توکسین های میکروبی، پروتئومیکس کاربردی، بیوشیمی بالینی، انگل‌شناسی پزشکی، ویروس‌شناسی پزشکی، ایمنی‌شناسی پزشکی، بافت‌شناسی، بافت‌شناسی پزشکی، سم‌شناسی، باکتری‌شناسی پزشکی، قارچ‌شناسی پزشکی، خون‌شناسی آزمایشگاهی و علوم انتقال خون (هماتولوژی)، ژنتیک پزشکی، زیست‌فناوری دارویی، زیست‌فناوری پزشکی، پزشکی مولکولی **مشروط** به دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی علوم آزمایشگاهی و کارشناسی ارشد دریکی از رشته های تحصیلی ذکرشده دربند ب.

د: دارا بودن مدرک تحصیلی دانشنامه تخصصی در رشته تحصیلی آسیب‌شناسی تشریحی و بالینی.

۲- مهارت:

- مهارت بررسی آزمایشگاهی خون و دیگر مایعات و انساج بدن انسان
- مهارت تشخیص آزمایشگاهی روتین و اختصاصی
- مهارت اعمال روش‌های کنترل کیفی در آزمایشگاه‌های بالینی
- مهارت به‌کارگیری فرآیند استاندارد روش‌های آزمایشگاهی
- مهارت گزارش دهی آزمایش
- مهارت آموزش به بیمار
- مهارت آماده‌سازی، نگهداری، کالیبراسیون و تمیز کردن دستگاه‌ها.

۳-دوره‌های آموزشی:

- تضمین کیفیت در آزمایشگاه‌های تشخیص پزشکی
- اصول حفاظت و ایمنی در آزمایشگاه
- روش‌های صحیح نمونه‌گیری.

عنوان رشته شغلی: کاردان آزمایشگاه تشخیص طبی

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، در آزمایشگاه‌های تشخیص طبی و بیمارستان‌ها، طی همکاری با کارشناسان آزمایشگاه به انجام آزمایش‌های روتین و سایر آزمایشات تفویض شده از طرف مسئول فنی برای تشخیص، درمان، و پیشگیری از بیماری‌ها می‌پردازند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- کنترل نمونه ازنظر کیفیت وکمیت قبل از انجام آزمایش.
- کنترل محلول‌ها ازنظر کیفیت و کمیت و تاریخ مصرف آن‌ها.
- کنترل کیفی دستگاه قبل از انجام آزمایش و حین انجام آزمایش و در صورت داشتن هرگونه مشکل و نارسایی، گزارش به مقام مسئول.
- استفاده از استانداردها و مواد تعیین‌شده جهت تثبیت نتایج به دست آمده.
- مشارکت در انجام آزمایش‌های آسیب‌شناسی و سیتولوژی.
- انجام نمونه‌برداری استاندارد براساس نوع نمونه در صورت نمونه‌برداری.
- انجام آزمایش در بخش‌های محوله براساس استانداردهای تعریف‌شده.
- انجام آزمایش مجدد روی نمونه‌های بیش و کمتر از حد نرمال.
- کنترل سابقه افراد در صورت به دست آمدن نتایج کمتر و بیش از حد نرمال در صورت داشتن سابقه بیماری.
- انجام آزمایش‌های مجدد در موارد مشکوک.
- تطبیق اتیکت ظروف نمونه‌برداری با نمونه‌برداری اخذشده در صورت نمونه‌برداری.
- کنترل محلول‌های ظروف در صورت داشتن محلول در صورت نمونه‌برداری‌ها.
- انجام نمونه‌گیری مجدد در صورت مشکوک بودن نمونه و نتیجه آن.

- گرفتن شرح حال در صورت نتایج به دست آمده غیرمعقول از بیمـار و در خصـوص بعضی آزمایش‌های (کشت).
- ثبت و نگهداری نتایج براساس استانداردهای تعریف‌شده.
- رعایت اصول ایمنی آزمایشگاهی.
- همکاری با کارشناسان آزمایشگاه در انجام وظایف مربوطه جهت ارجاع.
- انجام آزمایش‌های ساده و استاندارد آزمایشگاهی و نگهداری سوابق مربوطه.
- قالب‌گیری نمونه‌های ارسالی.
- برش نمونه‌ها و رنگ‌آمیزی و آماده‌سازی و نوشتن شماره لام‌ها.
- بایگانی بلوک‌ها و لام‌ها و حفظ سوابق مربوطه.
- تعویض مایعات دستگاه‌های آزمایشگاهی.
- همکاری در تایپ و جواب دهی به آزمایش‌ها.
- همکاری در تهیه لام‌های آموزشی و همکاری با کارشناسان در انجـام فعالیـت‌هـای علمی و کاربردی.
- تنظیم گزارش کارهای جاری آزمایشگاهی و ارائه آن به مسئولین ذی‌ربط.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومـات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کاردانی در رشته علوم آزمایشگاهی.

۲- مهارت:

- مهارت بررسی آزمایشگاهی خون
- دیگر مایعات و انساج بدن انسان طبق اصول علمی
- مهارت‌های تشخیص آزمایشگاهی روتین
- مهارت آموزش به بیمار
- مهارت آماده‌سازی، نگهداری، کالیبراسیون و تمیز کردن دستگاه‌ها.

۳- دوره‌های آموزشی:

- تضمین کیفیت در آزمایشگاه‌های تشخیص پزشکی
- اصول حفاظت و ایمنی در آزمایشگاه
- روش‌های صحیح نمونه‌گیری.

عنوان رشته شغلی: کارشناس آزمایشگاه غذا، دارو و بهداشتی

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، وظایف حرفه‌ای آزمایشگاهی در آزمایشگاه‌های دارویی، غذایی، بهداشتی، آرایشی، دامپزشکی و نظایر آن، در زمینه انجام آزمایش‌های تخصصی متناسب با فعالیت آزمایشگاه به غیر از آزمایش‌های تشخیص طبی می‌پردازند یا سرپرستی، طرح‌ریزی و هماهنگی امور مرتبط با آزمایشات تخصصی مربوطه را بر عهده‌دارند.

نمونه شرح وظایف و مسئولیت‌ها:

- بررسی و انجام آزمایش‌های کنترل کیفیت تولیدات مواد آرایشی و بهداشتی.
- بررسی و انجام آزمایش‌های کنترل کیفیت مواد اولیه مورد استفاده در صنایع و کارگاه‌های تولیدی محصولات خوراکی، آشامیدنی آرایشی و بهداشتی.
- بررسی و اعلام نظر درخصوص آزمایشگاه‌های کنترل کیفیت واحدهای تولیدی در راستای اجرای عملیات آزمایشگاهی مطلوب (GLP).
- آموزش موازین سرممیزی سیستم تحلیل خطر نقاط کنترل بحرانی(HACCP)، اصول ساخت مطلوب(GMP)، عملیات آزمایشگاهی مطلوب(GLP) برای مسئولین فنی واحدهای تولیدی.
- برنامه‌ریزی در تهیه و تدوین ضوابط و مقررات و نوشتن دستورالعمل‌های استاندارد (SOP).
- آموزش مسئولین فنی کارخانجات تولیدی.
- تفسیر و به‌کارگیری نتایج آزمایش‌های کیفیت آب.
- انجام آزمایش‌های مربوط به آلودگی هوا، آب و فاضلاب، بهداشت پرتوها و سایر آزمایش‌های لازم در آزمایشگاه‌های اختصاصی بهداشت محیط.
- پایش آلاینده‌های هوا، آب‌وخاک با استفاده از دستگاه‌های سنجش.

- نظارت کمی و کیفی بر روی آزمایشگاه‌های آب و فاضلاب.
- نمونه‌برداری، اندازه‌گیری، تحلیل و ارزشیابی عوامل زیان‌آور و مسائل ارگونومیک در محیط کار و ارائه راهکار به منظور پیشگیری و کنترل عوامل زیان‌آور در محیط کار باتوجه به استانداردهای موجود.
- انجام معاینات و آزمایش‌های ادواری (همکاری در تکمیل فرم‌ها و پیگیری نتایج).
- برنامه‌ریزی‌های لازم درخصوص انجام صحیح و دقیق آزمایش‌های بهداشتی مانند: التور ـ تالاسمی ـ آب ـ مادران و....
- نمونه‌برداری و آزمایش‌های میکروبی، سم‌شناسی و بیوشیمیایی، شیمیایی و فیزیکی، باکتری‌شناسی، ویروس‌شناسی، قارچ‌شناسی، سرولوژی به روی مواد نمونه‌ها براساس آخرین استانداردها و اظهارنظر کارشناسی در مورد قابلیت مصرف آن‌ها.
- انجام بررسی و کنترل مواد آرایشی و بهداشتی وارده به کشور از طریق گمرکات و تطبیق آن‌ها با استانداردهای جمهوری اسلامی ایران با برگه‌های تحلیل ارائه‌شده.
- همکاری در آموزش دانشجویان معرفی‌شده از طریق مراجع ذی‌ربط.
- رسیدگی و پاسخگویی به شکایات مردمی، مراجع قضایی و انجام مشاوره و راهنمایی لازم در زمینه حوزه کاری مربوطه.
- تهیه و تنظیم نمودارهای آماری مربوط به حوزه کاری ذیربط و ارائه آن به مراجع لازم.
- نمونه‌برداری، بررسی و انجام آزمایش‌های کنترل کیفیت مواد اولیه مورد استفاده در مراکز تولید دارو.
- بررسی موارد عدم انطباق‌ها با استانداردهای علمی و ارائه راهکارهای مناسب جهت اصلاح روش‌های مرسوم.
- کنترل و ارزیابی (ممیزی) فعالیت‌های آزمایشگاه‌های بخش دولتی و خصوصی.
- کنترل کیفی، فرآورده‌های دارویی و بیولوژیک، غذا، مواد اولیه و نهاده‌های خوراک دام وخوراک دام آماده.

- انجام آزمایش‌های تخصصی در خصوص جنین، اسپرم، فرآورده‌های خوراکی دامی از جمله گوشت، شیر، تخم‌مرغ، عسل، خاویار و فرآورده‌های غیر خوراکی دام مانند پوست، سالامبور، پشم، کرک، پر، پای مرغ و پسماندهای دامپزشکی.
- ارائه نظرات کارشناسی در خصوص واردات و صادرات و تولید لوازم، تجهیزات و مواد مصرفی آزمایشگاهی مرتبط.
- نظارت بر نحوه نگهداری و استفاده صحیح و کالیبراسیون لوازم و تجهیزات آزمایشگاهی.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی، کارشناسی ارشد یا دکترا تخصصی (Phd) دریکی از رشته‌های تغذیه، علوم تغذیه، بهداشت و ایمنی مواد غذایی، بیوشیمی، بیوشیمی بالینی، شیمی، شیمی مواد خوراکی و آب‌شناسی پزشکی، انگل‌شناسی، قارچ‌شناسی، ایمنی‌شناسی، علوم بهداشتی در تغذیه، میکروب‌شناسی، سم‌شناسی، باکتری‌شناسی، فارماکولوژی، میکروب‌شناسی مواد غذایی، قارچ‌شناسی پزشکی، دامپزشکی، علوم و صنایع غذایی، مهندسی کشاورزی (علوم و صنایع غذایی)، شیمی کاربردی، شیمی فیزیک، زیست‌شناسی، میکروبیولوژی، علوم آزمایشگاهی دامپزشکی، فیزیولوژی، ژنتیک پزشکی، ژنتیک انسانی، زیست‌فناوری پزشکی، توکسین های میکروبی، نانو فناوری دارویی، نانو فناوری پزشکی، زیست مواد دارویی، زیست‌فناوری دارویی، نظارت بر امور دارویی، داروسازی سنتی حسب نوع فعالیت آزمایشگاه.

ب: دارا بودن مدرک دکترا حرفه‌ای داروسازی یا دانشنامه تخصصی دریکی از رشته های داروسازی

۲- مهارت:

- مهارتهای تشخیص آزمایشگاهی روتین و اختصاصی
- مهارت اعمال روش‌های کنترل کیفی در آزمایشگاه‌های بالینی
- مهارت خواندن نام کامل و کوتاه آزمایش‌های
- مهارت گزارش دهی آزمایش
- مهارت آموزش به بیمار
- مهارت آماده‌سازی، نگهداری، کالیبراسیون و تمیز کردن دستگاه‌ها.

۳- دوره‌های آموزشی:

- استانداردسازی و تضمین کیفیت در آزمایشگاه
- ایمنی در آزمایشگاه، احتیاطات استاندارد
- کنترل کیفی ابزارهای پایه آزمایشگاه.

عنوان رشته شغلی: کاردان آزمایشگاه غذا، دارو و بهداشتی

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها در آزمایشگاه‌های دارویی، غذایی، بهداشتی، آرایشی، دامپزشکی و نظایر آن، در آزمایش‌های ساده اولیه متناسب با فعالیت آزمایشگاه مشارکت دارند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- بررسی و انجام آزمایش‌های کنترل کیفیت تولیدات مواد غذایی و آشامیدنی.
- بررسی و اعلام نظر در خصوص آزمایشگاه‌های کنترل کیفیت واحدهای تولیدی در راستای اجرای عملیات آزمایشگاهی مطلوب (GLP)
- همکاری و مشارکت در تدوین استانداردهای مرتبط با مواد غذایی.
- انجام نمونه‌برداری و آزمایش‌های میکروبی، سم‌شناسی و شیمیایی به روی مواد اولیه و فرآورده‌های غذایی کارخانجات و کارگاه های تولیدی براساس آخرین استانداردها و اظهارنظر کارشناسی در مورد قابلیت مصرف آن‌ها.
- انجام آزمایش بر روی مواد خوراکی و آشامیدنی وارده به کشور از طریق گمرکات و تطبیق آن‌ها با استانداردهای مربوطه و برگه های تحلیل ارائه‌شده.
- همکاری در امر آموزش دانشجویان معرفی‌شده از طریق مراجع ذی‌ربط.
- انجام آزمایش‌های مربوط به نمونه‌های ارائه‌شده به شکایات مردمی، مراجع قضایی و انجام مشاوره و راهنمایی لازم در زمینه حوزه کاری مربوطه.
- تهیه و تنظیم نمودارهای آماری حوزه کاری ذیربط و ارائه آن به مراجع لازم.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کاردانی شیمی، شیمی آزمایشگاهی، دامپزشکی، زیست‌شناسی، علوم آزمایشگاهی دامپزشکی حسب نوع فعالیت آزمایشگاه.

۲- مهارت:

- مهارت‌های تشخیص آزمایشگاهی روتین
- مهارت آماده‌سازی، نگهداری، کالیبراسیون و تمیز کردن تجهیزات آزمایشگاهی مرتبط با نوع آزمایشگاه.

۳- دوره‌های آموزشی:

- استانداردسازی و تضمین کیفیت در آزمایشگاه
- ایمنی در آزمایشگاه، احتیاطات استاندارد
- کنترل کیفی ابزارهای پایه آزمایشگاه.

عنوان رشته شغلی: کارشناس آزمایشگاه واکسن و سرم

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، به مطالعه، تحقیق، تدوین، نظارت، ارزیابی، برنامه‌ریزی و ارائه خط‌مشی‌ها در زمینه‌های واکسن و سرم، پیشنهاد راهبردها و روش‌های اجرایی و عملیاتی نمودن تولید انواع واکسن‌های انسانی و دامی در قالب برنامه‌ها و سیاست‌های ابلاغی می‌پردازند یا سرپرستی، طرح‌ریزی و هماهنگی امور مرتبط با آزمایشات تخصصی مربوطه را بر عهده‌دارند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- مطالعه، سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی، تدوین ضوابط، مقررات و دستورالعمل‌ها (SOP) مرتبط با شغل.
- مطالعه، بررسی و تحقیق برای دستیابی به آخرین یافته‌های علمی در خصوص روش‌ها و فناوری‌های تولید واکسن و سرم و آموزش و انتقال آن به فراگیران مرتبط.
- مطالعه، بررسی، تحقیق و تولید انواع واکسن‌های ویروسی و باکتریایی انسانی و دام.
- مطالعه، بررسی، تحقیق و انجام کلیه آزمایشگاه‌های تحقیق و تولید فرآورده‌های بیولوژیک انسانی و دامی.
- مطالعه، تحقیق و پژوهش در زمینه تولید انواع واکسن‌ها و سرم‌های درمانی.
- تهیه پروتکل‌ها و برنامه‌های روز به جهت تهیه محلول‌ها، آنتی‌ژن‌ها و تولید سرم‌های درمانی.
- مطالعه، بررسی، تحقیق و نظارت بر روند تهیه سرم‌های درمانی مختلف موردنیاز جامعه.
- مطالعه، بررسی، تحقیق و نظارت در استقرار اصول ساخت مطلوب(GMP) و عملیات آزمایشگاهی مطلوب(GLP) در بخش‌های مختلف تولیدی و تحقیقاتی.

- مطالعه، بررسی، تحقیق و تولید واکسن آنتی‌ژن‌های انواع بیماری‌های ویروسی و باکتریایی.
- بازدید، نظارت، هدایت و راهنمایی، ممیزی، کنترل و ارزیابی فعالیت‌های آزمایشگاه‌های تحقیق و تولید واکسن و سرم و ارائه گزارش‌های لازم.
- نظارت و برنامه‌ریزی جهت تهیه مواد اولیه و تولید واکسن‌های ویروسی انسانی و دام وطیور و پادتن‌های مختلف برای تشخیص امراض و بیماری‌ها مشترک انسان و دام براساس نیاز کشور.
- نظارت و تولید انواع واکسن‌های خوراکی و تزریقی و سرم‌های
- درمانی، تولید سم براساس نیازها جامعه.
- نظارت و تهیه محیط‌های کشت جهت آزمایش‌های کنترلی مرتبط با شغل.
- انجام آزمایش‌های کنترل انواع سرم‌های درمانی.
- مستندسازی فعالیت‌های مربوطه به بخش‌های مختلف تحقیق و تولید واکسن و سرم.
- انجام تست‌های سرولوژیکی مانند الیزا ELISA، آزمایش ایمونوفلورسانس IFA، مهار هماگلوتینین HI، آگلوتیناسیون هماگلوتینین HA و کنترل واکسن‌های ویروسی و باکتریایی وسایر واکسن‌های تولیدی.
- نظارت و تهیه بذر واکسینال برای تولید انواع واکسن‌های انسانی و دامی.
- نظارت وانجام آزمایش‌های لازم در زمینه فعالیت‌های کنترل محصولات مختلف واکسن و سرم.
- نظارت بر امور فنی کلیه آزمایشگاه‌های تولیدی و تحقیقاتی، تصفیه و تغلیظ آنتی ژن و غیره.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.
-

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی یا کارشناسی ارشد یا دکترا تخصصی (Phd) دریکی از رشته‌های علوم آزمایشگاهی، بیو شیمی، انگل‌شناسی، قارچ‌شناسی، ویروس‌شناسی، ایمنی‌شناسی، بافت‌شناسی، میکروب‌شناسی، سم‌شناسی، هماتولوژی، باکتری‌شناسی، فارماکولوژی، داروسازی عمومی و تخصصی، قارچ‌شناسی پزشکی، زیست‌شناسی، میکروبیولوژی، هماتولوژی، آزمایشگاهی و بانک خون، علوم آزمایشگاهی دامپزشکی، فیزیولوژی ژنتیک، خون‌شناسی آزمایشگاهی و بانک خون (هماتولوژی)، ژنتیک انسانی.

ب: دارا بودن مدرک تحصیلی دکترای حرفه‌ای و دکترای تخصصی دامپزشکی.

۲- مهارت:

- مهارت تدوین دستورالعمل‌های استاندارد
- مهارت نگهداری و کالیبراسیون تجهیزات آزمایشگاهی
- مهارت استریلیزاسیون مواد و وسایل آزمایشگاهی
- مهارت به‌کارگیری آخرین روش‌های آزمایشگاهی در تهیه و تولید واکسن و سرم
- مهارت تحقیق و آزمایش در زمینه انواع واکسن و سرم
- مهارت به‌کارگیری استاندارد عملیات آزمایشگاهی مطلوب
- مهارت کار با نرم‌افزارهای تخصصی آزمایشگاهی
- مهارت تهیه محلول‌ها، آنتی‌ژن‌ها
- مهارت تولید سرم‌های درمانی.

۳- دوره‌های آموزشی:

- استانداردسازی و تضمین کیفیت در آزمایشگاه
- ایمنی در آزمایشگاه
- احتیاطات استاندارد
- کنترل کیفی ابزارهای پایه آزمایشگاه.

عنوان رشته شغلی: کاردان آزمایشگاه واکسن و سرم

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، عهده‌دار انجام آزمایش و تولید انواع واکسن و سرم‌های انسانی و دامی و همچنین نمونه‌برداری، قرنطینه، پاک‌سازی و ضدعفونی، سمپاشی، معدوم‌سازی می‌باشند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- همکاری در مستندسازی فعالیت‌های مربوطه به بخش‌های مختلف تحقیق و تولید واکسن و سرم.
- همکاری در انجام تست‌های سرولوژیکی مانند الیزا(ELISA)، آزمایش ایمونوفلورسان(IFA)، مهار هماگلوتینی(HI)، آگلوتیناسیون هماگلوتینین(HA) و کنترل واکسن‌های ویروسی و باکتریایی و سایر واکسن‌های تولیدی.
- همکاری در تولید انواع واکسن‌های خوراکی و تزریقی و سرم‌های درمانی، تولید سم براساس نیازهای جامعه.
- همکاری با کلیه آزمایشگاه‌های تحقیق و تولید فرآورده‌های بیولوژیک انسانی و دامی.
- همکاری با کارشناسان تحقیق و تولید واکسن و سرم در انجام وظایف و فعالیت‌های مختلف مربوط.
- انجام عملیات آزمایشگاهی مانند دریافت و آماده‌سازی نمونه، ساخت محیط کشت، استریلیزاسیون لوازم و تجهیزات.
- اعمال ضوابط بهداشتی و قرنطینه، پاک‌سازی، ضدعفونی، سم‌پاشی، معدوم‌سازی حیوانات.
- تهیه مواد اولیه و تولید واکسن‌های ویروسی انسانی و دام و طیور و پادتن‌های مختلف برای تشخیص امراض و بیماری‌ها مشترک انسان و دام براساس نیاز کشور.

- تهیه محیط‌های کشت جهت آزمایش‌های کنترلی و انجام آزمایش‌های کنترل بر روی فله (bulk) و سایر موارد.
- همکاری در تولید انواع واکسن‌های باکتریایی انسانی و دام.
- همکاری در تهیه بذر واکسینال برای تولید انواع واکسن‌های انسانی و دامی.
- کار با اتوکلاوها و استریل کردن وسایل آزمایشگاهی.
- ثبت دمای گرمخانه، سردخانه و دستگاه فریزر، تهیه و ارائه گزارش‌های و پیشنهادات.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: مدرک تحصیلی کاردانی دریکی از رشته‌های علوم آزمایشگاهی، علمی کاربردی آزمایشگاهی دامپزشکی، دامپزشکی، علمی کاربردی بهداشتیار دامپزشکی، بهداشت و بیماری‌های طیور، بهداشت و بیماری‌های دام‌های کوچک، علوم دارویی دامپزشکی، بهداشت و بیماری‌های گاو، بهداشت و بیماری‌های اسب، بهداشت و بیماری‌های آبزیان، برنامه‌ریزی کنترل و پیشگیری و ریشه‌کنی بیماری‌ها.

۲- مهارت:

- مهارت کار با نرم‌افزارهای آزمایشگاهی
- مهارت تهیه محلول‌ها، آنتی‌ژن‌ها و تولید سرم‌های درمانی
- مهارت انجام آزمایش‌های واکسن و سرم.

۳- دوره‌های آموزشی:

- استانداردسازی و تضمین کیفیت در آزمایشگاه
- ایمنی در آزمایشگاه
- احتیاطات استاندارد
- کنترل کیفی ابزارهای پایه آزمایشگاه.

عنوان رشته شغلی: کارآزمای آزمایشگاه تحقیقات سلامت

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، به شناسایی نقاط ضعف و قوت روند آموزش علوم پزشکی از طریق انجام پژوهش‌های مناسب و ارائه راه‌حل‌های منطقی به دست‌اندرکاران نظام آموزشی مربوطه، ارائه برنامه‌های راهبردی در زمینه آموزش علوم پزشکی، راهکارهای تحول و به‌روزرسانی آموزش پزشکی در جهت انطباق هرچه بیشتر آموزش‌ها با آخرین دستاوردهای علمی-فنی و همچنین ارائه برنامه‌هایی که براساس آن‌ها کار آیی و اثربخشی آموزش پایه و بالینی پزشکی ارتقاء یابد، می‌پردازند یا سرپرستی، طرح‌ریزی و هماهنگی امور مرتبط با آموزش پزشکی را بر عهده‌دارند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- کسب خط مشی و دستورالعمل‌های لازم از مافوق
- همکاری با اساتید در تدریس واحدهای درس بیوشیمی (عملی) برای دانشجویان پزشکی، دندانپزشکی، داروسازی، پرستاری، مامایی و علوم آزمایشگاهی
- همکاری با اساتید در تدریس ۲ واحد بیوشیمی تئوری برای دانشجویان پرستاری، مامایی، تکنسین اتاق عمل، پروتز دهان و دندان
- همکاری با اساتید در تدریس بیوشیمی بالینی (عملی) برای دانشجویان کارشناسی ارشد بالینی
- همکاری با اساتید در تدریس بیوشیمی پیشرفته (عملی) برای دانشجویان کارشناسی ارشد فیزیولوژی
- تهیه محلول‌ها و معرف‌های لازم جهت برگزاری کلاس‌های آموزشی
- همکاری با اساتید در برگزاری امتحانات میان و پایان ترم بیوشیمی (تئوری و عملی)

- تصحیح اوراق امتحانی و اعلام نمرات دانشجویان حسب ارجاع اساتید
- نوآوری در تهیه و تدوین آزمایشات جدید مطابق سرفصل‌های سیستم بازنگری آموزش پزشکی
- همکاری و راهنمایی دانشجویان خارج از گروه
- همکاری در آزمایشگاه آموزشی و تحقیقاتی و انجام امور مربوط به آن
- تصدی امور دستگاه‌های پیشرفته آزمایشگاه و نظارت بر حسن استفاده از آن‌ها
- تلاش در جهت تهیه مقالات علمی و قابل نشر در نشریات علمی
- همکاری با دانشجویان دکترا و کارشناسی ارشد در امور مربوط به کارهای تحقیقاتی و پایان‌نامه‌ها
- شرکت در همایش‌ها و کنفرانس‌های علمی مربوطه در جهت آگاهی از نوآوری‌های علمی و ارتقاء دانش شغلی
- هماهنگی با شرکت مربوطه در مورد راه‌اندازی و نگهداری و تعمیر دستگاه‌های آزمایشگاه
- تهیه و گزارش از فعالیت‌ها، پیشرفت و مشکلات جهت مافوق
- افزایش مهارت‌های شغلی از طریق شرکت در دوره‌های آموزشی و بازآموزی مربوطه
- ترویج فرهنگ نحوه رفتار شایسته با مراجعین و تکریم آنان
- انجام سایر اموری که درآمدهای اهداف و وظایف واحد فوق‌الذکر و پست سازمانی مربوطه از طرف مافوق ارجاع می‌شود

شرایط احراز:

۱-تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد و بالاتر مرتبط با فعالیت آزمایشگاه مربوطه.

۲- مهارت:

- مهارت تشخیص آزمایشگاهی روتین و اختصاصی
- مهارت اعمال روش‌های کنترل کیفی در آزمایشگاه
- مهارت خواندن نام کامل و کوتاه آزمایش‌های
- مهارت گزارش دهی آزمایش
- مهارت آموزش به بیمار
- مهارت آماده‌سازی، نگهداری، کالیبراسیون و تمیز کردن دستگاه‌ها.

۳- دوره‌های آموزشی:

- استانداردسازی و تضمین کیفیت در آزمایشگاه
- ایمنی در آزمایشگاه
- احتیاطات استاندارد
- کنترل کیفی ابزارهای پایه آزمایشگاه.

بخش دهم) رشته‌های شغلی دارو ،غذا و تغذیه

عنوان رشته شغلی: داروساز

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، وظایف حرفه‌ای خدمات تهیه،تولید، نگهداری، توزیع، عرضه و نظارت بر داروها از لحاظ کمی و کیفی، تأثیر داروها و عوارض جانبی، نقش درمانی و تداخلات آن‌ها و همچنین بررسی نسخ و اطمینان از تجویز صحیح دارو، مطالعه و بررسی قوانین و مقررات حاکم بر فعالیت‌های دارویی کشور، تجزیه‌وتحلیل و ارزیابی اطلاعات داروئی یا سرپرستی، طرح‌ریزی و هماهنگی امور مرتبط با دارو را بر عهده‌دارند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- مطالعه و بررسی قوانین و مقررات حاکم بر فعالیت‌های دارویی کشور و اجرای دقیق آن.
- تحقیق درخصوص داروهای جدید و شناسایی خواص، عوارض و تداخلات آن‌ها جهت آموزش اهل فن و آحاد مردم.
- تجزیه‌وتحلیل و ارزیابی اطلاعات داروئی جمع‌آوری‌شده از مراکز بهداشتی درمانی سطح استان و ارائه پس‌خوراند.
- انجام روش‌های کاربردی برای اصلاح نظام داروئی و مصرف بهینه دارو در نظام شبکه.
- پایش مدون و مستمر واحدهای تحت پوشش (ستاد ـ مراکز بهداشتی درمانی ـ خانه‌های بهداشتی).
- تحقیق و نظارت در اجرای عملیات آزمایشگاهی مطلوب (GLP) و اصول ساخت مطلوب (GMP) در واحدهای تولیدی داروئی.

- نظارت در تنظیم بودجه و احتیاجات فنی و مصرف اعتبارات پیش‌بینی‌شده و اقدام لازم به منظور تأمین احتیاجات.
- نظارت و بررسی کیفیت داروهای موجود در بازار داروئی کنترل کیفیت خرید مواد (PMQC).
- بررسی نسخ ازنظر تداخل‌های دارویی، میزان داروی تجویزشده و مطابقت داروی تحویلی به بیمار با نسخه و توضیح کامل عوارض احتمالی و نکات احتیاط به بیمار.
- راهنمایی بیماران درخصوص داروهای نایاب و توصیه در دسترس ترین و مناسب‌ترین داروی موجود برای نسخه شدن توسط پزشک.
- نظارت بر کیفیت سرویس‌دهی داروخانه‌ها و شرکت های توزیع دارو و مراکز درمانی از طریق سرکشی‌های مرتب به آن‌ها و کوشش در برطرف کردن درخواست‌های آن‌ها و راهنمایی مسئولین مربوطه در انجام وظایف محوله.
- رسیدگی به درخواست دارویی بخش‌ها و تخصیص داروی موردنیاز آن‌ها با توجه به سهمیه هریک از واحدهای مربوطه.
- نظارت بر امور فنی و اداری داروخانه از طریق سرکشی‌های مرتب به آن و کوشش در برطرف کردن نواقص و راهنمایی کارکنان و دانشجویان در انجام وظایف محوله.
- نظارت و کنترل برگ فروش‌های کارپردازان با اسناد خرید دارو.
- تشخیص و تهیه لیست داروهای موردنیاز داروخانه و انبار داروئی مرکز و برآورد تعداد هریک از اقدام داروئی برحسب نیاز و بررسی و اظهارنظر در مورد تهیه و خرید دارو.
- نظارت و ارائه طریق کارکنان در مورد چگونگی نگهداری داروها در بخش ـ داروخانه و یا انبار داروئی مرکز.
- نظارت و ارائه طریق بر نحوه توزیع صحیح دارو به بخش‌ها و ثبت چگونگی مصرف دارو توسط بیمار طبق دستور پزشک معالجه.
- نظارت و رسیدگی مستمر بر داروخانه‌ها و شرکت‌های داروئی از لحاظ فنی کنترل موجودی و تاریخ مصرف داروها و نسخه‌پیچی و ساخت داروهای ترکیبی و اداره داروخانه.

- آموزش حین خدمت کارکنان داروخانه‌ها و بیمارستان‌ها در مورد داروهای شیمیایی، گیاهی، سمی و آتش‌زا.
- نظارت بر توزیع دارو در بیمارستان و سایر موارد و پیشنهادات مناسب جهت تسهیل در امور مربوط.
- تعیین و برآورد نیاز استان به داروهای مخدر و الکل سفید و مطلق و نظارت مستمر و کنترل موجودی داروهای مخدر و انجام بازرسی‌های مستمر از مراکز دریافت داروی مخدر.
- رسیدگی به پرونده بیماران دریافت‌کنندگان داروهای اعتیادآور و نظارت بر نحوه تحویل دارو به بیماران و بیمارستان‌های تابعه.
- نظارت بر تنظیم آمار در مورد تعیین تعداد بیماران سرطانی استان، میزان مواد مخدر، میزان کشفیات مواد مخدر و آمار ماهیانه به مدیریت مربوطه.
- انجام آزمایش‌های شیمیایی و میکروبیولوژی از فرآورده‌های دارویی در کارخانجات تولید دارو.
- نظارت، بررسی، ارزیابی، بازرسی و انجام اقدامات مرتبط در کارخانجات تولید دارو.
- بررسی و کنترل دقیق دفاتر و نسخ اداره و کلیه بیمارستان‌های دانشگاه در مورد مصرف داروهای مخدر.
- برآورد نیاز دارویی شهر و مراکز، بیمارستان، داروخانه‌ها براساس نیاز و مصرف داروی واحدهای تابعه.
- تهیه و خرید دارو از شرکت‌ها، با هماهنگی مرکز بهداشت استان، معاونت غذا و دارو.
- پیش‌بینی و اجرای برنامه‌های آموزشی کارکنان بهداشتی و درمانی شبکه با توجه به پروتکل‌های کشوری در زمینه‌های مرتبط با دارو.
- انجام بازرسی از واحدهای تولید و عرضه دارو و مواد مخدر طبق برنامه‌ریزی.
- راهنمایی بیماران جهت دریافت داروهای کمیاب از مراکز توزیع.
- بررسی و ارزیابی کیفیت محصولات داروئی موجود در بازار داروئی و گزارش آن‌ها.

- نظارت بر کار داروسازان و تکنسین‌های امور داروئی در زمینه‌های داروهای مخدر (نارکوتیک).
- نظارت بر نحوه انبارداری در داروخانه‌های خصوصی و دولتی و شرکت‌های داروئی.
- نظارت بر امور دارویی اورژانس بیمارستان‌های دولتی و خصوصی و نظارت بر حسن انجام کار آن‌ها در حوزه امور دارویی.
- اطلاع‌رسانی دارویی و عوارض ناخواسته دارویی و بررسی نسخ پزشکان در واحد کمیته تجویز و مصرف منطقی دارو.
- رسیدگی به امور متقاضیان کسب صلاحیت تأسیس، انتقال محل و انتقال سرمایه داروخانه‌ها.
- نظارت بر امور دارویی داروخانه‌های بیمارستان‌های دولتی و خصوصی و مراکز ترک اعتیاد.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی دکترای حرفه‌ای یا دانشنامه تخصصی در رشته داروسازی.

۲- تجربه:

- احراز پست‌های مرتبط این شغل در ستاد ادارات کل سازمان دامپزشکی مستلزم حداقل ۱ سال تجربه و در ستاد سازمان دامپزشکی حداقل ۷ سال تجربه است.

۳- مهارت:

- مهارت نظارت بر عملکرد
- مهارت تحلیل اطلاعات
- مهارت به‌کارگیری ابزارهای آمار و اطلاعات
- مهارت حمل و کاربرد ایمن مواد خطرناک
- مهارت ایجاد مستندات دارویی
- مهارت به‌کارگیری تجهیزات دارویی
- مهارت انجام و یا استفاده از پژوهش‌های علمی و عملی در حیطه علوم دارویی
- مهارت اداره داروخانه‌های عمومی و تخصصی
- مهارت استفاده از مراجع داروسازی و علوم دارویی
- مهارت شناخت و برنامه‌ریزی برای حل مسائل مرتبط با دارو و سلامت.

۴- دوره‌های آموزشی:

- آشنایی با قوانین و مقررات حاکم بر فعالیت‌های دارویی کشور
- اصول ساخت مطلوب(GMP) تخصصی صنایع داروسازی
- اصول و مقررات عملیات آزمایشگاهی مطلوب (GLP)

عنوان رشته شغلی: دارو یار

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست هایی است که متصدیان آن‌ها به انجام اموری از قبیل به هم زدن، پاشیدن مواد دارویی، صاف کردن شربت‌ها و مخلوط نمودن پماد یا اختلاط و امتزاج مواد دارویی و نصب برچسب بر روی آن‌ها و یا همکاری با کارشناسان مربوط در تهیه و ترکیب انواع داروها و یا تهیه صورت موجودی داروها و نیازها و تحویل و سفارش و ثبت مواد دارویی می‌پردازند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- بسته‌بندی و تهیه پودرها، محلول‌ها، شربت‌ها طبق دستور و آموزش داروساز و مسئول داروخانه
- حفظ و نگهداری دستگاه‌های واحد دارویی
- ثبت قیمت داروها روی نسخ بیماران و صدور فیش‌های معمولی جهت پرداخت وجه دارو
- نوشتن دستورالعمل پزشک بر روی بسته‌های دارو
- کمک در انجام ترکیبات دارویی با رئیس داروخانه
- ثبت و صدور داروهای وارده و صادره در دفتر روزانه و تهیه صورت موجودی داروخانه‌ها
- آماده نمودن نسخه‌های بیماران درمانگاه‌ها و بخش‌ها
- تنظیم گزارش کارهای جاری
- انجام سایر امور مربوط

شرایط احراز:

۱-تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن گواهینامه پایان تحصیلات کامل متوسطه و طی دوره آموزشی در زمینه مربوط و حصول تجارب لازم

۲- مهارت:

- مهارت نظارت بر طبقه‌بندی دارو
- مهارت نسخه خوانی، مهارت به‌کارگیری ابزارهای آمار و اطلاعات
- مهارت حمل و کاربرد ایمن مواد خطرناک
- مهارت ایجاد مستندات دارویی.

۳- دوره‌های آموزشی:

- آشنایی با قوانین و مقررات حاکم بر فعالیت‌های دارویی کشور
- اصول ساخت مطلوب(GMP) تخصصی صنایع داروسازی
- اصول و مقررات عملیات آزمایشگاهی مطلوب (GLP).

عنوان رشته شغلی: کارشناس تغذیه

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، فعالیت‌هایی شامل برنامه‌ریزی و ارائه خدمات تغذیه‌ای برای بیماران در بیمارستان‌ها و مراکز بهداشتی، شرکت در فعالیت‌های فرآوری غذا در مراکز تغذیه همگانی، بررسی و تحقیق و آموزش متون تغذیه‌ای در واحدهای آموزشی و تحقیقاتی، انجام خدمات تغذیه‌ای برای واحدهای دست‌اندرکار تغذیه جامعه و تنظیم و اجرای برنامه‌های آموزش تغذیه عمومی یا سرپرستی، طرح‌ریزی و هماهنگی امور مرتبط با تغذیه را بر عهده‌دارند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- تهیه و تدوین و اجرای برنامه‌های مربوط به امور تغذیه و رژیم درمانی بیماران.
- مطالعه و جمع‌آوری اطلاعات و ارزشیابی آمار حیاتی و تن‌سنجی (آنتروپومتریک) رشد و تکامل و بررسی کمبودهای تغذیه در اجتماعات و گروه‌های مختلف دانشجویی.
- تنظیم برنامه بازدید و پایش فرآیندهای جاری در ارتباط با برنامه‌های کلان تغذیه کشوری.
- جمع‌آوری و تحلیل اطلاعات و آمار مربوط به وضعیت تغذیه‌ای بیماران.
- ارائه نظرات مشورتی و انجام مشاوره در امور تغذیه و رژیم درمانی برای بیماران بیمارستان.
- تهیه و تدوین برنامه‌های غذایی هفتگی، ماهانه و فصلی برای بیماران و کارکنان بیمارستان.
- انجام مشارکت‌های لازم در فعالیت‌های برون بخشی و درون بخشی با حوزه‌های مرتبط با تغذیه.

- نظارت بر اجرای برنامه‌های آموزشی تغذیه در سطوح عمومی، اختصاصی و عالی.
- تهیه و تنظیم برنامه‌های غذایی هفتگی، ماهانه و فصلی دانشجویان.
- انجام نیازسنجی غذایی دانشجویان جهت پیش‌بینی در تنظیم برنامه‌های غذایی.
- نظارت بر تهیه، نگهداری، پخت، توزیع و مصرف غذا با توجه به اصول بهداشتی و رژیم های غذایی با درنظر گرفتن شرایط تغذیه‌ای.
- تنظیم برنامه غذایی و محتوی سبد غذایی برای جمعیت گروه هدف در فرآیند برنامه غذایی روستا جهت طرح مشارکتی حمایتی مادران باردار.
- همکاری در زمینه پیشگیری و کنترل سوء تغذیه کودکان، مادران باردار و سالمندان.
- همکاری در زمینه ارتقاء فرهنگ تغذیه‌ای جامعه باهدف اصلاح الگوی مصرف و کنترل بیماری‌های مزمن مرتبط با تغذیه.
- ارائه نظرات مشورتی و انجام مشاوره در امور تغذیه و رژیم درمانی برای افراد.
- مطالعه و تدوین برنامه‌های مربوط به هماهنگ‌سازی امور تغذیه به منظور جلوگیری از بروز کمبودها، سوءتغذیه و مشکلات دیگر تغذیه‌ای.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی علوم تغذیه، علوم و صنایع غذایی (گرایش کنترل کیفی و بهداشتی).

ب: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد علوم تغذیه، علوم بهداشتی در تغذیه، تغذیه بالینی، علوم و صنایع غذایی، علوم تغذیه در بحران و حوادث غیر مترقبه، آموزش پزشکی، بیوشیمی، بهداشت و ایمنی مواد غذایی، فیزیولوژی ورزشی گرایش تغذیه ورزشی، مدیریت خدمات بهداشتی درمانی، میکروب‌شناسی مواد غذایی، سلامت سالمندی، کنترل مواد خوراکی و آشامیدنی **مشروط** به دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی دریکی از رشته های تحصیلی ذکرشده دربند الف.

ج: دارا بودن مدرک تحصیلی دکتری تخصصی(Phd) دریکی از رشته‌های علوم تغذیه، سیاست های غذا و تغذیه، علوم و صنایع غذایی، بهداشت و ایمنی مواد غذایی و فیزیولوژی ورزشی **مشروط** به دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی و کارشناسی ارشد دریکی از رشته های تحصیلی ذکرشده دربند الف و ب.

۲- مهارت:

- مهارت استفاده از ریاضی (جهت تعیین ارزش‌های مواد غذایی)
- مهارت تجویز رژیم درمانی و پیشگیری
- مهارت ارزیابی و تشخیص مشکلات تغذیه‌ای
- مهارت برنامه‌ریزی جهت ارتقا سلامت فرد خانواده، گروه و جامعه

- مهارت برآورد اعتبارات مالی و پیشنهادات بودجه
- مهارت کنترل برنامه‌های جاری مرتبط با غذا و ارزشیابی آن‌ها.

۳- دوره‌های آموزشی:

- آشنایی با برنامه‌های کلان تغذیه کشوری
- تغذیه بالینی و رژیم‌های درمانی در بیمارستان‌ها
- مدیریت تغذیه در بحران.

عنوان رشته شغلی: کارشناس فراورده‌های آرایشی و بهداشتی

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست هایی است که متصدیان آن‌ها، به ارائه خدمات تخصصی در موسسات دولتی (سازمان غذا و دارو و معاونت‌های غذا و داروی دانشگاه‌های تابعه) پرداخته و با شناخت و آگاهی نسبت به شاخص‌های ساخت و کنترل مواد، فرمولاسیون محصولات در امر تولید و ساخت فرآورده‌های آرایشی و بهداشتی نظارت و کنترل داشته یا سرپرستی، طرح‌ریزی و هماهنگی امور مرتبط با فرآورده‌های آرایشی و بهداشتی را برعهده دارند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- مطالعه و تحقیق و جمع‌آوری اطلاعات فنی فرآورده‌های آرایشی و بهداشتی و مواد اولیه آن‌ها در مورد کالاهای وارده به کشور و صادره از کشور ازنظر ترکیب شیمیایی و مطابقت با استانداردهای مربوطه.
- بررسی و اعلام نظر در خصوص مجوز صادرات و واردات مواد اولیه آرایشی و بهداشتی
- نظارت بر اجرای اصول ساخت مطلوب (GMP) و عملیات آزمایشگاهی مطلوب (GLP) در مراکز تولید و نگهداری مواد آرایشی و بهداشتی
- نظارت بر اجرای قوانین و ضوابط فنی و بهداشتی فرآورده‌های آرایشی و بهداشتی و معرفی متخلفین به مراجع ذیصلاح با هماهنگی مسئولین مربوطه.
- کنترل و نظارت برساخت مواد آرایشی ازنظر فرمول ترکیبی و بهداشتی بودن محصول
- حذف مواد افزودنی غیرمجاز و جلوگیری از آلودگی‌های شیمیایی، میکروبی، قارچی و سموم.

- نظارت و کنترل بر واحدهای تولیدی در مراحل ساخت فرآورده‌های آرایشی و بهداشتی.
- کنترل کیفیت مواد اولیه مورد استفاده در صنایع آرایشی و بهداشتی
- کنترل و نظارت بر شرایط و نحوه نگهداری فرآورده‌های آرایشی و بهداشتی
- کنترل و نظارت فرآورده‌های آرایشی و بهداشتی در سطح عرضه
- کنترل و نظارت بر بهبود شرایط تولید ظروف و مواد بسته‌بندی و بهبود شرایط بسته‌بندی فرآورده‌های آرایشی و بهداشتی
- بازرسی از کارخانجات و واحدهای تولیدی در مراحل مختلف تولید و ارائه نظرات کارشناسی در جهت اصلاح موارد بهداشتی و کیفیت تولیدات
- صدور پروانه‌های ساخت تولید فرآورده‌های آرایشی و بهداشتی
- صدور پروانه‌های بهره‌برداری و مسئولین فنی کارخانجات تولید کننده فرآورده‌های آرایشی و بهداشتی
- تایید نقشه‌های واحدهای تولیدی قبل از احداث و تایید تجهیزات و تأسیسات آزمایشگاه بر اساس ضوابط و مقررات سازمان.
- بازرسی و جلوگیری از فعالیت متخلفین قانون در خصوص فرآورده‌های آرایشی و بهداشتی و ارائه گزارش به مقام مافوق
- بررسی، کنترل و نظارت و بهبود شرایط تولید فرآورده‌های آرایشی و بهداشتی و نمونه‌برداری از محصولات تولیدشده و جلوگیری از عرضه مواد غیر قابل مصرف
- همکاری با مراجع قضایی و انتظامی در برخورد با تخلفات احتمالی در تولید و قاچاق فرآورده‌های آرایشی و بهداشتی
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله
- مشارکت در آموزش همگانی در زمینه اطلاعات مرتبط با فرآورده‌های آرایشی و بهداشتی
- تسهیل زمینه‌های آموزش مسئولین فنی کارخانجات

- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه
- ثبت منبع کارخانجات تولید کننده خارجی
- صدور و تمدید پروانه‌های بهداشتی وارداتی
- صدور پروانه مسئول فنی شرکتهای واردکننده
- صدور و تایید گواهی‌های بهداشتی فرآورده‌های آرایشی و بهداشتی
- صدور گواهی فروش آزاد جهت فرآورده‌های آرایشی و بهداشتی صادراتی
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکترا تخصصی (Phd)دریکی از رشته‌های شیمی- فیزیک، شیمی، مهندسی شیمی، نانوفناوری دارویی، بیوشیمی به تشخیص کمیته اجرایی مهندسی مشاغل .

ب:دارا بودن مدرک دکترا حرفه‌ای داروسازی یا دانشنامه تخصصی دریکی از رشته های داروسازی

۲- مهارت:

- مهارت انجام وظایف محوله، مهارت انجام بازرسی از واحدهای تولیدی
- مهارت ارائه مطالب علمی و تحقیقی
- مهارت‌های هفت گانه کار با رایانه

۳- دوره‌های آموزشی:

- اعتبارسنجی فرآیند تولید و کنترل صنایع آرایشی و بهداشتی
- عملیات ساخت مطلوب (GMP)
- اصول و قوانین عملیات آزمایشگاهی مطلوب (GLP)

عنوان رشته شغلی: کارشناس مواد خوراکی و آشامیدنی

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست هایی است که متصدیان آن‌ها، به ارائه خدمات تخصصی در واحدهای تولیدی و آزمایشگاه‌های مواد خوراکی و آشامیدنی کارخانجات و موسسات دولتی پرداخته و با شناخت و آگاهی نسبت به شاخص‌های ساخت و کنترل مواد، در امر تولید و ساخت فرآورده‌های خوراکی و آشامیدنی نظارت و کنترل داشته یا سرپرستی، طرح‌ریزی و هماهنگی امور مرتبط با فرآورده‌های خوراکی و آشامیدنی را برعهده دارند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- مطالعه و تحقیق و جمع‌آوری اطلاعات فنی مواد خوراکی و آشامیدنی و مواد اولیه آن‌ها در مورد کالاهای وارده به کشور و صادره از کشور ازنظر ترکیب شیمیایی و مطابقت با استانداردهای مربوطه.
- مطالعه و تحقیق و بررسی منابع سازمان‌های بین‌المللی و آموزشی
- نظارت بر اجرای اصول ساخت مطلوب (GMP) و عملیات آزمایشگاهی مطلوب (GLP) در مراکز تولید و نگهداری مواد خوراکی و آشامیدنی و تلاش برای ایجاد بستر مناسب بر اخذ گواهی سرممیزی سیستم تحلیل خطر نقاط کنترل بحرانی (HACCP) توسط واحدهای مربوطه.
- نظارت بر اجرای قوانین و ضوابط فنی و بهداشتی فرآورده‌های خوراکی و آشامیدنی و معرفی متخلفین به مراجع ذیصلاح با هماهنگی مسئولین مربوطه.
- کنترل و نظارت بر شرایط و نحوه نگهداری فرآورده‌های خوراکی و آشامیدنی
- کنترل و نظارت بر فرآیندهای بهبود کیفیت فرآورده‌های خوراکی و آشامیدنی در سطح عرضه

- کنترل و نظارت بر فرآیندهای بهبود شرایط تولید ظروف و مواد بسته‌بندی و بهبود شرایط بسته‌بندی فرآورده‌های خوراکی و آشامیدنی
- کنترل کیفیت مواد اولیه مورد استفاده در صنایع خوراکی و آشامیدنی
- تایید آزمایشگاههای کنترل کیفیت واحدهای تولیدی در راستای اجرای عملیات آزمایشگاهی مطلوب (GLP).
- کنترل و نظارت مستمر بر فعالیت مراکز تولید و بسته‌بندی فرآورده‌های خوراکی و آشامیدنی و ظروف و اسباب باری کودکان، سردخانه‌ها، انبارهای نگهداری مواد غذایی و...
- مشارکت در آموزش همگانی در زمینه مواد خوراکی و آشامیدنی و همچنین تسهیل زمینه‌های آموزش مسئولین فنی کارخانجات
- بررسی و اعلام نظر در خصوص مجوز صادرات و واردات مواد اولیه خوراکی و آشامیدنی
- نظارت و کنترل واحدهای تولیدی در مراحل ساخت فرآورده‌های خوراکی و آشامیدنی.
- تهیه لیست رنگ های مجاز و اسانس های مصرفی مواد و انطباق آن‌ها با فرمولی که متقاضیان جهت ساخت مواد ارائه می‌کنند.
- ایجاد هماهنگی درون بخشی و برون بخشی در راستای حل معضلات مرتبط با بهداشت و ایمنی مواد غذایی.
- همکاری با فعالیت‌های بهداشت محیط شهرستان‌ها و بازدید حضوری از وضعیت مواد غذایی در اماکن
- بازرسی از کارخانجات و واحدهای تولیدی در مراحل مختلف تولید و ارائه نظرات کارشناسی در جهت اصلاح موارد بهداشتی و کیفیت تولیدات
- بررسی اسناد و مدارک پروانه‌های ساخت تولید فرآورده‌های خوراکی و آشامیدنی
- بررسی و اعلام نظر در خصوص صدور پروانه‌های تاسیس بهره‌برداری و مسئولین فنی کارخانجات تولیدی فرآورده‌های خوراکی و آشامیدنی

- تایید نقشه‌های واحدهای تولیدی قبل از احداث و تایید تجهیزات و تأسیسات آزمایشگاه بر اساس ضوابط و مقررات سازمان.
- بازرسی و جلوگیری از فعالیت متخلفین قانون در خصوص فرآورده‌های خوراکی و آشامیدنی و ارائه گزارش به مقام مافوق
- بررسی، کنترل و نظارت و بهبود شرایط تولید فرآورده‌های خوراکی و آشامیدنی و نمونه‌های اخذشده و جلوگیری از عرضه مواد غیر قابل مصرف
- همکاری با مراجع قضایی و انتظامی در برخورد با تخلفات احتمالی در تولید و قاچاق فرآورده‌های خوراکی و آشامیدنی
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی علوم تغذیه، علوم و صنایع غذایی (گرایش کنترل کیفی و بهداشتی)، مهندسی کشاورزی (گرایش علوم و صنایع غذایی).

ب: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد دریکی از رشته‌های علوم تغذیه، علوم بهداشتی در تغذیه، مهندسی کشاورزی(گرایش علوم و صنایع غذایی)، بهداشت و ایمنی مواد غذایی، بهداشت مواد غذایی، کنترل مواد خوراکی و آشامیدنی، شیمی دارویی، سم‌شناسی، نظارت بر امور دارویی، زیست‌فناوری پزشکی، میکروب‌شناسی مواد غذایی، ترکیبات طبیعی و دارویی دریایی، نانو فناوری پزشکی ترجیحاً **مشروط** به دارا بودن کارشناسی دریکی از رشته های تحصیلی ذکرشده دربند الف .

ج: دارا بودن مدرک تحصیلی دکترا تخصصی (Phd)دریکی از رشته‌های علوم تغذیه، شیمی دارویی، شیمی مواد خوراکی و آب‌شناسی پزشکی، مهندسی صنایع غذایی، علوم و صنایع غذایی (گرایش کنترل کیفی و بهداشتی)، میکروبیولوژی، بهداشت و ایمنی مواد غذایی، بهداشت مواد غذایی، نانو فناوری پزشکی، سیاست های غذا و تغذیه، سم‌شناسی، زیست مواد دارویی، نانو فناوری دارویی، ترجیحاً **مشروط** به دارا بودن مدرک کارشناسی و کارشناسی ارشد دریکی از رشته های تحصیلی ذکرشده دربند الف و ب.

۲- مهارت:

- مهارت انجام آزمایشات فیزیکی
- میکروبی و حسی در کنترل ایمنی فرآورده‌ها
- مهارت شناسایی و اندازه‌گیری ترکیبات و مواد متشکله
- مهارت به کاربران روش های دقیق آزمایشگاهی
- مهارت ارائه مطالب علمی و تحقیقی.

۳- دوره‌های آموزشی:

- اعتبارسنجی فرآیند تولید و کنترل صنایع غذایی
- عملیات ساخت مطلوب (GMP)
- اصول و قوانین عملیات آزمایشگاهی مطلوب (GLP)
- سیستم تجزیه‌وتحلیل و کنترل در تولید مواد غذایی سرممیزی سیستم تحلیل خطر نقاط کنترل بحرانی (HACCP).

بخش یازدهم) رشته‌های شغلی تجهیزات پزشکی

عنوان رشته شغلی: کارشناس تجهیزات پزشکی

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده فعالیت‌هایی است که به انجام کارهای فنی، مطالعاتی و برنامه‌ریزی در زمینه تولید، واردات، صادرات تجهیزات پزشکی، بهداشتی-درمانی و انجام تحقیقات نظری و عملی در زمینه بهبود کیفیت تولید و نگهداری لوازم پزشکی و آموزش چگونگی راه‌اندازی، نگهداری، کالیبراسیون لوازم و تجهیزات پزشکی و تعمیر آن‌ها و نظارت بر تهیه قطعات یدکی و نصب آن‌ها و نیز بازدید از دستگاه‌ها و ماشین آلات می‌پردازد.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- بررسی و کارشناسی مدارک و مستندات به منظور ثبت وسایل پزشکی (تجهیزات و ملزومات مصرفی پزشکی)، صدور یا لغو پروانه‌ها و مجوزها در چهارچوب ضوابط و مقررات جاری در حوزه تجهیزات و ملزومات پزشکی.
- مشارکت در تهیه و تدوین آیین‌نامه‌ها، ضوابط، دستورالعمل‌ها، بخشنامه‌ها، چک لیست ها، فرم ها و معیارهای استاندارد.
- اجرای صحیح و به موقع کلیه ضوابط، دستورالعمل‌ها و بخشنامه‌های ابلاغی.
- مشارکت در جلسات کارشناسی و تصمیم‌گیری.
- مشارکت در امور آموزشی عمومی و اختصاصی.
- مشارکت در پیاده‌سازی استانداردهای اعتباربخشی در مرکز درمانی.
- تحلیل فرآیندها و ارائه پیشنهادات به منظور ارتقای فرایندهای جاری و تکریم ارباب رجوع.
- رسیدگی و اظهار نظر کارشناسی به شکایات واصله.

- تکمیل و به‌روزرسانی بانک اطلاعات سامانه و تهیه نرم افزارهای موردنیاز.
- انجام بازدیدهای میدانی برحسب نیاز.
- بررسی و کارشناسی مدارک و مستندات به منظور خرید و ارزیابی کیفی تجهیزات و ملزومات پزشکی.
- مشارکت در اجرای مدیریت نگهداشت و کنترل کیفی تجهیزات پزشکی.
- کارشناسی و نظارت بر اسقاط، انبارش، نصب و راه‌اندازی و خدمات پس از فروش تجهیزات پزشکی.
- بررسی و کارشناسی صورتحساب‌های صادره (فاکتورها) و قراردادهای مرتبط با تجهیزات و ملزومات پزشکی
- پیگیری و اجرای امور تفویض شده.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: مدرک تحصیلی کارشناسی، کارشناسی ارشد یا دکترا تخصصی (Phd)در رشته تحصیلی مهندسی پزشکی (کلیه گرایش ها).

۲- مهارت:

- مهارت ارائه مشاوره فنی به کاربران تجهیزات پزشکی
- عیب‌یابی و تعمیر تجهیزات پزشکی
- آشنایی به زبان انگلیسی
- مهارت نصب و راه‌اندازی تجهیزات فنی بیمارستان
- مهارت آماده‌سازی، نگهداری، کالیبراسیون و تمیز کردن دستگاه‌ها.

۳-دوره‌های آموزشی:

- سیستم نگهداری و تعمیرات فراگیر TPM
- برنامه‌ریزی نگهداری و تعمیرات PM.

بخش دوازدهم) رشته‌های شغلی توان‌بخشی و طب فیزیکی

عنوان رشته شغلی: کارشناس بینایی‌سنجی

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، فعالیت‌های مختلف در زمینه بینایی‌سنجی (اپتومتری) با به‌کارگیری شیوه‌های جدید و پیشرفته، تحقیق در زمینه‌های طراحی، تنظیم کردن (فیت) و ساخت انواع عدسی‌های تماسی و دستگاه‌های انکساری (اپتیکی)، انجام آزمایش‌های تشخیصی الکتروفیزیولوژی چشم و عکس‌برداری از قسمت‌های قدامی و خلفی چشم، ارجاع بیماران به متخصص ذی‌ربط جهت درمان و اجرای برنامه‌های آموزشی و تحقیقاتی مرتبط با اپتومتری یا سرپرستی، طرح‌ریزی و هماهنگی فعالیت‌های مذکور را بر عهده‌دارند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- انجام مطالعات لازم در زمینه دانش بینایی‌سنجی و پیشرفت‌های حاصله از آن.
- انجام مشاوره در امور بهداشتی چشم و بینایی در محیط‌های کار.
- بررسی، تشخیص و تصحیح نارسایی‌ها و عیوب انکساری با تجویز عدسی مناسب.
- انجام آزمون‌های تشخیصی بیماری‌های بخش قدامی چشم از قبیل آب سیاه (گلوکوم)، آب‌مروارید (کاتاراکت) و....
- انجام آزمون‌های ویژه از قبیل مکان نگاری (توپوگرافی)، سونوگرافی چشم.
- اندازه‌گیری میدان بینایی چشم.
- ارائه تمرینات ویژه و ورزش‌های ارتوپتیک جهت بهبود بینایی.
- معاینه دقیق چشم جهت اشکال‌یابی چشم از جهت تنبلی، نزدیک‌بینی، دوربینی و تاربینی (آستیگماتیسم).

- تعیین نمره و تجویز عینک برای رفع عیوب انکساری به کمک داروهای فلج‌کننده عضلات چشم (سیکلوپلژیک).
- ساخت و ارائه عینک‌های مربوط به عیوب انکساری.
- تجویز وسایل کمک بینایی از قبیل بزرگ‌نما، چشمی‌های مرکب (اکولرهای کامپاند) و سایر تجهیزات با تأیید کمیته علمی مربوطه.
- تشخیص و درمان غیر دارویی و غیر جراحی اختلالات دید دوچشمی، انحرافات عضلانی آشکار و غیر آشکار، فلجی و غیر فلجی.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقا معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی، کارشناسی ارشد یا دکترای تخصصی (PhD) در رشته بینایی‌سنجی.

ب: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد مدیریت توان‌بخشی **مشروط** به دارا بودن مدرک کارشناسی بینایی‌سنجی.

۲- مهارت:

- مهارت انجام معاینات بینایی‌سنجی (اپتومتریک)،
- مهارت انجام آزمون‌های مکان نگاری (توپوگرافی) قرنیه،
- مهارت اندازه‌گیری دید محیطی (پریمتری)،
- مهارت عیب‌یابی ابزارهای بینایی‌سنجی (اپتومتری)،

- مهارت تشخیص بیماری‌های انکساری (اپتیکی)،
- مهارت تحقیق و پژوهش،
- مهارت درمان نارسایی‌های بینایی.

۳-دوره‌های آموزشی:

- آسیب‌شناسی چشم،
- تحلیل مشاهدات بالینی،
- بهداشت و مراقبت‌های چشمی.

عنوان رشته شغلی: کارشناس شنوایی‌سنجی

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، به ارزیابی و تشخیص اختلالات شنوایی و تعادل، پیشگیری و حفاظت شنوایی از طریق بررسی آلودگی‌های صوتی کارخانجات و مراکز پر سروصدا و کاهش خسارت‌های ناشی از آلودگی صوتی، توان‌بخشی شنوایی شامل ساخت و تجویز انواع قالب گوش و تجویز و ارزیابی وسایل کمک شنوایی، مشاوره با افراد کم‌شنوا و ناشنوا می‌پردازند و نیز با توجه به سطح سازمانی مربوطه، شاغلین این رشته می توانند سرپرستی، طرح‌ریزی و هماهنگی امور مرتبط با شنوایی‌شناسی را نیز عهده‌دار شوند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- تحقیق و گردآوری مقالات نوین در زمین شنوایی‌شناسی و بررسی یافته‌های علمی تازه برای بالا بردن دانش کاری.
- انجام آزمایش شنوایی‌سنجی با دیاپازون و تست‌های الکتروفیزیولوژی و آزمایش‌های تکمیلی برای تعیین محل ضایعه و تعیین و تجویز نوع سمعک برای بیمار.
- غربالگری شنوایی نوزادان براساس پروتکل شنوایی.
- انجام تست‌های شنوایی‌سنجی (ادیومتری) و تست‌های عملکرد شیپور استاش.
- ارزیابی وزوز گوش، تجویز پوشاننده‌ها، تربیت شنیداری و شنوایی‌سنجی اطفال.
- تعیین میزان و عیوب شنوایی و تفسیر گوش (ادیوگرام).
- تهیه گزارش‌های لازم جهت ارائه به مسئولین ذی‌ربط.
- مشاوره با والدین بیمار ازنظر پیگیری آزمایش‌های و ارجاع به گفتار درمانی.
- قالب‌گیری و ساخت قالب گوش و سمعک.

- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکترای تخصصی (PhD) در رشته شنوائی شناسی.

ب: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد مدیریت توان‌بخشی **مشروط** به دارا بودن مدرک کارشناسی شنوایی‌شناسی.

۲- مهارت:

- مهارت تفسیر ادیوگرام،
- مهارت به‌کارگیری آزمایش‌های سنجش شنوایی،
- مهارت به‌کارگیری ریاضی در محاسبه میزان شنوایی
- مهارت لب‌خوانی،
- مهارت عیب‌یابی ابزارهای شنوایی‌سنجی،
- مهارت پیشگیری و حفاظت شنوایی،
- مهارت تشخیصی مبتنی بر آزمون‌های شنوایی‌شناسی،
- مهارت توان‌بخشی افراد کم‌شنوا،
- مهارت مشاوره شنوایی‌شناسی،
- مهارت آموزش و مشاوره به مبتلایان به اختلالات شنوایی،
- مهارت انجام معاینات بالینی و آزمون‌های رفتاری و فیزیولوژیک،

- مهارت انتخاب و تجویز و ارزیابی و جاسازی (فیتینگ) و کمک به سازگاری و توزیع وسایل کمک شنوایی،
- مهارت تحقیق و پژوهش.

۳- دوره‌های آموزشی:

- آشنایی با روش‌های جدید توان‌بخشی شنوایی،
- آشنایی با وسایل کمک شنیداری و تکنولوژی‌های آن،
- آشنایی با آزمون‌های شنوایی‌سنجی و تعادل گوش.

عنوان رشته شغلی: کارشناس اعضای مصنوعی

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، اقدام به اندازه‌گیری، قالب‌گیری و ساخت اندام‌های مختلف بدن و اسپلینت‌های ثابت و متحرک می‌نمایند و به عنوان عضو تیم توانبخشی برخی از فعالیت‌های توان‌بخشی معلولین را انجام می‌دهد یا طرح‌ریزی و هماهنگی و سرپرستی امور مرتبط با توان‌بخشی را بر عهده‌دارند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- شرکت و همکاری با تیم درمانی برای رسیدن به هدف درمانی بیمار.
- تهیه آمارهای مربوطه به بخش فنی.
- تکمیل فرم پذیرش مقدماتی بیماران طبق دستور پزشک معالج.
- ارائه خدمات مشاوره‌ای به دیگر اعضای تیم توانبخشی و متخصصین علوم پزشکی در تجویز هر چه‌بهتر انواع اعضای مصنوعی و وسایل کمکی.
- همکاری و مشاوره در تدوین استانداردهای تجویز، طراحی و ساخت انواع مختلف اعضای مصنوعی و وسایل کمکی.
- همکاری با تیم‌های بهداشتی و درمانی در جهت کاهش معلولیت و توصیه‌های پیشگیرانه به افراد سالم.
- آماده نمودن بیماران و راهنمایی بیماران جهت انجام اندازه‌گیری‌های لازم.
- آماده نمودن تجهیزات و وسایل موردنیاز برحسب ساخت وسایل کمکی اندام‌های مصنوعی.
- کمک به ساخت وسایل موردنیاز بیماران جهت بهبود عملکرد اندام‌های معلولین، اصلاح ناهنجاری‌ها و سایر موارد.

- کمک به ساخت اعضای مصنوعی جهت بهبود عملکرد و ظاهر افراد دچار قطع عضو.
- کمک به ساخت انواع اسپلینت های ثابت و متحرک تحت نظارت مسئول مربوطه.
- اندازه‌گیری، قالب‌گیری و ساخت اندام‌های مختلف بدن.
- انجام پیگیری‌های لازم در ارتباط با خدمات ارائه‌شده به بیماران.
- حفظ و حراست و جمع‌آوری وسایل و دستگاه‌های مورد استفاده.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکترای تخصصی (PhD) در رشته اعضای مصنوعی و وسایل کمکی.

۲- مهارت:

- مهارت قالب‌گیری اندام‌های بدن،
- مهارت استفاده از نرم‌افزار قالب‌گیری اندام‌های بدن،
- مهارت برقراری ارتباط با بیمار،
- مهارت استفاده از تجهیزات توان‌بخشی،
- مهارت طراحی و ساخت انواع اعضای مصنوعی و وسایل کمکی.

۳- دوره‌های آموزشی:

- آشنایی با روش‌های نوین ساخت وسایل کمکی اندام‌های مصنوعی،
- آموزش مهارت‌های اجتماعی به بیمار،
- کاربرد صحیح تجهیزات ساخت وسایل کمکی و نحوه نگهداری آن.

عنوان رشته شغلی: کارشناس توان‌بخشی فیزیکی

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، فعالیت‌های توان‌بخشی و فیزیوتراپی شامل تنظیم ستون فقرات و سایر مفاصل بدن جهت اصلاح ناهنجاری‌های غیرطبیعی، معاینه بیمار برای تشخیص ماهیت و میزان اختلال، به‌کارگیری اقدامات تکمیلی مانند ورزش، استراحت، آب‌درمانی، نوردرمانی، گرما درمانی یا ارائه خدمات گفتاردرمانی نظیر سنجش و درمان بیماران مبتلابه اختلالات گفتاری، زبان، صوت، و ایجاد امکان صحبت روان، انجام کاردرمانی شامل تهیه وسایل کمکی و آموزش کاربرد آن برای معلولین جسمی و کمک به استقلال بیماران در انجام کارهای روزمره در جامعه یا سرپرستی، طرح‌ریزی و هماهنگی امور مرتبط با توان‌بخشی را بر عهده‌دارند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- استفاده از منابع علمی به‌روز در زمینه توان‌بخشی بیماران.
- پذیرش، تست، ارزیابی و درمان بیماران با استفاده از آخرین یافته‌های علمی در رشته فیزیوتراپی.
- مشارکت در آموزش دانشجویان و ارزشیابی کیفیت آموزش رشته توانبخشی.
- نظارت بر نحوه انجام امور توان‌بخشی در مراکز درمانی بخش دولتی و خصوصی.
- انجام فیزیوتراپی برای بیماریان نظیر ماساژ دادن، گرمادرمانی (دیاترمی) و سایر درمآنهای موردنظر برای بیماران بستری.
- تعیین درمان و هدف درمان براساس تشخیص و نوع بیماری یا معلولیت و تعیین ساعات و جلسات درمانی.

- تشخیص عارضه و طرح‌ریزی وسایل کمکی و ساخت آن‌ها (اسپلینت) با درنظر گرفتن نوع معلولیت (تحت نظر و با تجویز پزشک معالج).
- آموزش به بیماران و خانواده آن‌ها درخصوص نحوه استفاده و به‌کارگیری صحیح از وسایل ارتز و پروتز.
- تلاش برای جلوگیری از پیشرفت معلولیت از طریق تعیین برنامه‌های درمانی متناسب برحسب نوع معلولیت.
- انجام اقدامات لازم آموزشی و درمانی جهت خودکفا نمودن معلولین.
- ارزشیابی حرفه‌ای وضعیت معلولین ذهنی و جسمی و تعیین حرف متناسب برای ایشان در حد امکان.
- همکاری در برنامه‌های غربالگری افراد در معرض خطر ابتلا به اختلالات گفتاری و انتخاب و به‌کارگیری تکنیک های درمانی مناسب برای درمان آن‌ها.
- مشارکت در آموزش عملی دانشجویان کارشناسی در بیمارستان‌ها و بخش‌های درمانی تابعه (کارآموزی و کارورزی).
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی دریکی از رشته‌های فیزیوتراپی، کاردرمانی، گفتاردرمانی.

ب: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد گفتاردرمانی، مدیریت توان‌بخشی، فیزیوتراپی، فیزیوتراپی ورزشی، کاردرمانی، آسیب‌های ورزشی و حرکات اصلاحی،

مشروط به دارا بودن مدرک کارشناسی دریکی ازرشته های تحصیلی ذکرشده دربند الف .

ج: دارا بودن مدرک تحصیلی دکترا تخصصی (Phd) مشاوره توان‌بخشی، گفتاردرمانی، فیزیوتراپی، کاردرمانی، **مشروط** به دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی و کارشناسی ارشد دریکی ازرشته های تحصیلی ذکرشده دربند الف و ب.

۲- مهارت:

- مهارت برقراری ارتباط با بیمار،
- مهارت انتخاب و به‌کارگیری صحیح و مناسب راهبردهای آموزشی خودیاری، شناختی، کلامی، حرکتی به بیماران،
- مهارت شناخت مشکلات ناشی از اختلالات روان‌شناختی ـ جسمانی ـ اجتماعی،
- مهارت استفاده از عوامل و ابزارهای فیزیکی-مکانیکی در جهت کمک به درمان و بهبود یا بازگرداندن کارکرد اعضای بدن،
- مهارت انجام پژوهش،
- مهارت اجرای روش‌های پیشگیری و درمان در گفتاردرمانی،
- مهارت شناسایی و تمیز اختلالات گفتار و زبان،
- مهارت آموزش به بیمار و خانواده.

۳- دوره‌های آموزشی:

- کاربرد صحیح تجهیزات توان‌بخشی و نگهداری آن،
- ایمنی تجهیزات توان‌بخشی،
- جابه‌جایی و نقل‌وانتقال صحیح بیماران.

عنوان رشته شغلی: کارآزمای سلامت سالمندی

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، با تمرکز بر ابعاد جسمی، روانی، فرهنگی و اجتماعی به ارتقا سلامت، ارائه خدمات باز توانی و توان‌بخشی و بهبود کیفیت زندگی سالمندان، بر اساس دانش روز و نیاز سالمندان می‌پردازند یا سرپرستی، طرح‌ریزی و هماهنگی امور مرتبط با سلامت سالمندان را بر عهده‌دارند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- مطالعه و برنامه‌ریزی در جهت تحکیم مبانی، اصول و ارزش‌های متعالی اخلاقی، فرهنگی و اجتماعی اسلام در گروه‌های سالمندی.
- مطالعه و برنامه‌ریزی در عرصه‌های ارائه خدمات آموزشی، پژوهشی، بهداشتی، درمانی و توان‌بخشی سلامت به گروه‌های سالمندان.
- برنامه‌ریزی مناسب در تحقق رویکرد سلامت همه جانبه (جسمی، روحی، معنوی و اجتماعی) با مشارکت سایر سازمان‌ها.
- مطالعه و برنامه‌ریزی در جهت افزایش آگاهی، مسئولیت‌پذیری، توانمندی و مشارکت فعال فرد، خانواده، جامعه در تأمین حفظ ارتقای سلامت سالمند.
- مشارکت در انجام طرح‌های کاربردی به منظور تمرکز و یکپارچگی در سیاست‌گذاری و تخصیص منابع مالی و غیرمالی نظام سلامت به سالمندان.
- ارائه راهکارهای مناسب در جهت اجرایی شدن مراقبت‌های جامع و یکپارچه سلامت سالمندی با محوریت عدالت و تاکید بر پاسخگویی، اطلاع‌رسانی شفاف، اثربخشی، کارایی و بهره‌وری در قالب شبکه بهداشتی و درمانی منطبق بر سطح‌بندی، استقرار نظام ارجاع و پزشک خانواده در کلیه شهرها و روستاها.
- ارائه پیشنهادهای مناسب در برخورداری عادلانه سالمندان از مراقبت مداوم، نظام‌مند و ساختاریافته در عرصه‌های بهداشتی و درمانی.

- ارائه پیشنهادهای مناسب در برخورداری عادلانه سالمندان در بهره‌مندی عادلانه از سبد غذایی و آشامیدنی مطلوب و مکفی.
- بررسی آماری جمعیت سالمندان کشور و پیش‌بینی تسهیلات و امکانات بهداشتی درمانی و رفاهی لازم برای پاسخ‌دهی به نیازهای سالمندان.
- بررسی و برنامه‌ریزی و تعیین اهداف و خط‌مشی‌های اجرایی در زمینه بهداشت خانواده در قالب سیاست‌های وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی.
- همراهی با پزشک و سایر کارشناسان عضو تیم در بازدیدهایی که از مراکز بهداشتی به عمل‌آمده و ارائه کمک‌های لازم به ایشان در انجام وظایف محوله.
- ثبت مشخصات و شرح حال مراجعین به مراکز بهداشتی من جمله اندازه‌گیری درجه حرارت، فشارخون و وزن بیماران پیش از معاینات پزشکی.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد یا دکترا تخصصی (Phd) در رشته های سلامت سالمندی و سالمندشناسی.

ب: دارا بودن دانشنامه تخصصی در رشته طب سالمندی.

۲- مهارت:

- مهارت آموزش، طراحی، تحقیق روش‌های مداخله بهداشتی
- مهارت پایه و کاربردی در زمینه سلامت و مراقبت‌های جامع سالمندان
- مهارت حل مساله برای کمک به تحلیل مشکلات سالمندان
- مهارت ارزیابی مراقبت‌ها و خدمات مرتبط با سالمندان
- مهارت برنامه‌ریزی پایش و ارزیابی مراقبت‌های دوران سالمندی
- مهارت مشاوره در امور سالمندان
- مهارت آموزش شیوه‌های مراقبت از خود، باز توانی
- مهارت آموزش چگونگی مواجهه با اثرات اجتماعی بیماری.

۳-دوره‌های آموزشی:

- تکریم سالمندان مبتنی بر ارزش‌های متعالی اسلام
- آشنایی با برنامه‌های مراقبت سالمندان و شاخص‌های بهداشتی مرتبط با آن
- برنامه‌ریزی استراتژیک و عملیاتی
- آمار پیشرفته.

بخش سیزدهم) رشته‌های شغلی پرتودرمانی و پزشکی هسته‌ای

عنوان رشته شغلی: کارشناس پرتوشناسی (رادیولوژی)

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، به انجام کلیه فنون مختلف رادیوگرافی ساده، تزریق ماده حاجب با نظارت و سرپرستی پزشک، همکاری با متخصص پرتوشناسی جهت انجام کارهای تخصصی رادیولوژی در بخش رادیولوژی و بخش‌های بستری، انتخاب روش‌های مناسب برای کار با پرتوهای یون‌ساز و انجام برنامه‌های آموزشی و تحقیقاتی در زمینه رادیولوژی پرداخته یا سرپرستی، طرح‌ریزی و هماهنگی امور مرتبط با پرتوشناسی را بر عهده دارند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- پذیرش بیماران مراجعه‌کننده به بخش رادیولوژی با معرفی پزشک معالج.
- مطالعه به منظور انتخاب روش‌های مناسب برای کار با پرتوهای یون‌ساز.
- نظارت بر نحوه نگهداشت و حفاظت از دستگاه‌های رادیوگرافی، سی.تی اسکن و ام.آر.آی.
- کنترل و نظارت بر کنترل کیفیت دستگاه‌های رادیوگرافی و گرافی‌های انجام‌شده.
- نظارت و بازرسی مراکز پرتو پزشکی.
- آشنایی با داده‌های تخصصی و فوق تخصصی مورد استفاده در رادیولوژی و آگاهی از عوارض جانبی آن‌ها با همکاری متخصصین رادیولوژی.

- پذیرش بیماران مراجعه‌کننده به بخش رادیولوژی با معرفی پزشک معالج با اولویت بیماران اورژانسی.
- ارائه دستورات و آمادگی‌های قبلی لازم برای بیماران برحسب نوع گرافی درخواستی با هماهنگی متخصص رادیولوژی.
- انجام گرافی‌های عادی، تخصصی، ماموگرافی و همچنین اسکن‌های درخواستی.
- آماده نمودن بیمار برای عکسبرداری از عضو.
- آماده نمودن و به‌کارگیری دستگاه با توجه به مدت تشعشع لازم و سایر عوامل فنی جهت رادیوگرافی یا فلوروسکوپی.
- بررسی و کنترل دستگاه‌های رادیولوژی و رادیوگرافی و اعلام موارد نقص به مسئولین مربوطه.
- نظارت بر فعالیت کاردان‌های رادیولوژی و سایر کارکنان ذی‌ربط.
- نظارت بر نحوه نگهداری و کاربرد دستگاه‌ها و چشمه‌های مولد پرتوهای ایکس و همکاری با سازمان‌ها و مراکز ذیصلاح.
- بررسی آمار و اطلاعات بخش رادیولوژی و ارائه گزارش اقدامات انجام‌یافته.
- ظهور و ثبوت کلیشه‌های تهیه‌شده و نظارت بر فرآیند آن.
- ارائه خدمات تشخیصی جهت بیماران بستری در بخش‌ها و یا بیماران تحت پوشش مراکز مراقبت در منزل و....
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی در رشته تکنولوژی پرتوشناسی (رادیولوژی).

ب: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد در رشته علوم داروهای پرتوزا، رادیو بیولوژی و حفاظت پرتویی، نانوتکنولوژی پزشکی، فیزیک پزشکی، فناوری تصویربرداری پزشکی (MRI)، فناوری تصویربرداری پزشکی (سی.تی اسکن)، بیوفیزیک، آناتومی (علم تشریح) و مهندسی هسته‌ای (پرتو پزشکی)، **مشروط** به دارا بودن مدرک کارشناسی در رشته تحصیلی تکنولوژی پرتوشناسی.

ج: دارا بودن مدرک تحصیلی دکترا تخصصی (Phd)در رشته علوم داروهای پرتوزا، رادیو بیولوژی و حفاظت پرتویی، نانوتکنولوژی پزشکی، فیزیک پزشکی، بیوفیزیک، مهندسی هسته‌ای (پرتو پزشکی)، علوم و فناوری‌های تصویربرداری پزشکی (گرایش تصویربرداری عصبی) **مشروط** به دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی در رشته تکنولوژی پرتوشناسی و کارشناسی ارشد دریکی از رشته های تحصیلی ذکرشده دربند ب.

۲- مهارت:

- مهارت برقراری ارتباط رفتار با بیمار
- مهارت تحلیل اطلاعات، مهارت به‌کارگیری ابزارهای آمار و اطلاعات
- مهارت عیب‌یابی ابزارهای رادیولوژی و رادیوگرافی
- مهارت تزریق ماده حاجب با نظارت و سرپرستی پزشک

- مهارت انجام فنون ساده و پیشرفته و تخصص رادیوگرافی
- مهارت حفاظت در برابر اشعه (برای خود، بیمار و سایر افراد در معرض)
- مهارت آماده‌سازی، نگهداری، کالیبراسیون و تمیز کردن دستگاه‌ها.

۳- دوره‌های آموزشی:

- ایمنی و سلامت شغلی و بهداشت محیط
- آشنایی با روش‌های رایج تصویربرداری
- احیای قلبی و ریوی پایه.

عنوان رشته شغلی: کاردان پرتوشناسی

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، با آشنایی کامل به روش‌های بکارگیری اشعه یونیزان در علم پزشکی به انجام کلیه روش‌های مختلف رادیوگرافی‌ها به استثنای فلوروسکوپی و تزریق ماده حاجب، تحت نظر متخصص مربوطه می‌پردازند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- نظارت برای پذیرش بیماران و ثبت رادیوگرافی‌های روزانه.
- کنترل کیفیت رادیوگرافی های انجام‌شده و تکرار کلیشه‌های نامطلوب در صورت لزوم.
- همکاری در آموزش عملی دانشجویان رشته تکنولوژی رادیولوژی.
- تهیه و تنظیم آمار و گزارش اقدامات هفتگی و ماهیانه و ارائه لیست لوازم و داروهای موردنیاز واحد رادیولوژی به کارشناس مربوطه.
- ارائه دستورات لازم جهت بیماران قبل از انجام رادیولوژی.
- راه‌اندازی و آماده نمودن دستگاه قبل از رادیوگرافی با رعایت نکات ایمنی و اعلام موارد خرابی به مسئولین مربوطه.
- به‌کارگیری پوشش حفاظتی و روش‌های مناسب به منظور حفاظت بیمار و پرسنل در برابر پرتوهای یونیزان.
- راهنمایی بیمار جهت گرفتن حالت مناسب به نحوی که مشاهده عضو بیمار برای رادیوگرافی درخواستی امکان‌پذیر باشد.
- بکار گیری دستگاه با توجه به شرایط تابش و سایر عوامل فنی جهت رادیوگرافی.
- آماده نمودن و به‌کارگیری دستگاه با توجه به مدت تشعشع لازم و سایر عوامل فنی جهت رادیوگرافی یا فلوروسکوپی.

- مشارکت و همکاری با کارشناسان مربوطه و پزشک متخصص در انجام کلی روش‌های پرتونگاری (آنژیوگرافی، فلوروسکوپی یا سی.تی اسکن و...) و تهیه لوازم موردنیاز.
- انجام کلیه امور مربوط به تاریکخانه از قبیل ساخت داروهای ظهور و ثبوت، تنظیم نور ایمنی، کنترل تاریخ مصرف فیلم‌ها و غیره.
- نظارت بر امر پذیرش بیماران و ثبت رادیوگرافی های روزانه.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کاردانی دریکی از رشته‌های تکنولوژی پرتوشناسی (رادیولوژی).

ب: دارا بودن مدرک تحصیلی کاردانی تکنولوژی پرتوشناسی دهان و فک و صورت صرفاً جهت رادیولوژی دهان و دندان.

۲- مهارت:

- مهارت برقراری ارتباط با بیمار
- مهارت تحلیل اطلاعات
- مهارت به‌کارگیری ابزارهای آمار و اطلاعات
- مهارت عیب‌یابی ابزارهای رادیولوژی و رادیوگرافی
- مهارت گزارش‌گیری

- مهارت تزریق ماده حاجب با نظارت و سرپرستی پزشک
- مهارت انجام تکنیک‌های ساده و پیشرفته و تخصص رادیوگرافی (به‌استثنای فلوروسکوپی)
- مهارت آماده‌سازی، نگهداری، کالیبراسیون و تمیز کردن دستگاه‌ها.

۳- دوره‌های آموزشی:

- ایمنی و سلامت شغلی
- آشنایی با روش‌های رایج تصویربرداری
- احیای قلبی و ریوی پایه.

عنوان رشته شغلی: کارشناس پرتودرمانی

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، با کاربرد مواد رادیواکتیو و اشعه ایکس و حفاظت در برابر خطرات ناشی از تشعشع پرتوهای یونیزان در رادیوتراپی و استفاده از دستگاه‌های رادیوتراپی و انجام فنون مختلف پرتودرمانی و شیمی‌درمانی زیر نظر مستقیم پزشک متخصص پرتودرمانی به درمان بیماران سرطانی می‌پردازند.

نمونه شرح وظایف و مسئولیت‌ها:

- پیش‌بینی نیازهای بخش از قبیل تجهیزات و قطعات مصرفی و غیرمصرفی و دستگاه‌های دزیمتری جدید و ملزومات مربوطه.
- کنترل سیستم‌های درمانی، تجهیزات، نگهداشت و مراقبت از آن‌ها با درنظر گرفتن کالیبراسیون دستگاه‌ها.
- آشنایی کامل کار با تجهیزات و دستگاه‌های رادیوتراپی و دستگاه شبیه‌ساز.
- رعایت کامل اصول حفاظتی و مراقبت و حمایت جسمی و روانی از بیماران در طول روزهای درمانی.
- رعایت ظرفیت کاری دستگاه‌ها و اتخاذ تدابیر و پیش‌بینی‌های لازم برای اوقات خرابی دستگاه‌ها.
- انجام برنامه و تکنیک درمانی در بالاترین کیفیت زیر نظر متخصصین.
- کنترل کیفی و ایجاد شرایط مناسب جهت تضمین کیفیت از شروع تا پایان درمان.
- اندازه‌گیری صحیح و منظم دوز اشعه (دوزیمتری).
- کنترل کیفی عملکرد دستگاه‌های رادیوتراپی از لحاظ مکانیکی و همچنین از لحاظ پایداری اشعه در فواصل زمانی معین.
- مانیتورینگ بخش رادیوتراپی به لحاظ حفاظت پرتوی.

- نظارت بر حفاظت پرتوی کارکنان ازنظر رعایت اصل ALARA و همچنین آزمایشات لازم در فواصل زمانی معین.
- کالیبراسیون دقیق دستگاه هنگام شروع درمان بیمار.
- پذیرش بیماران و نوبت‌دهی به آنان با رعایت آرامش بیماران.
- تهیه ماسک و قالب‌گیری و حفاظ سازی (شیلدینگ) و موم سازی.
- آماده‌سازی بیمار جهت درمان‌های تجویزشده (قبل و حین درمان) و رعایت موارد الزامی.
- هماهنگی با مسئولین ذی‌ربط به منظور رفع نارسایی‌های موجود در دستگاه‌ها و تجهیزات مورداستفاده.
- اطلاع‌رسانی به شرکت‌های طرف قرارداد جهت انجام سرویس‌های دوره‌ای و نگهداری دستگاه‌ها و تجهیزات.
- حالت‌دهی به بیماران طبق دستور پزشکی و مطابق با اتاق شبه‌ساز (سیمیولاتور).
- آموزش بیماران توأم با عطوفت و مهربانی به منظور حفظ امور بهداشتی شخصی و ارائه توصیه‌های لازم پزشکی.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی در رشته تکنولوژی پرتودرمانی (رادیوتراپی)

ب: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد و دکترا تخصصی (Phd) در رشته‌های فیزیک پزشکی، رادیو بیولوژی و حفاظت پرتویی، علوم داروهای پرتوزا، مهندسی هسته‌ای (پرتو پزشکی) **مشروط** به دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی تکنولوژی پرتودرمانی.

۲- مهارت:

- مهارت سنجش میزان پرتوهای پزشکی
- مهارت استفاده از پرتوهای یونیزان در روش‌های مختلف درمان بیماری‌ها (غالباً توده‌های بدخیم)
- مهارت استفاده از اصول حفاظتی و مراقبت و حمایت جسمی و روانی از بیماران
- مهارت انجام تحقیق و پژوهش.

۳- دوره‌های آموزشی:

- دوره حفاظت در برابر تشعشعات پرتوهای یونیزان در رادیوتراپی
- آشنایی با روش‌های رایج پرتو درمانی
- احیای قلبی و ریوی پایه.

عنوان رشته شغلی: کاردان پرتودرمانی

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، در انجام تکنیک‌های درمانی ساده، ساخت قالب‌ها و ثابت نگه‌دارنده‌های درمانی، مراقبت از بیمار و آماده‌سازی بیماران سرطانی و با انجام تکنیک‌های مختلف پرتودرمانی زیر نظر مستقیم پزشک متخصص پرتودرمانی به درمان بیماران سرطانی می‌پردازند.

نمونه شرح وظایف و مسئولیت‌ها:

- پیش‌بینی نیازهای بخش از قبیل تجهیزات و قطعات مصرفی و غیرمصرفی و دستگاه‌های دزیمتری جدید و ملزومات مربوطه.
- کنترل سیستم‌های درمانی، تجهیزات، نگهداشت و مراقبت از آن‌ها با درنظر گرفتن کالیبراسیون دستگاه‌ها.
- رعایت ظرفیت کاری دستگاه‌ها و اتخاذ تدابیر و پیش‌بینی‌های لازم برای اوقات خرابی دستگاه‌ها.
- پذیرش بیماران و نوبت‌دهی به آنان با رعایت آرامش بیماران.
- تهیه ماسک و قالب‌گیری و حفاظ‌سازی (شیلدینگ) و موم‌سازی.
- آماده‌سازی بیمار جهت درمان‌های تجویزشده (قبل و حین درمان) و رعایت موارد الزامی.
- هماهنگی با مسئولین ذی‌ربط به منظور رفع نارسایی‌های موجود در دستگاه‌ها و تجهیزات مورد استفاده.
- اطلاع‌رسانی به شرکت‌های طرف قرارداد جهت انجام سرویس‌های دوره‌ای و نگهداری دستگاه‌ها و تجهیزات.
- حالت‌دهی به بیماران طبق دستور پزشکی و مطابق با اتاق شبیه‌ساز (سیمیولاتور).

- آموزش بیماران توأم با عطوفت و مهربانی به منظور حفظ امور بهداشتی شخصی و ارائه توصیه‌های لازم پزشکی.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کاردانی در رشته تکنولوژی پرتودرمانی (رادیوتراپی).

۲- مهارت:

- مهارت سنجش میزان پرتوهای پزشکی
- مهارت استفاده از اصول حفاظتی و مراقبت و حمایت جسمی و روانی از بیماران
- مهارت برقراری ارتباط با بیمار.

۳- دوره‌های آموزشی:

- دوره حفاظت در برابر تشعشعات پرتوهای یونیزان در رادیوتراپی
- آشنایی با روش‌های رایج پرتو درمانی/ احیای قلبی و ریوی پایه.

عنوان رشته شغلی: کارشناس پزشکی هسته‌ای

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، با استفاده از اشعه یونیزان و رادیو داروها در تشخیص و درمان بیماری‌ها، به انجام تکنیکهای مختلف تشخیصی و درمانی زیر نظر مستقیم پزشک متخصص پزشکی هسته‌ای و نیز بکارگیری روش‌های مختلف حفاظت در برابر تشعشعات یون‌ساز و نیز سرپرستی، طرح‌ریزی و هماهنگی امور مرتبط می‌پردازند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- برنامه‌ریزی و هماهنگی در جهت تهیه لوازم و داروهای موردنیاز بخش پزشکی هسته‌ای.
- دادن دستورات و آمادگی‌های لازم به بیمار جهت انجام روش‌های تشخیصی یا درمانی.
- آماده نمودن بیمار در مجاورت یا بر روی تخت جهت انجام اسکن.
- آماده نمودن و راه‌اندازی دستگاه‌ها و تجهیزات پزشکی هسته‌ای و سایر عوامل فنی لازم.
- انجام اقدامات لازم برای حفاظت در برابر پرتوها برای کارکنان و بیماران تحت نظارت مقام مسئول.
- همکاری در انجام کارهای روزانه از جمله تهیه و آماده‌سازی رادیو داروها، تجویز و یا تزریق به بیماران و انجام اسکن‌ها.
- آماده‌سازی،تمیز کردن، نگهداری و کاربرد لوازم و تجهیزات پزشکی هسته‌ای بر اساس دستورالعمل‌ها و نکات احتیاطی ضروری (دوربین گاما، کالیبراسیون دوز اشعه، دوزیمتر محیطی و...)

- مطالعه و تحقیق در مورد پیشرفت‌های علمی و تکنولوژیک در زمینه پزشکی هسته‌ای و کسب دانش روزآمد.
- طرح‌ریزی و انجام برنامه‌های آموزشی و تحقیقاتی با همکاری و نظارت متخصص پزشکی هسته‌ای.
- همکاری با کارشناسان مربوطه در طرح‌ریزی و انجام برنامه‌های آموزشی و پژوهشی با نظارت متخصص پزشکی هسته‌ای واحد مربوطه.
- عیب‌یابی و اعلام به موقع موارد نقص دستگاه‌ها به مقام مربوطه و پیگیری رفع نقص تا به‌کارگیری مجدد دستگاه.
- بررسی آمار و گزارش اقدامات هفتگی و ماهانه جهت ارائه به سرپرست مربوطه.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی در رشته تکنولوژی پرتودرمانی و تکنولوژی پزشکی هسته‌ای.

ب: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد و دکترا تخصصی (Phd)در رشته های تحصیلی رادیو بیولوژی و حفاظت پرتویی، فیزیک پزشکی، علوم داروهای پرتوزا، علوم و فناوری‌های تصویربرداری پزشکی (گرایش تصویربرداری سلولی ملکولی و تصویربرداری عصبی) ،مهندسی هسته‌ای (پرتو پزشکی)، بهداشت پرتوها **مشروط** به دارا بودن مدرک کارشناسی دریکی از رشته های تحصیلی ذکرشده دربند الف.

۲- مهارت:

- مهارت عیب‌یابی ابزارهای پزشکی هسته‌ای
- مهارت اطمینان از کیفیت پرتونگاری
- مهارت سنجش میزان پرتوهای پزشکی
- مهارت استفاده از آشکارساز پرتوهای پزشکی
- مهارت کار با دستگاه‌های پزشکی هسته‌ای و تصویربرداری
- مهارت آماده‌سازی، نگهداری، کالیبراسیون و تمیز کردن دستگاه‌ها.

۳- دوره‌های آموزشی:

- بهداشت کاربردی انرژی هسته‌ای و امواج الکترومغناطیس
- امواج رادیواکتیو موجود در محیط و اصول
- حفاظت و کاهش آسیب آن‌ها
- نحوه نگهداری و کاربرد صحیح دستگاه‌ها.

عنوان رشته شغلی: کاردان پزشکی هسته‌ای

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، با آشنایی کامل به روش‌های بکارگیری اشعه یونیزان و رادیو داروها در تشخیص و درمان به مشارکت در انجام کلیه روش‌های مختلف تشخیصی و درمانی زیر نظر مستقیم پزشک متخصص پزشکی هسته‌ای و کارشناس مربوطه و نیز بکارگیری روش‌های مختلف حفاظت در برابر تشعشعات یون‌ساز می‌پردازند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- آماده نمودن بیمار در مجاورت یا بر روی تخت جهت انجام اسکن.
- آماده نمودن و راه‌اندازی دستگاه‌ها و تجهیزات پزشکی هسته‌ای و سایر عوامل فنی لازم.
- انجام اقدامات لازم برای حفاظت در برابر پرتوها برای کارکنان و بیماران تحت نظارت مقام مسئول.
- همکاری در انجام کارهای روزانه از جمله تهیه و آماده‌سازی رادیو داروها، تجویز و یا تزریق به بیماران و انجام اسکن‌ها.
- آماده‌سازی، تمیز کردن، نگهداری و کاربرد لوازم و تجهیزات پزشکی هسته‌ای بر اساس دستورالعمل‌ها و نکات احتیاطی ضروری (دوربین گاما، کالیبراسیون دوز اشعه، دوزیمتر محیطی،...).
- مشارکت دردادن دستورات و آمادگی‌های لازم به بیمار جهت انجام روش‌های تشخیصی یا درمانی.
- عیب‌یابی و اعلام به موقع موارد نقص دستگاه‌ها به مقام مربوطه و پیگیری رفع نقص تا بکار گیری مجدد دستگاه.

- همکاری باکارشناسان مربوطه در طرح‌ریزی و انجام برنامه‌های آموزشی و تحقیقاتی با نظارت متخصص پزشکی هسته‌ای واحد مربوطه.
- همکاری و هماهنگی در جهت تهیه لوازم و داروهای موردنیاز بخش پزشکی هسته‌ای.
- بررسی آمار و گزارش اقدامات هفتگی و ماهانه جهت ارائه به سرپرست مربوطه.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کاردانی در رشته تکنولوژی پزشکی هسته‌ای.

۲- مهارت:

- مهارت برقراری ارتباط با بیمار
- مهارت عیب‌یابی ابزارهای پزشکی هسته‌ای
- مهارت سنجش میزان پرتوهای پزشکی
- مهارت استفاده از آشکارساز پرتوهای پزشکی
- مهارت کار با دستگاه‌های پزشکی هسته‌ای و تصویربرداری
- مهارت آماده‌سازی، نگهداری، کالیبراسیون و تمیز کردن دستگاه‌ها.

۳- دوره‌های آموزشی:

- ایمنی و سلامت شغلی
- بهداشت کاربردی انرژی هسته‌ای و امواج الکترومغناطیس
- امواج رادیواکتیو موجود در محیط و اصول
- حفاظت و کاهش آسیب آن‌ها
- نحوه نگهداری و کاربرد صحیح دستگاه‌ها.

بخش چهاردهم) رشته‌های شغلی اجرایی سلامت

عنوان رشته شغلی: کارشناس امور اجرایی سلامت

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، به ارائه خدمات اجرایی و اداری و تدوین ضوابط و مقررات مناسب در شبکه بهداشت و درمان و واحدهای صفی و ستادی بخش سلامت شامل بیمارستان، کلینیک، مراکز بهداشتی، مراکز تشخیصی و درمانی و ماموریت‌های آن و تنظیم و استقرار شاخص‌ها و استانداردهای عملکردی در اداره و مدیریت مؤثر و پویای این واحدها از لحاظ اقتصادی و اجرایی مشارکت گردد. و سرپرستی، طرح‌ریزی و هماهنگی امور مرتبط با فعالیت‌های این واحدها نیز از مصادیق این رشته شغلی می‌باشد.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- تهیه و تدوین برنامه‌های بلندمدت و کوتاه مدت براساس الگوی سیاست‌گذاری و برنامه‌های کلان دانشگاه و هماهنگی با ریاست مرکز یا بیمارستان.
- اجرا، پایش و نظارت بر برنامه‌های تدوین‌شده به منظور حصول اطمینان از اجرای موفق برنامه‌ها در واحدهای تحت سرپرستی.
- برنامه‌ریزی و هماهنگ نمودن امور بیمارستان به منظور پاسخ‌دهی مناسب در مواقع بحران و بلایا با هماهنگی مسئولین ذی‌ربط.
- شرکت در جلسات و کمیسیون های مربوط و ارائه نظرات مشورتی و تخصصی.
- برنامه‌ریزی به منظور اخذ مداوم نظرات مراجعین و بیماران به منظور حصول اطمینان از رضایت آنان.
- مطالعه مداوم روش‌های انجام کار به منظور بهبود و اصلاح مستمر روش‌های کار در حوزه تحت سرپرستی.

- مطالعه مداوم کارایی منابع بیمارستانی (منابع انسانی، منابع مالی، تجهیزات) با توجه به استانداردهای بیمارستانی و ارائه راهکارهای عملی افزایش کار آیی در استفاده از منابع.
- کنترل و نظارت بر کار کارکنان واحدهای ذی‌ربط و تقسیم‌کار و ایجاد هماهنگی بین فعالیت‌های آن‌ها.
- انجام بررسی، کنترل و نظارت بر عملیات و فعالیت‌های مربوط به امور مالی مرکز یا بیمارستان.
- نظارت بر چگونگی مصرف اعتبارات و فعالیت‌های مالی بیمارستان به منظور حصول اطمینان از صحت اجرای برنامه‌های تنظیمی هدف‌گذاری شده.
- تطبیق، ترویج و هماهنگی امور بیمارستان با توجه به آخرین استانداردهای تعیین‌شده برای مراکز آموزشی و درمانی و بیمارستان‌ها.
- انجام نظارت و رسیدگی به امور اداری، مالی، تغذیه، تأسیسات، انبار و سایر واحدهای غیر درمانی مرکز یا بیمارستان.
- بررسی ساعات کار کارکنان و تهیه طرح تعیین ساعات کار تمام وقت و نیمه وقت کار آن‌ها براساس نوع و کیفیت و به منظور ایجاد هماهنگی در مرکز یا بیمارستان و نظارت بر طرح‌های تهیه‌شده.
- کنترل و نظارت بر کارهای عمرانی و تعمیراتی مرکز یا بیمارستان و ارائه پیشنهادها و راهنمایی‌های لازم جهت پیشرفت بهینه در این امور.
- جمع‌آوری اطلاعات مربوط به نیازهای کلی مرکز یا بیمارستان ازنظر ساختمان، لوازم و تجهیزات، نیاز به تعمیرات اساسی و یا بازسازی و تهیه گزارش‌های لازم پیرامون این مسائل و ارائه آن به مسئولین ذی‌ربط.
- ایجاد ارتباط مستمر و سازنده با شرکت‌های دارویی معتبر کشور به منظور دریافت به موقع سهمیه‌های دارویی.
- پیش‌بینی کلیه احتیاجات مرکز یا بیمارستان اعم از نیروی انسانی و منابع دیگر با هماهنگی و همفکری رئیس یا مدیر خدمات پرستاری و در نهایت رئیس مرکز یا بیمارستان.

- همکاری مستمر با سایر واحدهای بیمارستان و کارشناسان مربوط ازنظر درمانی، آموزشی و اداری، مالی و فنی بیمارستان به منظور ارتقای مستمر کیفیت خدمات بیمارستانی.
- تهیه و تنظیم طرح‌های موجود و مربوط به روند خرید، توزیع، نگهداری و استفاده بهینه از منابع موجود.
- همکاری در تنظیم قراردادها، مناقصه‌ها، مزایده‌ها و پایش نحوه اجرای آن‌ها تحت نظر مسئولین ذی‌ربط.
- اعلام نظر به مسئولین ذی‌ربط درخصوص عملکرد و ارزشیابی کارکنان بیمارستان در صورت نیاز.
- برنامه‌ریزی و هماهنگ نمودن امور بیمارستان ازنظر عملکرد در مواقع بحران تحت نظر مسئولین ذی‌ربط.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی در رشته مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی.

ب: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد دریکی از رشته‌های اقتصاد سلامت، فناوری اطلاعات سلامت، مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی **مشروط** به دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی در رشته مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی.

ج: دارا بودن مدرک تحصیلی دکترا تخصصی (Phd)در رشته‌های مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی، سیاست‌گذاری سلامت و اقتصاد سلامت، **مشروط** به دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی و کارشناسی ارشد دریکی از رشته های تحصیلی ذکرشده دربند الف و ب و یا دکترای حرفه‌ای پزشکی عمومی.

د: دارا بودن مدرک تحصیلی دکترای حرفه‌ای پزشکی عمومی **مشروط** به دارا بودن گواهی‌نامه دوره‌های حرفه‌ای مصوب وزارت بهداشت.

ه) دارا بودن مدرک کارشناسی ارشد و بالاتر در رشته مدیریت دولتی **مشروط** به دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی در رشته مدیریت خدمات بهداشتی درمانی و مدیریت دولتی به تشخیص کمیته اجرایی مهندسی مشاغل

۲-مهارت:

- مهارت کار با نرم‌افزارهای طبقه‌بندی و مدیریت اسناد
- مهارت کار با نرم‌افزارهای تحلیلی یا علمی
- مهارت تصمیم‌گیری
- مهارت ارزیابی اطلاعات برای تشخیص مغایرت‌ها با استانداردها
- مهارت تحلیل داده‌ها
- مهارت‌های به کارگیری اصول اقتصادی و مالی در زمینه نظام سلامت
- مهارت فنی شامل تحلیل، برنامه‌ریزی و ارزیابی حوزه‌های مرتبط دامپزشکی و نظام‌های پرداخت و تأمین مالی تحلیل هزینه‌ها، به‌کارگیری استانداردهای تشکیلاتی، فیزیکی نظام‌های مدیریتی،گزارش‌نویسی
- مهارت ادراکی شامل درک مشکلات کلی سازمان فنی در زمینه اداره مؤسسات بهداشتی و درمانی

۳- دوره‌های آموزشی:

- برنامه‌ریزی استراتژیک و عملیاتی
- مدیریت کیفیت
- سیستم‌های اطلاعات مدیریت
- اصول گزارش‌نویسی

عنوان رشته شغلی: کارآزمای مدیریت سلامت

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، با رویکرد مدیریتی، سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی و اولویت‌بندی برنامه‌های مهم و کلان نظام سلامت در سطح دانشگاهی، ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی، به توسعه و مدیریت منابع انسانی، مالی، فیزیکی، آموزشی، فرهنگی، پژوهشی، بهداشتی و درمانی در نظام سلامت می‌پردازند و با بهره‌گیری از مفاهیم دانش به‌روز مدیریت با مشارکت در طراحی و استقرار نظام نوین مدیریتی، اقتصاد نظام سلامت و انجام مطالعات میدانی، برنامه‌ریزی و سازماندهی در راستای افزایش بهره‌وری در کلیه عرصه‌ها و سطوح فعالیت سازمان به عارضه‌یابی، شناخت مشکلات و رفع موانع بهره‌وری در سازمان پرداخته یا سرپرستی، طرح‌ریزی و هماهنگی امور مرتبط با مدیریت سلامت را بر عهده‌دارند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- برنامه‌ریزی و اولویت‌گذاری برنامه‌های کلان نظام سلامت در سطح دانشگاهی، ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی.
- بررسی و تحلیل وضعیت اقتصادی، اداری، مدیریتی، مالی و زیربنایی نظام سلامت و ارائه راهکارهای بهبود و توسعه آن‌ها.
- شناسایی، تعیین، محاسبه، سطح‌بندی و اولویت‌بندی نیازهای سازمان و واحدهای تابعه و وابسته به منابع انسانی، مالی، فیزیکی، تجهیزات فنی و اداری و اطلاعاتی.
- محاسبه و اولویت‌گذاری نیازهای ساختمانی، تأسیساتی و تجهیزاتی در خصوص تأمین، نگهداشت، نوسازی و توسعه مراکز و موسسات بهداشتی، درمانی، آموزشی و پژوهشی.
- مشارکت و نظارت در تهیه و تنظیم سیاست‌ها، خط‌مشی‌ها و راهبردهای کلان در زمینه تحول، تحکیم و تقویت مدیریت و برنامه‌ریزی سازمان.

- مشارکت در تهیه و تنظیم سیاست‌ها، خط‌مشی‌ها و راهبردهای کلان سازمان در زمینه تأمین، توسعه، تخصیص و توزیع منابع انسانی، مالی، فیزیکی و دانشی.
- تحلیل اقتصادی و مالی برنامه‌های حوزه‌های سلامت.
- نظارت بر اجرای سیاست‌ها، خط‌مشی‌ها و راهبردهای کلان سازمان در زمینه تأمین، توسعه، تخصیص و توزیع منابع انسانی، مالی، فیزیکی و دانشی.
- طراحی و استقرار سامانه‌های جامع و یکپارچه سازمانی براساس سیاست‌ها و راهبردهای دولت و نظام سلامت کشور.
- تهیه و ارائه الگوها و طرح‌های مناسب معماری و عمرانی واحدهای بهداشتی، درمانی، آموزشی و پژوهشی منطبق با اصول علمی و امکانات و شرایط جغرافیایی، فرهنگی و اقلیمی کشور.
- تعیین محورهای تحقیقات توسعه‌ای ـ کاربردی موردنیاز و بسترسازی جهت اجرای آن‌ها در حوزه نظام اداری ـ مالی ـ اقتصادی و مدیریتی سازمان.
- مدیریت در شرایط بحران و به‌کارگیری مناسب‌ترین شیوه‌های مدیریت با استفاده بهینه از امکانات موجود.
- انجام مطالعات میدانی، برنامه‌ریزی و سازماندهی در راستای افزایش بهره‌وری در کلیه عرصه‌ها و سطوح فعالیت سازمان.
- عارضه‌یابی، شناخت مشکلات و رفع موانع بهره‌وری در سازمان.
- تهیه و تنظیم برنامه‌های اجرایی در راستای استقرار مدیریت دانش.
- مدیریت ریسک، مدیریت ناب، مدیریت برمبنای هدف، توسعه و غنی‌سازی شغلی، سازمان‌های یادگیرنده، مدیریت کارآفرینی.
- به‌کارگیری روش‌های ارزیابی مانند ارزیابی متوازن و... به‌منظور ایجاد سازمان استراتژی محور.
- برنامه‌ریزی مداخلات نظام سلامت بر اساس عوامل اجتماعی مؤثر بر سلامت.
- ساماندهی و توسعه مشارکت بخش غیردولتی در حوزه‌های تصمیم‌گیری، برنامه‌ریزی، اجرا، نظارت و ارزیابی بخش سلامت.

- تهیه، تنظیم و ابلاغ دستورالعمل‌ها، ضوابط، رویه‌ها و مدیریت، برنامه‌ریزی، سازماندهی منابع، ارزیابی عملکرد سازمان با رویکرد مدل های تعالی سازمانی در بخش سلامت.
- بهره‌گیری از توان علمی و امکانات و تسهیلات فنی و اعتباری انجمن‌ها، نهادها و مجامع ملی و بین‌المللی.
- برقراری ارتباط با جامعه و برنامه‌ریزی برای جلب مشارکت مردم در مراحل مختلف برنامه‌ریزی، اجرا، پایش، ارزشیابی و تأمین خدمات در سلامت.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد یا دکترا تخصصی (Phd)در رشته‌های مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی، اقتصاد بهداشت، سیاست‌گذاری سلامت، اقتصاد سلامت،آینده‌پژوهی سلامت.

ب: دارا بودن مدرک تحصیلی دکتری حرفه‌ای و دانشنامه تخصصی دریکی از رشته های پزشکی، داروسازی، دندانپزشکی.

۲- تجربه:

- درخصوص پرسنل دارای مدرک تحصیلی دکترای حرفه‌ای و تخصصی(Phd) و یا دانشنامه تخصصی حداقل ۶ سال سابقه فعالیت مرتبط برای تصدی پست‌های مدیریتی ستاد دانشگاه یا ادارات کل.
- درخصوص پرسنل دارای مدرک تحصیلی دکترای حرفه‌ای و تخصصی (Phd) و یا دانشنامه تخصصی حداقل ۸ سال سابقه فعالیت مرتبط برای تصدی پست‌های مدیریتی ستاد وزارت و یا سازمان‌ها.
- مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد اقتصاد سلامت، مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی. حداقل ۱۰ سال سابقه فعالیت مرتبط برای تصدی پست‌های مدیریتی ستاد دانشگاه یا ادارات کل.
- مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد اقتصاد سلامت، مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی. حداقل۱۲ سال سابقه فعالیت مرتبط برای تصدی پست‌های مدیریتی ستاد وزارت و یا سازمان‌ها.

۳- مهارت:

- مهارت فنی شامل تحلیل سیستم سلامت
- مهارت برنامه‌ریزی و ارزیابی نظام سلامت
- مهارت نظام‌های پرداخت و تأمین مالی
- مهارت تحلیل هزینه‌ها،
- مهارت به‌کارگیری استانداردهای تشکیلاتی بالینی و فیزیکی نظام‌های مدیریتی
- مهارت ادراکی شامل درک مشکلات کلی سازمان
- مهارت انسانی شامل داوری
- مهارت کار با یا بوسیله کارکنان

- آگاهی از فنون تشویق و بکارگرفتن شیوه‌های رهبری مؤثر.

۴- دوره‌های آموزشی:

- طی ۲۵۰ ساعت دوره مدیریت اجرایی برای مدرک تحصیلی دکتری حرفه‌ای و تخصصی پزشکی، داروسازی، دندانپزشکی و کارشناسی ارشد اقتصاد بهداشت، مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی، برنامه‌ریزی و مدیریت بهداشت عمومی
- تفکر خلاق
- رویکردهای نوین مدیریت دولتی
- سیستم‌های اطلاعاتی مدیریت.

عنوان رشته شغلی: بازرس سلامت

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، طی فرآیندی نظام‌مند با برنامه‌ریزی و به صورت هدف‌دار و با داشتن اختیار قانونی به جمع‌آوری اطلاعات دقیق به منظور بررسی انطباق یک محصول یا خدمت یا رفتار در بخش بهداشت و درمان با قوانین، آئین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های مربوطه می‌پردازند و نتیجه نهایی آن‌که تایید یا رد انطباق می‌باشد را جهت اقدامات لازم قانونی گزارش می‌نمایند یا سرپرستی، طرح‌ریزی و هماهنگی امور مرتبط با بازرسی در حیطه بهداشت و درمان را بر عهده‌دارند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- مطالعه و بررسی تکنیک‌ها و روش‌های نوین بازرسی و ارزیابی به منظور تطابق روش اعمال‌شده با اهداف مدنظر به منظور افزایش کارایی کمی و ارتقاء کیفی فرآیند بازرسی و گزارش دهی.
- تحلیل کمی و کیفی شواهد و اطلاعات گردآوری‌شده در جریان بازرسی بر پایه اصول علمی.
- تنظیم نتیجه تحقیقات و تهیه گزارش و ارسال آن به مراجع ذی‌ربط جهت پیگیری و حصول نتیجه.
- ارائه پیشنهاد و راهکار اصلاحی به منظور افزایش سرعت و اثربخشی مأموریت‌های بازرسی محوله.
- بازرسی از کلیه واحدهای زیرمجموعه دستگاه در زمینه امور مرتبط با سلامت و ارائه پیشنهاد جهت اصلاح فرآیندها و رفع نواقص موجود.

- کنترل و نظارت بر ورود، تولید، توزیع تا عرضه فروش کالاهای سلامت محور (کلیه مواد و فرآورده‌های دارویی و مکمل، بیولوژیک و سنتی و گیاهی، خوراکی و آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی، ملزومات و تجهیزات پزشکی.
- رسیدگی اولیه به شکایات واصله و پاسخگویی به مراجعین در رفع مشکلات در موارد مربوطه.
- انجام بازرسی‌های لازم به منظور حصول اطمینان از انطباق عملکردها با قوانین، آئین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های مرتبط.
- هماهنگی و همکاری با نهادهای نظارتی برون‌سازمانی به منظور تبادل نظر و ارتقاء سطح عملکرد با نظارت مقام مافوق.
- ارائه راهکارهای مناسب به منظور بهره‌برداری بهتر از منابع و توانایی‌های موجود در راستای اهداف و برنامه‌ها.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی دکترای حرفه‌ای یا دانشنامه تخصصی .

ب: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد یا دکترای تخصصی(PhD) دریکی از رشته‌های تحصیلی تخصصی دستگاه **مشروط** به دارا بودن کارشناسی مرتبط با تشخیص و تایید کمیته اجرائی مهندسی مشاغل.

۲- تجربه:

- حداقل سنوات تجربه موردنیاز مرتبط چهار سال می‌باشد.

۳- مهارت:

- مهارت به‌کارگیری قوانین و مقررات و استانداردهای حوزه سلامت
- مهارت انجام مشاهده دقیق
- مهارت گزارش‌نویسی
- مهارت جمع‌آوری و تحلیل داده ها
- مهارت مدیریت و ارتقا فرآیند
- مهارت مستندسازی اطلاعات، مهارت انطباق مشاهدات و مستندات با استانداردها
- مهارت انجام مصاحبه.

۴-دوره‌های آموزشی:

- آشنایی با آیین‌نامه‌ها، بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌ها مربوط به خدمات پزشکان پیراپزشکان و مراکز پزشکی
- آشنایی با آیین‌نامه‌ها، بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌های اختصاصی دفتر حقوقی وزارت بهداشت و درمان
- آشنایی با تکنیک‌ها و روش‌های جدید بازرسی.

عنوان رشته شغلی: کارآزمای امور بین‌المللی سلامت

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، براساس قوانین و مقررات داخلی به ایجاد ارتباط مؤثر با کشورها و سازمان‌های بین‌المللی فعال در حیطه سلامت، همکاری علمی و فنی در تنظیم قراردادهای بین‌المللی براساس قوانین و حقوق بین‌الملل، ایجاد زمینه‌های مناسب جهت تجارت بین‌الملل و گردشگری سلامت، امکان‌سنجی زمینه‌های اشتغال گروه علوم پزشکی، صدور خدمات پزشکی و ایجاد واحدهای تشخیصی و درمانی در خارج از کشور، بررسی و امکان‌سنجی ایجاد واحدهای آموزشی بین‌الملل در داخل کشور و نظارت بر روند اجرای تفاهم‌نامه‌های آموزشی بین‌المللی یا سرپرستی، طرح‌ریزی و هماهنگی امور مرتبط با مسائل بین‌المللی سلامت در حیطه فعالیت‌های این رشته شغلی می‌باشد.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- مطالعه و شناخت وظایف و عملکرد سازمان‌های بین‌المللی مرتبط با بهداشت و درمان از قبیل برنامه پیشرفت و توسعه ملل متحد (UNDP)، صندوق کودکان ملل متحد (UNCEF)، سازمان جهانی بهداشت (WHO) و غیره به منظور اجرای برنامه‌های مشترک و توسعه روابط این سازمان‌ها در کشور.
- بررسی میزان اثربخشی و کارایی همکاری‌های بین‌المللی و ارائه راهکارهای مناسب جهت بهبود و ارتقاء روابط.
- مطالعه و بررسی امکانات بالقوه برای شرکت در برنامه‌های سازمان‌های بین‌المللی به منظور پیشبرد برنامه‌ها.
- مطالعه و بررسی و ارائه راهکارهای مناسب در جهت گسترش همکاری‌های فی‌مابین ایران و سازمان‌های بین‌المللی در بخش سلامت.

- تهیه و تدوین برنامه‌ها و الگوهای لازم برای تأمین منابع و اطلاعات تخصصی حوزه‌های سلامت برای کارشناسان و مدیران حوزه‌های مختلف بهداشت و درمان.
- ایجاد زمینه‌های همکاری و همفکری با کارشناسان و مدیران سایر وزارتخانه‌ها و سازمان‌های دولتی و غیردولتی و عمومی، مردم‌نهاد و خصوصی به منظور بسترسازی برای افزایش تبادل اطلاعات و همکاری در سطح سازمان‌های منطقه‌ای، فرا منطقه‌ای و بین‌المللی و همچنین با سایر کشورها تحت نظر مقام مافوق.
- تهیه اطلاعات تخصصی سلامت موردنیاز واحدهای تابعه وزارت متبوع در حیطه وظایف و جایگاه سازمان‌های بین‌المللی.
- ارائه خدمات مشورتی و فنی تخصصی در مورد سازمان‌های مذکور به مسئولین ذی‌ربط.
- مطالعه، بررسی و پیشنهادهای تخصصی سلامت جهت تدوین، تهیه و تنظیم پیش‌نویس قطعنامه‌ها، قراردادها و موافقت‌نامه‌های علمی و فنی با دانشگاه‌های علوم پزشکی، سازمان‌ها و موسسات بین‌المللی و سایر کشورهای جهان.
- مطالعه، بررسی و پیشنهاد زمینه‌های موجود برای گسترش ارائه خدمات بهداشتی و درمانی توریسم سلامت.
- بررسی و تحلیل مدارک و اسناد مربوط به اجلاسیه‌های سازمان‌های بین‌المللی از جمله سازمان جهانی بهداشت و کمیته‌های منطقه‌ای.
- همکاری در برنامه‌ریزی برگزاری کنفرانس‌ها، سمینارها وکارگاه‌های آموزشی علمی در حوزه سلامت در کشور.
- بررسی و تحلیل نتایج پروژه‌ها و برنامه‌های مشترک با سایر کشورها و پیشنهاد اقدامات لازم.
- هدایت و هماهنگی واحدها و نیروهای تحت پوشش در جهت برنامه مدون و مصوب.
- تهیه برنامه عملیاتی در جهت اجرای سیاست‌ها و برنامه‌های کلان حوزه امور بین‌الملل سلامت.

- تهیه گزارش عملکرد از حوزه‌های تخصصی در خصوص اقدامات انجام‌شده و نتایج آن.
- همکاری در تحلیل اطلاعات و مستندات مربوط به منظور تهیه و تنظیم بودجه اجلاس‌ها، کارگاه‌های آموزشی، کنفرانس‌ها، سمینارها و سمپوزیوم‌های علمی بین‌المللی.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد سلامت بین‌الملل.

ب: دارا بودن مدرک تحصیلی دکتری تخصصی بالینی و پایه (PhD) دریکی از رشته‌های علوم پزشکی با تشخیص و تایید کمیته اجرائی مهندسی مشاغل

۲- مهارت:

- مهارت تحلیل آماری
- مهارت استفاده از طبقه‌بندی بین‌المللی حساب‌های سلامت (ichat)
- مهارت هدایت طرح‌های پیشنهادی
- مهارت ایجاد و پایش پروتکل‌ها
- مهارت قضاوت درباره صحت پاسخ‌ها جهت اطمینان از کیفیت داده‌ها
- مهارت به‌کارگیری دانش حاصل از کار با جمعیت‌های هدف

- تسلط بر یکی از زبان‌های انگلیسی، عربی، فرانسوی، روسی، اسپانیایی در سطح پیشرفته با ارائه مدرک رسمی معتبر.

۳-دوره‌های آموزشی:

- اقتصاد و تجارت بین‌الملل
- آشنایی با سازمان‌ها و حقوق بین‌المللی
- اصول نگارش علمی به زبان خارجی و فارسی
- روش ترجمه متون تخصصی روابط بین‌الملل.

عنوان رشته شغلی: کارشناس تعالی سازمانی سلامت

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، به بررسی سیستم‌ها، فرآیندها و شیوه‌های مناسب جهت اجرای برنامه‌های مرتبط با تعالی سازمانی نظیر الگوهای ارتقای کیفیت، حاکمیت بالینی، اعتباربخشی و ... پرداخته و در پیاده‌سازی نظام ارزیابی و بهینه‌سازی عملکرد بالینی، مدیریتی، اقتصادی و اطلاعاتی مؤثر مشارکت نموده یا سرپرستی، طرح‌ریزی و هماهنگی امور مرتبط با ارتقا فرآیندها را بر عهده‌دارند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- شناسایی و ارائه راهکارهای مناسب به منظور جذب و بهره‌برداری از کلیه امکانات موجود اعم از منابع دولتی، غیردولتی، ملی و بین‌المللی برای توسعه.
- ارزیابی عملکرد کارکنان و واحدهای اداری و تخصصی بر اساس دستورالعمل‌ها و ضوابط ابلاغی.
- مشارکت در استقرار مدیریت دانش و یادگیری سازمانی در سطوح مختلف سازمان.
- مشارکت در استقرار مدیریت ریسک، مدیریت ناب، مدیریت برمبنای هدف، توسعه و غنی‌سازی شغلی، سازمان‌های یادگیرنده، مدیریت کارآفرینی.
- اجرای برنامه‌های مرتبط با تعالی سازمانی (الگوهای ارزیابی کیفیت، حاکمیت بالینی، اعتباربخشی.
- مشارکت در اجرای روش‌های ارزیابی مانند کارت امتیازی متوازن به منظور ایجاد سازمان استراتژی محور.
- مطالعه و بررسی خدمات قابل‌واگذاری و مشارکت در تدوین دستورالعمل واگذاری و تنظیم گزارش‌های اقدامات انجام‌شده.
- اجرای رویکردها، اصول، مبانی و مفاهیم مرتبط با توسعه سازمان و مدیریت بخش سلامت.

- مطالعه، بررسی و ارائه سیستم ها، فرایندها، شیوه ها، مهارت‌ها و ابزارهای مناسب نظام سلامت و تلاش برای بسط و بهبود مستمر کیفی آن‌ها.
- مشارکت در پیاده‌سازی مهندسی سازمانی، برنامه‌ریزی، سازماندهی، فرهنگ‌سازمانی، نظام ارزیابی عملکرد و مدیریت اطلاعات و ارائه گزارش‌های دوره‌ای و موردی در این خصوص.
- اصلاح فرایندهای سازمانی در واحدهای ارائه‌دهنده خدمات سلامت و مرتبط با مأموریت سازمان.
- تعیین اولویت‌های خدمات سلامت و برنامه‌ها و مداخلات موردنیاز نظام سلامت.
- مطالعه و بررسی ساختار تشکیلاتی واحد ذی‌ربط و پیشنهادات اصلاحی برای بهبود ساختاری.
- تهیه و تدوین و تولید اقلام آماری و شاخص‌های سازمانی موردنیاز برنامه‌ریزی راهبردی.
- تهیه و تنظیم و تدوین برنامه‌های توانمندسازی کارکنان نظام.
- مشارکت در تدوین استانداردها، ارزیابی عملکرد اقتصادی واحد و استقرار سیستم هزینه‌یابی و تعیین قیمت تمام‌شده خدمات.
- تحلیل آمار و اطلاعات مرتبط جهت تصمیم‌سازی‌های اقتصادی.
- تهیه تحلیل‌ها و شاخص‌های ارزیابی عملکرد واحدها نظیر تحلیل‌های هزینه-منفعت، هزینه-کارآیی، هزینه-اثربخشی، هزینه-مطلوبیت، هزینه-فرصت‌های از دست رفته، با تأکید بر عملکرد مالی.
- مطالعه و ارائه راهکارهای افزایش منابع مالی از جمله درآمد اختصاصی.
- مطالعه و ارائه راهکارهای مناسب برای ممانعت از نشت منابع از جمله کسورات.
- ارائه مشاوره در خصوص نحوه وصول و مصرف منابع اختصاصی.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی.

ب: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی، فناوری اطلاعات سلامت، ارزیابی فناوری سلامت، اپیدمیولوژی **مشروط** به دارا بودن مدرک کارشناسی مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی.

ج: دارا بودن مدرک تحصیلی دکترا تخصصی (Phd) مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی، مدیریت تحقیقات و فناوری در نظام سلامت، مدیریت اطلاعات سلامت، اپیدمیولوژی، اقتصاد سلامت، سیاست‌گذاری سلامت مشروط به دارا بودن مدرک کارشناسی مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی و کارشناسی ارشد دریکی از رشته های تحصیلی ذکرشده دربند ب.

۲- مهارت:

- مهارت برنامه‌ریزی
- مهارت تحلیل داده ها
- مهارت تصمیم‌گیری مبتنی بر شواهد
- مهارت ارزیابی اقتصادی مداخلات مدیریتی
- مهارت ممیزی نظام‌های مدیریتی
- مهارت ارزیابی عملکرد سازمانی.

۳-دوره‌های آموزشی:

- طراحی سازمان (ساختار ـ سیستم ـ فرآیند)
- الگوهای اعتباربخشی
- مدیریت تحول سازمانی
- برنامه‌ریزی استراتژیک و عملیاتی.

بخش پانزدهم) رشته‌های شغلی دامپزشکی

عنوان رشته شغلی: دامپزشک

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، فعالیت‌های پیشگیری، تشخیص و درمان بیماری‌های دام و تشخیص، کنترل و ریشه‌کنی بیماری‌های دامی مشترک بین انسان و دام و بررسی اپیدمیولوژیک بیماری‌های دامی و شرکت در عملیات اجرایی خدمات بهداشتی درمانی دامپزشکی و بررسی شیوع بیماری‌های ناشناخته و پیشگیری و مقابله با بحران‌ها و حوادث غیرمترقبه، خدمات مشاوره، تحقیق، آموزش، ترویج و ارزیابی عملکرد، برنامه‌ریزی و نظارت بر واحدها و مراکز تشخیص و درمان و تنظیم و ارائه گزارش‌های در حوزه دامپزشکی و مطالعه، برنامه‌ریزی، سرپرستی، طرح‌ریزی و هماهنگی را برعهده دارند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- اقدامات لازم جهت تشخیص، درمان و جراحی دام‌های بیمار در بیمارستان یا درمانگاه.
- صدور دستورالعمل‌های لازم درباره امور مربوط به معاینات و معالجات و بستری نمودن دام‌های بیمار و تجویز دارو.
- تجهیز و اعزام اکیپ‌های سیار به مراکز دامداری و دام‌پروری به منظور اجرای برنامه‌های دامپزشکی.
- اعزام اکیپ‌های سیار به مراکز دامداری و دام‌پروری به منظور نمونه‌برداری.
- تأمین نیازهای فنی از قبیل نوع و مقدار واکسن، تجهیزات و غیره.
- اظهار نظر درباره تغییر یا اصلاح روش‌های مبارزه و ریشه‌کنی بیماری‌ها.
- تلقیح دام‌ها در برابر بیماری‌های ویروسی مانند هاری و غیره.

- پیگیری عملیات اجرایی بهداشتی و درمانی دام‌ها در حوزه عملکرد.
- تهیه برنامه انجام خدمات بهداشتی و درمانی در حوزه عملکرد.
- انجام مطالعات لازم به منظور آگاهی از وضع بهداشتی، درمانی دام‌ها در مناطق مختلف کشور و جمع‌آوری اطلاعات موردنیاز جهت برنامه‌ریزی در حوزه عملکرد.
- تجزیه‌وتحلیل فعالیت‌های بهداشتی و درمانی دام‌ها در حوزه عملکرد.
- رسیدگی و نظارت بر عملیات اجرایی بهداشتی و درمانی افراد تحت نظر.
- نظارت و راهنمایی کلیه موسسات دامپروری و دامداری و دارویی دام و فراورده‌های دامی در حوزه عملکرد.
- مطالعه و تحقیق درباره مسائل و روش‌های اجرایی بهداشتی و درمانی نظیر ریشه‌کنی بیماری‌های مشترک انسان و دام، بیماری‌های دامی.
- کسب اطلاع از چگونگی شیوع بیماری‌های ناشناخته و انجام عملیات تشخیص و اعلام نتیجه تشخیص به واحدهای اعزامی همراه با توصیه فنی لازم.
- اظهار نظر درباره نحوه استفاده از دارو، واکسن و سایر مواد بیولوژیک و نتایج حاصله از مصرف آن‌ها.
- مطالعه، سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی، تدوین ضوابط، مقررات و دستورالعمل‌های فنی، بهداشتی مرتبط شغل.
- بازرسی، نظارت و کنترل و صدور مجوز بهداشتی تولید، واردات، صادرات، نگهداری، پخش و فروش دارو و مواد بیولوژیک، مکمل‌ها، مواد افزودنی، لوزام و تجهیزات و مواد مصرفی دامپزشکی.
- مطالعه و ارزیابی خطر و ثبت داروها و فرآورده‌های بیولوژیک، مکمل‌ها و مواد افزودنی و لوازم و مواد مصرفی دامپزشکی.
- مطالعه، برنامه‌ریزی و تعیین شاخص‌های تخصصی و ارزیابی طرح‌ها، پروژه‌ها و عملکرد دامپزشکی.
- مدیریت، برنامه‌ریزی، نظارت و همکاری در انجام تحقیقات، آموزش و ترویج دامپزشکی.

- مدیریت، هماهنگی و نظارت بر امور مرتبط با پیشگیری و مقابله با بحران و حوادث پیش‌بینی‌نشده و پدافند غیرعامل دامپزشکی.
- تنظیم ارتباطات و تدوین و اجرای تفاهم‌نامه‌ها و اسناد همکاری عمومی و بین‌المللی و سازمان‌های تخصصی از جمله دفتر بین‌المللی آموزش (OIE) و همچنین تهیه و ارائه گزارش‌های لازم.
- همکاری در اجرای پروژه‌های آموزشی، تحقیقاتی و ترویجی مرتبط با شغل.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز

۱-تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی دکترای حرفه‌ای و تخصصی در رشته دامپزشکی.

۲- تجربه:

- احراز پست‌های مرتبط این شغل در ستاد ادارات کل مستلزم حداقل ۲ سال تجربه و در ستاد سازمان حداقل ۷ سال تجربه است.

۳- مهارت:

- مهارت کار با دستگاه‌های اشعه ایکس (ثابت و پرتابل)
- مهارت کار با ابزارهای جراحی دامپزشکی
- مهارت کار با دستگاه‌های ساکشن و تزریق

- مهارت کار با نرم‌افزارهای پزشکی
- مهارت آموزش بهداشت دام به دامداران و دام‌پروران
- مهارت بازرسی و نظارت علمی
- مهارت گزارش‌نویسی و ارائه گزارش
- مهارت مهارت به‌کارگیری ابزارهای آمار و تحلیل اطلاعات
- مهارت استفاده از دارو، واکسن و سایر مواد بیولوژیک
- مهارت آموزش روش‌های جدید نمونه‌گیری و آزمایش‌ها
- مهارت تحلیل فعالیت‌های بهداشتی و درمانی دام‌ها
- مهارت مطالعه و تحقیق.

۴- دوره‌های آموزشی:

- آشنایی با بیماری‌های نوپدید و بازپدید دامی
- ارزیابی طرح‌ها و شاخص‌های تخصصی دامپزشکی
- بازدید فنی و کارشناسی
- نمونه‌برداری واحدهای تولید
- برنامه‌ریزی آموزشی
- تحقیقات و ترویج دامپزشکی
- اقتصاد دامپزشکی.

عنوان رشته شغلی: کاردان دامپزشکی

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، فعالیت‌هایی شامل همکاری در زمینه ارائه خدمات دامپزشکی تحت نظارت دامپزشکان و انجام اموری از قبیل واکسیناسیون، تزریقات، پانسمان، مراقبت‌های بهداشتی، بازدید، نمونه‌برداری، قرنطینه، پاک‌سازی و ضدعفونی، سمپاشی، معدوم‌سازی دام، خوراک و نهاده‌های دامی آلوده و یا مشکوک و سایر عملیات فنی دامپزشکی و اجرای مقررات بهداشتی در کانون‌های آلوده یا سایر واحدهای تحت نظارت بهداشتی دامپزشکی و خدمات آزمایشگاهی دامپزشکی را بر عهده‌دارند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- مطالعه جمع‌آوری داده و تهیه گزارش‌های.
- همکاری و نظارت بر اجرای خدمات بهداشتی و درمانی دام.
- انجام اموری از قبیل واکسیناسیون، تزریقات، پانسمان و مراقبت بهداشتی.
- انجام خدمات بهداشتی و درمانی مانند قطع شاخ، اصلاح سم، تلقیح مصنوعی تحت نظارت دامپزشکان.
- بازدید، نمونه‌برداری و اعلام بروز بیماری‌های دامی و موارد تخلف از ضوابط و مقررات دامپزشکی و تهیه و ارائه گزارش‌های لازم.
- انجام عملیات آزمایشگاهی مانند دریافت و آماده‌سازی نمونه، ساخت محیط کشت، استریلیزاسیون لوازم و تجهیزات.
- همکاری با دامپزشکان و سایر کارشناسان ذی‌ربط در انجام وظایف و فعالیت‌های مختلف مربوطه.
- اعمال ضوابط بهداشتی و قرنطینه، پاک‌سازی، ضدعفونی، سم‌پاشی، معدوم‌سازی دام و خوراک و نهاده‌ها و فرآورده‌های دامی آلوده و یا مظنون.

- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در رشته شغلی مربوطه.

شرایط احراز

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کاردانی در رشته‌های دامپزشکی، بهداشتیار دامپزشکی.

۲- تجربه:

- برای احراز پست‌های مرتبط در ستاد سازمان دامپزشکی کشور حداقل ۵ سال تجربه لازم است.

۳- مهارت:

- مهارت نمونه‌برداری
- مهارت استفاده از مواد مصرفی و تجهیزات آزمایشگاه
- داروها و مواد بیولوژیک
- مهارت انجام تزریقات و مایه‌کوبی
- مهارت گزارش‌نویسی.

۴- دوره‌های آموزشی:

- استریلیزاسیون و ضدعفونی مواد و تجهیزات آزمایشگاه
- اصول ساخت محیط کشت
- استفاده از فناوری اطلاعات
- اصول ایمنی‌شناسی دامپزشکی.

عنوان رشته شغلی: کارشناس بهداشت دام و فرآورده‌های دامی

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، فعالیت‌هایی شامل مطالعه، برنامه‌ریزی، تدوین ضوابط و مقررات بازرسی و نظارت بر اجرای ضوابط و مقررات بهداشتی تولید دام و فرآورده‌های خام دامی و تضمین کیفیت و مدیریت پسماندها براساس سامانه‌های بین‌المللی از جمله GMP، HACCP، GLP و همچنین اعمال مقررات بهداشتی و قرنطینه‌ای، نظارت و کنترل واردات، صادرات، ترانزیت، حمل، نگهداری و عرضه دام و فرآورده‌های دامی یا سرپرستی، طرح‌ریزی و هماهنگی امور مرتبط بهداشت دام و فراورده‌های دامی را بر عهده‌دارند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- مطالعه، برنامه‌ریزی، تدوین ضوابط، مقررات و دستورالعمل‌های فنی و بهداشتی مرتبط شغل.
- مطالعه، گردآوری، طبقه‌بندی، تجزیه‌وتحلیل داده‌ها و مطالعات اپیدمیولوژیک داده‌ها و تدوین و ارائه گزارش‌های مرتبط با شغل.
- بازرسی، نظارت، کنترل و صدور مجوز بهداشتی واردات، صادرات، ترانزیت دام، فرآورده‌های دامی، خوراک دام، مواد اولیه و نهاده‌های خوراک دام، اسپرم، جنین، فرآورده‌های دامی تراریخته و دارو، مواد بیولوژیک، مکمل‌ها و افزودنی‌های خوراکی و تجهیزات و لوازم دامپزشکی.
- بازدید، نظارت و اعمال ضوابط بهداشتی و قرنطینه‌ای، کنترل تردد دام و فرآورده‌های دامی و لوازم و تجهیزات مرتبط آلوده یا مظنون به آلودگی در کانون‌های بیماری‌های دامی.

- بازدید، نظارت، کنترل و اعمال ضوابط بهداشتی در زیستگاه‌ها و اماکن دامی، واحدها و مراکز مرتبط با شغل در تمام مراحل تولید، استحصال، فرآوری، حمل‌ونقل، نگهداری و عرضه دام زنده و فرآورده‌های دامی.
- بازدید، نظارت و اعمال ضوابط بهداشتی و قرنطینه‌ای و اقدامات لازم برای تضمین بهداشت و سلامت مواد اولیه خوراک و خوراک آماده دام، مکمل‌ها و افزودنی‌های مربوط.
- بازدید، نظارت و اعمال ضوابط بهداشتی و قرنطینه‌ای و اقدامات لازم برای تضمین کیفیت و سلامت دام و فرآورده‌های دامی در تمام مراحل تولید، حمل، نگهداری، توزیع و فروش.
- نظارت و اعمال ضوابط بهداشتی و قرنطینه‌ای به منظور کاهش مخاطرات ناشی از پسماندهای دامپزشکی.
- بازدید، نظارت و اعمال ضوابط بهداشتی و قرنطینه‌ای در تمام مراحل تولید، واردات، صادرات، نگهداری، حمل، توزیع و عرضه فرآورده‌های ترا ریخته دامی.
- همکاری در اجرای پروژه‌های آموزشی، تحقیقاتی و ترویجی مرتبط با شغل.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز:

۱-تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی، کارشناسی ارشد یا دکتری در رشته‌های تحصیلی بهداشت مواد غذایی، بهداشت گوشت، فرآورده‌های دامی.

ب: دارا بودن مدرک تحصیلی دکتری حرفه‌ای و تخصصی در رشته دامپزشکی.

**احراز پست‌های مرتبط در ستاد اداره کل دامپزشکی استان و سازمان دامپزشکی کشور مستلزم داشتن مدرک دکترای حرفه‌ای یا تخصصی است.

۲- تجربه:

- احراز عنوان پست‌های مرتبط این شغل در ستاد سازمان دامپزشکی کشور مستلزم حداقل ۵ سال تجربه است.

۳- مهارت:

- مهارت برنامه‌ریزی
- مهارت انجام ممیزی
- مهارت تصمیم‌گیری
- مهارت بازرسی و نظارت بر اجرای ضوابط بهداشتی و قرنطینه‌ای
- مهارت جمع‌بندی و تحلیل داده‌ها و ارائه گزارش
- مهارت تحلیل مطالعات اپیدمیولوژیک.

۴- دوره‌های آموزشی:

- بازرسی بهداشتی گوشت در صنایع تولید خوراک دام، واحدهای استحصال، نگهداری، فرآوری، بسته‌بندی، حمل، توزیع و عرضه فرآورده‌های دامی
- بازرسی و نمونه‌برداری دام، خوراک دام و فرآورده‌های دامی و بهداشت گوشت، شیر، عسل، تخم‌مرغ و... و تقلبات مطرح در آن‌ها
- بهداشت فرآورده‌های خام دامی و آشنایی با تقلبات مطرح در آن‌ها.

عنوان رشته شغلی: کارشناس پیشگیری و مبارزه با بیماری‌های دامی

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، فعالیت‌هایی شامل مطالعه، سرپرستی، طرح‌ریزی و هماهنگی، سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی، تدوین ضوابط و مقررات بازرسی، نظارت بر فعالیت‌های واحدهای دامپزشکی بخش دولتی و غیردولتی، شناسایی، تشخیص، پایش، مراقبت فعال و غیرفعال، پیشگیری، کنترل و ریشه‌کنی بیماری‌های دام و بیماری‌های مشترک بین انسان و حیوان را در انواع دام شامل حیوانات اهلی، طیور، آبزیان، زنبور عسل، کرم ابریشم، حیوانات آزمایشگاهی و باغ وحش را بر عهده‌دارند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- مطالعه، سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی، تدوین ضوابط، مقررات و دستورالعمل‌های مرتبط با شغل.
- مطالعه، بررسی و تحقیق برای دستیابی به آخرین یافته‌های علمی و اطلاع از وضعیت بیماری‌های دام و بیماری‌های قابل انتقال بین انسان و حیوانات در جهان، منطقه و داخل کشور و آموزش و انتقال آن به فراگیران مرتبط.
- مطالعه، گردآوری، طبقه‌بندی، تجزیه‌وتحلیل و مطالعات آماری و اپیدمیولوژی داده‌ها در حوزه فعالیت‌های مرتبط با شغل و تدوین ارائه گزارش‌های لازم.
- همکاری در اجرای پروژه‌های آموزشی، تحقیقاتی و ترویجی مرتبط با شغل.
- مطالعه، بررسی، پایش و مراقبت فعال و غیرفعال از بیماری‌های دام و بیماری‌های قابل انتقال بین انسان و دام.
- مطالعه، برنامه‌ریزی و اقدامات اجرایی برای کنترل، پیشگیری و ریشه‌کنی بیماری‌های دام و بیماری‌های مشترک بین انسان و حیوانات

- بازدید، شناسایی، نمونه‌برداری، تشخیص، اتخاذ تصمیم در خصوص روش مبارزه و گزارش رخدادهای بیماری‌های دام و بیماری‌های قابل انتقال بین انسان و حیوان.
- بازرسی، نظارت بر فعالیت‌های واحدهای دامپزشکی بخش دولتی و غیردولتی در حوزه فعالیت‌های مرتبط با شغل.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی دکتری حرفه‌ای و دکترای تخصصی در رشته دامپزشکی.

ب: دارا بودن مدرک تحصیلی دکتری تخصصی (PhD) در رشته اپیدمیولوژی.

۲- تجربه:

- برای احراز پست‌های مرتبط در ستاد سازمان دامپزشکی کشور ۵ سال تجربه مرتبط لازم است.

۳- مهارت:

- مهارت معاینه کردن دام و حیوانات وحشی
- مهارت انجام کالبدگشایی دام و حیوانات وحشی
- مهارت انجام نمونه‌برداری
- مهارت انجام آزمایش‌ها

- مهارت تشخیص بیماری‌ها
- مهارت گزارش‌نویسی.

۴- دوره‌های آموزشی:

- بهداشت و بیماری‌های دام، طیور، آبزیان، زنبور عسل و کرم ابریشم و سایر دام‌ها
- اپیدمیولوژی کاربردی
- ارزیابی خطر در بیماری‌های دام و ایمنی‌شناسی عمومی و اختصاصی دام
- کاربرد فناوری و ارتباطات در گردآوری و تحلیل داده‌ها
- آشنایی با بیماری‌های نوپدید و بازپدید.

بخش شانزدهم) رشته‌های شغلی انتقال خون

عنوان رشته شغلی: کاردان انتقال خون

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، در فرآیندهای اهدای خون و انتقال ایمن آن با رعایت شرایط استاندارد در جمع‌آوری، نگهداری خون و فرآورده‌های خونی و وسایل مورد مصرف و همچنین بررسی شرایط پزشکی مجاز برای اهدای خون و صدور کارت اهدای خون می‌پردازند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- اجرای شرایط استاندارد برای جمع‌آوری، نگهداری خون و محصولات خونی، وسایل مورد مصرف، صدور کارت و شرایط پزشکی مجاز برای اهدای خون.
- ثبت‌نام داوطلبین جهت اهدای خون.
- تکمیل فرم سوابق پزشکی اهداکننده تحت نظر پزشک.
- ارزیابی و معاینه فیزیکی اهداکنندگان خون برحسب آموزش‌های داده‌شده زیر نظر پزشک.
- کمک‌های فنی در رابطه با امور خون‌گیری به پرسنل تحت پوشش.
- مراقبت دقیق از اهداکنندگان خون در طول مدت خونگیری تا زمان ترک محل خون‌گیری و پذیرایی بعد از اهدای خون.
- گزارش وضعیت اهداکننده خون به مسئول مربوطه یا پزشک مسئول.
- انجام عمل خون‌گیری بر اساس ضوابط و استانداردها.
- تهیه و تنظیم آمار روزانه خون دهندگان و گزارش‌های لازم.
- انجام آزمایش‌های اولیه مانند هموگلوبین و هماتوکریت بر اساس استانداردها.
- پذیرش فرم‌های توزیع خون و انجام اقدامات لازم.

- تحویل خون تایید شده از آزمایش‌های و تفکیک آن‌ها به گروه‌های مختلف.
- تهیه آمار روزانه از روی فرم‌های تحویل گرفته‌شده از بیمارستان‌ها.
- تهیه و ارسال آمار ضایعات خون به قسمت آمار.
- ارسال خون اورژانس توسط مامورین به بیمارستان و دریافت برگ درخواست آن.
- تشویق و ترغیب مردم جهت اهدا خون و انجام جمع‌آوری در سطح استانی به طور ثابت و سیار.
- اداره خدمات ثابت و سیار جهت جمع‌آوری خون‌ها.
- نظارت بر تأمین لوازم و داروها.
- تزریق دارو تحت نظر پزشک به اهداکنندگانی که دچار واکنش‌های اهدای خون می‌شوند.
- چک نمودن کیسه‌های خون قبل از خون‌گیری به صورت نمونه‌برداری.
- رسیدگی و کنترل شرایط بهداشتی محیط کار.
- تشکیل پرونده بهداشتی برای کلیه کارکنان.
- جمع‌آوری و نظرسنجی از اهداکنندگان خون راجع به خدماتی که ارائه می‌گردد و انجام تغییرات لازم.
- تشویق و ترغیب داوطلبان اهدای خون و اجرای برنامه‌های آموزشی جهت آگاهی مردم به امر اهدای خون.
- انجام آزمایش تعیین گروه خونی و بررسی دقیق سلامتی خون ازنظر بیماری‌های عفونی منتقله از راه خون.
- توزیع خون و فرآورده‌های خونی به مراکز بهداشتی درمانی، بیمارستان‌ها و نظارت مصرف بهینه آن‌ها.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کاردانی علوم آزمایشگاهی.

۲- مهارت:

- مهارت خون‌گیری،
- مهارت ارتباط مؤثر با اهداکنندگان،
- مهارت تحلیل شیمیایی مایعات بدن (خون، ادرار،...)،
- مهارت ورود داده‌ها به رایانه،
- مهارت انجام تست‌های لازم برای انتقال خون،
- مهارت شمارش سلول‌های خونی،
- مهارت آزمایش سلول‌های رنگ‌آمیزی شده برای مشخص نمودن اختلالات،
- مهارت انجام کار با تجهیزات آزمایشگاهی (شامل آماده‌سازی، نگهداری، تطبیق با اندازه‌های استاندارد (کالیبراسیون) و تمیز کردن دستگاه)،
- مهارت کار با نرم‌افزارهای پزشکی (نرم‌افزارهای آزمایشگاهی و اداری).

۳- دوره‌های آموزشی:

- مراقبت از خون،
- ذخیره ایمن خون و فرآورده‌های خونی،
- آشنایی با شیوه‌های حمل‌ونقل صحیح خون و فرآورده‌های خونی،
- ضوابط و استانداردهای انتخاب اهداکنندگان.

عنوان رشته شغلی: کارشناس انتقال خون

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها در فرآیندهای اهدای خون، انتقال ایمن آن با رعایت شرایط استاندارد در مرحله جمع‌آوری، نگهداری خون و فرآورده‌های خونی و وسایل مورد مصرف و همچنین انجام آزمایشات اولیه، پلاسما فرزیس، پلاکت فرزیس و توزیع فرآورده‌ها براساس نیاز بیمارستان‌ها و برنامه‌ریزی و نظارت بر حفظ جذب و آموزش اهداکنندگان و یا سرپرستی فعالیت‌های فوق می‌پردازد.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- انجام عمل خون‌گیری براساس ضوابط و استانداردهای آموزش داده‌شده.
- نظارت و کنترل قسمت‌های پذیرش و ثبت‌نام و سالن خونگیری.
- مراقبت از اهداکننده‌ای که دچار شوک شده و اعلام وضعیت وی به پزشک واحد و کمک‌های فنی به سایر همکاران حسب مورد و درج عوارض پیش‌آمده در پرسشنامه خون‌گیری.
- مدیریت و راهبری تیم‌های خونگیری براساس دستورالعمل‌های صادره.
- ارائه گزارش و آمارهای مورد لزوم حسب مورد.
- انجام فرآیند ارسال کیسه و پیلوت به بخش فرآورده‌ها مطابق دستورالعمل‌های مدون.
- جداسازی کیسه‌های خون CUE و Failed جهت ارسال به بخش کنترل کیفی.
- انجام آزمایش‌های اولیه مانند هموگلوبین و هماتوکریت برابر استانداردها.
- همکاری در انجام ریلیز فرآورده‌ها (انجام ریلیز مرحله دوم خون کامل و PCR).
- تهیه فرآورده‌های سلولی و پلاسمایی مطابق دستورالعمل‌های سازمان.
- تهیه فرآورده‌های سلولی و پلاسمایی به روش آفرزیس.
- ریلیز کلیه محصولات سلولی و پلاسمایی مطابق دستورالعمل‌های سازمان.

- انهدام و ثبت ضایعات فرآورده‌های سلولی و پلاسمایی مطابق دستورالعمل‌های سازمان.
- انجام آزمایش‌های سرولوژی و ایمونولوژی مطابق دستورالعمل‌های سازمان.
- انجام آزمایش‌های شاخص‌های مربوط به کیفیت محصولات.
- نظارت بر پایگاه‌های اقماری.
- توزیع فرآورده‌های سلولی و پلاسمایی براساس نیاز بیمارستان‌ها.
- اشعه دادن فرآورده‌های سلولی و پلاسمایی براساس نیاز بیمارستان‌ها.
- برنامه‌ریزی و نظارت بر حفظ جذب و آموزش اهداکنندگان.
- ایجاد زمینه جلب اهداکنندگان برای مراجعات بعدی.
- آماده‌سازی محصولات پلاسمایی جهت ارسال به منظور پالایش قراردادی.
- انجام عملیات look back جهت محصولات سلولی و پلاسمایی.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی یا کارشناسی ارشد یا دکترا تخصصی (Phd) دریکی از رشته‌های علوم آزمایشگاهی، میکروبیولوژی، هماتولوژی، پرستاری، مامایی، زیست‌شناسی با همه گرایش ها با تشخیص کمیته اجرایی مهندسی مشاغل.

۲- مهارت:

- قدرت تشخیص
- تجزیه‌وتحلیل
- قدرت استدلال و اتخاذ تصمیم
- قدرت بیان

- گزارش‌نویسی
- تسلط به زبان خارجی
- تسلط به رایانه

۳- دوره‌های آموزشی:

- اصول ایمنی و بهداشت خون‌گیری،
- ذخیره ایمن خون،
- آزمایشگاه ریلیز،
- آشنایی با نظام مراقبت از خون و آزمایشات استاندارد در بانک خون مراکز درمانی،
- آشنایی با آزمایشات نوین درسازمان انتقال خون
- آموزش مهارتی برحسب بخش فعالیت مربوطه.
- ارتقای و حفظ کرامت مردم درنظام اداری،
- برقراری ارتباط مؤثر با محیط و دیگران،
- آشنایی با کمک‌های اولیه،

بخش هفدهم) رشته‌های شغلی پزشکی قانونی

عنوان رشته شغلی: کارآزمای کالبدشناسی

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، تحت نظارت اعضای هیئت علمی به ارائه خدمات آموزشی و پژوهشی به دانشجویان رشته‌های گروه پزشکی و پیراپزشکی پرداخته و یا در مراکز لقاح مصنوعی به جنین‌شناسی، بافت‌شناسی و کالبدشناسی می‌پردازند یا سرپرستی، طرح‌ریزی و هماهنگی امور مرتبط با کالبدشناسی را بر عهده‌دارند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- به‌کارگیری اصول علمی کالبدشناسی، بافت‌شناسی و جنین‌شناسی در انجام وظایف
- تنظیم برنامه‌های عملی مربوط به سالن تشریح.
- آماده‌سازی تشریح برای کلاس های عملی.
- تهیه مدل های تشریحی و موزه علوم تشریحی.
- سرپرستی آزمایشگاه‌های بافت‌شناسی و جنین‌شناسی.
- فیکس کردن جسد و نگهداری از اجساد و اعضاء فیکس شده.
- تشریح جسد و شناخت تغییرات طبیعی (واریاسیون) کالبد انسان.
- تهیه لام های میکروسکوپی (بافت شناسی-جنین شناسی).
- نگهداری و نظارت بر تشریح جسد و جلوگیری از خراب شدن آن.
- تهیه نمونه‌های انسانی از پزشکی قانونی.
- پیگیری مستمر جهت تهیه جسد.
- نمونه‌برداری، فیکس نمونه و تهیه لام آموزشی و پژوهشی برای آزمایشگاه بافت‌شناسی.

- تهیه مقاطع بافتی برای میکروسکوپ الکترونی.
- تهیه جنینهای انسانی از بیمارستان‌ها و همچنین تهیه مقاطع بافتی جنین‌شناسی.
- کشت جنین و سلول.
- اشتغال به عنوان کارشناس جنین‌شناسی در مرکز لقاح مصنوعی.
- تهیه فیلم‌های آموزشی از طریق وسایل کمک‌آموزشی.
- مشاوره و راهنمایی دانشجویان رشته‌های پزشکی و پیراپزشکی.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد یا دکتری در رشته‌های تحصیلی علوم تشریح و بافت‌شناسی.

۲- مهارت:

- مهارت جمع‌آوری داده‌ها برای تحلیل
- مهارت مستندسازی دقیق
- مهارت استفاده از ابزارهای اتوپسی (مانند تیغ، پنس، قیچی و ابزارهای کالبدگشایی
- مهارت نمره دهی نمونه‌ها
- مهارت استفاده از نرم‌افزارهای پرسشنامه‌ای و پایگاه داده‌ها (سم‌شناسی)
- مهارت استفاده از نرم‌افزارهای گرافیک ۳ بعدی.

۳- دوره‌های آموزشی:

- آشنایی با آیین‌نامه‌های اجرایی سازمان پزشکی قانونی
- اورژانس‌های پزشکی قانونی
- تفسیر آزمایش‌های پس از مرگ
- روان پزشکی قانونی.

عنوان رشته شغلی: کارشناس آزمایشگاه پزشکی قانونی

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها در آزمایشگاه‌های تخصصی پزشکی قانونی و زیر نظر مستقیم مسئول فنی به انجام آزمایش‌های تخصصی سم‌شناسی قانونی، آسیب‌شناسی قانونی، سرم‌شناسی قانونی و ژنتیک قانونی باهدف تشخیص علت فوت، علت مسمومیت، سوء مصرف و اعتیاد به مواد، تعیین هویت و تطابق نمونه‌های زیستی و غیر زیستی و آثار مکشوفه از صحنه‌های فوت و یا جرم با افراد و یا نمونه‌های مظنون، و سایر اقدامات فنون اختصاصی مرتبط با فعالیت‌های آزمایشگاهی پزشکی قانونی می‌پردازند و یا سرپرستی، طرح‌ریزی و هماهنگی امور مرتبط با آزمایش‌های تخصصی موردنیاز پزشکی قانونی را بر عهده‌دارند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- نظارت مستمر بر فعالیت کلیه فرآیندهای آزمایشگاهی با رعایت زنجیره حفاظت و کنترل و رعایت الزامات قانونی، اخلاقی و حرفه‌ای
- نظارت و انجام تطابق نمونه‌های ارسالی به آزمایشگاه با درخواست‌های ارسال‌شده.
- نظارت و انجام آزمایش‌های اختصاصی سم‌شناسی قانونی، آسیب‌شناسی قانونی، سرم‌شناسی قانونی و ژنتیک قانونی متناسب با رشته شغلی مربوطه مانند: آماده‌سازی نمونه‌های زیستی قبل و بعد از مرگ و انجام استخراج‌های اختصاصی برای گروه‌های مختلف دارویی و سموم، انجام آزمون‌های غربالی و تاییدی بر روی نمونه‌ها، آنالیز دستگاهی و غیر دستگاهی داروها و سموم در انواع نمونه‌های زیستی در افراد زنده و نمونه‌های پس از مرگ، انجام آزمایش‌های بررسی سوء مصرف مواد در نمونه‌های زیستی، آنالیز کیفی و کمی داروها و سموم در انواع نمونه‌های غیر زیستی به دست آمده از صحنه جرم، انجام آزمایش‌های تخصصی آسیب‌شناسی قانونی بر روی بافت های پس از مرگ از جمله بررسی‌های گراس

پاتولوژی و انجام آزمایش‌های میکرو پاتولوژی با استفاده از روش‌های اختصاصی رنگ‌آمیزی سلولی و بافتی (سیتوشیمی، هیستوشیمی و ایمنوهیستوشیمی) و سایر تکنیکهای مولکولی و الکترون میکروسکوپی با هدف تشخیص نوع و زمان بروز آسیب‌های بافتی و عضوی و ارتباط آن با علت و زمان حدوث مرگ و یا بروز آسیب و بیماری، انجام آزمایش‌های بررسی گروه‌های خونی اصلی و فرعی، تجسس اسپرم، تطابق مو، انجام آزمایش‌های بررسی بارداری در افراد زنده، DNATyping، استخراج DNA (کروموزمی و میتوکندریال) از انواع نمونه‌های زیستی مانند: خون، بزاق، بافت کبد، استخوان، عضله، مو، اسپرم و یا نمونه‌های غیر زیستی به دست آمده از صحنه جرم (مانند: سیگارت، سوآب)، تعیین ابوت، بنوت و نسبیت با استفاده از شناساگرهای مولکولی ماده وراثتی، تعیین هویت در افراد زنده، اجساد و تعیین هویت بقایای انسانی به دست آمده از صحنه‌های جرم و یا فجایع جمعی.

- بررسی دقیق نمونه‌های غیر زیستی مکشوفه از صحنه فوت و یا جرم ازنظر خصوصیات ارگانولپتیکی، فیزیکی و شیمیایی و انجام آزمایش‌های لازم در این مورد.
- بهینه‌سازی و توسعه روشهای آزمایشگاهی و به‌کارگیری فن‌آوری‌های نوین متناسب با اهداف و وظایف آزمایشگاه‌های پزشکی قانونی.
- روزآمد نمودن اطلاعات علمی و فنی در مورد تجهیزات آزمایشگاهی موردنیاز در آزمایشگاه‌های پزشکی قانونی.
- بررسی نتایج آزمایش‌ها و ارایه تفسیر و نظریه تخصصی.
- آموزش علمی و عملی کارکنان و رفع مشکلات علمی و فنی آن‌ها.
- ارائه روش‌های نوین آزمایشگاهی منطبق با اطلاعات جدید علمی.
- تهیه دستورالعمل‌های استاندارد عملیاتی (SOP) موردنیاز در آزمایشگاه تخصصی.
- انجام فرآیند کنترل کیفی در آزمایشگاه.
- نظارت و کنترل کیفیت و چگونگی مصرف کیت ها و مواد و تجهیزات موردنیاز و اقدام لازم جهت درخواست به موقع مواد مصرفی و تجهیزات موردنیاز آزمایشگاه.
- ارایه، اجرا و مشارکت در طرح‌های تحقیقات کاربردی در شغل مرتبط.

- مشارکت در برنامه‌ریزی‌های علمی و فنی آزمایشگاههای قانونی وفق مقررات.
- انجام آموزش‌های عملی لازم به دانشجویان، کارآموزان و باز آموزان معرفی‌شده در آزمایشگاه مربوطه.
- تهیه گزارش‌های لازم در خصوص وظایف و ارسال آن به مسئولین ذی‌ربط
- شرکت فعال در سمینارها، کارگاه ها و دوره‌های آموزشی علمی و فنی مرتبط جهت ارتقاء سطح دانش
- تهیه و ارایه مقالات علمی و تخصصی مرتبط با فعالیت‌های آزمایشگاه‌های تخصصی
- تهیه و تنظیم نمودارهای آماری مرتبط با حوزه کاری و ارایه آن به مراجع ذی‌ربط.
- نظارت بر عملکرد کارشناسان، کاردان‌ها و سایر کارکنان تحت سرپرستی و ارایه راهنمایی به ایشان در جهت انجام امور محوله.

شرایط احراز:

۱-تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی دریکی از رشته‌های علوم آزمایشگاهی، شیمی (محض و کاربردی)، زیست‌شناسی (عمومی، علوم جانوری)، زیست‌شناسی سلولی ـ مولکولی

ب: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد دریکی از رشته‌های: سم‌شناسی، بیوشیمی (بالینی، پزشکی، مولکولی، انسانی)، میکروب‌شناسی پزشکی، باکتری‌شناسی پزشکی، ویروس‌شناسی پزشکی، قارچ‌شناسی پزشکی، انگل‌شناسی پزشکی، ایمنی‌شناسی، فارماکولوژی، ژنتیک (انسانی، پزشکی، مولکولی)، خون‌شناسی آزمایشگاهی و بانک خون (هماتولوژی)، پاتوبیولوژی، علوم آزمایشگاهی، بیوتکنولوژی (پزشکی، دارویی، مولکولی)، بافت‌شناسی (پزشکی، انسانی)، علوم تشریحی، فیزیولوژی (انسانی، پزشکی)، زیست‌شناسی

(گرایش علوم سلولی-مولکولی، بیوشیمی، علوم جانوری، زیست‌فناوری)، شیمی (تجزیه، آلی، معدنی، شیمی فیزیک).

ج: دارا بودن مدرک تحصیلی دکترای عمومی داروسازی و دکترای علوم آزمایشگاهی.

د: دارا بودن مدرک دکترای تخصصی (Ph.D.) دریکی از رشته‌های: سم‌شناسی، بیوشیمی (بالینی، پزشکی، مولکولی، انسانی)، میکروب‌شناسی پزشکی، باکتری‌شناسی پزشکی، ویروس‌شناسی پزشکی، قارچ‌شناسی پزشکی، انگل‌شناسی پزشکی، ایمنی‌شناسی، فارماکولوژی، ژنتیک (انسانی، پزشکی، مولکولی)، خون‌شناسی آزمایشگاهی و بانک خون (هماتولوژی)، پاتوبیولوژی، بیوتکنولوژی (پزشکی، دارویی، مولکولی)، بافت‌شناسی (پزشکی، انسانی)، علوم تشریحی، فیزیولوژی (انسانی، پزشکی)، زیست‌شناسی (گرایش علوم سلولی ـ مولکولی، بیوشیمی، علوم جانوری، زیست‌فناوری)، شیمی (تجزیه، آلی، معدنی، شیمی فیزیک)، توکسین‌های میکروبی، پزشکی مولکولی، شیمی دارویی، فارماکوگنوزی، کنترل دارو، فارماسیوتیکس.

و: دارا بودن مدرک دکترای تخصصی آسیب‌شناسی تشریحی و بالینی.

۲- مهارت:

- مهارت نمونه‌برداری و آماده‌سازی نمونه‌ها
- مهارت کار با انواع نمونه‌های زیستی قبل و بعد از مرگ
- مهارت حفظ و آماده‌سازی نمونه‌های به دست آمده از صحنه جرم
- مهارت حفظ زنجیره حفاظت، کالیبراسیون و به‌کارگیری تجهیزات آزمایشگاهی
- مهارت اعمال کنترل کیفی در آزمایشگاه‌های پزشکی قانونی

- مهارت انجام فرآیندهای استاندارد کاری در حوزه آزمایشگاه‌های قانونی
- گزارش‌نویسی و گزارش دهی نتایج آزمون‌ها و تفسیر آن‌ها.

۳- دوره‌های آموزشی:

- تضمین کیفیت در آزمایشگاه‌های علوم قانونی
- اصول حفاظت و ایمنی در آزمایشگاه
- الزامات آزمایشگاه‌های علوم قانونی
- روش‌های صحیح نمونه‌برداری و نگهداری نمونه‌ها.

عنوان رشته شغلی: کاردان پزشکی قانونی

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، تحت نظارت پزشک متخصص آسیب‌شناسی و پزشکی قانونی به اموری از قبیل آماده نمودن اجساد برای معاینات، کالبدشکافی، نمونه‌برداری از احشا و خون و قسمت‌های مختلف بدن و تهیه گزارش فنی از مراحل کار جهت ارائه به مقامات ذی‌ربط می‌پردازند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- آماده کردن اجساد برای معاینات پزشکی قانونی.
- بررسی قسمت‌های مهم و مشکوک اجساد یا بدن، لباس و آزمایش و ارائه نمونه‌ها به مقامات انتظامی یا قضایی یا اداره تشخیص هویت.
- نمونه‌برداری از افراد زنده (برداشت ادرار، خون، محتویات دستگاه تناسلی و غیره و ارسال آن به آزمایشگاه).
- بسته‌بندی نمونه‌ها به طریق علمی جهت ارسال به آزمایشگاه و سایر قسمت‌های پزشکی قانونی.
- کمک به پزشک مربوطه و نظارت بر وظایف تکنسین پزشکی قانونی در اجرای برنامه‌های مربوطه.
- مومیایی و ضدعفونی اجساد.
- بررسی سطح بدن از لحاظ لکه‌های مشکوک، مواد حیوانی، مواد نفتی.
- نظارت بر کار تکنسین پزشکی قانونی و راهنمایی آنان.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کاردانی در رشته زیست‌شناسی، علوم آزمایشگاهی، اتاق عمل.

ب: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی دریکی از رشته های تحصیلی پیراپزشکی **صرفا** در شرایطی که امکان جذب نیروی کاردانی نباشد.

۲- مهارت:

- مهارت جمع‌آوری داده‌ها برای تحلیل
- مهارت مستندسازی دقیق
- مهارت استفاده از ابزارهای اتوپسی (مانند تیغ، پنس، قیچی و ابزارهای کالبدگشایی
- مهارت نمره دهی نمونه‌ها
- مهارت استفاده از نرم‌افزارهای پرسشنامه‌ای و پایگاه داده‌ها (سم‌شناسی).

۳- دوره‌های آموزشی:

- اصول گزارش‌نویسی
- اورژانس‌های پزشکی قانونی
- تفسیر آزمایش‌های پس از مرگ

عنوان رشته شغلی: تکنسین پزشکی قانونی

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، تحت نظارت پزشک قانونی و متخصص آسیب‌شناسی اقدام به آماده نمودن جسد و انجام کالبدشکافی نموده و نمونه‌برداری از احشا، خون و قسمت‌های مختلف بدن طبق روش‌های تعیین‌شده صرفا به دستور پزشک از مصادیق این رشته شغلی می‌باشد.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- کمک به پزشک جهت انجام کالبدشکافی.
- نظارت بر کار ماموران سالن تشریح و راهنمایی آن.
- انجام نمونه‌برداری از جسد طبق دستور پزشک هنگام کالبدشکافی و بسته‌بندی آن جهت ارسال به آزمایشگاه و سایر قسمت‌های مربوطه.
- آماده کردن اجساد برای معاینات پزشکی قانونی.
- مومیایی و ضدعفونی اجساد زیر نظر پزشک.
- جمع‌آوری و نگهداری البسه و صحنه فوت برای نمونه‌برداری و ارائه نمونه‌ها و مدارک، به مقامات انتظامی و قضایی یا اداره تشخیص هویت تحت نظر پزشک.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی دیپلم متوسطه.

۲- مهارت:

- مهارت جمع‌آوری داده‌ها برای تحلیل
- مهارت مستندسازی دقیق
- مهارت استفاده از ابزارهای اتوپسی (مانند تیغ، پنس، قیچی و ابزارهای کالبدگشایی
- مهارت استفاده از نرم‌افزارهای پرسشنامه‌ای و پایگاه داده‌ها (سم‌شناسی).

۳- دوره‌های آموزشی:

- احتیاطات استاندارد (اتوپسی و خطر سرایت بیماری‌های عفونی)
- آشنایی با محلول‌ها روش‌های ضدعفونی
- آشنایی با نرم‌افزارهای آماری.

عنوان رشته شغلی: مامور سالن تشریح

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، فعالیت‌هایی شامل آماده‌سازی وسایل تشریح نظیر شستشو، تنظیف و حفاظت وسایل و لوازم و ظروف و ابزار سالن تشریح یا کمک به انجام مومیایی اجساد طبق دستور پزشک را بر عهده‌دارند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- همکاری در مومیایی نمودن اجساد و بسته‌بندی اجساد جهت اعزام به خارج طبق دستور پزشک و زیر نظر تکنیسین پزشکی قانونی.
- همکاری در کالبدشکافی قسمت‌های مختلف اجساد و تنظیف محل کالبدشکافی طبق دستور پزشک.
- حمل‌ونقل اجساد با برانکارد از آمبولانس به سالن تشریح و بر عکس و جابجایی آن در محل تشریح و سرد خانه‌ها.
- ضدعفونی و شستشوی سالن تشریح و اجساد طبق دستور.
- شستن و آماده نمودن اجساد جهت تحویل به صاحبانشان پس از صدور جواز دفن.
- شستشو و تنظیف و حفاظت تجهیزات،وسایل و لوازم،ظروف و ابزار سالن تشریح.
- حضور در صحنه فوت به همراه راننده آمبولانس جهت انتقال جسد به واحد پزشکی قانونی.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.
-

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی دیپلم متوسطه.

۲- مهارت:

- مهارت انجام ضدعفونی
- مهارت به‌کارگیری و حفاظت از ابزار سالن تشریح.

۳-دوره‌های آموزشی:

- آشنایی با احکام دینی
- مراقبت از جسد
- آشنایی با محلول‌ها و روش‌های ضدعفونی.

بخش هجدهم) رشته‌های شغلی پژوهش در سلامت

عنوان رشته شغلی: پژوهشگر سلامت

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، فعالیت‌هایی شامل بررسی، تحلیل و اجرای طرح‌های تحقیقاتی مرتبط با حیطه‌های بهداشت، درمان، غذا و دارو نظیر دانش‌های نوین، مدیریت، اقتصاد و سیاست‌گذاری، ارتباط با صنعت، برنامه‌های سلامت، توسعه آموزش و پژوهش در پزشکی و پیراپزشکی و ارائه گزارش‌های علمی مرتبط با سلامت در محیط‌های مجازی و مجلات علمی، تخصصی یا سرپرستی، طرح‌ریزی و هماهنگی امور مرتبط با پژوهش در حیطه سلامت را بر عهده‌دارند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- سازماندهی برنامه‌های کمیته سیاستگذاری پژوهش در زمینه تحقیقات و پژوهشی.
- انجام مطالعات مستمر و بررسی‌های علمی در زمینه تخصصی مربوط و ارائه نظرات درباره برنامه‌های تحقیقاتی.
- تحلیل موضوع موردبررسی و تشریح و توجیه نتایج حاصله از تحقیقات.
- تهیه و تالیف و ارائه کتب، گزارش‌های و نشریات و مقالات مستند علمی در زمینه‌های تخصصی مربوط.
- همکاری و تهیه گزارش از نتایج حاصله ناشی از تحقیقات ابداعی، علمی و فنی در زمینه بهداشتی و درمانی.

- نظارت بر کار گروه تحت سرپرستی و هماهنگ نمودن فعالیت‌های آن‌ها و ارائه نظرات و آموزش‌های تخصصی در زمینه فعالیت‌های علمی مربوط.
- شرکت در کمیته‌ها، جلسات، مجامع علمی و سمینارهای داخلی و خارجی.
- همکاری با کلیه واحدهای آموزشی مرتبط در زمینه آموزش‌های علمی و تخصصی به دانشجویان و سایر کاربران.
- بررسی روش‌های نوین آموزش و پژوهش با استفاده از دستاوردهای بین‌المللی و توسعه و انتشار آن در سطح کشور.
- مشارکت در بررسی و تدوین محتوای دوره‌های بازآموزی محققین.
- مشارکت در شناخت نیازهای آموزشی مهارت‌های پژوهشی محققین علوم پزشکی کشور.
- مشارکت بر ایجاد بانک اطلاعات از طرح‌های پژوهشی به منظور انتقال نتایج به واحدها.
- مشارکت در تعیین منابع علمی و تحقیقاتی معتبر داخلی و بین‌المللی به منظور تهیه و توزیع بین مراکز تحقیقاتی. دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور.
- ترجمه، تالیف و تدوین مقاله پیرامون پژوهش‌های مرتبط.
- پژوهش و تحقیق پیرامون مسایل فقهی، حقوقی، اجتماعی، حرفه‌ای و فلسفه و مبانی اخلاق پزشکی.
- مشارکت در تدوین برنامه‌های آموزشی موردنیاز جامعه پزشکی در زمینه اخلاق پزشکی.
- برنامه‌ریزی و هماهنگی در زمینه شناخت نیازهای آموزشی به منظور افزایش مهارت‌های پژوهش‌های محققین علوم پزشکی کشور در علوم بالینی.
- نظارت و ارزشیابی عملکرد مراکز تحقیقات علوم بالینی کشور و ارائه گزارش مربوطه به سازمان‌های مرتبط.
- ایجاد هماهنگی در زمینه برگزاری کارگاه‌های مختلف روش تحقیق در دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور.

- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد یا دکترا دریکی از رشته‌های بالینی و پایه گروه علوم پزشکی **مشروط** به داشتن حداقل دو مقاله مورد قبول در نشریات تخصصی معتبر دنیا.

۲- تجربه:

- برای نخبگان و پژوهشگران برتر، برگزیدگان جشنواره‌های تخصصی و معتبر داخلی و خارجی تجربه لازم نمی‌باشد.
- برای سایر افراد حداقل چهار سال سابقه پژوهشی مورد تایید معاونت پژوهشی وزارت متبوع لازم می‌باشد.

۳- مهارت:

- مهارت گردآوری و تحلیل داده‌ها
- مهارت کار با نرم‌افزارهای تحلیل داده
- مهارت ارزیابی خدمات واحدهای بهداشتی در سطوح مختلف
- مهارت مدیریت داده‌های بهداشتی و سلامتی
- مهارت تصمیم‌سازی و ارائه الگوهای مناسب بهداشت
- مهارت مشاوره در مراحل مختلف تحقیق از طراحی تا استنباط

- مهارت طراحی و اجرای طرح‌های تحقیقاتی پایه، بالینی و جامعه نگر،
- مهارت طراحی پروژه‌های تحقیقاتی در سطح آزمایشگاهی
- مهارت طراحی روش‌های تشخیص بیماری
- مهارت گفتاری و نوشتاری به‌وسیله یکی از زبان‌های عربی، انگلیسی، فرانسه، آلمانی، روسی و اسپانیایی.

۴-دوره‌های آموزشی:

- مدیریت دانش
- مقاله‌نویسی
- برنامه‌ریزی استراتژیک و عملیاتی
- تدوین، طراحی و تحلیل پرسشنامه‌ها با نرم‌افزاری آمار
- مدیریت استراتژیک
- مدیریت دانش
- مدیریت زمان
- مدیریت کیفیت
- برنامه‌ریزی بر پایه نتیجه
- تدوین، طراحی و تحلیل داده ها.

عنوان رشته شغلی: کارآزمای سلامت و رسانه

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، فعالیت‌هایی شامل نگارش و انتشار شاخص‌ها، عملکرد و وضعیت سلامت در بعد محلی، ملی، منطقه‌ای و جهانی، تدوین و تحلیل مستندات تحقیقاتی و گزارش‌های علمی مرتبط با کلیه حیطه‌های سلامت شامل آموزش، پژوهش، درمان، تکنولوژی‌های درمان، توسعه، تکنولوژی‌های نوین، غذا و دارو، قوانین و دستورالعمل‌ها و شاخص‌های انسانی، اقتصادی و اجتماعی در رسانه های رسمی جهت آگاه‌سازی و گسترش دانش اختصاصی تصمیم گیران، قانون‌گذاران، مدیران، کارشناسان و دانش عمومی مردم یا سرپرستی، طرح‌ریزی و هماهنگی امور رسانه ای سلامت را بر عهده‌دارند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- برنامه‌ریزی در جهت ارائه شیوه‌های مناسب انتشار نتایج تحقیقات علمی و پژوهشی در رسانه های جمعی رسمی.
- تدوین و تحلیل مستندات تحقیقاتی و گزارش‌های علمی مرتبط با کلیه حیطه‌ها شامل (آموزش، پژوهش، درمان، تکنولوژی های درمان، توسعه، تکنولوژی‌های نوین، غذا و دارو).
- بررسی مطالب مختلف مرتبط با حوزه سلامت انتشاریافته در رسانه‌ها جهت ارایه نظرات، رفع ابهامات و پاسخگویی مناسب.
- اطلاع‌رسانی پیشرفت‌ها، چالش‌ها، مشکلات و برنامه‌های بخش سلامت به منظور آگاهی بخشی و ایجاد همگرایی و همسویی میان مدیران بخش‌های مرتبط با سلامت.
- کمک به ارتقاء سطح سلامت جامعه و دانش پزشکی از طریق انتشار بهینه و به موقع اطلاعات مرتبط با سلامت.

- انتشار نتایج تحقیقات علمی و پژوهشی در زمینه‌های علوم پزشکی با به‌کارگیری اصول مدرن روزنامه‌نگاری و فناوری‌های نوین مرتبط.
- ارتباط فعال و مؤثر با دفاتر نشریات علوم پزشکی و ایجاد هماهنگی در انتشار محتویات نشریات.
- انتشار عملکرد و وضعیت سلامت براساس شاخص‌ها در بعد محلی، ملی، منطقه‌ای و جهانی با هماهنگی حوزه‌های مرتبط.
- انتشار قوانین و دستورالعمل‌ها و شاخص‌های سلامت در رسانه‌های رسمی جهت آگاه‌سازی و گسترش دانش اختصاصی تصمیم گیران، قانون‌گذاران، مدیران، کارشناسان و دانش عمومی مردم.
- بررسی مطالب مختلف مرتبط با حوزه سلامت انتشاریافته در رسانه‌ها و تهیه گزارش‌های تخصصی برای دست اندرکاران و مدیران وزارت متبوع و پیگیری اقدامات انجام‌شده.
- حضور مؤثر در سمینارها، کنفرانسها، جلسات بین‌المللی و داخلی، تهیه گزارش‌های خبری و تخصصی جهت انتشار در رسانه های تخصصی و جمعی.
- خبرنگاری و روزنامه‌نگاری در حیطه‌های مرتبط با سلامت و جامعه با اخذ مجوزهای مربوط.
- همکاری با سایر واحدهای درون‌بخشی و برون‌بخشی از تولیدکنندگان، مصرف‌کنندگان نتایج پژوهش‌های مرتبط با سلامت.
- ارائه برنامه‌های عملی و قابل‌پیگیری برای تقویت زیرساخت‌های ارتباطی مراکز اطلاع‌رسانی سلامت و رسانه.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد سلامت و رسانه.

۲- مهارت:

- مهارت تحقیق و پژوهش
- مهارت‌های روزنامه‌نگاری و خبرنگاری در حیطه علوم و پژوهش‌های مرتبط با سلامت
- مهارت تحلیل، نقد و بررسی مستندات تهیه‌شده در رابطه با نتایج پژوهش‌ها
- مهارت نگارش انواع مقالات مرتبط با سلامت
- مهارت برقراری ارتباط بین تولیدکننده و مصرف‌کننده نتایج پژوهش‌های سلامت.

۳-دوره‌های آموزشی:

- مقاله‌نویسی و خبرنویسی
- اصول روابط عمومی الکترونیک
- حقوق رسانه
- آیین نگارش پیشرفته.

عنوان رشته شغلی: کارآزمای اقتصاد سلامت

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، فعالیت‌هایی شامل مطالعه و به‌کارگیری اصول و روشهای اقتصادی در برنامه‌های بهداشتی و درمانی، ارائه راهکارهای مناسب اقتصادی در مدیریت، تخصیص و مصرف منابع، تعرفه گذاری خدمات سلامت، تخصیص بودجه، توجیه اقتصادی طرح‌های توسعه‌ای، تجهیز مراکز بهداشتی و درمانی، انجام ارزیابی عملکرد اقتصادی واحدهای بهداشتی و درمانی، برنامه‌ها و اقدامات اقتصادی جهت تصمیم‌سازی مناسب برای مدیران ارشد یا سرپرستی، طرح‌ریزی و هماهنگی امور مرتبط با اقتصاد سلامت را بر عهده‌دارند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- مطالعه و ارائه راهکارهای افزایش منابع مالی از جمله درآمد اختصاصی.
- مطالعه و ارائه راهکارهای مناسب برای ممانعت از نشت منابع از جمله کسورات.
- امکان‌سنجی اقتصادی در اجرای برنامه‌های جدید حوزه سلامت.
- انجام مطالعات اقتصادی پیرامون طرح‌ها، پیشنهادات و تغییرات برنامه‌ریزی‌شده در حوزه سلامت.
- ارزیابی عملکرد و بازدهی اقتصادی مراکز ارائه‌دهنده خدمات سلامت.
- تحلیل‌های اقتصادی درمان و بازار بیمه سلامت با تاکید بر عدالت در سلامت.
- مشارکت در تدوین بسته خدمات بیمه پایه با تاکید بر هزینه اثربخشی خدمات.
- مشارکت در برآورد حساب‌های سلامت استانی، منطقه‌ای و ملی.
- تدوین و ارائه راهکارهای کاهش سهم مردم از هزینه‌های سلامت در راستای سیاست‌های کلان.
- مشارکت در ساماندهی و هماهنگ‌سازی بیمه های درمانی پایه و تکمیلی.
- مشارکت در تعرفه گذاری خدمات سلامت در سطح ملی.

- تحلیل آمار و اطلاعات مرتبط جهت تصمیم‌سازی‌های اقتصادی.
- تهیه تحلیل‌ها و شاخص‌های ارزیابی عملکرد واحدها نظیر تحلیل‌های هزینه-منفعت، هزینه-کارآیی، هزینه-اثربخشی، هزینه-مطلوبیت، هزینه-فرصت‌های از دست رفته، با تاکید بر عملکرد مالی.
- تعیین شاخص‌های بهره‌وری هر یک از واحدهای ارائه‌کننده خدمات سلامت و همچنین بهره‌وری کلی در هر یک از حوزه‌های تخصصی آموزش، بهداشت، پژوهش و درمان.
- انجام ارزیابی‌های اقتصادی (تحلیل هزینه-منفعت، هزینه-اثربخشی، هزینه-مطلوبیت، حداقل سازی هزینه) کلیه برنامه‌ها و اقدامات اعم از خرید تجهیزات، اقدامات بهداشتی درمانی (روش‌های درمان، داروها و...)، عمرانی و غیره با اولویت برنامه‌های پرهزینه.
- ارائه مشاوره در خصوص نحوه وصول و مصرف منابع اختصاصی.
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد یا دکترا تخصصی (Phd)دریکی از رشته‌های تحصیلی اقتصاد بهداشت، اقتصاد سلامت، مدیریت اقتصاد دارو و مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی.

۲- مهارت:

- مهارت برنامه‌ریزی مالی
- مهارت تخصیص اعتبارات بهداشتی و درمانی
- مهارت محاسبه هزینه‌ها
- مهارت تحلیل هزینه و فایده
- مهارت تحلیل کارایی و اثربخشی خدمات بهداشتی و درمانی کشور
- مهارت تشریح هزینه‌ها و نیازهای بازار برای مدیران
- مهارت کار در شرایط ریسک و عدم اطمینان
- مهارت حل مسائل ناشی از عدم تقارن اطلاعات
- مهارت حل مسائل بیمه با توجه به بیماران، بیمه‌گران و ارائه‌کنندگان خدمت
- مهارت تبدیل مسائل شیوع بیماری‌ها و اثربخشی درمان به موضوعات اقتصاد و احتمال.

۳-دوره‌های آموزشی:

- برنامه‌ریزی و مدیریت هزینه‌ها
- ابعاد حقوقی و قانونی قراردادها
- اصول تهیه و تدوین قراردادها
- ارزیابی اقتصادی پروژه‌ها
- محاسبه قیمت تمام‌شده خدمات در مراکز بهداشتی و درمانی.

عنوان رشته شغلی: کارآزمای کارآفرینی سلامت

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، وظایف حرفه‌ای شناسایی زمینه‌های اشتغال، مهارت‌آموزی و توانمندسازی و رسیدن به مرحله پایدار و استقلال مولد را در غالب فعالیت‌هایی همچون فرصت‌جویی و استفاده از فرصت‌ها، ابتکار و خلاقیت، مخاطره پذیری، تعهد به کار و تقویت فرهنگ کار، تحقیق، آموزش، مشاوره، آمار، ایجاد و توسعه فرصت‌های شغلی جدید با تأکید بر استفاده از فن‌آوری‌های نوین در زمینه کارآفرینی را با توجه به اولویت‌های استانی، ملی و منطقه‌ای انجام می‌دهند.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- ایجاد و توسعه فرصت‌های شغلی جدید با تأکید بر استفاده از فن‌آوری‌های نوین در دستگاه.
- هم‌افزایی و مشارکت حداکثری کارآفرینان در تصمیم‌سازی مدیران ارشد در زمینه توسعه کارآفرینی.
- ایجاد زمینه‌های همکاری درون و برون‌سازمانی جهت افزایش بهره مندی از منابع موجود (دولتی و غیردولتی) و استفاده از مشارکت‌های مردمی در قالب اتحادیه‌ها، تعاونی‌ها، شرکت ها.
- تدوین و اعلام اولویت‌های پژوهشی در بعد کارآفرینی و اشتغال با همکاری دانشگاه‌ها و نظارت مستمر بر حسن اجرای طرح‌های مطالعاتی.
- انجام مطالعات و تحقیقات مرتبط با کارآفرینی و ارائه خدمات آموزشی و مشاوره‌ای مرتبط با سلامت در کل کشور به منظور افزایش بهره‌وری و کیفیت و استقرار مدیریت مبتنی بر شواهد در امر اشتغال.
- ارتقاء توانمندی‌های حرفه‌ای دانش‌آموختگان با رویکرد ساماندهی بازار کار.

- شناسایی، سنجش، آموزش و توسعه مهارت‌های مرتبط با کارآفرینی نیروی انسانی در بخش دولتی و غیردولتی نظام سلامت.
- ارائه راهکارهای مناسب برای آموزش و کسب مهارت‌های لازم در دانش‌آموختگان، منطبق بر نیازهای جامعه (به‌عنوان بازار گروه پزشکی).
- آسیب‌شناسی پدیده بیکاری و شناسایی راهکارهای اشتغال‌زا با توجه به نیاز مردم.
- تعیین نرخ بیکاری و اشتغال گروه پزشکی و تحلیل آخرین وضعیت کارآفرینی و اشتغال در دستگاه.
- برگزاری فراخوان‌ها و همایش‌های علمی ویژه کارآفرینی و طرح‌های کارآفرین.
- مطالعه، تحقیق و معرفی ابعاد فرهنگی امر کارآفرینی در متون اسلامی.
- ارائه نتایج تحقیقات در قالب مقالات (قابل درج در نشریات داخلی یا خارجی)، جزوه و کتاب با ارائه آن بر روی پایگاه اطلاع‌رسانی حوزه کارآفرینی.
- انجام نیازسنجی و نظرسنجی در زمینه نیازهای بازار کار منطقه.
- انجام نیازسنجی و برگزاری دوره‌های آموزشی موردنیاز کارآفرینی و اشتغال در سطح کشور.
- تهیه و تدوین سرفصل‌های آموزشی به منظور مشاوره در زمینه کسب‌وکار و کارآفرینی.
- برگزاری سمینارها، کنگره‌ها و جشنواره‌های مربوط به کارآفرینی.
- برگزاری دوره‌ها و کارگاه‌های آموزشی متناسب با نیازهای دانشجویان و کارفرمایان شامل: تدوین طرح کسب‌وکار، شبکه‌سازی، تیپ‌سازی، افزایش مهارت‌های شغلی، الگوهای تصمیم‌گیری، فرآیند توسعه محصول جدید، کسب‌وکار در اسلام، کارآفرینی در فناوری‌های نوین، فرآیندهای کسب‌وکار در فناوری اطلاعات، بازاریابی الکترونیک و...
- ارائه راهکارهای مناسب به منظور بسترسازی برای توسعه زیرساخت‌های نوآوری، فناوری و تکنولوژی‌های مدرن
- مطالعه و بررسی طرح‌ها و ایده‌های کارآفرینی و ارائه به شرکت‌های دانش بنیان.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد دریکی از رشته‌های تحصیلی مدیریت کارآفرینی، کارآفرینی در نظام سلامت **مشروط** به دارا بودن کارشناسی دریکی از رشته‌های تحصیلی علوم پزشکی.

ب: دارا بودن مدرک تحصیلی دکترا تخصصی (Phd) در رشته تحصیلی مدیریت کارآفرینی **مشروط** به دارا بودن کارشناسی ارشد دریکی از رشته های تحصیلی ذکرشده دربند الف.

۲- مهارت:

- مهارت طراحی و تدوین طرح کسب‌وکار (BP)
- مهارت تحلیل و بررسی توجیه فنی و اقتصادی طرح کسب‌وکار
- مهارت تصمیم‌گیری در شرایط مخاطره
- مهارت تحلیل هزینه و فایده
- توانایی تحلیل ماتریس SWOT
- تحلیل نیروهای رقابتی در شرایط تهدید و فرصت
- توانایی استفاده از فناوری‌های نوین در بازار کار
- تصمیم‌گیری شهودی
- روش تحقیق، بازاریابی و تحقیقات بازار
- مدیریت مالی
- مقاله‌نویسی.

۳-دوره‌های آموزشی:

- برنامه‌ریزی استراتژیک و عملیاتی
- تدوین و طراحی طرح کسب‌وکار
- تحلیل محیط کسب‌وکار
- الگوهای تصمیم‌گیری، مدیریت تیم‌های کارآفرینی کسب‌وکار در اسلام
- کارآفرینی در فناوری‌های نوین
- اصول و مبانی مدیریت و اقتصاد خرد و کلان
- مدیریت مالی
- فنون بازاریابی
- تجارت الکترونیک
- مدیریت کسب‌وکار
- فرآیندهای کارآفرینی
- مبانی خلاقیت و فنون و روش‌های خلاق
- کسب مهارت‌های کارآفرینی.

بخش نوزدهم) رشته‌های شغلی ارزشیابی اسناد و مدارک پزشکی

عنوان رشته شغلی: کارشناس فناوری اطلاعات سلامت

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، در قسمت‌های پذیرش، مدارک پزشکی، آمار و کدگذاری بیماری‌ها در بیمارستان‌ها اشتغال داشته، و پذیرش بیماران، تنظیم مدارک پزشکی و بایگانی آن‌ها، تهیه آمار از کلیه فعالیت‌های مراکز بهداشتی، درمانی و آموزشی، استفاده از طبقه‌بندی بین‌المللی بیماری‌ها با استفاده از استانداردهای I.C.D، ایجاد ارتباط با قسمت‌های مختلف بیمارستان مانند پرستاری و تهیه گزارش از فعالیت‌های مختلف بیمارستان یا سرپرستی، طرح‌ریزی و هماهنگی امور مرتبط با مدارک پزشکی از فعالیت‌های جاری این رشته شغلی می‌باشد.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- تحقیق در زمینه کاربرد روش‌های نوین ذخیره و بازیابی داده‌های پزشکی جهت بهینه‌سازی نظام‌های تصمیم‌گیری در حوزه بهداشت و درمان
- بومی‌سازی استانداردها و پروتکل‌های فناوری اطلاعات در جهت ارتقای نظام‌های بهداشت و درمان
- ارائه روش‌های بهینه جهت آموزش و انتقال مفاهیم کاربردی انفورماتیک در پزشکی
- طراحی روش‌های اجرایی حفاظت از اطلاعات خصوصی بیماران.
- فراهم‌سازی زمینه برقراری و تداوم ارتباط و همکاری بین مراکز ارائه‌دهنده خدمات بهداشتی و درمانی
- بررسی و پیشنهاد ساختار بهینه پایگاه داده‌های پزشکی.

- استفاده از کدگذاری در پزشکی و روش‌های نوین ذخیره‌سازی و بازیابی داده‌های پزشکی
- سازماندهی، ذخیره‌سازی و بازیابی اطلاعات سلامت براساس استانداردهای مورد عمل.
- نظارت بر گردآوری، پردازش و توزیع داده ها و اطلاعات بهداشتی و درمانی.
- کنترل و نظارت بر اسناد و مدارک پزشکی مراکز آموزشی و درمانی و بیمارستان‌ها.
- نظارت بر ارزیابی واحدهای مدارک پزشکی از جهت ساختار، ترکیب و تعداد پرسنل، تجهیزات، فضای فیزیکی و فرآیند مستندسازی.
- فراهم کردن اطلاعات صحیح جمعیتی (دموگرافیک) بیماران، الصاق مدارک و ارسال پرونده بیمار/ همراه با بیمار به بخش‌های مرتبط.
- مشارکت در تقویت زیرساخت‌های ارتباطی و اینترنتی به منظور دستیابی آسان مراجعین به منابع اطلاعاتی پزشکی.
- مشاوره و راهنمایی کاربران کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی پزشکی برای بازیابی اطلاعات و هدایت آنان در ترسیم استراتژی فردی آن‌ها.
- آموزش فردی-گروهی و رسمی-غیررسمی برای استفاده از منابع اطلاعاتی و کتابخانه.
- شماره‌گذاری و ثبت و مهر کردن کتب و مجلات و تنظیم آن در قفسه‌ها مطابق سیستم جاری و نوین کتابخانه‌ها.
- طبقه‌بندی کتب و مجلات و کاتولوگ‌نویسی.
- مشارکت در آموزش دروس عملی دانشجویان رشته مدارک پزشکی.
- کدگذاری بیماری‌ها، اعمال جراحی و اقدامات درمانی و تهیه ایندکس مربوطه براساس استانداردهای جهانی.
- بررسی برگ گزارش عمل جراحی (برای بیماران که اقدام جراحی در مورد آن‌ها صورت گرفته است).
- انجام امور مربوط به پذیرش بیماران.
- اخذ رضایت‌نامه و اجازه‌نامه‌ها و تأمین پذیرش موارد فوریت پزشکی.

- آشنایی به سیستم‌های کامپیوتری تخصصی در زمینه مربوطه و توانایی در رفع ایرادات و تهیه آمار روزانه پذیرش.
- زمان‌بندی و نوبت‌دهی برای پذیرش بیماران ـ اعمال جراحی و بستری.
- تهیه و تنظیم آمار روزانه، ماهانه و سالانه از بیماران بستری و مرخص شده و آمار مرگ‌ومیر مراجعین به کلینیک‌ها و پاراکلینیک‌ها به منظور تجزیه‌وتحلیل خدمات درمانی ارائه‌شده.
- بررسی‌های لازم جهت بهبود روشهای کار، فرمهای مدارک پزشکی وسایل و امکانات مربوط به مدارک پزشکی.
- ارزشیابی واحدهای مدارک پزشکی مراکز آموزشی و درمانی و بیمارستان‌ها.
- همکاری در استقرار و کاربرد سیستم مدیریت سلامت (HIS).
- تنظیم کارت شناسایی و ثبت مشخصات و شماره بایگانی جهت ارائه به بیمار.
- تنظیم اوراق پرونده براساس استانداردهای موجود و پوشه گذاری و شماره‌زنی پرونده‌ها.
- انجام امور بایگانی پرونده‌ها براساس روش تعیین‌شده
- پاسخ به مکاتبات مربوط به پزشکی قانونی و ارگانهای دیگر با استفاده از پرونده بیماران
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- مشارکت در تحقیقات کاربردی در عرصه نظام سلامت در شغل مربوطه.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف:دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی در رشته مدارک پزشکی ، فناوری اطلاعات سلامت، انفورماتیک پزشکی ، کتابداری در شاخه پزشکی .

ب: دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد دریکی از رشته‌های مدیریت فناوری اطلاعات پزشکی ، فناوری اطلاعات سلامت، انفورماتیک پزشکی ، کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی ، مدارک پزشکی و مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی **مشروط** به دارا بودن مدرک کارشناسی دریکی از رشته های تحصیلی ذکرشده دربند الف.

ج: دارا بودن مدرک تحصیلی دکترا تخصصی (Phd)دریکی از رشته‌های مدارک پزشکی، مدیریت اطلاعات سلامت (مدیریت اطلاعات بهداشتی و درمانی)، انفورماتیک پزشکی، مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی، کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی **مشروط** به دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی و کارشناسی ارشد دریکی از رشته های تحصیلی ذکرشده دربند الف و ب.

۲- مهارت:

- مهارت مدیریت اسناد
- مهارت مستندسازی و پردازش اطلاعات
- مهارت استفاده از آمار و کدگذاری بیماری‌ها
- مهارت تحلیل نتایج
- مهارت گزارش دهی کلی از فعالیت‌های مختلف بیمارستان
- مهارت انجام تحقیق و پژوهش.

۳- دوره‌های آموزشی:

- جنبه‌های قانونی مدارک پزشکی
- نحوه تدوین خطنویسی مدارک پزشکی
- آشنایی با آخرین سیستم‌های نام‌گذاری و طبقه‌بندی بیماری‌ها.

عنوان رشته شغلی: کاردان فناوری اطلاعات سلامت

تعریف:

این رشته شغلی دربرگیرنده پست‌هایی است که متصدیان آن‌ها، در قسمت‌های پذیرش، مدارک پزشکی، آمار و کدگذاری بیماری‌ها در بیمارستان‌ها اشتغال داشته، پذیرش بیماران، تنظیم مدارک پزشکی و بایگانی آن‌ها، تهیه آمار فعالیت‌های مرکز بهداشتی، درمانی و آموزشی، کدگذاری بیماری‌ها و تهیه گزارش کلی از فعالیت‌های مختلف بیمارستان و هماهنگی امور مرتبط با مدارک پزشکی از فعالیت‌های جاری این رشته شغلی می‌باشد.

نمونه وظایف و مسئولیت‌ها:

- آموزش بیمار و همراهان وی در مورد منشور حقوق بیمار و چگونگی دسترسی به خدمات بهداشتی درمانی.
- اخذ برائت نامه و رضایت‌نامه‌های مربوطه.
- اخذ رضایت‌نامه و اجازه‌نامه‌ها و تأمین پذیرش موارد فوریت پزشکی.
- آشنایی به سیستم‌های کامپیوتری تخصصی در زمینه مربوطه و توانایی در رفع ایرادات و تهیه آمار روزانه پذیرش.
- زمان‌بندی و نوبت‌دهی برای پذیرش بیماران ـ اعمال جراحی و بستری.
- تهیه و تنظیم آمار روزانه، ماهانه و سالانه از بیماران بستری و مرخص شده و آمار مرگ‌ومیر مراجعین به کلینیک‌ها و پاراکلینیک‌ها به منظور تجزیه‌وتحلیل خدمات درمانی ارائه‌شده.
- تکمیل مرتب و منظم دفاتر خاص پذیرش و ترخیص بیماران در بخش.
- راهنمایی بیماران به اتاق و تخت مربوطه در بدو ورود بیمار به بخش.
- مرتب نمودن اوراق پرونده، ثبت در دفتر ترخیص و تحویل دقیق، کامل و روزانه آن‌ها به واحد حسابداری یا واحد مدارک پزشکی.

- پیگیری پرونده بیمار تا پایان کامل مراحل ترخیص و تسویه حساب پرونده.
- کنترل و دریافت برگ خروج بیمار از بخش (نسخه دوم برگ ترخیص) و خروج بیمار از بخش.
- تحویل کلیشه‌های رادیولوژی و کپی برگ خلاصه پرونده به بیمار در زمان ترخیص.
- تهیه و تنظیم و ارائه آمار روزانه بیماران شامل تعداد بیمار بستری، پذیرش‌شده، ترخیص شده، فوتی، اعزامی یا انتقالی (به بخش‌های دیگر یا بیمارستان دیگر) و ارائه آن‌ها در ابتدای شیفت هر روز
- شرکت فعال در دوره‌های کارآموزی، مهارتی و آموزشی در جهت ارتقاء معلومات و توانمندی‌های شغلی و به‌کارگیری نتایج آن در انجام وظایف محوله.
- همکاری و هماهنگی با پرستار یا سرپرستار جهت انجام برنامه کارهای روزانه.
- انجام امور پذیرش، بستری و ترخیص بیماران در بخش.
- آماده نمودن پرونده بیماران (اضافه نمودن اوراق لازم، قرار دادن پرونده در پوشه مخصوص بخش، درج کامل و دقیق اطلاعات هویتی بیمار درروی تمامی اوراق پرونده وی).
- تکمیل مرتب و منظم دفاتر خاص پذیرش و ترخیص بیماران در بخش.
- راهنمایی بیماران به اتاق و تخت مربوطه در بدو ورود بیمار به بخش.
- راهنمایی و کمک جهت تعویض لباس و تحویل البسه و اشیاء قیمتی بیمار به همراهان وی (طبق ضوابط) و یا ارسال آن‌ها به واحد البسه بیمارستان (کمد مخصوص بیمار).
- تکمیل و اضافه نمودن روزانه کلیه فرم ها و اوراق موردنیاز پرونده بیمار تا زمان ترخیص.
- کنترل روزانه پرونده بیمار و الصاق برگ های رسیده از واحدهای آزمایشگاه، رادیولوژی، پاتولوژی و.... در پرونده بیمار.
- تهیه روزانه آمار بیماران و ارائه آن جهت امور تغذیه، البسه و.... به واحدهای مربوطه.

- انجام هماهنگی و گرفتن نوبت برای بیماران بستری جهت انجام آزمایش‌های، رادیوگرافی‌ها و.... در داخل مراکز درمانی.
- بررسی کامل پرونده و تنظیم صورت ریز لوازم مصرفی، داروها، آزمایش‌های انجام‌شده و یا رادیولوژی‌های تهیه‌شده در طول مدت درمان.

شرایط احراز:

۱- تحصیلات و معلومات:

الف: دارا بودن مدرک تحصیلی کاردانی در رشته مدارک پزشکی.

۲- مهارت:

- مهارت مستندسازی و پردازش اطلاعات
- مهارت استفاده از آمار و کدگذاری بیماری‌ها
- مهارت گزارش دهی کلی از فعالیت‌های مختلف بیمارستان
- مهارت ورود اطلاعات و نسخ دارویی به کامپیوتر
- مهارت برقراری ارتباط با بیمار
- مهارت برنامه‌ریزی برای ملاقات‌ها/ جراحی‌ها یا مشاوره‌های پزشکی
- مهارت کار با فرم‌های بیمه
- مهارت مصاحبه با بیماران برای تکمیل مدارک کار با نرم‌افزارهای پزشکی
- مهارت انجام مستندسازی اطلاعات.

۳- دوره‌های آموزشی:

- آشنایی با آخرین سیستم‌های نامگذاری و طبقه‌بندی بیماری‌ها
- آشنایی با منشور حقوق بیمار
- آشنایی با سیستم های اطلاعات بیمارستانی
- نظام اطلاعات بیمار.

یادداشت:

یادداشت:

یادداشت: